

OM azonosító: 203374

VERITAS COLLEGIATE ACADEMY BUDAPEST GIMNÁZIUM

Módosításokkal egybefoglalt

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Klasszikus keresztény, amerikai tantervű gimnázium a magyar köznevelés rendszerében

Hatálybalépés időpontja: 2020. szeptember 1.
A módosításokkal egybefoglalt változat kelte: 2026. augusztus 25. – hatálybalépésének
időpontja: 2026. szeptember 1.

Tartalomjegyzék

I. Küldetésnyilatkozat.....	5
II. A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban.....	5
III. Az iskola alapvető nevelési céljai.....	6
IV. Klasszikus keresztény tantervi sajátosságok.....	7
IV.1. A klasszikus keresztény tanterv szerinti követelményről röviden.....	8
IV.2. A klasszikus keresztény oktatásról röviden.....	8
IV.3. A Trivium felépítése.....	8
IV.4. A Trivium-módszer fókuszpontjai.....	9
IV.5. Speciális tantárgyak a klasszikus keresztény oktatási módszer követelményei alapján.....	9
V. A klasszikus keresztény módszer.....	11
V.1. Átjárhatóság a magyar köznevelési rendszer felé, továbbtanulás lehetőségének biztosítása a magyar felsőoktatásba.....	12
V.2. Horizontális keresztény kép kialakítása.....	12
V.3. Interdiszciplináris tantárgyak.....	12
V.4. Kötelező kimeneti vizsgatárgyak egységes követelményrendszere.....	13
V.5. Kilencven perces tanórák, tantárgycsoportok alapján készített órarend, a csoportbontás elvei.....	14
V.6. A tanórák nyelve, angol nyelven tanított tantárgyak.....	15
V.7. A klasszikus keresztény tanterv tantárgyainak tanításához szükséges végzettség, szakképzettség.....	15
V.8. Az emelt szinten tanulható tantárgyak rendszere (fakultációk és Advanced Placement kurzusok).....	15
V.8.1. Az AP-vizsgára vonatkozó kötelezettség indoka és eljárásrendje.....	16
V.9. Tanulói mentorprogram.....	17
V.10. Szabadon választható speciális foglalkozások a délutáni időszámban.....	17
V.10.1. Pszichológia.....	17
V.10.2. Jog.....	18
V.10.3. Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban.....	18
V.10.4. Dráma és színház.....	18
V.11. A tézisprogram (tézisírás).....	19
V.11.1. A program természetéről.....	19
V.11.2. Feladatok.....	19
V.11.3. Célkijelölés.....	19
V.11.4. A program adaptációja a magyar rendszerbe.....	19
V.11.5. A program teljesítésének menete.....	20
V.11.6. Követelmények, végkimenet.....	20
V.11.7. Szerepek.....	20
V.11.8. Foglalkozási keretek.....	21
V.11.9. A portfólióról általában.....	21
V.11.10. A portfólió tartalma.....	22
V.11.11. A program értékelése, zárása.....	22
V.12. Az iskolai közösségi szolgálat speciális követelményei.....	23
V.13. Kis létszámú tanulócsoporthoz és osztályfőnöki óra.....	23
V.13.1. Csoportlétszámok.....	23

V.13.2. Az osztályfőnöki rendszer.....	23
VI. Iskolai nevelési program	25
VI.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	25
VI.1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei.....	25
VI.1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai.....	25
VI.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai.....	27
VI.1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai.....	30
VII. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	31
VIII. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	33
IX. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	36
X. A pedagógusok feladatai.....	38
X.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	38
X.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	39
XI. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	40
XI.1. Sajátos nevelési igényű tanulók	40
XI.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók (BTM) segítése.....	40
XI.3. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	41
XI.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása.....	42
XI.5. Tartós gyógykezelés alatt álló tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	43
XI.6. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	44
XI.7. Esélyegyenlőség.....	44
XII. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje.....	45
XII.1. Diáktanács (DT)	46
XII.1.1. Véleményezési jog.....	46
XII.1.2. A DT működése	47
XIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és a Veritas partneri kapcsolattartásának formái.....	48
XIII.1. Cél, feladat	48
XIII.2. Szülői közösség.....	48
XIII.3. Véleményezési jog.....	48
XIII.3.1. Együttműködési területek.....	49
XIII.4. Külső kapcsolataink.....	49
XIV. Tanulmányok alatti vizsgák és az iskola belső vizsgarendszerének szabályai	50
XIV.1. Általános alapelvek	50
XIV.2. Osztályozóvizsga, különbözeti vizsga.....	51
XIV.3. Pótlóvizsga.....	52
XIV.4. Javítóvizsga	52
XIV.5. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgarészei, időtartama és lebonyolítása.....	53
XIV.6. A klasszikus keresztény iskola belső vizsgarendszere	54
XIV.7. A kísérettségi és a próbaérettségi rendje	55
XV. A szóbeli felvételi vizsga követelményei, a felvétel és az átvétel helyi szabályai	56
XVI. Elsősegélynyújtási alapismeretek iskolai terve	58
XVII. Helyi tanterv	58
XVII.1. Az iskolai oktatás tevékenységrendszer	58

XVII.2. A választott kerettanterv megnevezése	59
XVII.3. Intézményi óraterv	59
XVII.4. Helyi tanterv	59
XVIII. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a helyi tantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszama	60
XVIII.1. Választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai	61
XVIII.2. A pedagógusválasztás szabályai	62
XIX. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	62
XX. Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	64
XXI. Testnevelés	65
XXI.1. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérése	66
XXII. Az érettségi vizsga vizsgatárgyai és a középszintű érettségi vizsga témakörei	66
XXIII. Ellenőrzés és értékelés	68
XXIII.1. Az ellenőrzés és értékelés egységes alapelvei	68
XXIII.2. Az érdemjegyek egységes tartalma és megállapításának feltételei	68
XXIII.3. Az érdemjegyek, osztályzatok megállapításának szempontjai	69
XXIII.4. Az ellenőrzés és az értékelés módjai	70
XXIII.5. A természettudomány (Science) tantárgy értékelésének kiegészítő szabályai	72
XXIII.6. A hozzáállás értékelésének elvei (a magyar rendszerben a magatartás-szorgalom fogalomkörében értelmezhető értékelési elvek)	72
XXIII.7. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásai	73
XXIV. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	74
XXIV.1. Egészségnevelési elvek	74
XXIV.2. Az egészségnevelés eszközei és színterei	74
XXIV.3. Környezeti nevelés elvei	75
XXIV.4. Környezeti nevelés eszközei, tanulásszervezési és tartalmi keretei	76
XXIV.5. A környezeti nevelés módszerei	76
XXV. A tanulók jutalmazásának rendszere és elvei	76
XXV.1. Iskolai pontverseny	77
XXVI. Az iskola által használt pedagógiai módszerek	77
XXVII. Közösségi szolgálat	78
XXVIII. A pedagógiai program érvényessége, módosítása, nyilvánossága	83
XXVIII.1. A pedagógiai program érvényességi ideje	83
XXVIII.2. A pedagógiai program módosítása	83
XXVIII.3. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	83
XXIX. Mellékletek	85
XXIX.1. 1. számú melléklet: Intézményi óraterv (csatolmány)	85
XXIX.2. 2. számú melléklet: Helyi tanterv (csatolmány)	85
XXIX.3. 1. számú függelék: Az osztályozó vizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei	85
XXX. Legitimációs záradék	86
XXX.1. A szakmai munkaközösségek véleményezési nyilatkozata	86

XXX.2. A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata.....	86
XXX.3. Igazgatói jóváhagyás.....	87
XXX.4. Fenntartói egyetértés.....	87
XXX.5. Hatálybalépés és közzététel	87
XXXI. 1. számú függelék – Az osztályozó vizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei ...	89

I. Küldetésnyilatkozat

„Boldog az ember, aki megtalálta a bölcsességet,

És az az ember, aki értelmet kap.

Mert több haszna van ennek, mint az ezüstnek,

És nagyobb jövedelme, mint a színaranyoknak.”

(Példabeszédek 3:13–14)

A Veritas Collegiate Academy Budapest Gimnázium (a továbbiakban: Veritas, klasszikus keresztény iskola vagy az iskola) egy klasszikus keresztény szemléletű iskola, melynek küldetése, hogy tanulóit erkölcsös életre és az igazság keresésére nevelje.

- **Küldetésünk a ránk bízott tanulók fejlődésének minél teljesebb, komplexebb segítése.**

A keresztény elmének kell a legjobb elmének lennie, amelyet Krisztus értelme világosít meg, és amely integrálja Isten alapelveit az akadémikus ismeretekkel.

- **Küldetésünk személyes életpéldánkkal mintát adni.**

Törekvésünk, hogy olyan irányító testülettel, vezetővel, vezetőséggel, pedagógusi karral és munkatársi gárdával rendelkezzen, akik a Biblia alapelveinek megfelelő értékrendet képviselnek a tanítás és a Veritas vezetése során.

- **Küldetésünk a tanulók képességeinek kibontakoztatása.**

Minden tanulási tapasztalat célja, hogy hozzásegítse a tanulókat Istentől kapott képességeik, talentumaik teljeskörű kibontakoztatásához.

- **Küldetésünk működés szempontjából hitelesnek lenni.**

Törekvésünk, hogy az iskola mindennapos működési gyakorlata az integritás (feddhetetlenség, tisztesség, becsület), hatékonyság és számonkérhetőség következetes mintaképe legyen.

A bibliai értékek következetes alkalmazása az oktatási intézményben:

- Példamutató igényességet mutat a Veritas szabályozóinak fejlesztésében.
- Az emberi erőforrásokat etikusan és igazságosan kezeli.
- A pénzügyeket feddhetetlenül és nyíltan kezeli és ellenőrzi.
- Az irányító szervekkel és a fenntartóval egyenes és krisztusi kapcsolatot tart fenn.
- Igazságos és következetes vezetési rendszert alkalmaz.
- A szülői kapcsolatok terén őszinteséget, nyíltságot és igazságosságot képvisel.

II. A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy elhívása az oktatásban

“...a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt, tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet, a kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.” (Péter második levele, 1:5–7)

Az ősi bibliai igazság – „A bölcs tanítás az élet forrása” – ma is érvényes. A baptista iskola célja, hogy tanulói a lehető legjobb alapokat kapják egy boldog, kiteljesedett, sikeres jövőhöz.

A baptista iskola keresztény értékekre és gondolkodásra épül, így a Teremtő és a teremtmény tisztelete, a gyermekszeretet alapozza meg a színvonalas nevelési-oktatási munkát, és a tanulók személyiségének optimális fejlesztését.

Az Európában 450 éves, Magyarországon több mint 160 éves Baptista Egyházra a kezdetektől jellemző, hogy a társadalom felé nyitott, bibliai értékeket közvetítő, családközpontú közösség. Felnőtt-keresztséget gyakorló, több generációs gyülekezetekből álló protestáns felekezet, amely az egyén döntésére, szabad akaratának tiszteletben tartására épít. A Magyarországi Baptista Egyház több mint száz éve működtet egyházi oktatási intézményt és a rendszerváltás óta tart fenn általános és középiskolát, óvodát és alapfokú művészeti iskolát.

Keresztény szellemű nevelésünk feladata, hogy a személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése által gyermekeink önálló, felelősségteljes cselekvésre, őszinteségre, szabadságra törekvő, saját magukra a mértékletesség, másokra a türelem keresztényi erőit alkalmazó, helyes erkölcsi érzékkel rendelkező, problémamegoldó személyiséggé váljanak.

Hisszük, hogy a szeretet a leghatékonyabb pedagógiai módszer, és ezzel támogatjuk, hogy a gyermekek e segítséggel találjanak rá az útra, az evangéliumi hitre, mely az Úr Jézuson keresztül Istenhez vezet.

A baptista iskola több, mint iskola. Magyarország egyik legnagyobb segélyszervezete, a Baptista Szeretetszolgálat megalakulása óta arra törekszik, hogy minden erejével és lehetősége szerint segítsen a szükségben lévőknek. A Baptista Szeretetszolgálat – alaptevékenységébe jól illeszkedően – iskoláiban sokat tesz a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, a roma tanulók felzárkóztatásáért és a tehetséges diákok kibontakoztatásáért. Küldetése, hogy az általa fenntartott intézmény több legyen, mint iskola: az a hely, ahol a tanuló teljes körű támogatást kap személyisége és képességei kibontakoztatásához.

III. Az iskola alapvető nevelési céljai

Ahhoz, hogy világos legyen mindenki számára, milyen egy iskola, nem feltétlenül azt a legfontosabb tudni, hogy milyen tantervvel, milyen tanárokkal vagy milyen vezetővel dolgozik az a Veritas. Sokkal fontosabbnak tartjuk, hogy világosan megfogalmazott célokkal, tiszta üzenettel, valódi szolgálatot végezzen.

A klasszikus keresztény iskola olyan iskola, amelyik klasszikus értékeket képvisel.

Ma mindenki azzal próbál kitűnni, ami szokatlan, modern, innovatív. Az oktatás viszont nem mai találmány. Évezredek tapasztalata formálta olyan rendszerré, amely minden korban a legértékesebb tudást próbálja átadni az új nemzedéknek, értékmegőrző szerepe volt, van és lesz, vagyis erre építve lehet csak korszerű, így adhat olyan stabil alapot gyermekeinknek, amelyre támaszkodva ebben a folyamatosan és egyre nagyobb sebességgel változó világban sem lesznek soha elveszettek.

Úgy gondoljuk, hogy a múlt nem olyasmi, amire visszanézni sem érdemes, nem mögöttünk van, hanem alattunk. Ha a jövő felé akarunk lépni, a múlt ismerete nélkül lehet, hogy előre juthatunk, de feljebb nem.

A klasszikus keresztény iskola olyan iskola, amely keresztény értékekkel bír.

Az a személyiség nem választható. Kapjuk. Nem véletlenül, nem a sors játékeként, hanem Isten tervének megfelelően, az Ő ajándékaként. Nem kell megtalálni önmagunkat, hanem fel kell ismerni, meg kell ismerni önmagunkat. Mi mind, akik hiszünk ennek az iskolának a céljaiban, akik képviseljük az értékeit, közvetítjük az üzenetét, tudjuk, kik vagyunk, mi a dolgunk, és mindent megteszünk, hogy ezt jól végezzük. Ez az iskola nemcsak tanít, hanem missziót is végez.

A klasszikus keresztény iskola olyan iskola, amely nem az átlagosan jó eredményt ígéri tanulóinak, hanem azt, hogy a legjobbak lesznek.

Legjobb pedig csak abban lehet valaki, amihez talentumot, tehetséget, különleges képességeket kapott. Ha ezt közösen megtaláljuk, megerősítjük, gondozzuk és teret biztosítunk arra, hogy növekedjen, akkor tiszta szívvel ígérhetjük, hogy az itt végzett diákok oda jutnak majd ebből az iskolából, ahol a nekik rendelt feladatot végezhetik kimagasló minőségben. Mert boldog akkor lehet csak az ember, ha megtalálja azt, ami az övé, amiben otthon van, amiben kiváló, ami ebben az életben a dolga.

Mindezen alapcélok mellett nem tekintjük a Veritast „versenyistállónak”. Sokkal fontosabbnak tartjuk azt, hogy a fentiekben megfogalmazott célok mellett diákjainknak használható, konvertálható ismereteket adjunk, hogy az életüket leginkább meghatározó iskolában töltött idő tartalmakban, élményekben gazdag legyen, hozzájáruljon személyiségük fejlődéséhez.

Azt gondoljuk, hogy ezen magasabb szintű képességek elsajátítására való nevelői munka közben elengedhetetlen, hogy a társadalmunk alapjait jelentő egyetemes értékekre is – mint a tisztesség, a becsület, az öntudat, a kitartás, a segítőkészség – kiemelt hangsúlyt fektessünk. Ezen alapértékek hiányában ugyanis magasabb szintű készségek, mint a kreativitás, nyitottság, rugalmasság, jó alkalmazkodóképesség vagy gyors reagáló képesség fejlesztése nem lehetséges. Ezen képességek és készségek magas szintű fejlesztését, az élet kihívásaira való felkészítést tekintjük elsődleges feladatunknak oktatói-nevelői munkánk során és egyben ezeknek a modernkori kihívásoknak való megfelelést tekintjük keresztény elítképzésnek.

IV. Klasszikus keresztény tantervi sajátosságok

Megjegyzendő, hogy a klasszikus keresztény tanterv inkább módszertanra, semmint tananyagtartalomra épít, illetve számos esetben, több tantárgynál a tananyagtartalom részben vagy egészben egybeesik a magyar rendszerben oktatott azonos tantárggyal (például történelem, természettudományok, matematika stb.), és fontosnak tartottuk a klasszikus keresztény tanmenet helyi adaptációjánál a magyar identitást erősítő tárgyak, illetve tananyagrészek (magyar nyelv és irodalom, állampolgári ismeretek stb.) beépítését is. Ennek megfelelően a pedagógiai program 2. számú melléklete, a helyi tanterv több esetben támaszkodik részben vagy egészben a magyar kerettantervre.

A klasszikus keresztény iskola a Trivium oktatási szisztémán alapuló rendszerrel dolgozik. A Trivium a későbbi Quadriviummal párosítva a nyugati társadalmakban alkalmazott oktatási módszer volt, amely jó néhány világhírű tudóst adott az emberiségnek. Először az ókori Görögországban fejlesztették ki és alkalmazták Krisztus születése előtt több száz évvel.

A Trivium szó a hét szabad művészet első három ágára utal: a grammatikára, a dialektikára (a logikára) és a retorikára. Ez a hármasság azokat a fejlődési szinteket veszi figyelembe (sok éves

tapasztalat alapján), amelyeken a diákok természetes módon átesnek. A tananyag felépítése és a módszertan ezekhez a szintekhez igazodik.

A klasszikus keresztény iskola képzési és kimeneti követelményrendszerét úgy állítottuk össze, hogy megfeleljen mind a klasszikus keresztény, mind pedig a magyar nemzeti alaptantervben előírt követelményeknek, ezzel is biztosítva az átjárhatóságot a két rendszer között.

A keresztény szellemiség jegyében tematikus szinten tudjuk integrálni a magyar oktatási rendszerben létező tárgyakat (magyar nyelv és irodalom, történelem) és a klasszikus keresztény képzési rendszerben meglévő tantárgyakat, mint Omnibus, retorika, logika, latin nyelv, pszichológia.

Konkrét középkoros tananyagból vett példával élve a 2020-as kerettanterv magyar nyelv és irodalom tárgyból előírja Szent Ágostontól a Vallomásokat (részlet), ajánlottak pedig a következőket: Umberto Eco: A rózsza neve, Szent Erzsébet legendája (részlet), Szent Margit legendája (részlet), Szent Gellért püspök legendája (részlet). A történelem tantárgy esetében pedig kötelező téma a szerzetesség. A klasszikus keresztény-módszer szerinti Omnibus tantárgyban szintén szerepel Szent Ágoston és a Vallomások. A klasszikus keresztény-módszer a tantárgyak esetében nagy tematikus tanszabadságot ad, így lehetséges latin órán középkori latin szöveget venni, logika és retorika órán pedig elemezhetők a Szent Ágoston-i logika bizonyításai, Isten létéhez kapcsolódó filozófiai problémák elemzése és érvrendszerei. Szent Ágoston Vallomásai tematikus szinten köthetők a pszichológia személyiségelméleteihez, a hit és az önismeret témaköréhez.

A fent említett példa mutatja a tematikus szintű tantárgyközi integráció lehetőségét és a keresztény szellemiségű megközelítést. Ez szaktanári együttműködésben és az adott évfolyamok tananyagaiban lévő tematikus kapcsolódási pontok és a témák megtalálásával lehetséges. Ezáltal a keresztény szellemiségnek és világnézetnek megfelelő integráltan megjelenő tartalmak, és az azokon keresztül megvalósuló nevelési célok kiemelt szerepet kapnak a pedagógiai célkitűzések között.

IV.1. A klasszikus keresztény tanterv szerinti követelményről röviden

A képzés során nagy hangsúlyt fektetünk a keresztény értékrend közvetítésére, az egyéni, személyre szabott tehetséggondozásra, a kompetenciafejlesztésre, a rendszerszintű gondolkodásmód kialakítására, az egészségtudatos életmód, a nyelvi és retorikai készségek, valamint a művészeti önkifejezés fejlesztésére.

IV.2. A klasszikus keresztény oktatásról röviden

A klasszikus keresztény iskola a Trivium oktatási szisztémán alapuló rendszerrel dolgozik. Mára már több intézmény alkalmazza a Trivium klasszikus módszerét annak érdekében, hogy a keresztény nyugat újra megtalálja az oktatásban saját útját.

IV.3. A Trivium felépítése

A grammatika szintje: A grammatikai szint óvodás kortól nagyjából a középiskolai tanulmányok megkezdéséig, elejéig tart. Ebben a szakaszban a gyerekek a nyelvtannal ismerkednek meg, az alapvető lexikális tudásuk kibővül. A diákok az órákon énekelnek és mondókákat mondanak,

melyeket ebben a korban nagyon élveznek, így memoriterek segítségével, játékos formában rögzül a lexikális tananyag.

A dialektika (vagy logika) szintje: Ahogy a diákok teljesítik a grammatika szintjét, egyre kevésbé élvezik az ismétlésen alapuló tanulást, egyre kíváncsibbá válnak. Ezek a visszajelzések világosan igazolják, hogy a gyermek már a grammatika szintjét elhagyta és a dialektika szintjére lépett. Ebben a korban alapvető hozzáállás a világhoz, a megismeréshez, hogy megkérdőjelezzék a tanulók a tanult tényeket, így arra tanítjuk meg őket, hogyan tegyék fel kérdéseiket, hogyan keressék az objektív igazságot és saját igazságukat. Ennek a szintnek vezető tudományága a logika. Amíg a grammatika szintjén a tanulók rengeteg ténnyel találkoznak anélkül, hogy felismernék ezek logikai összefüggéseit, a dialektika szintjén a tanulók az előző szakaszban megtanult anyag logikai összefüggéseit tanulják meg felismerni.

A retorika szintje: A gyerekek a középiskola végén (10–12. évfolyam) érik el a retorika szintjét. Ezen a szinten megtanulják hogyan fejezzék ki magukat írásban és szóban, hogyan képviseljék hitelesen, érvekkel alátámasztott klasszikus retorikai eszközökkel álláspontjukat. A retorika szint végére elérjük, hogy a diákok sokoldalú, nyitott, határozott értékrenddel és véleménnyel bíró fiatalokká váljanak.

IV.4. A Trivium-módszer fókuszpontjai

A grammatika szintjén a tanulók az alapokat sajátítják el, hogy így megrajzoljuk tudásuk kereteit. A tanulók erre a keretre fognak építkezni a későbbi évfolyamokban, szakaszokban. Itt a ki, mi, hol és mikor kérdések vannak a fókuszban.

A dialektika (vagy logika) szintjén az eddig megszerzett tudást rendszerezik a tanulók. Célunk az, hogy felruhazzuk a diákokat azzal a képességgel, amellyel felismerik a megalapozott érveket, a tévedéseket pedig kijavítják. Ebben a szakaszban a miért és hogyan kérdésekre keresik a válaszokat.

A retorika szintjén a diákok írásbeli és szóbeli nyelvhasználatukat fejlesztik annak érdekében, hogy gondolataikat választékosan és meggyőző módon tudják kifejezni. Megtanulják, hogyan lehetnek a legjobbak írásban és szóban egyaránt. A retorikai szakaszban a kimeneti célunk az, hogy a diákok sokoldalú és istenfélő fiatal férfiak és nők legyenek, akik hitüket és tudásukat érthetően és meggyőző erővel tudják közvetíteni.

Összefoglalva:

- Grammatikai szint: a diákok megtanulják az alapokat, tényeket.
- Logikai szint: a diákok megtanulják a tények közötti logikai összefüggéseket.
- Retorikai szint: a diákok megtanulják kifejezni a dolgok közötti logikai kapcsolatokat érthető és meggyőző módon.

IV.5. Speciális tantárgyak a klasszikus keresztény oktatási módszer követelményei alapján

1. Omnibus

A tantárgy interdiszciplináris módon tartalmaz irodalmi ismeretanyagot, teológiai, földrajzi, civilizációs-kulturális ismereteket. Célunk, hogy a tanulók megtanulják a szövegértés és szövegalkotás alapvető módszereit, annak formai és tartalmi követelményeit,

befogadócentrikus, hermeneutikai módszerekkel közelítjük meg az irodalmi szövegeket és a Bibliát, integrált tantárgy révén pedig kitérünk művészettörténeti korszakokra, civilizációs ismeretekre, ezzel is erősítve a művészi (ön)kifejezést, a vallásfilozófiai fejtegetések és beszélgetések révén pedig az Istenről való gondolkodást, a tanulók Istenhez való viszonyát alakítjuk.

Az Omnibus tantárgyat a Veritas a 9., a 10. és a 11. évfolyamon, évfolyamonként heti egy órában (évi 36 óra) tanítja, kizárólag angol nyelven; a 12. évfolyamon a tantárgyat nem tanítjuk, mert azon az évfolyamon a tanulók a tézisdolgozat elkészítésére és az érettségi vizsgára készülnek. A tantárgy által lefedett magyar irodalmi kerettantervi témaköröket a helyi tanterv tételes megfeleltetési táblázatban mutatja be.

2. Logika

A logika az érvényes következtetések és bizonyítások, valamint az ezzel összefüggő filozófiai, matematikai, nyelvészeti és tudományos módszertani kérdések tudománya. A logika a filozófia része egyfelől a hagyományos besorolás miatt, másrészt amiatt, hogy a logikai elméletek szoros kapcsolatban vannak ismeretelméleti és nyelvfilozófiai kérdésekkel. Ezen felül a 19. század vége óta a logika elválaszthatatlanul összefonódott a matematikával. A matematikai elméletek láttathatók logikai elméletekként, a logikaiak pedig gyakran jól vizsgálhatók matematikai eszközökkel. A diákok képesek lesznek helyesen és igazságosan gondolkodni. Ismerni fogják a formális logikát és az informális logikát.

A logika tantárgyat a Veritas a 10. évfolyamon, heti két órában (évi 72 óra) tanítja.

3. Retorika

A logikára épül a retorikai képzés. A tanulók a 12. év végére elsajátítják a formális retorika alapjait, a grammatika és a logika szintézise révén önkifejezésük a legmagasabb szintre ér, melynek elérésében a retorika is segít az érvelési és az artikulációs kompetenciák fejlesztése révén. Ez a folyamat az utolsó évben, 12. évfolyamon tézistanulmányaik (tézisprogram vagy Thesis Writing) megírásában és megvédésében teljesedik ki.

A retorika tantárgyat a Veritas a 11. és a 12. évfolyamon, évfolyamonként heti egy órában (évi 36 óra) tanítja; a tantárgy irányadó tanterve a helyi tantervben közzétett, összevont kétéves tanterv.

4. Természettudomány (Science)

A természettudományos tantárgyakat interdiszciplináris szemlélettel és integráltan közelítjük meg, a biológia, kémia, a fizika és a földrajz tudományos tartalmait számos kísérlettel, labormunkával színesítve, projektek segítségével mélyülnek olyan tudássá, amely feltárja diákjaink előtt a teremtett világ csodálatos rendjét. A képzés utolsó 3 évében a tanulók továbbtanulási céljaihoz igazítva emelt óraszámokban is tanulhatók, az utolsó két évben akár két választott természettudományos tantárgy.

5. Latin

A latin tanítása a klasszikus keresztény rendszerben a nyelv mellett kultúrát és történelmi ismereteket is tanít. A latin tárgyat a 9. évfolyamon, heti két órában (évi 72 óra) oktatjuk. A latin nem második idegen nyelvként illeszkedik a klasszikus keresztény iskola rendszerébe, hanem az angol nyelven és a választott második idegen nyelven (spanyol nyelv, német nyelv) felül kötelező tantárgy minden tanuló számára.

6. Audiovizuális művészetek (Art of Seeing)

Komplex művészeti tárgy, amely a klasszikus keresztény tantervű iskolák képzési struktúrájában kiemelt szerepet kap. A tantárgy nem a pusztán a tananyag tartalma miatt jelentős, hanem olyan világlátást biztosít, amelyben a természettudományos gondolkodás, vagyis az objektív világnézet nem választható el élesen a klasszikus humán tudományok filozófiai rétegeitől, így erősíteni képes azt a hozzáállást, amely előítéletektől mentes, a teremtett világot egészen vizsgálja, interdiszciplináris, fizikai és metafizikai szintek összekapcsolására is alkalmassá tesz. Alkotni valamit és a megismerés lépcsőin keresztül tudni valamit, nem biztos, hogy különböző dolog. A tudományoknak is van kulturális vetülete, ahogy a kultúra is kezelhető tudományos szinten.

Az audiovizuális művészetek (Art of Seeing) tantárgy a Nemzeti alaptanterv Művészetek tanulási területének iskolai megvalósítása: a 9. évfolyamon heti két órában a vizuális kultúra, a 10. évfolyamon heti két órában az ének-zene, a 11. évfolyamon heti egy órában a mozgóképkultúra és médiaismeret kerettantervét fedi le. A kétéves cikluson belüli átcsoportosítást a Nemzeti alaptanterv kifejezetten megengedi; a részletes megfeleltetést a helyi tanterv tartalmazza.

A keresztény dicsőítés (worship) nem tantárgy, hanem a Veritas közösségi programja.

A Nemzeti alaptanterv szerint a 12. évfolyamon a dráma és színház vagy a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy kötelezően választandó. A Veritas ebből a párból a mozgóképkultúra és médiaismeretet választja, és annak teljes kerettantervi anyagát – a 11–12. évfolyam kétéves ciklusán belüli átcsoportosítással – a 11. évfolyamon valósítja meg. A Művészetek tanulási terület negyedik kerettantervét, a dráma és színházét a Veritas önálló, szabadon választható tantárgyként, a 9. évfolyamon tanítja.

V. A klasszikus keresztény módszer

A klasszikus keresztény módszer alkalmazása azért is fontos, hogy lehetővé váljon az átjárhatóság az iskolahálózat ezen intézményei között – akár csereprogramok, átoktatások révén, melynek részleteit külön dokumentumban rögzítjük. A klasszikus-keresztény tanterv egyben képes jórészt a hagyományos magyar oktatási rendszer követelményeit is figyelembe venni, azzal részben egybeesik. Az iskola speciális megoldásokat alkalmazó helyi tanterv alapján szervezi meg a nevelést, oktatást, adaptálja a klasszikus keresztény iskolarendszer tantervét magyar környezetbe.

A magyar környezetbe adaptálás szemléletbeli és módszertani szinten is megjelenik. Ez azt jelenti, hogy tanulóinkat – akik magyar állampolgárok – európai keresztény értékekre, felelős állampolgári viselkedésre, hazaszeretetre, a magyar kultúra megbecsülésére, a nemzeti identitás megélésére neveljük, hogy független későbbi életpályájuktól, jó szívvel és jó eséllyel térjenek haza vagy maradjanak itthon. Ennek megfelelően az oktatás angolul és magyarul is zajlik, nemzetközi klasszikus keresztény és magyar tan- és ismeretanyag egyaránt megjelenik helyi tantervünkben, óráinkon, és tantárgyaink között megtalálni a magyar nyelv és irodalmat, az állampolgári ismereteket, a magyar történelmet.

V.1. Átjárhatóság a magyar köznevelési rendszer felé, továbbtanulás lehetőségének biztosítása a magyar felsőoktatásba

Az esélyegyenlőség biztosítása megköveteli tőlünk, hogy Magyarországon magyar tanulóknak hátrányos megkülönböztetés nélkül legyen lehetőségük a magyar felsőoktatásba bekerülni a hagyományos magyar gimnáziumokban végzett tanulókkal azonos feltételekkel.

A klasszikus keresztény módszer magyar nevelési környezetbe történő adaptálása megteremti annak a lehetőségét, hogy a tanulók a végzés évében érettségivizsgát tegyenek bármelyik, az iskolában oktatott érettségitárgyból közép- vagy emelt szinten.

V.2. Horizontális keresztény kép kialakítása

A klasszikus keresztény iskola olyan megközelítésbeli (és nem pusztán módszertani) megoldást alkalmaz, amely a protestáns (baptista) kereszténység normáit követve minden tantárgyában megjeleníti a krisztusi értékrendet, tanításokat. Ez integrálja a pedagógiai program egészét értékrend szinten, valamint a képzés fókuszába helyezi a vertikális világrend szerkezetét; egyértelmű irányokat mutat abban a tekintetben, hogy mi az igaz és mi a jó.

V.3. Interdiszciplináris tantárgyak

A képzésben hat olyan tantárgy is szerepel, amely több tantárgyat, illetve tudományterületet egyesít. A klasszikus keresztény tanterv tartalmi elemei külön dokumentumban rögzítettek, vagyis ez a pedagógiai program nem fejt ki részletesen és konkrétan a tananyagtartalmat. A 2. sz. mellékletben található helyi tantervben viszont a magyar tantervi rendszernek megfelelően megtalálhatók a kifejtések, leírások.

Az **Omnibus** tantárgy tananyagtartalma több évfolyamon is lehetővé teszi számos világirodalmi tananyag mélyebb megismerését hagyományos keresztény, illetve teológiai megközelítésből. Mindemellett az angolszász világ teljes spektruma megjelenik a tananyagtartalomban, nem pusztán lexikális szinten, hanem azért is, mert a tárgyat lehetőleg klasszikus keresztény tanmenet szerint végzett és annak oktatására felkészített tanárok oktatják.

A klasszikus keresztény tanterv egyik meghatározó eleme a **természettudományos tárgyak** komplex szemléletű, integrált oktatása a **természettudomány** (Science) tantárgy keretében. Ez összhangban van a magyar oktatási rendszer napjainkban zajló átalakításával. Az interdiszciplináris természettudomány tantárgyunk lehetőséget nyújt arra, hogy a hagyományosan külön tantárgyak (biológia, kémia, fizika és földrajz) keretein belül oktatott témakörök összehangoltan, átfedésektől mentesen legyenek bemutatva, elősegítve ezzel az összefüggések megértését. A természettudomány tantárgy a 11. évfolyamon is kötelező tantárgy tanulóink számára. A nyújtott képzés lehetővé teszi a területen kiemelkedő teljesítményt nyújtó diákok hatékonyabb tehetséggondozását és az esetleges továbbtanulási irányok rugalmas kezelését.

Az **audiovizuális művészetek** (Art of Seeing) a művészeti fókuszú tárgyak összegző tanórája. A tantárgy kiemelten célozza azoknak a tanulóknak a felkészítését, akik művészeti vonalon szeretnének továbbtanulni, vagyis az egyetemi bemeneti feltételekhez illesztve például a kreativitás, egyéni látásmód, saját alkotásokból összeállított portfólió stb. elvárásoknak

megfelelő egyedi felkészítést biztosít. A művészeti érzékenyítés ma már olyan digitális kompetenciafejlesztést is takar, amely nélkül számos művészeti ágban elképzelhetetlen a sikeres érvényesülés. A zenei ismeretek átadása és az előadóművészeti ismeretek a tantárgy gyakorlati és elméleti témaköreit egészíti ki olyan módon, hogy a kimeneti követelményekhez lehessen illeszteni, vagyis értő közönség előtt, adekvát módon, hitelesen tudjon majd a tanuló előadni.

A **retorika** a Trivium harmadik pilléréként szintén interdiszciplináris tantárgy. Mivel a retorika itt inkább módszertan, melynek központjában az adekvát önkifejezés fejlesztése, az előadás művészete áll, ezért a már korábban részletezett képzési célok mellett a valóban retorikai tananyagtartalom kiegészül a magyar oktatási rendszer egyik kötelező tantárgyának tudáselemeivel. A tárgy emellett további különóraszámot kap, hogy az említett retorikai tananyagtartalmak révén felkészítse a diákokat a tézisportfólió (tézisirás) védésére.

A **táblajáték és digitális kultúra** (Board Game & Online Design) nevű tantárgyban a minden képzési területen szükséges digitális kompetenciák fejlesztése mellett négy évfolyamon heti egy órában (9.-ben heti 2 órában) a táblajátékok tanítása folyik személyes formában és online módon is, ami leginkább a matematikai kompetenciákat fejleszti, de a társas együttműködés, koncentráció, szabálykövető magatartás és a versenykultúra terén is erősen támogatja a hatékony nevelést. A tantárgy a közösségi szolgálat keretében elszámolható órákat biztosít azáltal, hogy a felsőbb évfolyamok mentorálhatják a kisebbeket, nemcsak az iskolán belül, hanem más, főleg baptista fenntartású iskolákban, óvodákban taníthatják a játékokat. A kimagaslóan tehetséges tanulók számára egyesületi keretben versenysport lehetőségét is biztosítjuk sakkból.

V.4. Kötelező kimeneti vizsgatárgyak egységes követelményrendszere

A klasszikus keresztény módszer három nagy blokkban (geometria, algebra, trigonometria) tanítja tantárgyankénti bontásban a matematikát; a magyar matematika oktatáshoz hasonlítva csak a főbb területeket érinti, ott azonban mélyfúrást végez. Az iskola ezeket a tárgyakat **matematika** néven egyesíti, és bár az SAT-vizsga kimeneti követelményeire is fókuszál, de az átjárhatóság biztosítása érdekében a magyar rendszerhez hasonlóan több területet oktat.

A történelem tantárgy alapvetően magyar kerettantervet valósít meg, angol nyelven oktatva a világtörténelmet, magyarul a magyar történelmet. Az állampolgári ismeretek a Történelem és állampolgári ismeretek tanulási területen belül önálló tantárgy, amelyet a 12. évfolyamon, heti egy órában, magyar nyelven tanítunk – tananyaga a magyar állam intézményrendszerére, jogrendjére és az állampolgári jogokra és kötelezettségekre vonatkozik, ezért fontos identitást erősítő tárgynak tartjuk. A tantárgy szorosan kapcsolódik a 9. évfolyamos Jog tantárgyhoz és a 12. évfolyamos osztályfőnöki órához; a munkamegosztást a helyi tanterv rögzíti.

A **magyar nyelv és irodalom** tanítása természetes módon a magyar kerettantervet követi magas (a magyar rendszerhez képest gyakran emelt) óraszámban.

Az iskola jogosult úgynevezett **SAT**-k (Scholastic Assessment Test) szervezésére. Az SAT-vizsgát egységesen, központilag meghatározott időpontban, az akkreditált, digitális online felületen szervezik meg, a College Board SAT® Test szabványai alapján. Az SAT-vizsga letétele legkésőbb 12. osztály első félévében kötelező.

Az iskola jogosult úgynevezett **AP-** (Advanced Placement) kurzusok tartására és szervezésére. Az AP-vizsgát egységesen, központilag meghatározott időpontban, az akkreditált, digitális online felületen szervezik meg, a College Board AP® Exam szabványai alapján. Egy AP-kurzus elvégzése és egy AP-vizsga letétele egyaránt kötelező, a kettő azonban egymástól független: a vizsga tantárgyának nem kell megegyeznie a felvett kurzus tantárgyával, és a tanuló olyan tantárgyból is vizsgázhat, amelyből kurzust nem teljesített. Az AP-vizsga – az SAT-vizsgához hasonlóan – a 11–12. évfolyamon tehető le, és legkésőbb a 12. évfolyam első félévének végéig kell teljesíteni, kivéve az indokolt eseteket.

V.5. Kilencven perces tanórák, tantárgycsoportok alapján készített órarend, a csoportbontás elvei

A 90 perces tanórablokkok lehetővé teszik, hogy a 45 perces tanórák ráhangolódásra, ismétlésre, levezetésre, összegzésre és a számonkérésre szánt időkeretét a felére csökkentsük, illetve a blokk második felében további új ismeretek elsajátítására, elmélyítésére átcsoportosítsuk a felszabaduló időt, ezzel jelentősen növelve a tananyag átadásának hatékonyságát. Ez az időkeret alkalmas arra, hogy projekt módszerrel tanítsunk, hogy az elmélyülésre több idő jusson, hogy a megértési problémák azonnal kiütközzenek.

Az intézményi óraterv (1. számú melléklet) esetében a magyar rendszer szerinti 45 percek jelöltük egy tanóráként az eltérések könnyebb nyomkövethetősége érdekében. A 90 perces tanóra jogszabályi alapja a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 16. § (2) bekezdése, amely szerint az iskola a negyvenöt percnél hosszabb tanítási órát is szervezhet – a tanítási óra ideje harmincöt percnél nem lehet rövidebb és százharmincöt percnél nem lehet hosszabb –, azzal, hogy a tanulói terhelésre vonatkozó rendelkezések alkalmazásánál a tanítási órákat negyvenöt perces órákra átszámítva kell figyelembe venni.

A kis létszámú (maximum 15 fős) osztályokban a számonkérésekre még így is több idő jut 1-1 tanulóra számolva, mint a magyar rendszerben jellemzően nagy létszámú osztályok esetében. Mivel a fegyelmezésre és az órai aktivitás szinten tartására, motiválásra kevesebb idő is elegendő kis csoportban dolgozva, értékes időt takarítunk meg, és az esetleges lemaradás lehetősége így minimálisra csökken.

Az osztályokat kizárólag abban az esetben osztjuk kisebb csoportokra, ha azt a második idegen nyelv választása indokolja, továbbá a szabadon választható foglalkozások és az emelt felkészítés miatt a sávokban szervezett órarendi elhelyezés érdekében.

Az órarend elkészítésekor mindig kiemelt szempont, hogy azok a tanórák kerüljenek lehetőség szerint egymás után egy napon belül, valamint egymást követő napokra, amelyek azonos tudományterülethez tartoznak (művészet és tudomány). A testnevelés, az osztályfőnöki óra, a latin és az angol, valamint a spanyol nyelv és német nyelv természetesen arányosan elosztva jelenik meg a tanítási hetekben, de a matematika, a természettudományos tárgyak, a logika lehetőleg egymáshoz közel, ahogy a magyar nyelv és irodalom, a történelem, a retorika, az audiovizuális művészetek és az Omnibus is. A páratlan heti óraszámú tantárgyak is indokoltá teszik ezt a tömbösített órarendi megoldást, melyet praktikusán kéthetes ciklusokban lehet megvalósítani.

V.6. A tanórák nyelve, angol nyelven tanított tantárgyak

Az alábbi tantárgyakat tanítjuk angol és részben magyar nyelven minden évfolyamon: természettudomány (Science), matematika (Math), logika, retorika, audiovizuális művészetek (Art of Seeing), vállalkozási ismeretek a gyakorlatban. Csak angolul tanítjuk az alábbi tárgyakat: angol nyelv, Omnibus, AP (Advanced Placement). Az angol nyelven tanított tantárgyak órakerete – a 9. évfolyamon heti 11, a 10. évfolyamon heti 14, a 11. évfolyamon heti 11, a 12. évfolyamon heti 7 óra – az angol nyelv tantárgy órakeretével együtt biztosítja a KER szerinti C1 szintű kimeneti követelmény teljesítését; ennek tételes levezetését a helyi tanterv angol nyelv fejezete tartalmazza.

A **természettudományokat** magyar anyanyelvű, magyar egyetemi végzettséggel, tantárgyi szakképzettséggel rendelkező tanárok oktathatják, akik a tárgy angol nyelvű tanítására is jogosultak a magyar előírások szerint, így a szükséges szakkifejezéseket mind magyarul, mind angolul megtanítják a tanulóknak.

V.7. A klasszikus keresztény tanterv tantárgyainak tanításához szükséges végzettség, szakképzettség

A klasszikus keresztény iskola működési sajátosságaira figyelemmel speciális megoldásokat alkalmaz abban az esetben, ha bizonyos tantárgy vagy tantárgymodul vonatkozásában nincs megfelelő hazai felsőfokú képzés a pedagógusvégzettség és -szakképzettség megszerzésére.

A nem magyar állampolgárságú, de az angol nyelvet anyanyelvi szinten használó tanáraink esetében próbálunk igazodni a magyar jogi feltételrendszerhez az alkalmazhatóság tekintetében. Ez teljeskörűen nem valósulhat meg a külföldi tanárképzés jellemzői, továbbá az országokénti alkalmazási feltételek különbségei miatt. Külföldi tanárokat a BA, MA, BSC, MSC egyetemi végzettség esetén és pedagógiai kiegészítő kurzusok (a tanított tárgyakhoz igazítva) abszolválását követően (eseti jelleggel a képzés megkezdésének igazolását is elfogadva) alkalmazunk. Pedagógiai gyakorlati tapasztalattal rendelkezniük kell, de ennek időtartamát nem szabjuk meg.

Az alábbi tantárgyakat lehetőség szerint az angolt anyanyelvként vagy szinte anyanyelvi szinten beszélő tanárok tanítják az iskolában: **angol nyelv, Omnibus**. A természettudományos tárgyak esetében a fentebb részletezett módon választjuk ki tanárainkat, magyar nyelv és irodalom kizárólag magyar egyetemen szerzett magyar szakos tanári diplomával tanítható, a többi tárgy esetében a külföldi tanárok a fenti, a magyar állampolgárságú tanárok alkalmazásánál a magyar jogi rendelkezések érvényesek.

V.8. Az emelt szinten tanulható tantárgyak rendszere (fakultációk és Advanced Placement kurzusok)

10. évfolyamon egy emelt tantárgy választható, amely heti 2 órában fakultáció keretében emelt szintű felkészítést tesz lehetővé. A következő két évben két ilyen tárgy választható. A továbbtanulási szándékok sok esetben változnak a képzés végéhez közeledve, az emelt szintű tananyagtartalmak korábbi megismerése lehetőséget biztosít arra, hogy a reális terhelhetőség mérhető legyen, hogy a bemeneti követelmények szélesebb spektrumú megismerése által még

időben legyen esély módosítani a tervezett életpályán. A választás, változtatás, leadás részletes szabályozása a vonatkozó fejezetben olvasható.

Az Advanced Placement, AP kurzusok a klasszikus keresztény tanterv alapján tanított tantárgyak esetében biztosítják a tanulóknak, hogy külföldi továbbtanulásnál plusz (átlag)pontot kapjanak, ezáltal ezeknek a tárgyaknak az elvégzése növeli továbbtanulási esélyeiket. Ezek választható tárgyak, melyek elindítása, választása, változtatása és leadása szigorú előírásokhoz van kötve, ezért az iskolának az elvárásoknak megfelelően helyi AP-adminisztrátora és az AP-vizsgák biztosítása esetén AP-koordinátora van.

V.8.1. Az AP-vizsgára vonatkozó kötelezettség indoka és eljárásrendje

A fenti kötelezettség bevezetését az teszi szükségessé, hogy az iskola által kiállított amerikai középiskolai oklevélen (High School Diploma), illetve az azt kísérő tanulmányi kivonaton (Transcript) legalább egy AP-vizsgaeredménynek szerepelnie kell. Az AP-eredmény ezen túlmenően a magyar felsőoktatási felvételi eljárásban is beszámítható adat: mivel a Magyar Ekvivalencia Bizottság a Veritas középiskolai oklevelét az érettségi bizonyítvánnyal egyenértékű dokumentumként fogadta el, az oklevélen feltüntetett vizsgaeredmények alapján az Oktatási Hivatal a jelentkező javára tanulmányi pontot számít. A kötelezettség tehát egyszerre szolgálja az amerikai kimenet teljességét és a magyar továbbtanulási esélyek javítását.

Az AP-vizsgatárgy megválasztása a tanuló továbbtanulási szándékához, valamint a 10. évfolyamtól választott emelt szintű (fakultációs) tantárgyakhoz igazodik. A választást a vezető osztályfőnök és az AP-koordinátor a negyedévenkénti egyéni megbeszélések keretében, a szülő bevonásával készíti elő, és az igazgató hagyja jóvá – legkésőbb a választott vizsgaidőszakot megelőző félév végéig. A jelentkezés, a felkészítés és a lebonyolítás rendjét – a College Board mindenkorai előírásaival összhangban – az iskola AP-adminisztrátora és AP-koordinátora szervezi; a vizsgaidőpontokat és a jelentkezési határidőket az éves munkaterv tartalmazza.

Az „indokolt eset”, amelyre a kötelezettség alóli kivétel vonatkozik, a következőket jelenti: tartós betegség, a College Board által elrendelt vizsgaidőpont-módosítás, valamint a nemzetközi csereprogramban való részvétel. Ilyenkor az igazgató – az AP-koordinátorral egyeztetve, egyedi elbírálás alapján – engedélyezi, hogy a tanuló a soron következő vizsgaidőszakban teljesítse a kötelezettségét; a halasztást és annak indokát írásban rögzíteni kell.

Az SAT- és az AP-vizsga teljesítése a klasszikus keresztény képzési szakasz lezárásának, ezáltal az amerikai középiskolai oklevél kiadásának feltétele. A magyar köznevelési jogszabályok szerinti bizonyítvány kiadását, a magasabb évfolyamba lépést és az érettségi vizsgára bocsátást e követelmények nem érintik.

A Veritas sem az AP-, sem az SAT-vizsgához nem határoz meg minimálisan elvárt pontszámot: az amerikai középiskolai oklevél kiadásának feltétele a vizsga letétele, nem pedig meghatározott eredmény elérése. Az elért pontszám ennek megfelelően a tanuló saját felelőssége; az iskola a felkészülést tanórai, mentori és konzultációs keretben támogatja, az eredmény azonban – amely a külföldi felsőoktatási jelentkezésnél és a magyar felvételi eljárásban egyaránt beszámítható – a tanuló teljesítményétől függ. Gyenge eredmény esetén a vizsga megismétléséről a tanuló és a szülő dönt; az ismételt vizsga nem feltétele az oklevél kiadásának.

Az V.1.-es, az átjárhatóságról szóló fejezet rész indoklása alapján a 10. és a 11–12. évfolyamon az emelt szintű felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket az iskola a következők tantárgyak esetén biztosítja: magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, természettudomány (biológia, fizika, kémia, földrajz), második idegen nyelvek. Az emelt szinten tanított tantárgyak óraszám és tananyag tartalma a magyar emelt érettségivizsgák követelményrendszeréhez részben igazodik, de módszertanában eltér. Ezen a három évfolyamon a tehetséggondozás valósul meg, ami egyben a klasszikus keresztény iskola egyik legfontosabb missziós célja.

V.9. Tanulói mentorprogram

9. évfolyamon minden tanuló az eggyel magasabb évfolyamon tanuló osztályok diákjai közül kap egy úgynevezett diákmentort, aki közvetlenül segíti az új tanuló beillesztését az iskola szervezetébe. A mentor–mentorált párokat az osztályfőnökök jelölik ki. A mentor feladatai:

- Megismerteti a belépő tanulóval az iskola írott és íratlan szabályait, az értékrendet, a viselkedési normákat, a napirendet, az intézményi kultúrát.
- Segít a közösségbe való beépülésben, figyel a mentoráltja iskolai kapcsolataira, javaslatokat tesz kortársaként, segítői szándékkal.
- Munkáját a saját osztályfőnöke koordinálja, támogatja, ellenőrzi.
- Feladatának megfelelő szintű elvégzése esetén a közösségi szolgálat rendszerében teljesítésigazolás alapján órákat szerezhetsz. (Egy tanévben legfeljebb 30 óra igazolható; az igazolást az osztályfőnök javaslatára a közösségi szolgálat koordinátora állítja ki.)

V.10. Szabadon választható speciális foglalkozások a délutáni időszámban

A kötelező tanórákon felül több olyan, szabadon választható tanórai foglalkozásra jelentkezhetnek a tanulók (lásd a pedagógiai program 1. számú mellékletét, az intézményi óratervet), amelyeket a Veritas a délutáni időszámban szervez. A foglalkozások a jelentkezést követően kötelezően látogatandók, és érdemjegyek alapján osztályzattal zárulnak félévkor és a tanítási év végén, a tanulmányi átlagba beszámítanak. Ezek szabadon választott tanórai foglalkozások: a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 14. § (1)–(2) bekezdése szerint a jelentkezést követően kötelezően látogatandók, és az értékelés, a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni őket, mint a kötelező tanítási órát; óraszámuk ezért a heti tanulói terhelésbe is beleszámít. A foglalkozásokból legfeljebb kettő választható, azzal, hogy a 11. és a 12. évfolyamon ezek közül legfeljebb egy lehet szabadon választott tanórai foglalkozás – a másik egyéb foglalkozás (szakkör) –, hogy a tanuló heti terhelése a 36 órás kereten belül maradjon. A jelentkezés egy tanévre szól, a következő évben lehet más foglalkozást választani vagy leadni a kurzust.

V.10.1. Pszichológia

A foglalkozás célja, hogy megismertesse a tanulókkal az általános és személyiséglélektan, a szociál- és fejlődéslélektan, valamint a pedagógiai pszichológia korszerű ismeretanyagát, továbbá kialakítsa a tanulók személyiségközpontú szemléletmódját és az önművelés igényét;

alapvető ismereteket nyújtson a családi és társadalmi helyzetek értelmezéséhez a szocializációs folyamatokban; elősegítse a tudatos és hatékony pályaválasztást. Ez a választható tárgy egyben előkészíti az AP Psychology-t is.

V.10.2. Jog

A foglalkozás a fenntartó, a Baptista Szeretetszolgálat profiljába illeszkedő tudásanyagot közvetíti kifejezetten gyakorlati aspektusból megközelítve. A tanulók elsajátítják az alapvető jogi fogalmakat, megismerkednek a kontinentális és az angolszász jogrendszer felépítésével, fő szabályaival. Megtanulják a jogi normastruktúra működését, a jogszabályi hierarchiát, a jog mindent átszövő működésére kapnak rálátást. A képzés az emberi jogokra fókuszálva a humanitárius tevékenység jogi hátterét is átláthatóvá teszi a jelentkezők számára. Az oktatók a Baptista Szeretetszolgálat kapcsolódó intézményegységeinek vezetői, akik saját munkájuk bemutatásán keresztül adják át ismereteiket, amennyiben pedig megoldható, a tanulók konkrétan is részt vehetnek projekteken Magyarországon és külföldön egyaránt.

V.10.3. Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban

A vállalkozási ismeretek a gyakorlatban tárgyunk célja, hogy szilárd ismereteket nyújtson a gazdaság és a piac működéséről helyi és nemzetközi szinten egyaránt. Ebben a programban a diákok megismerkednek a közgazdaságtan kulcsfogalmaival, mint a kereslet-kínálat, a GDP-vel, a különböző mutatókkal, iparágakkal, piacokkal és működésükkel, a részvényekkel és a befektetési alapfogalmakkal (mint például a fedezeti alapok, brókerek, osztalékok, részvények stb.) és azzal, hogy hogyan működik egy átlagos vállalat, milyen a vállalati környezet. Ennek a tárgynak az a víziója, hogy mélyebben bemutassa azokat a szabályokat és törvényszerűségeket, amelyek befolyásolják és meghatározzák az áruk, szolgáltatások és védett ismeretek (know-how-k) áramlását. A program nagyban támaszkodik a diákok visszajelzéseire, a csoportdinamikára, a diákok fejlődésére és általános ismereteik bővítésére. Ez a választható tárgy egyben előkészíti az AP Macroeconomics kurzust is.

V.10.4. Dráma és színház

A dráma és színház a Veritas szabadon választható tantárgya a 9. évfolyamon, heti egy egybefüggő, 90 perces órában (a magyar rendszer szerint heti két tanóra, évi 72 tanóra). A tantárgy tanítása komplex művészeti és művészetpedagógiai tevékenység: játékon, cselekvésen és tapasztalaton keresztül, élményből kiinduló megértést valósít meg, és egyszerre fejleszti a tanuló önismeretét, társismeretét, együttműködési és kifejezőképességét. A klasszikus keresztény modellben a tantárgy a zene (musica) szintjéhez tartozik: feladata az affektív tartomány formálása, egyben a Trivium retorikai szakaszának előkészítése. A tantárgy a Dráma és színház kerettanterv A változatának témaköreire épül, emelt órakeretben; helyi tantervét a pedagógiai program 2. számú melléklete tartalmazza.

V.11. A tézisprogram (tézisírás)

V.11.1. A program természetéről

A program alapvetően egy tantárgyi integrációs, módszertani együttműködés a szövegértés és szövegalkotás területén. Éppen ezért több tantárgyat érint (ideértve a magyar nyelv és irodalmat, az angol nyelvet, a retorikát), ám külön tananyagtartalmi vonzata, illetve beépülése csak a retorika tárgy esetében van, melyet a tárgy tanmenete egyértelműen jelöl is (lásd 2. számú melléklet). Ezen kívül csak módszertani és otthoni munkavégzési (vagy tanulószobai) vonzata van a programnak, így nem kezelendő külön tárgyként.

A program tehát interdiszciplináris, több tárgy tanárának szervezett, tudatos módszertani együttműködéséből áll, integrált természetű, komplex készségfejlesztés zajlik, melyben a teljes tanári kar érintett.

V.11.2. Feladatok

- A tézisprogram elsődleges feladata az egyetemi életre való felkészítés, hiszen a klasszikus keresztény iskolába járó diákoktól elvárt a felsőoktatásban való továbbtanulás. Az egyetemi életre olyan módon készít fel a tárgyat, hogy megismerteti a diákokkal az objektív szövegtípusok számos fajtáját, kiváltképp a tudományos szövegeket, valamint el is várja az ilyen típusú szövegek alkotását és interpretálását.
- Kimondott feladat a készség- és kompetenciafejlesztés a szövegértés és -alkotás területén, továbbá az átlag szint felé hozás előfeltétel.
- Feladat még, hogy a mentorálás révén a diákoknak ne csak a szövegértési és -alkotási készsége érje el a tudományos szintet, hanem gondolkodásukra és világlátásukra is közvetlenül hassunk e program révén, amely az alkotás és önállóság kulcsszavaiban teljesül ki.

V.11.3. Célkijelölés

A program elsődleges célja, hogy a diákokat megismertesse az tézisírás, pontosabban a tudományos írás műfajával, mely által olyan készségeket is fejleszteni lehet, mint például a kritikus, az analitikus, a konceptuális, a kutatói gondolkodás és attitűd, a fogalomalkotási készségek, a kommunikációs készségek, az általános íráskészség, a kutatási készségek, az időgazdálkodás, a digitális készségek. Továbbá, hogy a diákokat már az egyetemi évek előtt bevezesse a tézisírásba, megismertesse velük egy tézis legfontosabb összetevőit, szerkezetét, hivatkozási rendszerét, az ehhez tartozó kutatási és szövegalkotási munkákat.

A program a klasszikus keresztény iskolarendszer egyik alapvető elvárása, a tanulókat felkészíti arra, hogy képesek legyenek a retorikai szint elsajátításával egyidejűleg egy 20–30 oldalas záródolgozat megírására.

V.11.4. A program adaptációja a magyar rendszerbe

Figyelembe véve a magyar oktatási rendszer sajátosságait, a tézisprogramot a következőképp adaptáljuk:

1. A programhoz nem kötődik önálló tárgy, a hozzá kapcsolható órai munkavégzés, szövegismereti és -alkotási feladatok a magyar nyelv, a retorika, az angol nyelv tárgyakon belül kapnak helyet.
2. A program emellett nagyban épít azokra a készség- és szövegközpontú tananyagtartalmakra és módszerekre, amelyek elsősorban a magyar nyelv és irodalom tárgyon belül vannak fejlesztve (helyesírás, szövegtan, szövegértés és -alkotás stb.).
3. A programhoz egyéni konzultációs időszakokat is kapcsolunk, amelyek megvalósulhatnak a tanulószobák keretében vagy külön egyeztetett konzultációk alkalmával is.
4. A program jellegéből adódóan, az imént is említett konzultációs szükségletek miatt a teljes tanári kar érintett a diákok szövegalkotásának fejlesztésében.
5. A program teljesítése során az első idegen nyelven (angolul) alkotnak szöveget a diákok.
6. A program teljesítéséhez szükséges követelmények eltérnek a klasszikus keresztény iskolarendszer központi tézisprogramjától abban, hogy nem egy teljes, eredetileg 50–60 oldal terjedelmű tézisdolgozatot várunk el a diákoktól, hanem egy komplexebb, átfogóbb portfóliót, amely bár tartalmazza egy tézisdolgozat részeit tanulmányok formájában, ám számos egyéb tudományos szövegműfajt is magába foglal a recenziótól a tárgyilagos levéltípusokon és a könyvajánlókon át a tudományos előadásig.

V.11.5. A program teljesítésének menete

A programhoz a következő, listaszerű mérföldköveket lehet rendelni:

- i. szövegalkotási feladatok teljesítése tanárok, mentorok, konzulensek segítségével,
- ii. a portfólió összeállítása (szövegválogatás és átkötőelemek, szövegek megalkotása),
- iii. a portfólió értékelésre való leadása, a portfólió értékelése,
- iv. az értékelt portfólióhoz feltett kérdésekből előadásra készülés,
- v. portfólióvédés önreflexióval bizottság előtt,
- vi. a portfólió és a védés együttes értékelése a bizottság által.

V.11.6. Követelmények, végkimenet

A program eredménye egy olyan portfólió, amely különféle, főként tárgyilagos szövegtípusba tartozó, a diákok által önállóan (természetesen mentorálás és segítség mellett) megalkotott szövegek gyűjteménye. A portfólió konkrét tartalmi elemeit külön fejezet tárgyalja, ám fontos előzetes megkötés, hogy a diákoknak egy konkrét tudományos tematikát (tanulmánytémát vagy tézistémát) kell választaniuk 9. évfolyam elején, véglegesíteniük 10. évfolyam elejéig, majd a portfólió súlyozottabb elemeit az adott szűk témában kell megalkotniuk.

A portfólió megvédése a 12. év első félévének végén kerül sorra. A védés során külön bizottság értékeli a portfóliót, a diákoknak önreflexiós előadással, a bizottság által előzetesen feltett kérdésekre adott válaszokkal is kell készülniük.

Hangsúlyozandó, hogy a program teljesítése kimeneteli követelmény a klasszikus keresztény iskolákban!

V.11.7. Szerepek

Konzulensek

A konzulens olyan személy, aki a diák által választott tudományterület, az azon belüli kutatási terület szakértője. Feladata, hogy a tudományterület mai állásában és szakirodalmában eligazítsa a diákot, továbbá hogy az egyetemi rendszerhez hasonlóan rendszeresen egyeztessen vele. Ők azok a belsős munkatársak, illetve felkért külső egyetemi oktatók, akik eligazítják a diákokat az adott szakterület tartalmi, szakmai, kutatómódszertani kérdéseiben.

Javasolt tehát konzulenspárok kijelölése, melyből az egyik egy belsős tanár, aki a tudományterületen belüli általánosabb eligazításban segíti a diákot, a másik, a külső, tudományos kutatómunkában aktívan résztvevő konzulens, egyetemi oktató pedig a specifikusabb kutatási területen, módszertanban segíti az eligazodást. A konzulenseket diákonként javasolt kijelölni. Természetesen egy konzulenshez több diák is tartozhat a diákok témaválasztásától függően.

Tézisírók (diákok)

A diákok szerepe jelentős a tézisprogram kiteljesedésében, mivel nagymértékben szükségesek az órán kívüli tevékenységek, gyakorlatilag nélkülük lehetetlen a program teljesítése. Ezek a tevékenységek leginkább a kutatásban, egy adott tudományterület választott témájában való elmélyülésben teljednek ki, és egyben azt is jelentik, hogy a diákoknak rendszeresen könyvtárakat, elektronikus adatbázisokat, akár kutatóműhelyek, egyetemek kell látogatniuk.

A diákok esetében fontos, hogy felismerjék, a tézisírók szerepét önállóan (is) vállalniuk kell a sikerhez, magyarázójuk saját magukat is meg kell tanulniuk menedzselni, és ebbe nem csak az időgazdálkodás tartozik bele. Az önálló, felfedező, analitikus tanulás kiválóan rávezeti őket a tudásképzés komplex kognitív folyamatára, ez pedig egyben nemcsak a képességeiket, hanem világlátásukat is alakítja, szélesíti.

V.11.8. Foglalkozási keretek

Javasolt rendszeres konzultációs időpontok kijelölése legalább havi vagy kéthavi rendszerességgel. Ezeket a konzulensek tartják akár iskolai tanítási napon hagyományos tanóráikon kívül, akár a tanulószobába beépítve. Mindemellett, ha a diáknak bármikor szüksége volna további útmutatásra, akkor bármikor fordulhat a program bármely szereplőjéhez, aki szükség esetén akár online kommunikációs rendszereken keresztül is rendelkezésre áll.

V.11.9. A portfólióról általában

A portfólió egy olyan szöveggyűjtemény, mely az adott diák szövegalkotásait tartalmazza. Fontos, hogy a különféle szövegváltozatok egyben tükrözik a diák fejlődéstörténetét is, és erre a diáknak is szükséges reflektálnia!

A portfólió alapvetően kétfajta szövegtípust tartalmaz. A főtípusba tartoznak a diák által választott tematika, kutatási terület objektív, tárgyilagos, tudományos szövegei különféle szövegműfajokban (lásd alább). A melléktípusba pedig azok a kiegészítő szövegek, amelyek nem kategorizálhatók tematikusan, azonban a készségfejlesztés szempontjából, avagy akár a későbbi önértékelés szempontjából jelentősek, kapcsolódnak a tézisíráshoz mint általános tematikához (például önéletrajz, érvelő levél stb.).

A tézis és a hozzá tartozó portfólió alapvetően angol nyelvű. Egyes dokumentumtípusok – a Veritas kétnyelvű képzési jellegének megfelelően, szándékoltnak – magyar nyelven vagy magyar és angol nyelven egyaránt elkészülnek, hogy a tanuló a tudományos igényű szövegalkotásban mindkét nyelven járatossá váljon.

V.11.10. A portfólió tartalma

Főtípus:

- 1) **2 db tanulmány** (2 angol szöveg) 2×5–7 oldal a mellékletek nélkül, legalább 5 idézett szakirodalom és 5 további felhasznált szakirodalom (ajánlott a készülő tézis két fejezetét leadni)
- 2) **2 db absztrakt** (2 angol szöveg) a 2 tanulmányhoz, 2×1 oldal
- 3) **1 db recenzió** (angol nyelven), 2–4 oldal (ajánlott a készülő tézis egyik forrását recenzeálni)
- 4) **1 db szakvélemény/szövegkritika** (angol nyelven) az egyik diáktárs tanulmányáról vagy tudományos cikkéről, 1–2 oldal
- 5) **1 db önreflexió** (angol nyelven) rávilágítva a főtípusban szereplő szövegek alkotási nehézségeire, a fejlődési folyamatra

Melléktípus:

- 1) **1 db önéletrajz** (angolul és magyarul EuroPass-mintára)
- 2) **1 db motivációs/kísérő levél** (magyarul és angolul)
- 3) **1 db könyvajánló** (magyarul vagy angolul)
- 4) **1 db novellaelemzés** (magyarul vagy angolul)
- 5) **1 db forráselemzés** (magyarul)
- 6) **1 db szónoki beszéd** (angolul)
- 7) **1 db érvelő szöveg** (magyarul vagy angolul)
- 8) **1 db panaszlevél** (angol szöveg)
- 9) **1 db (honlap)cikk** (magyarul és angolul)

A portfólió csak a gyűjteményben elhelyezendő szövegek típusát és mennyiségét jelzi, nem a program során alkotott szövegek mennyiségét és változatosságát!

V.11.11. A program értékelése, zárása

A programbeli teljesítmény – mivel nem alkot önálló tantárgyat – jegyek formájában közvetlenül nincs értékelve. Ettől függetlenül a programmal összefüggésben, az érintett tárgyak (magyar nyelv és irodalom, az angol nyelv és a retorika) során alkotott szövegekre, szövegértési és -alkotási feladatokra a diákok természetesen érdemjegyet kapnak, ez a programbeli teljesítményükre is egy közvetett visszajelzés. Közvetlen visszajelzés az a módszertani vállalás, melyet a szerepkiosztások jelentenek, továbbá a konzulensekkel egyeztetett, nekik bemutatott szövegek mindig szöveges és szóbeli értékelést, visszajelzést is kapnak.

Végző soron pedig a portfólió összeállítása, leadása majd értékelése is közvetlen visszajelzést jelent. Utóbbi azért is, mert az egyetemi szakdolgozatvédéshez hasonlóan a bírálók kérdéseket is feltesznek, melyekre a védés során, a portfólióból készített bemutató előadás után, valamint azon belül reflektálniuk is kell a diákoknak.

A portfólió leadása 12. év első félév végéig teljesül. A diák a 12. év második félévének elején (február) a portfólióvédésére készül a visszajelzések alapján, a retorika tárgyon belül a szóbeli előadás műfajára koncentrálna. A program az említett védéssel zárul. A védés – figyelembe véve a középiskolai tanulmányok végének közeledtét, a többletterheket.

A már említett bizottságot a Veritas igazgatója és a tézisprogram vezetője válogatja össze. A portfólióvédést a bizottság a visszavonulása során értékeli, majd az eredményt kihirdeti. Az eredmény, az értékelés nem érdemjegy formájában történik meg, hanem részben szóban a bizottsági tagok értékelőbeszéde alapján, részben pedig számalapúan, külön oklevelen, százalékos formában.

V.12. Az iskolai közösségi szolgálat speciális követelményei

A közösségi szolgálat speciális szabályozása eltér a magyar rendszer előírásaitól, szigorúbb óraszámok tekintetében és rugalmasabb a tevékenységek tekintetében. A részletes szabályozás a pedagógiai program KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT című fejezetében olvasható.

V.13. Kis létszámú tanulócsoporthok és osztályfőnöki óra

V.13.1. Csoportlétszámok

A klasszikus keresztény iskola egyik meghatározó alapelve a kis létszámú csoportokban történő nevelés. Az egyéni bánásmód, az integrálási feladatok, a tehetséggondozás és a felzárkóztatás kis létszámnál ideális feltételekkel, hatékonyan megvalósítható. A maximum 15 fős osztálykeretben minden tanulói működés napi szinten nyomon követhető, időben van lehetőség a támogatásra, a segítségnyújtásra. A csoportkohézió kevésbé engedi a „klikkesedést”, egybe szerveződik az osztály, a kapcsolati háló áttekinthető, az indokolt beavatkozás lehetősége nagyobb. A tanári munka adminisztratív terhe jelentősen kisebb, a számonkéréseknél és alkalmazott módszereknél lehetőség van a differenciálásra, a tanári munka maximálisan hatékony lehet.

V.13.2. Az osztályfőnöki rendszer

Az osztályfőnöki rendszer innovatív a klasszikus keresztény iskolában. Alapvetően követi a klasszikus magyar eljárásrendet, mely szerint egy vezető osztályfőnök és egy helyettes osztályfőnök van, azonban a kisebb osztálylétszámok miatt lehetséges egy helyettest több osztályhoz is hozzárendelni – ezt természetesen minden esetben az iskola igazgatója dönti el, illetve jelöli ki az osztályfőnököt és helyettesét. Ideális esetben igyekszünk ezeket a párokat úgy alakítani, hogy az egyik nő, a másik férfi legyen. Együttműködésük alapja, hogy a Biblia értékrendjének megfelelően tudják közvetíteni a nemi szerepekhez is igazítva az iskola szabályait, céljait, a módszerek teológiai és filozófiai, pszichológiai vetületét saját élettapasztalataikon, gyakorlati tudásukon, megélt szerepeiken keresztül. Személyiségükkel, egyéni életpéldájukkal stabil értékrendet közvetítenek.

A tanítási nap első órája 45 perces Class Teacher Time / Bibliaismeret óra. Az osztályfőnöki óra heti egy, 45 perces tanóra, az intézményi óratervben jelölt időkeret szerint; a hét további napjain a nap első óráján áhítat, bibliaismeret, illetve közösségi program folyik. Ez az óra, helyzetelemzést, csoportdinamikai játékokat, önismeret-fejlesztést és igei alapú rövid áhítatot tartalmaz, valamint lehetőséget biztosít a testmozgásra is, akár a tanteremben, akár a szabadban, illetve a tornateremben.

Az osztályfőnök és a helyettes osztályfőnök külön-külön és együtt is dolgozhat az osztállyal, ennek beosztását maguk szervezik a vezető osztályfőnök, majd az igazgató jóváhagyásával, a

tanulók által is ismert, rögzített rendszerben. A nap folyamán valamelyikük mindig elérhető a tanulók számára; bármilyen eseti helyzetet kezel, felelős az osztályért, amíg a tanulók az iskolában tartózkodnak. A szabadidős programokat a szülőkkel, a családokkal, valamint a közös programokat az osztályt tanító tanárközösséggel tanévi szinten szervezik, koordinálják, bonyolítják. A szülői értekezleteket lehetőség szerint közösen tartják. Negyedévenként vezetik az osztálykonferenciákat, amelyeken az osztályt tanító tanárok a nevelési, tanulási helyzetet elemzik közösségi és egyéni szinten, iskolai szempontrendszer alapján.

Negyedévenként a vezető osztályfőnök megbeszélést tart minden tanulóval a szaktanároktól bekért írásbeli jellemzések alapján, majd ezt a szülőkkel is megbeszélve segít a fakultációválasztásban, az AP-tantárgyak kiválasztásában és a továbbtanulási irányok kijelölésében, a tézistéma választásában.

VI. Iskolai nevelési program

VI.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

VI.1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

- Iskolánk olyan légkört kíván megteremteni, amely a diákok és a tanárok együttműködésére épít. Ennek legfőbb záloga az igényes és következetes tanórai munka, amely szándékunk szerint a tanulók döntő többségének intellektuális kihívást kell, hogy jelentsen.
- Pedagógiai munkánk során meghatározó szempont, hogy a minket választó tanulók minél több területen kipróbálhassák képességeiket, minél hatékonyabban fejleszthessék nyelvismeretüket, Istentől kapott tehetségüket.
- Fontos feladatunknak tartjuk, hogy a hozzánk járó fiatalok mintákat, útmutatásokat, támpontokat kapjanak saját sorsuk jövőjük és közösségük alakításához. Ehhez az egyik legfontosabb eszköz a felelősségtudat, a döntéshozatali képesség kialakítása, fejlesztése.
- Az iskolában folyó pedagógiai munkánk biztosítja a tanulók egészséges személyiségfejlődését. Munkánk során a diákokat önállóságra, önbecsülésre, mások elfogadására, tiszteletére, keresztény értékrendre neveljük.
- Iskolánk oktatási formája elősegíti, hogy a tanárok és diákok között őszinte emberi kapcsolatok épüljenek ki. Ez az attitűd segíti a tanárokat abban, hogy a diákok egyéni törődést kapjanak személyre szabott bánásmódban részesüljenek a tanulásban, felzárkóztatás vagy tehetséggondozás formájában.
- Iskolánk klasszikus keresztény értékrendszere elősegíti a tanulók személyiségének formálását, fejlődését, az önmegvalósítást, valamint a szolidaritás érzésének kialakítását, erkölcsi iránymutatással segítve megtalálni helyüket a társadalomban.

VI.1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

- Célunk olyan iskola megteremtése, ahol a tanulóknak lehetőségük van tudásuk gyarapítására, személyiségük harmonikus fejlesztésére.
- Célunk az, hogy iskolánk olyan értékrendet közvetítsen a diákoknak, amely képessé teszi őket arra, hogy elfogadják, illetve azonosulni tudjanak...
 - ...a demokrácia eszméjével, mely az iskolai életben a diáktanács működésén keresztül valósul meg. Megtanítjuk működésének fő szabályait, példát mutatunk a konszenzusra törekvő magatartásra, a diákok részt vesznek felelős döntések hozatalában.
 - ...a tudás megbecsülésével. A tanuló legyen képes önálló ismeretszerzésre, a mai változó világunkban világban az új ismeretek befogadására. A tanulóknak a megszerzett tudás biztos alapot nyújtson a pályaválasztásban, illetve a továbbtanulásban.

- ...a humanista értékekkel, mely az egymás iránti megértést, kölcsönös megbecsülést, az egyéni és közösségi érdekek harmóniáját, az emberi méltóság tiszteletben tartását jelenti.
- ...a nemzeti identitás érzésével. Fontosnak tartjuk hagyományaink, nemzeti értékeink megismerését, a szélsőségmentes hazaszeretetet ápolását, kinyilvánítását, anyanyelvünk helyes, helyzethez illő (adekvát) használatát, (a művészetekben is megjelenő) szépségének és nyelvi gazdagságának megőrzését.
- ...a lokálpatriotizmus mikrokörnyezetre ható pozitív szerepével. Célunk az, hogy iskolánk a főváros történelmének, történelmi emlékeinek kulturális hagyományainak megismerésén keresztül diákjaink tiszteljék, szeressék, és alkotó módon ápolják környezetüket.
- ...megértsék és elfogadják az esztétikum jelentőségét. Az a célunk, hogy esztétikai igényességet alakítsunk ki diákjainkban, a makro- és mikrokörnyezettel szemben, a műalkotások élvezetére neveljük őket, felfedezzük az alkotói és előadói készségeket, és ezeket fejlesszük.
- ...az emberi jogok eszméjével. El kívánjuk érni, hogy az iskolai és a tágabb értelemben vett társadalmi kapcsolatokban a diákok tartsák tiszteletben ezt, és ösztönözzék társaikat, partnereiket az alapvető emberi normák, emberi jogok érvényesítésére.
- ...a környezetvédelmi szemlélet fontosságával. Kiemelten kell kezelni a természeti és épített természet védelmét, szeretetét, és a kulturált környezet iránti igény kialakítását.
- Célunk, hogy a testi, lelki egészség ápolásával az egészséges életmódra, a sport szeretetére, a harmonikus életvezetésre, az értékes társas kapcsolatokra, a tartalmas szórakozásra időtöltésre való igény kialakításán keresztül, a diákok képesek legyenek egészséges értékrend, életvezetés megvalósítására.
- Iskolánk legfontosabb célkitűzései közé tartozik egy olyan képzési struktúra kialakítása, amely révén diákjainknak lehetőséget biztosítunk ahhoz, hogy érdeklődésüknek, képességeiknek megfelelő ismeretekre tegyenek szert, illetve ezen ismeretek valós társadalmi igényt elégítsenek ki.
- Célunk továbbá, hogy az angol nyelv magas színvonalú elsajátíttatásán túl, tanulóink ismerjék meg más népek kultúráját, táguljon világképük. Ennek érdekében nyitott intézményként működünk, célunk, hogy minél sokrétűbb kapcsolatokat építsünk és ápoljunk más kultúrákkal, civil és társadalmi szervezetekkel, közintézményekkel, hazai és külföldi oktatási intézményekkel.
- Az egyén személyiségének fejlesztése csak közösségben, cselekvés, tevékenység közben valósítható meg. Ezért egyre bővülő szerephelyzetek biztosításával olyan magatartás, illetve attitűd kialakítására vállalkozunk, amely nyitottságával képes az új ismeretek befogadására, a másság más nézőpontok elfogadására is.
- Az Art és Science (humán, reál) műveltségterületeket azonos hangsúllyal kezeljük annak ellenére, hogy a szülők és tanulók igényei, illetve az iskola lehetőségei és az klasszikus keresztény tantervi sajátosságok alapján néhány terület karakteresebben jelenik meg helyi tantervünkben. A klasszikus keresztény tanterv ezt a két területet művészet-

természettudomány bontásban ismeri, és ugyanaz az elvárás az iskola felé, vagyis a két terület azonos súlyú megjelenése a nevelési programban, hogy a tanulók tehetségprofiljához igazodjon a képzés, ne pedig a Veritas profiljához kelljen igazodni a tanulóknak.

- A harmonikus fejlődés érdekében az egészségnevelés keretében célunk, hogy biztosítsuk a szükséges alapfeltételeket: a testedzést, az egészséges életvitel elsajátítását, gyakorlását; ugyanakkor a sérült, fogyatékos embertársaink iránti elfogadható elfogadó, segítőkész magatartás kialakítását.
- Nevelési-oktatási tevékenységünk eredményeként biztosítani kívánjuk diákjaink számára a következő oktatási szintre való bejutást, illetve olyan ismeretek és képességek elsajátítását, amelyek megfelelő alapot adnak annak tanulmányaik sikeres elvégzéséhez.
- Célunk továbbá, hogy az igényekhez igazodó képzési struktúránk rugalmas változtatása révén reális alternatívát kínáljunk diákjainknak a pályaválasztásban, képessé tegyük tanulóinkat a munka világában való tájékozódásra.
- A tárgyi tudás jelentős része csak akkor válik használhatóvá, ha annak birtokosa megfelelő kommunikációs készséggel rendelkezik. Ennek érdekében az idegen nyelvű oktatását kiemelt területnek tekintjük, törekszünk mind angolul, mind magyarul olyan szakmai, tudományos nyelvi szint elérésére szóban és írásban, amely nagyban megkönnyíti a felsőoktatásba való bejutást, és annak sikeres teljesítését.
- Iskolánk klasszikus keresztény értékrendje jó alapot nyújt egy olyan átgondolt hagyományrendszer létrehozásához, amelynek legfontosabb célja az összetartozás érzésének erősítése, az iskola közösségének kialakítása. Az iskolai rendezvények, szokások, programok, ünnepek, táborok, az esztétikus és modern egyenruha, az iskolai jelképek hatékony eszközei nevelőmunkánknak, nélkülözhetetlenek céljaink eléréséhez.

VI.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

- A nevelés és oktatás folyamatát iskolánk alapelvei, céljai határozzák meg. Iskolánk alapvető feladatának tartja, hogy diákjainkat felkészítsük a klasszikus keresztény tanterv kimeneti követelményeire, de olyan módon, hogy adott esetben a magyar rendszerben is – önálló felkészüléssel kiegészítve – sikeresen tehessenek érettségi vizsgát közép- vagy emelt szinten, valamint akár később a munkaerőpiacon történő helytállásra. A tanórák felépítése, a közösségi és a szabadidős tevékenységek szervezése, a tanároknak a diákokkal és egymással való kapcsolattartása egyaránt ezen értékek alapján kell, hogy történjék.
- A program olyan erkölcsi értékeket és erkölcsi normákat állított előtérbe, amelyek nélkül nem képzelhető el beilleszkedésünk a 21. századba, amelyek elengedhetetlenek az önálló döntéshozatal és a tisztességes érdekérvényesítési képességének elsajátításához. Ilyen értékek a kommunikációs készségek, az állampolgári felelősségtudat, az idegen nyelv tudása, a vállalkozás, az önálló tanulási képesség, a kreativitás, a közösségi életforma, a versenyszellem és az esztétikai-művészeti tudatosság, a felelős döntéshozatal, a komplex helyzetek gyors átlátása és a kifejezőképesség.
- Az egyes tantárgyak tanterveiben és az alkalmazott tanítási módszerekben ezért érvényesülnie kell az önálló és kreatív gondolkodásnak, illetve a szabatos és kulturált

véleményütköztetést fejlesztő eszközöknek és az alkalmazott, módszertani megújulást tükröző eljárásoknak.

- Úgy gondoljuk, hogy a tanárnak hivatása szerint diákjait segítenie kell személyisége, képességei fejlesztésében, tehetsége kibontakoztatásában annak érdekében, hogy a felnőtt társadalomba illeszkedve minél harmonikusabb és tartalmasabb életet élhessen.
- Az iskola alapvető feladata ennek megfelelően az egészséges, harmonikus személyiség kialakítása mellett a szaktárgyi tudás és képességek fejlesztése.
 - Ezen belül az alábbi kulcskompetenciákat kiemelten fejlesztjük:
 - A tanulás kompetenciái
 - A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
 - A digitális kompetenciák
 - A matematikai, gondolkodási kompetenciák
 - A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
 - A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
 - Munkavállalói, innovációs, vállalkozói és vezetői kompetenciák
- Az angol és magyar nyelvű oktatás – az anyanyelvi tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett – a tanulók magas szintű angol nyelvtudásának és az idegennyelv-tanulás képességének fejlesztését szolgálja. Ennek érdekében oktatásunk a következő célok megvalósítását biztosítja:
 - az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése,
 - a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítása,
 - az idegen nyelvi műveltség intenzív fejlesztése,
 - a nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek fokozott kihasználása.
- A társadalomba beilleszkedni képes, alkotó, egészséges szellemiségű, kulturált emberré válás igényének kell kialakulnia diákjainkban. Ez megkívánja:
 - a logikus és eredeti gondolkodásmódot, értelmező készséget,
 - a szabatos szóbeli és írásbeli előadást, illetve a kulturált véleményütköztetés képességét,
 - énkép, önismeret képességét,
 - a pontos, kitartó, önálló és fegyelmezett munkavégzést,
 - az alkotó magatartást,
 - az önművelési, önfejlesztési igényt,
 - a tanulás tanítását,
 - hon- és népismeretet (a kulturális és nemzeti identitástudatot),
 - aktív állampolgárságra, demokráciára nevelést,
 - európai azonosságtudatot, az egyetemes kultúra befogadását,
 - a szűkebb és tágabb környezet iránti felelősségérzetet,
 - környezettudatosságra nevelést,
 - gazdasági nevelést,
 - a különböző társadalmi csoportok, értékek iránti tiszteletet, toleranciát,

- testi és lelki egészséget,
 - felkészülést a felnőtt lét szerepeire.
- Ezen értékek kialakításában és fejlesztésében kiemelkedő jelentősége van a példamutató, lelkiismeretes tanári magatartásnak és munkának, a módszertani megújulásnak.
- A vállalkozás és a kreativitás új szellemi, erkölcsi értéként, igényként jelenik meg társadalmunkban. A lehetőségek, adottságok felismeréséhez, kihasználásához szükséges készségek és képességek kialakítása, fejlesztése elképzelhetetlen anélkül, hogy diákjaink megismerjék a valóságos vállalkozások struktúráját, munkáját, jellemző eljárásait. Feladatunknak tartjuk, hogy partnerkapcsolataink révén megismerjék tanulóink a vállalkozási tevékenység összetettségét, a döntéshozatal felelősségét, értékeljék és megértsék a vállalkozási képesség és kreativitás értékének mibenlétét. Ennek a célnak az elérését a fentebb már részletezett vállalkozási ismereteket tanító speciális foglalkozással is kiemelten támogatjuk.
- Mindezt úgy kell megvalósítani, hogy a serdülőkor és az ifjúkor általános sajátosságainak, pszichikai jellemzőinek figyelembevételével a tanulók egyéniségét előtérbe helyezzük. Ezen a téren a fiatalok személyiségét formáló valamennyi pedagógus közös gondolkodására van szükség. Rendkívül fontos értéknek tekintjük az egészséget, amely a derűs, harmonikus személyiség alapja. Az egészség megőrzésének leghatékonyabb eszköze a rendszeres mozgás, ezért feladatunknak tekintjük a változatos testedzés biztosítását. Ugyanakkor ki kell alakítanunk tanulóinkban azt a tartós, egész életre szóló igényt, melynek következtében elemi szükségletként élik meg saját testi és lelki higiéniájuk fenntartását, környezetük megóvását, az egészség és az életvidámság megőrzését és az ezt szolgáló módszerek megismerését. Meggyőzéssel, felvilágosítással, önismeretük fejlesztésével, az egymás iránt érzett felelősség kialakításával kívánjuk elérni, hogy diákjaink tartózkodjanak a káros szenvedélyektől.
- Véleményünk szerint a 21. század társadalmi értékei között fontos helyet foglal el a versenyszellem. A verseny lehetőséget teremt az egyéni képességek lehető legteljesebb kibontakoztatására, önmagunk reális értékelésére. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében támogatjuk a felzárkóztató foglalkozások végzését, illetve a tehetséges tanulók képességeinek minél sokrétűbb kibontakoztatását. Ez egyben az igényesség és a minőség garanciáját is adja. A versenyszellem, az önállóság és a felelősségtudat erősítése érdekében alapvető feltételnek tartjuk a tantárgyi követelményszintek és az értékelés formáinak és kritériumainak pontos kidolgozását és nyilvánosságát.
- Fontos feladat a pályaválasztási érettség kialakítása diákjainkban, hiszen ennek zavarai nyomasztó terhet, komoly feszültségforrást jelenthetnek a tanulóknak és a szülőknek egyaránt. Ez a munka az osztályfőnök és a szaktanárok közös feladata, amelyet együttműködve a szülőkkel már a 9. évfolyamon el kell kezdeni.
- A család atmoszférája alapvető jelentőségű a gyermek harmonikus személyiségének alakulásában. Fontos tehát ismernünk a családi háttérrel, ezért nagy hangsúlyt kell helyeznünk a szülőkkel való kapcsolattartásra és a tanulókkal folytatott informális beszélgetésekre.

- Harmonikus személyiségfejlődés másik feltétele a jó iskolai közösség, ezért fontos feladat az iskolai hagyományok kialakítása majd ápolása, megőrzése és a jó osztályközösségek kialakítása. A jó iskolai légkör összetevői: a diákokkal, szülőkkel közösen kialakított intenzív közösségi élet sok programmal, demokratikus légkör, működő diáktanács, segítőkész és megértő tanárok, a jó diák-tanár-szülő kapcsolat.
- Intézményünk fontos értéknek tartja a különböző szinteken szerveződő közösségeket. Az iskolai közösségek összetartó erejének erősítése, valamint a szolidaritáson és a tolerancián alapuló légkör segíthet abban, hogy diákjaink a szocializációs folyamatban az európai humanizmuson alapuló értékrendet sajátíthassanak el, egy olyan életkorban, amikor erősödő önállósodási igényük következtében egyre több káros mentális, fizikai hatásnak vannak kitéve. A jó iskolai légkörben, közösségben alakulhat ki a nyíltság, segítőkészség, a baráti együttműködés. Ösztönözzük a szabadidős programok, kulturális rendezvények szervezését, az iskolai sportkör működését, kirándulások szervezését, és támogatjuk az önszerveződések, önképzőköri, amatőr társulatok létrejöttét.
- Az Európai Unióban fontos szerepe van az állampolgárok nyelvtudásának. Úgy gondoljuk, hogy iskolánknak, amely az idegen nyelvek magas színvonalú elsajátíttatására szerveződött, ebben a feladatkörben továbbra is jelentős szerepe van.
- Iskolánk nyitott iskola, amely jelenti külső kapcsolataink ápolását, fontosságuk elismerését, a tőlük való tanulás elfogadását, de a külső megmértetés vállalását is. Feladatunknak tartjuk tanulóink részvételét a hazai és külföldi kulturális rendezvényeken, a diákok csereutazását, nemzetközi projekteken való aktivitását.

VI.1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai

- A nevelő munka eszközei, eljárásai többértelmű pedagógiai fogalmak, teljes rendszerük kidolgozásával még napjainkban is foglalkozik a neveléstudomány.
- Általánosságban megállapítható, hogy a nevelési eszközt a köznyelvben gyakran a módszer fogalmával azonos értelemben használjuk. Leggyakrabban a gyermekek fő tevékenységformáit jelenti, amelyekben a nevelési folyamat realizálódik. A nevelési módszer pedig nem más, mint a kitűzött nevelési cél elérése érdekében alkalmazott eljárás. Az eljárás a módszer konkretizációját jelenti. Ennek megfelelően: a nevelés eszközei, eljárásai, valamint a nevelés módszerei a nevelési folyamat – egymással összefüggő, egymást feltételező, nagyon fontos – elemei, tényezői, a nevelési módszerek elválaszthatatlanok a nevelés céljából, vagyis a nevelési módszereinket hozzá kell igazítani célokhoz.
- Mivel a nevelés céljai között szerepeltek általános és konkrét fejlesztési szakaszokra lebontott célok is, így a nevelési módszerek közül azokat kell kiválasztani, egyrészt amelyek a nevelési célokra és feladatokra túl igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez igazodnak a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kultúráltságához felkészültségéhez igazodnak a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához. Másrészt mivel nincs teljesen egyforma két szituáció, két egyforma tanuló, két egyforma pedagógus, a nevelési módszereket úgy kell megválasztani, hogy azok a leghatékonyabb alkalmazást tegyék lehetővé.

- Az eddigiekből következik, hogy szinte minden nevelési szituációt más-más módszer, illetve módszerkombináció alkalmazásával oldhatunk meg.
- Ezt szem előtt tartva választhatunk az alábbi módszerek közül:
 - A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei: meggyőzés, minta, példakép, példakövetés, eszménykép, bírálat, önbírálat, beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás, előadás, vita, beszámoló
 - A tevékenység megszervezésének módszerei: követelés, megbízás, ellenőrzés, értékelés, gyakorlás
 - A magatartásra ható módszerek:
 - ösztönző módszerek: ígéret, helyeslés, biztatás, elismerés, dicséret, osztályozás, jutalmazás
 - utasító módszerek: felszólítás
 - gátlást kiváltó módszerek: felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, intés, tilalom

VII. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

- Az iskolai nevelői munkánk alapvető célja tanulóink személyiségének szervezett, tervezett kibontakoztatása, a sokoldalúan fejlett, egészséges lelkületű személyiség kialakítása.
- Mivel minden tevékenységformának személyiségfejlesztő hatása van, csak széleskörű tevékenységkészlettel érhetünk el eredményeket. Így személyiségfejlesztési alapelvünk az, hogy megjelölt feladatainkat az iskolai élet valamennyi megnyilvánulásánál, valamennyi tanórán, tanórán kívüli nevelési színtereken érvényesítenünk kell. Igyekszünk minden lehetőséget kiaknázni nevelési célkitűzéseink érdekében felhasználva a kompetenciaalapú pedagógiai fejlesztés sokszínű területét.
- A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatainkat az iskolában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelveivel összhangban jelöltük meg: értékközvetítés, a személyiség ösztönző funkciójának fejlesztése, a konstruktív életvezetés igényének megteremtése és a tanulóinkban rejlő képességek kibontakoztatása. Törekszünk továbbá az erkölcsi, esztétikai, közösségi nevelés hatékonyságának fokozására, az előítéletek felismertetésére, a szocializációban mutatkozó hiányok pótlására, a viselkedési készlet gyarapítására, a helyes, egészséges életmódot folytató, devianciákat kerülő személyiség kialakítására.
- Feladataink teljesülése érdekében a személyiség komplex fejlesztését szolgáló tevékenységeink a következő területekre irányulnak:
 - Az értelem fejlesztése:
 - pedagógiai tevékenységeinkkel (differenciált és csoportmunka alkalmazásával, sikerélményhez juttatással) fejlesztjük a tanulók motivációs bázisát;
 - törekszünk az intellektuális tevékenység megszerettetésére, az önképzés, az optimális teljesítésvágy szükségletének kialakítására;
 - lehetőséget, teret engedünk a kreatív kezdeményezéseknek, felkészítjük tanulóinkat a teljesítményhelyzethez való alkalmazkodásra (tehetséggondozó szakkörök, tanulmányi versenyek, nemzetközi projektekben való részvétel);

- törekszünk az érdeklődés élményekkel történő felkeltésére, a problémamegoldó tevékenység motiválására;
- valamennyi tantárgy keretén belül szükségesnek tartjuk a tanulás tanítását, a tanulásmódszertan hangsúlyos jelenlétét, egyéni módszerek, eljárások kialakítását.
- Az érzelmek, a személyes képességek fejlesztése:
 - pedagógiai munkánkban hangsúlyt fektetünk az önismeret fejlesztésére, az egészséges önvédelmi képességek elsajátítására (önismereti órák, osztályfőnöki órák, egyéni beszélgetések, iskolán kívüli lehetőségek);
 - fontosnak tartjuk az önfejlesztő, stabil értékrendszerrel élő, helyes teljesítményértékeléssel, erős akarattal rendelkező személyiségek kialakítását;
 - segítjük az érzelmi problémákkal küzdő, személyiségfejlődésükben zavart szenvedő tanulóinkat egyéni segítő beszélgetésekkel, illetve a gyermekvédelem egyéb eszközeinek felhasználásával.
- A szociális képesség fejlesztése:
 - a toleranciára való nevelésben, az empatikus készségek fejlesztésében, a megfelelő konfliktuskezelési technikák elsajátíttatásában jelöljük meg fő irányvonalunkat;
 - törekszünk a helyes magatartási, viselkedési normák kialakítására, megerősítésére, a viselkedés alapvető erkölcsi értékeken alapuló betartására;
 - a kooperatív készségek fejlesztésének területén fontosnak tartjuk a csapatmunka módszereinek elsajátítását, a véleménynyilvánítási készség kialakítását, a személyes felelősségen alapuló vélemények kulturált stílusban történő megnyilatkozását;
 - a pedagógus hatékony modellközvetítő szerepének vállalásával minden területen fejlesztjük a hatékony kommunikációt, a döntéshozatal, a magabiztosság képességének gyakorlását (szóbeli feleletek, csoportmunkák, versenyek, vitakörök, diák önkormányzati feladatok);
 - igyekszünk pótolni a szocializáció során kialakult kulturális hiányosságokat;
 - segítjük a kötődési képességek fejlesztését, a közösségek szociometriai hálójának megismerését, a tartalmas emberi kapcsolatok igényének kialakítását;
 - hazaszeretetre, a közösségek kulturális értékeinek megbecsülésére, a hazai és egyetemes kultúra kincseinek értékelésére nevelünk (különbféle hagyományaink ápolása, ünnepélyek, honismeret);
 - fontosnak tartjuk, hogy tanulóink képesek legyenek eligazodni a jelen társadalmi változásaiban, kialakítsák saját álláspontjukat a történésekkel kapcsolatban, s felelős állampolgárrá váljanak.
- A motiváció szerepének fontossága:
 - A motiváció minden tanulási siker alapvető feltétele, a személyiségfejlődés szerves része. Feladatunknak tekintjük, hogy alapelveink szellemében tanulóink képessé váljanak az önálló és folyamatos tanulásra, és a tanulás iránti

igényük az iskolán kívüli és az iskola utáni életükben is működjék. Szeretnénk, ha diákjaink képessé válnának a tanulási erőfeszítést értelmes, örömteli tevékenységként megélni.

- Meggyőződésünk, hogy nem a tanulás kényszerítő jellegének, hanem az iskola és a tanórák intellektuális légkörének kell minél többféle érdeklődést „ébresztenie” a diákokban. Ezért igyekszünk minél többféle, változatos tartalmú tanulási elérhetőséget kínálni a tananyagok feldolgozásához, elsajátításához. Célunk ezáltal, hogy a közönyös tanulók érdeklődését felkeltsük, illetve az arra fogékony diákokban új érdeklődést keltsünk. Ennek lehetőségeit a különböző délutáni programok (pl. múzeum, színházlátogatások) és szakkörök biztosítják.
- Az egész iskolai életre kiterjedő motiválás összességében eredményesebb, mint a tanulás túlzottan direkt motiválása. Ezt célozzák az iskola különböző, tanórákon kívüli programlehetőségei. Az iskola élénk szociális és kulturális élete, a diáktanács tevékenysége, versenyekre való felkészülés mint motiváló környezet önmaguk tökéletesítésére ösztönzik a gyerekeket. Ezen programok során a különböző korú, érdeklődésű és képességű tanulók és a tanárok közötti érintkezés, azaz a szociális tanulás bázisa kiszélesedik, és az élénk és változatos kapcsolatrendszerek a motiváció kialakulásának potenciális forrásait képezik.
- A tantárgyak keretében szerveződő tanítási-tanulási folyamatban a tanulási motivációra fokozó hatása van a tananyag jellegének, a tanár szakmai szerepének (személyiségének és az alkalmazott módszerek sokszínűségének). Mind a tananyag, mind a tanítási módszerek tekintetében arra törekszünk, hogy ezek a tanulók képességeinek, személyiségének, előismereteinek megfelelőek legyenek. Az egyéni képességekhez igazított, azonos tanítási tartalmakat különböző követelményszinteken feldolgozó feladatrendszerek alkalmazásával, valamint a szakköri tevékenységek megszervezésével törekszünk a tanulási motiváció erősítésére.
- Iskolai oktatásunkban hangsúlyosan szerepel ezen kívül az önálló munkavégzésre és döntéshozatalra való képesség fejlesztése, az egészséges, kiegyensúlyozott személyiségű, a munka világában a hazai és nemzetközi normáknak is megfelelő magatartás kialakítása.

VIII. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

- A testi-lelki egészség védelme, a helyes attitűd kialakítása az egészséges, kulturált életmód által valósul meg. Diákjainkban az egészséges, kulturált életmód szükségletének kialakítását minden pedagógus személyes feladatának tekinti, mely a nevelőmunka egészét áthatja.
- A teljes körű egészségfejlesztési programot nyomon követhető módon kell megtervezni, amelyet a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készít el.
- Célunk, hogy a tanulóknak kialakuljanak az alábbi értékek:

- önmagukkal és környezetükkel szembeni érzékenység és felelősségérzet;
- életmód és egészségi állapot ok-okozati összefüggéseinek felismerése;
- testi és lelki egészség harmonikus megvalósítása;
- jövő tervezése és az életút tudatos építése;
- egészség- és környezetvédő magatartás;
- egészséges életmód, kiegyensúlyozott életvitel;
- önismeret mint az önnevelés alapja;
- munkához szükséges nyugodt, rendezett környezet és a munka, pihenőidő megfelelő arányának kialakítása;
- elfogadó és segítőkész magatartás a beteg, sérült, fogyatékos emberek iránt;
- konfliktuskezelő kommunikációs képességek;
- nemiséggel kapcsolatos felelősségteljes magatartás;
- felelős döntéshozási képesség az egészségvédelem érdekében.
- A program tartalma:
 - Az egészséges táplálkozás
 - Az iskolai büfé és áruautomata működéséhez minden tanév végéig beszerezzük az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét. Ha a szakvélemény szerint az árukínálat nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, akkor a megállapodás a további üzemeltetésre csak akkor köthető meg, ha azt az iskolai szülői közösség támogatja. A büfé és áruautomata működtetése minden évben igazgatói hatáskörű döntés függvénye.
 - Testnevelés, testmozgás
 - Intézményünk testnevelést biztosít heti öt tanóra keretében, de mivel minden tanulónak ajánlott az egyesületi keretben végzett, akár versenyszerű sportolás, ezt a sportegyesületi háttérrel egy sportegyesülettel kötött szerződés keretében biztosítani igyekszik az iskola, amennyiben a tanulónak nincsen saját egyesülete. Az igazolt, sportszervezet által kiállított igazoláson alapuló sporttevékenység – az Nkt. 27. § (11) bekezdésével összhangban – legfeljebb heti két testnevelésóra erejéig, szülői kérelem benyújtása esetén, igazgatói döntés alapján mentesíti a tanulót az órákon való részvétel alól.
 - A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, betegségek elkerülése az egészség megóvása érdekében. Ennek fő alkotóelemei:
 - tevékenység és terhelés harmonikus, kiegyensúlyozott aránya;
 - helyes magatartás betegség esetén;
 - egészséges, korszerű, rendszeres táplálkozás;
 - helyes napirend, életrend (pihenés-munka helyes aránya, megfelelő alvásidő stb.) kialakítása;
 - az egészséget fenyegető környezetkárosító anyagok, környezeti ártalmak ismerete;
 - önismeret, önkontroll, önbizalom, autonómia, személyiség megőrzése;
 - pozitív életszemlélet elsajátítása;

- szorongás- és stresszoldó technikák alkalmazása; különböző (pozitív és negatív) élmények feldolgozása;
- emberismeret, empátia, alkalmazkodóképesség, nyitottság;
- önnevelő, problémamegoldó és konfliktuskezelő készség fejlesztése;
- döntési képesség, érzelmi kifejező készség fejlesztése;
- egyéni képességek, lehetőségek és célok összhangja;
- devianciák terén a függőséghez vezető motívumok feltárása, illetve szokások megelőzése, tudatosítása (az iskola drogst stratégiája);
- egészségkárosító élvezeti szerek (alkohol-, nikotin- és kávéfogyasztás) megismerése;
- serkentők, nyugtatók, drogok alkalmazási területeinek pontosítása;
- szenvedélybetegségek (alkoholizmus, narkománia, egyéb függőségek) felismerése;
- a függőség egészségkárosító következményei;
- a konfliktus- és válságkezelés más, lehetséges megoldásai.
- A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése
 - Az iskolai Házi rend, SZMSZ betartásával, betartatásával.
- A baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, ennek területei:
 - Baleseti óvórendszabályok ismerete, balesetek elkerülése.
 - Közlekedési kultúra fejlesztése (a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályai, a tömegközlekedési eszközök használata stb.).
 - Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása a fenntartói erőforrások kihasználásával, nem tantárgyi keretében végzett tevékenység, hanem professzionális képzés keretében kötelező jelleggel valósul meg.
- A személyi higiéné, ennek területei:
 - rendszeres tisztálkodás szabályainak erősítése;
 - időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködés.
- A program szinterei:
 - tanórai foglalkozások;
 - tanórán kívüli foglalkozások;
 - délutáni szabadidős foglalkozások (stresszkezelő, személyiségfejlesztő foglalkozások, vetélkedők);
 - a népegészségügyi hatóság által szervezett programok;
 - kirándulások, sportprogramok.
- Segítő szakemberek lehetnek:
 - egészségnevelő (biológia szakos tanár);
 - iskolaorvos, védőnő;
 - iskolalelkész;
 - testnevelő tanár;
 - szabadidő-szervező;
 - diáktanácsot segítő pedagógus;
 - a fenntartó munkatársai.

- Külső segítő kapcsolatok:
 - szülők;
 - Család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve központ;
 - Pedagógiai szakszolgálat (a korábbi nevelési tanácsadó);
 - a népegészségügyi hatóság szakemberei;
 - rendvédelmi szervek.

IX. Közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

- Az iskola nevelési célkitűzései között jelentős hangsúlyt kap a közösségi életforma, a közösségi normák elsajátíttatás. Az iskola hagyományrendszerében szereplő programok (az osztálykirándulások, szabadidős foglalkozások, diáknapi rendezvénysorozat) lehetőséget adnak a közösségek kialakítására, formálására, a közösségi értékek megismertetésére.
- Iskolánk alapvető feladatának tekinti, hogy diákjaink a minél alaposabb tudás megszerzése mellett, illetve ezen keresztül önálló személyiséggé, érett emberekké váljanak, de legalább olyan fontos, hogy társaik iránt érzékeny, közösségi szellemű felnőttek legyenek. Ennek érdekében az iskolai életet oly módon szervezzük meg, hogy az színteréül szolgáljon a diákok öntevékeny, változatos tevékenységeinek. A közösségi élet koordinátora alapvetően a Diáktanács, de fontos szerepet szánunk a Szülői Közösségnek is, mert ezen szervezetek működését a nevelőtestület és az iskola vezetése maximálisan támogatja.
- A közösségfejlesztés formái:
 - Az egyén és a társadalom közötti kapcsolat kialakításának folyamata az iskolai nevelés egyik fontos területe. A kapcsolat épülésének, építésének formái:
 - tanulócsoporthoz alakulása (azonos érdek vagy érdeklődés, szimpátia eredményeképp), mentor-mentorált diákpárok program,
 - osztályközösségek fejlődése (például közös értékrendszer megalkotása),
 - iskolai szintű közösségek formálódása (célirányos tevékenység vagy szimpátia stb. alapján),
 - az iskola és a közvetlen társadalmi környezet kapcsolata (a helyi értékek felfedezése, megőrzése, gyarapítása, helyi intézményekkel, szervezetekkel való kapcsolat),
 - Magyarország problémái iránti érzékenység, érdeklődés felelősségteljes szolidáris hozzáállás kialakítása országos ügyekhez,
 - nemzetközi kapcsolatok alakítása (külföldi, elsősorban angol vagy magyar tanítási nyelvű középiskolákkal, melyek önismeretünket fokozzák, értékeink megbecsülésére és mások értékeinek elfogadására, tiszteletére nevelnek: valamint segítik az európai integrációs folyamatok megértését),

- a hátrányos helyzetű emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartás, illetve a társadalmi felelősségvállalás fejlesztése közösségi szolgálat végzése keretében.
- A közösségfejlesztés színterei, eszközei például:
 - osztályközösségek
 - a Diáktanács
 - kamarakórus működése, ünnepélyeken való részvétele
 - a drámakör előadásai
 - a belépő osztályok részére szervezett gólyatábor
 - lelki alkalmak
 - családokkal szervezett programok
 - diáknapok – minden tanévben megrendezzük, melynek elemei:
 - kiállítások,
 - szellemi vetélkedők,
 - sportvetélkedők,
 - műfordító pályázat,
 - nyelvi délutánok,
 - projektnapok,
 - emlékbeszéd pályázat,
 - disputa verseny,
 - sportkupa,
 - alkotóműhely,
 - színpadi játék,
 - konyhaművészet.
 - osztálykirándulások
 - csereutazások – elsősorban tanulmányi célokat kívánunk velük elérni, de közösségfejlesztő szerepük is jelentős
 - közös színház-, hangverseny-, múzeumlátogatás
 - iskolai ünnepélyek:
 - évnyitó ünnepély
 - a keresztény ünnepkör minden alkalmának megtartása (hálaadás, a reformáció emléknapja, mindenszentek, advent, karácsony, vízkereszt, húsvét, pünkösd)
 - állami ünnepekről való megemlékezés
 - emléknapok megtartása
 - szalagavató ünnepély
 - ballagás
 - évzáró ünnepély
 - alapítványi bál
 - graduation (középiskolai diploma átadó ünnepély)
 - érettségi bankett
 - sportkörök, házi versenyek

A felsorolt tevékenységi formák közül a kamarakórus és az iskolai sportkör jelenleg nem működik. Működtetésükről – a tanulói igények, a jelentkezők száma és a személyi feltételek ismeretében – a nevelőtestület tanévenként dönt, a döntést az éves munkaterv rögzíti.

- A Veritas hagyományai
 - Hagyományteremtő és hagyományőrző munkánk során jelentős mértékben támaszkodunk tanítványaink ötleteire, a szülők közössége által megfogalmazott elvárásokra és a nevelőtestület által kialakított hagyományokra. Célunk, hogy olyan – csak a mi iskolánkra jellemző – hagyományrendszert hozzunk létre, mely a diákokban erősíti a közösséghez tartozás érzését, évek múltán is visszahozza a volt tanítványokat régi iskolájukba.
 - A tanévnyitó ünnepélyt bensőségesebbé tesszük a bejövő osztályok köszöntésével.
 - Nemzeti ünnepeinkre méltó műsorral készülünk. Külsőségekben is törekszünk az ünnepélyességre (ünnepi viselet, kokárda, közös ének stb.).
 - Ünnepélyessé tesszük a végzős diákjaink búcsúztatását (virágdísz, ünnepi műsor, tarisznya stb.).
 - A tanévzáró ünnepélyen közösen ünnepeljük meg (oklevéllel, jutalomkönyvvel, emlékéremmel stb.) azokat a tanulókat, akik eredményeikkel, közösségi munkájukkal kiérdemelték azt.
 - Az diáknapiak: a tanulók szervezik a versenyeket, rendezik a vetélkedőket, készülnek különböző kulturális programokkal. A szülők segítenek a szervezési munkában, a nevelőtestület pedig részvételével hangsúlyozza a program közösségi jellegét.
 - A területi, megyei, és országos versenyekre a felkészülés fórumainak tekintjük a házi (iskolai) versenyeket, ezért megszervezésüket minél több tantárgyból, sportágból stb. szorgalmazzuk.

X. A pedagógusok feladatai

X.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

- A változások és megőrzendő értékek mentén megfigyelhető a pedagógusok munkájának módosulása, kibővülése és színesedése is.
- Ennek legjellemzőbb területei, illetve megnyilvánulásai:
 - magas színvonalú oktató-nevelő munka,
 - osztályzási gyakorlat állandósága,
 - tehetséggondozás és felzárkóztatás,
 - projektszervezés, projektmenedzselés,
 - pályázatírás, pályázatirányítás,
 - tankönyvírás, tantervfejlesztés és tananyagfejlesztés,
 - az IKT-kompetencia folyamatos fejlesztése,

- önképzés, folyamatos módszertani megújulás, ismeretszerzés,
- pedagógiai közéletiség,
- szakértői tevékenység,
- kompetenciaalapú képzésekben való részvétel, fejlesztő munka,
- fejlesztésekben való részvétel, együttműködés partneriskolákkal,
- nevelési feladatok bővülése, módosulása, konfliktuskezelői szerepek fejlesztése.
- Az oktatás-nevelés folyamatos fejlesztése a taneszközök fejlesztésével is párosul. Ennek területei:
 - pályázatok és támogatások felhasználása korszerű oktatástechnikai eszközök (projektorok, korszerű szoftverek, hardver) beszerzése és alkalmazása;
 - minimum taneszközfejlesztések a közoktatást érintő mindenkor hatályos jogszabályok és a (szakmai) központi programok, szakmai és vizsgakövetelmények és a klasszikus keresztény tanterv előírásai alapján;
 - intranet–internet fejlesztése és folyamatos használata az oktatásban, a kapcsolattartásban az iskolán belüli és kívüli szereplőkkel.

X.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

- Az osztályfőnök az osztályáért felelős pedagógus, aki végrehajtja a rábízott feladatokat:
 - a nap első óráján – a heti egy, 45 perces osztályfőnöki óra keretében – elindítja a napot, áhítatot tart, csapatépítő játékokkal, szabadtéri/tantermi mozgással melegíti be a tanulókat;
 - minden tanítási nap végén ő ellenőrzi a tanterem állapotát, elköszön a tanulóktól, lezárja a napot;
 - megszervezi, koordinálja osztálya ügyeleti munkáját;
 - részt vesz az osztályában működő diáktanács szervezésében és működtetésében; tudatosan segíti a közösségi élet kialakulását, az önkormányzat dinamikus fejlődését;
 - céltudatosan törekszik a tanulók személyiségének minél teljesebb megismerésére, egyéni fejlesztésükre, közösségi életük irányítására, önállóságuk, önkormányzati tevékenységük fejlesztésére;
 - a rábízott közösség minél jobb megismerése és a koordináció érdekében látogatja osztályát más nevelők tanítási óráin és tanórán kívüli foglalkozásokon;
 - nevelőtársaival kicseréli tapasztalatait, a felmerülő problémákat tanítványaival megbeszéli; szükség szerint tájékoztatja közvetlen felettesét, munkáltatóját;
 - a gyermek pedagógiai jellemzését szülői értekezletek, fogadóórák keretében, és külön évi minimum két alkalommal a tanuló gondviselőivel egyezteti;
 - a szülőket az elektronikus napló szülői felületén folyamatosan tájékoztatja úgy, hogy minden fontos információhoz hozzájussanak, igyekszik bevonni az iskolai életbe őket;
 - a tanulók hiányzásainak megfelelő igazolását megköveteli, igazolás hiányában a házirend és a vonatkozó jogszabályok alapján intézkedik;
 - pontosan, naprakészen végzi a megbízatásával járó adminisztrációs teendőket; értékeli a tanulók hozzáállását az osztályfőnöki óra keretein belül, az iskola közösségi életében való részvételért jutalmaz és elmarasztal a jogkörében elérhető eszközökkel;

- folyamatos feladata osztályterme rendjének kialakítása, a tanulói eszközök állapotának megőrzése;
- az iskolai munkaterv szerint előkészíti a tanulmányi kirándulásokat, illetve azokon részt vesz;
- az osztályfőnök a feladatköréhez tartozó területeken önállóan jár el úgy, hogy tájékoztatja közvetlen felettesét az elvégzett feladatokról;
- munkáját a Veritas vezetősége rendszeresen, előre bejelentett és bejelentés nélküli alkalmakkor is ellenőrizheti;
- az osztályfőnök joga, hogy az osztálya tanítási óráit rendszeresen, előre bejelentett és bejelentés nélküli alkalmakkor is látogassa;
- minden egyéb speciális feladatkör ellátása az osztályfőnöki megbízáshoz csatolt munkaköri leírásban található.

XI. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

XI.1. Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánk alapító okirata nem sorolja tevékenységei közé a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását-nevelését, ezért nem jelölhető ki integráló intézményként.

XI.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók (BTM) segítése

- Iskolánkban eltérő motivációval, különböző képességekkel, más magatartással és eltérő szociális háttérrel bíró tanulók vannak jelen. Különösen fontos, hogy kiderítsük milyen okok állnak viselkedésük hátterében, és ennek megfelelően segítsük őket nehézségeik leküzdésében. Különös figyelmet fordítunk a visszahúzó, csendes diákokra az egyéni foglalkozások és a csoportos tevékenységek során egyaránt, mert problémáik sokszor rejtve maradnak, éppen visszahúzó magatartásuk miatt.
- Fontos szerepet szánunk a megelőzésnek, melynek alapja a megfelelő iskolai légkör, mely szeretetteljes, vidám és elfogadó. Törekszünk a nyugodt, kiegyensúlyozott, határozott, következetes, kiszámítható nevelői magatartásra. Fontosnak tartjuk a pozitív tulajdonságok, képességek felkutatását, továbbfejlesztését, ezek elismerését, a tanulók sikerélményhez juttatását, a másság elfogadását, a problémákkal való bánás megtanulását. BTM-es tanulóink hatékony megsegítése érdekében végzett tevékenységeink:
 - A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók időben történő felismerése, vizsgálata, a diagnózisnak és szakértői javaslatnak megfelelő fejlesztési terv készítése.
 - Nélkülözhetetlen a diákok pszichoszociális és biológiai környezetének pontos ismerete. Ennek feltérképezése a vezető és a helyettes osztályfőnök feladata, a szaktanárok közreműködésével.

- 9. évfolyamon, az év elején tantárgyi felmérésekkel megvizsgáljuk a tanulók felkészültségét, s feltérképezzük, hogy milyen szintű felzárkóztató foglalkozásokkal tudjuk segíteni az arra rászorulókat.
- Egyéni motivációs bázisuk megismerésére építve igyekszünk sikerélményhez juttatni tanulóinkat.
- Felzárkóztató, pótló foglalkoztatások szervezésével, szükség esetén tanulás módszertani, tanulástechnikai segítség nyújtásával biztosítjuk az elmaradt tanulók felzárkózását.
- Tanulmányaikat a szaktanárok által tartott egyéni és kiscsoportos felzárkóztató, valamint konzultációs foglalkozásokkal segítjük.
- Igyekszünk olyan pedagógiai légkört kialakítani, amely biztosítja a diákok személyiségének egészséges fejlődését, s eleve megelőzi a magatartási rendellenességek kialakulását.
- Nevelésükben, oktatásukban az egyéni bánásmódot erősítjük.
- Szülői (gondviselő, illetve törvényes képviselő) tájékoztatást tartunk a nevelési problémákról, a devianciák veszélyeiről.
- Segítünk a gyerekeknek megtalálni azokat a szakértő szervezeteket, amelyek segítséget tudnak nyújtani a beilleszkedésben.

XI.3. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

- Amennyiben tanulóink között megjelenik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet, akkor iskolánk az alábbi megsegítési formákat kínálja fel az érintett családoknak.
- Okok:
 - a szülők (gondviselő, illetve törvényes képviselő) egy része munkanélküli, segélyekből, alkalmi munkákból élnek, iskolázottságuk alacsony fokú, munkavállalási esélyeik kicsik,
 - a család gazdasági funkciójából hiányzik a tervezés, beosztás,
 - a családok ellenőrző funkciója laza, nem következetes,
 - a szülők (gondviselő, illetve törvényes képviselő) időnként megnyilvánuló deviáns magatartása a társadalmi beilleszkedést nehezíti, és gyermekeik számára rossz példával szolgál,
 - vannak több gyermekes csonka családok.
- Fontosnak tartjuk a helyzetfeltárást. A szociális nehézségekkel küzdő vagy ideiglenesen nehéz anyagi helyzetbe került gyermekek felderítése alapvetően az osztályfőnökök feladata. Az év eleji felmérések, a szülői (gondviselő, illetve törvényes képviselő) bejelentések és kérelmek, az oktatók és a védőnő jelzései segítenek feltérképezni a szociális segítségre szorulókat.
- Igen fontos ezen kívül a hátránykompenzáció:
 - Felvilágosítás nyújtása a szociális juttatások lehetőségeiről a lakhely szerinti polgármesteri hivatalok szociális osztályainak tájékoztatása alapján (rendszeres

- gyermekvédelmi támogatás, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, gyermektartásdíj megelőlegezése, otthonteremtési támogatás).
- Természetbeni ellátások (ingyenes tankönyvtámogatás) lehetőségéről való tájékoztatás.
 - A szociokulturális hátrányok enyhítése (a szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása, tanácsadás, a közösségek életének támogatása, felzárkóztató illetve tehetséggondozó programok szervezése, pályaorientációs tevékenység, felvilágosító és drogmegelőzési programok szervezése).
 - Kapcsolatfelvétel a szakszolgálati intézményekkel, szülőkkel (gondviselő, illetve törvényes képviselő), civil szervezetekkel.
 - Drog- és bűnmegelőzési programok szervezése.
 - Kollégiumi elhelyezés segítése.
 - Ösztönzés az Erasmus+ projektben való részvételre.
 - A tanulási folyamat tervezésében minden tanuló tényleges részvételének biztosítása (csoportos, páros, individuális munkaforma). Személyes beszélgetésekkel a problémamegoldó képességek fejlődésének elősegítése.
- Valljuk azonban, hogy a diákoknak a legnagyobb segítség a lelkiismeretes pedagógiai munka: célunk, hogy megfelelő feltételeket biztosítsunk egy széles tudásbázis megteremtéséhez, motiváljuk és megtanítsuk tanulóinkat az önálló ismeretszerzés módjaira, illetve arra, hogy az elsajátított új ismereteket alkalmazni is tudják. Ebben a folyamatban az iskola a diákok érdekeit maximálisan figyelembe veszi, és ehhez a szülő (gondviselő, illetve törvényes képviselő) támogatását is igyekszik megszerezni, vele partneri viszonyt kialakítani.
 - Iskolánk pedagógiai hitvallása, szemlélete értelmében mindent megteszünk azért, hogy legalább a tantárgyi minimum szintre felkészítsük tanulóinkat, amely feltétele annak, hogy sikeres vizsgákat tegyenek. Ezért szükség esetén lehetőséget biztosítunk a heti maximális időkeretet szem előtt tartva a hiányos ismeretek, készségek pótlására, fejlesztésére, alkalmanként egyéni felzárkóztatásra.

XI.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása

A Veritasban a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásáért – önálló gyermek- és ifjúságvédelmi felelősi munkakör hiányában – az osztályfőnöki munkaközösség vezetője felel (a továbbiakban: gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó pedagógus). Nevét az éves munkaterv tartalmazza, elérhetőségét és fogadóórájának időpontját az iskola a honlapján és a hirdetőtábláján közzéteszi.

A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó pedagógus feladatai:

- az osztályfőnökökkel és a szaktanárokkal együttműködve figyelemmel kíséri a tanulók életkörülményeit, hiányzásait, tanulmányi eredményének és magatartásának változásait a veszélyeztetettség megelőzése, feltárása és megszüntetése érdekében;
- fogadóórát tart, amelyen a tanulók és a szülők közvetlenül fordulhatnak hozzá;

- kapcsolatot tart a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a gyámhatósággal, a pedagógiai szakszolgálattal, valamint az iskola-egészségügyi ellátást biztosító szolgáltatóval;
- közreműködik a szociális hátrányok enyhítését szolgáló támogatások és tájékoztatás megszervezésében;
- a tanév végén beszámol a nevelőtestületnek a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységről, és javaslatot tesz a következő tanév feladataira.

A Veritas valamennyi foglalkoztatottja köteles a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. §-a szerinti jelzési kötelezettségének eleget tenni: ha a tanuló veszélyeztetettségét észleli, vagy annak gyanúja felmerül, köteles azt haladéktalanul jelezni a család- és gyermekjóléti szolgálatnak, súlyos veszélyeztetettség esetén pedig hatósági eljárást kezdeményezni. A jelzést az igazgató – akadályoztatása esetén az igazgatóhelyettes – írásban, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó pedagógus közreműködésével teszi meg. A jelzésről és annak tartalmáról feljegyzést kell készíteni, amelyet a Veritas az adatkezelési szabályzatában foglaltak szerint kezel. A jelzési kötelezettség teljesítése nem sértheti a tanuló és a család személyes adatainak védelméhez fűződő jogát az ahhoz szükséges mértéken túl.

A Veritas a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység keretében drog- és bűnmegelőzési, valamint egészségvédelmi programokat szervez, továbbá – a tanulók életkorának megfelelően – felkészíti őket az online térben őket érő veszélyek, így különösen a zaklatás, a személyes adatokkal való visszaélés és a káros tartalmak felismerésére és kezelésére.

XI.5. Tartós gyógykezelés alatt álló tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

- Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása a járóbeteg-szakellátásban vagy az általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a harminchat nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni.
- A beteg gyermeknek sem csorbulhat a tanuláshoz való joga, így ezek a diákok sem kerülnek hátrányba, tanulmányaikban nem maradnak le és nem kell évet ismételniük. Intézményünk törekszik arra, és igyekszik megvalósítani azt a célt, hogy a kórházakba kerülő beteg gyerekek idejének értelmet adjon, elviseltesse a kórházi környezetet, a lemaradást és az évismétlést elkerültesse: ebben segít a figyelemelterelő, feszültségoldó, tanítva gyógyító pedagógusi tevékenység. Az iskolánk cél- és feladatrendszerében megfogalmazott értékeket szem előtt tartva végezzük munkánkat, ezen közben tudomásul kell vennünk és el kell fogadnunk, hogy a gyerekek gyógyítása és gyógyulása az elsődleges cél. Pedagógiai munkánkat az egészségügyi intézmények működésének kell alávetnünk. Munkánknak határt szab a gyerekek állapota, az orvosi beavatkozások gyakorisága, a gyógykezelésekkel együtt járó kellemetlenségek mértéke. A betegség sajátos lelkiállapottal jár együtt. A megszokott környezetből, a családtól való elszakadás traumája, a betegségtudat és az ezzel járó diszkomfort érzés, a fájdalmak elviselése depresszív állapotot eredményezhet, melyet figyelembe kell vennünk, hiszen a gyermek terhelhetősége függ ettől.

- A tartós gyógykezelés alatt álló tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységünk formáját és módját a tanulót kezelő szakorvossal történt előzetes konzultáció, valamint a tanuló terhelhetőségének figyelembe vételével alakítjuk ki. (Pl. online oktatás, a tanár személyes jelenlétével történő oktatás, feladatok kiadása, számonkérés stb.)

XI.6. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- Iskolánk nagy hangsúlyt helyez arra, hogy minden tanulót eljuttassunk arra a szintre, amelyre adottságai predesztinálják. Ennek megvalósítása érdekében lényeges a tehetség minél korábbi felismerése, gondozása. Nyelvi, kommunikációs tekintetben iskolánk önmagában is tehetséggondozó, egyéb tehetség felkutatása és kibontakoztatása további feladatot jelent számunkra, s ezzel összefüggésben a tehetségek erkölcsi nevelése, személyiségfejlesztése újabb pedagógiai kihívást jelent.
- A tehetséggondozás feladatainak megvalósítása iskolánkban differenciálással, kis létszámú osztályok kialakításával és egyéni tehetséggondozással történik. A differenciálás áthatja az iskola egész nevelési folyamatának feladatait, tartalmát, követelményeit, módszereit, eszközeit, szervezeti formáit, értékelési rendszerét.
- Pedagógusaink nevelő-oktató munkájuk során arra törekszenek, hogy a differenciálás módszerével teljes mértékben kibontakoztassák a tanulóknak rejlő képességeket, fejlesszék kreativitásukat, szociális kompetenciájukat, kognitív és affektív szférájukat.
- A tehetséggondozás eszközei:
 - Lehetőséget biztosítunk projektek készítésére, nemzetközi pályázatokon való részvételre. Tehetséges tanulóink részére ezek egyrészt szellemi kihívást jelentenek, másrészt az új élmények személyiségfejlesztő hatása egyértelmű, s ez új motivációt jelent tanulóink számára.
 - Figyeljük a pályázati felhívásokat, s a pályázatokon való részvételre ösztönözzük diákjainkat.
 - A szabadidős tevékenységek is tág teret adnak arra, hogy a tehetséges diákok képességeiket kamatoztassák.
 - A képzőművészet iránt fogékony diákok munkáiból évente kiállítást rendezünk.
 - A későbbiekben, a meglévő szabadidős programokon kívül a diákok érdeklődéséhez igazodó tevékenységi formákat is készek vagyunk bevezetni.
 - A **tanulószo**ba (Supported Study) foglalkozásokon a tanulók együtt, egymást támogatva dolgoznak, projekteket készítenek, tanulnak, házi feladatot írnak tanári támogatással igény szerint.

XI.7. Esélyegyenlőség

- Az iskola valamennyi tanuló számára biztosítja a hátrányos megkülönböztetéstől mentes, az egyenlő bánásmód követelményén alapuló nevelést és oktatást. Az esélyegyenlőség érvényesítését – a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. §-ában foglaltakkal összhangban – az alábbi intézkedések szolgálják:

- a) a kis létszámú osztályok és a vezető–helyettes osztályfőnöki páros rendszere, amely lehetővé teszi minden tanuló egyéni haladásának folyamatos nyomon követését, valamint a negyedévenkénti egyéni megbeszéléseket;
- b) a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók korai felismerése, a szakértői véleményben foglaltak figyelembevétele, valamint a szükséges támogatás biztosítása a szaktanárok és az osztályfőnökök közreműködésével, differenciált tanórai munkával és egyéni konzultációval;
- c) a felzárkóztató és a tehetséggondozó foglalkozások, a tanulószoba (Supported Study), valamint a diákmentor-rendszer, amely a belépő tanulók beilleszkedését segíti;
- d) a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tájékoztatás és támogatásszervezés, továbbá – a fenntartóval együttműködve – annak biztosítása, hogy egyetlen tanuló se maradjon ki anyagi okból az iskolai programokból, kirándulásokból és a nemzetközi csereprogramból;
- e) a tartós gyógykezelés alatt álló tanulók számára az online oktatást, az egyéni felkészülést és a rugalmas számonkérést biztosító munkarend;
- f) a képzésbe évközben vagy magasabb évfolyamon belépő tanulók számára az idegen nyelvi és a klasszikus keresztény tantervi tartalmakhoz kapcsolódó, egyénre szabott felzárkóztatás;
- g) a fiúk és a lányok, valamint a különböző családi háttérű tanulók egyenlő esélyű részvételének biztosítása a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységekben, a vezetői és képviselői szerepekben.

A Veritas – alapító okiratával összhangban – sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését- oktatását nem folytatja. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók támogatását a szaktanárok és az osztályfőnökök közreműködésével, differenciált tanórai munkával, egyéni konzultációval és a pedagógiai szakszolgálattal együttműködve biztosítja.

- Az esélyegyenlőség érvényesülését az igazgató tanévenként, a tanév végi beszámoló keretében értékeli, és annak megállapításait a következő tanév munkatervének tervezésénél figyelembe veszi. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység részletes rendjét a nevelési program vonatkozó fejezete tartalmazza.

XII. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

- Az iskola tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében – a házirendben meghatározottak szerint – diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.
- A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak a nevelőtestület véleménye meghallgatásával:
 - saját közösségi életük tervezésében, szervezésében;
 - valamint tisztségviselőik megválasztásában
 - és jogosultak képviseltetni magukat a diáktanácsban.

XII.1. Diáktanács (DT)

- A tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviselőire diáktanácsot hozhatnak létre.
- A diáktanács munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diáktanács javaslatára az igazgató bíz meg öt éves időtartamra (Nkt. 48. § (5) bekezdés).
- A diáktanács a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:
 - saját működéséről;
 - a diáktanács működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról;
 - hatáskörei gyakorlásáról;
 - tanévenként egy tanítás nélküli munkanap programjáról (diáknapi);
 - az iskolai diáktanács tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről;
 - valamint amennyiben a Veritasban működik, a nevelési-oktatási intézményen belül működő tájékoztatási rendszer szerkesztősége tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.
- A diáktanács véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.
- Az iskolai diáktanács képviselőit az osztályok nyílt szavazással választják meg.

XII.1.1. Véleményezési jog

- A diáktanács véleményét ki kell kérni:
 - az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt;
 - a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál;
 - a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához;
 - a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez;
 - az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához;
 - az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához;
 - az éves munkaterv elfogadása előtt, a tanulókat érintő programokat illetően;
 - a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt;
 - az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor;
 - a házirend elfogadása előtt;
 - az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál;
 - a tanulói fegyelmi eljárás során.
 - a könyvtár és a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához;
 - a fenntartónak a Veritas megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával összefüggő döntése vagy véleményének kialakítása előtt;
 - a fakultatív hit- és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásánál;
 - az iskolai étkezés keretében biztosított ételek minőségével összefüggő kérdésekben;
 - a választható tantárgyakról és az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről szóló tájékoztató elfogadása előtt.

- Az iskola igazgatója minden év április 15-ig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak, középiskolában tájékoztatást ad továbbá az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről. A tájékoztató elfogadása előtt be kell szerezni az iskolai szülői közösség, valamint az iskolai diáktanács véleményét.
- Az első tanítási órát reggel nyolc óra előtt az iskolai szülői közösség és az iskolai diáktanács véleményének kikérésével – legfeljebb negyvenöt perccel korábban meg lehet kezdeni.
- Azokban az ügyekben, amelyekben a diáktanács véleményének kikérése kötelező, a diáktanács képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diáktanács részére.

XII.1.2. A DT működése

- Az iskolai diáktanács tevékenységét saját szervezeti és működési szabályzata (továbbiakban SZMSZ) szerint folytatja. A diáktanács SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el és a nevelőtestület hagyja jóvá.
- Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével.
- Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő beterjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.
- A diáktanács feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését.
- A diákközségülés összehívását az iskolai diáktanács vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.
- Az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az igazgató:
 - az iskolai diáktanács vezetőségi ülésén és a diákközségülésen rendszeresen (évente legalább két alkalommal),
 - és a tanulói elektronikus levelezőrendszeren keresztül,
 - valamint az osztályfőnökök az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a tanulókat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy választott képviselők, tisztségviselők útján közölhetik az iskola vezetésével, a nevelőtestülettel.
- A diáktanács jogainak megsértése esetén tizenöt napon belül a fenntartóhoz jogszabálysértésre hivatkozással fellebbezést nyújthat be.
- A diáktanács kezdeményezésére a nevelőtestületet össze kell hívni.

XIII. A szülő, a tanuló, a pedagógus és a Veritas partneri kapcsolattartásának formái

XIII.1. Cél, feladat

- Mivel az iskola nevelő munkája szülői közreműködés nélkül nehezen tud érvényesülni, ezért a cél olyan tartalmas, érdemi, kölcsönös kapcsolat kialakítása szülő és iskola között, mely érvényesíti mind a szülőt, mind a tanulót, mind a pedagógust megillető jogokat, ugyanakkor ügyel kötelességeik maradéktalan betartására.
- A cél ismeretében a feladat adott: a megfelelő törvényi háttér betartásával, a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával a kapcsolat folyamatos fenntartása, élővé tétele.

XIII.2. Szülői közösség

- A szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében, a Veritas működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkező iskolai szülői közösséget hozhatnak létre.
- A szülői közösség a jogainak megsértése esetén tizenöt napon belül a fenntartóhoz jogszabálysértésre hivatkozással fellebbezést nyújthat be.
- Az iskola és szülők közti tartalmas és érdemi munkakapcsolat kialakulásához figyelembe kell vennünk a szülőknek a köznevelési törvény által rögzített kötelességeit és jogait, hiszen a törvénymódosítás a korábban hatályos rendelkezéshez képest egyértelművé és pontosabbá teszi, milyen kötelezettségek terhelik, és milyen jogok illetik meg a szülőt. Ezek ismerete és betartása elengedhetetlen az eredményes együttműködéshez.

XIII.3. Véleményezési jog

- A szülői közösséget véleményezési jog illeti meg:
 - az iskolai munkaterv elkészítésénél;
 - az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál;
 - a fenntartó a köznevelési intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával összefüggő döntése vagy véleményének kialakítása előtt;
 - a szervezeti és működési szabályzat, a házirend és a pedagógiai program elfogadásakor és módosításakor – iskolaszék és intézményi tanács hiányában;
 - a fakultatív hit- és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásához be kell szerezni az iskolai szülői közösség és az iskolai diáktanács véleményét.
 - az éves munkaterv, valamint a tanév helyi rendje, ezen belül a tanítás nélküli munkanapok felhasználásának meghatározásakor;
 - a szülőket anyagilag is érintő ügyekben, így különösen a tanulmányi kirándulások, a táborok, a külföldi utazások és az iskolai étkeztetés díjának megállapításakor;

- az iskolai étkeztetés keretében biztosított ételek minőségével összefüggő kérdésekben;
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor;
- a Veritas és a család kapcsolattartási rendjének kialakításakor;
- a választható tantárgyakról és az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről szóló tájékoztató elfogadása előtt.
- Az iskolai szülői közösség figyelemmel kíséri
 - a tanulói jogok érvényesülését;
 - a pedagógiai munka eredményességét.
- A tanulók csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési-oktatási intézmény vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein.

XIII.3.1. Együttműködési területek

- a szülői közösség tájékoztatása legalább évi két alkalommal
 - Célja: a pedagógiai, szervezési kérdések megbeszélése, megvitatása és értékelése, illetve észrevételeik hasznosítása.
- osztályonkénti szülői értekezlet félévenként legalább egy alkalommal
 - Célja: tájékoztatás az iskola, illetve az osztály munkájáról, lehetőség teremtése ahhoz, hogy a szülők a törvény adta döntési és véleményezési jogukat gyakorolhassák.
- konzultációk a szülőkkel történt egyeztetést követően
 - Célja: tájékoztatás a tanulók tanulmányi eredményeiről, személyiségének fejlődéséről, a szülők javaslatainak, véleményének meghallgatása és hasznosítása a pedagógiai munka folyamatában.
- fogadóóra félévente egy alkalommal, a negyedéves kiértékelést követően
- az elektronikus napló (EDUPAGE) útján folyamatosan
 - Célja: tájékoztatás, kapcsolattartás

XIII.4. Külső kapcsolataink

- Nyitott oktatási intézményként működünk, céljainkat és feladatainkat csak akkor tudjuk megvalósítani, ha külső kapcsolatainkat oly módon tudjuk kialakítani, működtetni, hogy azok diákjaink ismereteit bővítsék, tanulási motivációját erősítsék. Ezek a kapcsolatok elősegítik azt, hogy szakmai együttműködés alakuljon ki, tevékenységünk eredményességéről visszacsatolást kapjunk, melynek hasznosításával iskolánk pedagógiai munkája gazdagodik.
- Kapcsolatot tartunk:
 - A kerületi és fővárosi önkormányzattal
 - hazai oktatási intézményekkel, elsősorban a Kőrösi Csoma Sándor Két Tanítási Nyelvű Baptista Gimnáziummal, valamint a kerület többi iskolájával és a Baptista Szeretetszolgálat által fenntartott intézményekkel országos szinten
 - külföldi oktatási intézményekkel
 - kapcsolatfelvétel külföldi, elsősorban angol vagy magyar nyelvű iskolákkal

- pályázatok kapcsolatában más országok iskoláival, elsősorban a klasszikus keresztény iskolahálózat tagjaival
- pedagógiai, szakmai intézetekkel, szervezetekkel a kapcsolattartás és folyamatos kapcsolatépítés kiemelt feladatunk
 - III. ker. Pedagógiai Szolgáltató Központ
 - Független Pedagógiai Intézet
 - Oktatási Hivatal
 - Pedagógiai Oktatási Központ (POK)
 - Óbudai Családi Tanácsadó és Gyermekvédelmi Központ
- kulturális intézményekkel
 - Goethe Intézet
 - Cervantes Intézet
 - Óbuda TV
 - Óbuda Újság
 - PAX TV
- egyéb szervezetekkel
 - angol nyelvű országok nagykövetségei
 - más civil szervezetekkel, amelyek erősítik az iskola kapcsolatrendszerét

XIV. Tanulmányok alatti vizsgák és az iskola belső vizsgarendszerének szabályai

- A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szabályozza átfogóan az értékelést és a vizsgák rendjét, az alapszabályozást a 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről teszi meg.
- A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit és az értékelés szabályait – a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 65. § (5) bekezdésének megfelelően – jelen pedagógiai program határozza meg; a tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményeket az 1. számú függelék tartalmazza. A Veritas a követelményeket a honlapján is közzéteszi.

XIV.1. Általános alapelvek

- A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.
- A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló- és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani.
- A belső vizsga eredménye az adott tantárgy félévi, illetve év végi osztályzatába számít be. A belső vizsga nem teljesítése önmagában nem zárja ki a magasabb évfolyamba lépést, és nem szolgálhat a tanulói jogviszony megszüntetésének alapjául; a magasabb évfolyamba

lépés feltételeit a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 57. §-a szerint az év végi osztályzatok határozzák meg.

- A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.
- A tanuló **hozzáállásának (szorgalom és magatartás)** értékelését és minősítését az osztályfőnök az osztályban tanító pedagógusok értékelése (súlytalan érdemjegy) alapján végzi. Ez az értékelés megfeleltethető a magyar középiskolai bizonyítványban szereplő magatartás és szorgalom kategóriának – mivel e kettőt külön értékeli, majd hozzáállás, azaz attitűd jegyként átlagolja, integrálja –, így biztosítható a magyar rendszer felé is az átjárhatóság.
- Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, hozzáállásának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.
- Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A tájékoztatás ideális esetben folyamatos, bármilyen eszközzel történhet, szóban, írásban.
- Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.
- A félévi és az év végi bukás fennálló lehetőségéről a szülő, tanuló elektronikus levélben az osztályfőnök tájékoztatja, de az elektronikus napló ellenőrző felületén folyamatosan lehet tájékozódni.
- A vizsgák szabályai vonatkoznak a Veritas valamennyi tanulójára:
 - aki vizsgára jelentkezik,
 - akit a nevelőtestület határozatával vizsgára utasít.
- Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira:
 - akik átvételüket kérik a Veritasba és ennek feltételeként az igazgató különbözeti vizsga letételét írja elő,
 - a vendégtanulói jogviszony keretében vizsgaköteles tanulókra.
- Kiterjed továbbá a Veritas nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

XIV.2. Osztályozóvizsga, különbözeti vizsga

- A felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához vagy adott tantárgyból az osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozóvizsgát/különbözeti vizsgát kell tennie, ha...
 - a jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet.
 - külföldi tartózkodás, egyéni munkarend, illetve egyéb ok miatt az igazgató engedélyezte számára az osztályozóvizsga/különbözeti vizsga letételét.
 - felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozóvizsga letételére kötelezték.
 - tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tantárgyból, illetve valamennyi tantárgyból).
 - más iskolából lépett át, és különbözeti vizsga letételére kötelezték, illetve az átadó intézményben nem tanult tantárgyból osztályozóvizsga letételére engedélyt kapott.

- Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.
- Komplex vizsga esetén, amennyiben a vizsgázó bármelyik szerzett részérdemjegye elégtelen, a vizsga értékelése elégtelen. A komplex vizsga írásbeli része minimum 60 perces.
- A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
- Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.
- A vizsga követelményeiről a tanuló minimum a vizsga előtt hat héttel szaktanárától tájékoztatást kap.
- Az osztályozóvizsga/különbözeti vizsga napján a tanuló a vizsga kezdetétől függően az első három, illetve négy órán köteles részt venni. Ez alól felmentést csak rendkívül indokolt esetben igazgatói engedéllyel kaphat.
- Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.
- A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni, ami a tanév rendjében kerül meghatározásra.
- Sikertelen osztályozó vizsga esetén a tanuló javító vizsgát tehet.

XIV.3. Pótlóvizsga

- Pótlóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik mielőtt a választadást befejezné.
- A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.
- Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és a Veritas számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótlóvizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.
- A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

XIV.4. Javítóvizsga

- Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha...
 - a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott;
 - az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból:
 - elkésik,
 - távol marad,
 - vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
 - ha az osztályozó vizsgán elégtelen osztályzatot szerez.
- A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet.

XIV.5. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgarészei, időtartama és lebonyolítása

A tanulmányok alatti vizsga – az osztályozó, a különbözeti, a pótló és a javítóvizsga – írásbeli, szóbeli, illetve gyakorlati vizsgarészből áll. A vizsgarészeket tantárgyanként az alábbiak szerint kell megtartani:

- magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, angol nyelv, második idegen nyelv (spanyol, német), latin: írásbeli és szóbeli vizsgarész;
- természettudomány (Science), Omnibus, logika, retorika: írásbeli és szóbeli vizsgarész;
- audiovizuális művészetek (Art of Seeing), valamint táblajáték és digitális kultúra: gyakorlati és szóbeli vizsgarész;
- testnevelés: gyakorlati vizsgarész; a gyakorlati vizsga alól felmentett tanuló szóbeli vizsgát tesz;
- a szabadon választható foglalkozások (pszichológia, jog, vállalkozási ismeretek a gyakorlatban): írásbeli vizsgarész.

Az írásbeli vizsgarész időtartama tantárgyanként legalább hatvan, legfeljebb kilencven perc. A szóbeli vizsgarészen a vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani; a felelet időtartama tantárgyanként a tizenöt percet nem haladhatja meg. A gyakorlati vizsgarész időtartamát – legfeljebb hatvan percben – a szaktanár javaslatára az igazgató állapítja meg.

A vizsgarészek aránya az értékelésben: írásbeli és szóbeli vizsgarészből álló vizsga esetén az írásbeli 60, a szóbeli 40 százalék; gyakorlati és szóbeli vizsgarészből álló vizsga esetén a gyakorlati 70, a szóbeli 30 százalék. A vizsgarészeken elért százalékos eredmény érdemjeggyé váltásának ponthatárait – a szakmai munkaközösség javaslatára – az igazgató a tanév kezdetén, a vizsgakiírással együtt teszi közzé. Komplex vizsga esetén, ha bármelyik részéremjegy elégtelen, a vizsga értékelése elégtelen.

A tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait az igazgató bízta meg; a bizottságba lehetőség szerint legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga jogszerű és szakszerű lebonyolításáért, valamint az egyenlő elbánás követelményének megtartásáért [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 65. § (4) bekezdés].

A vizsgáról tanulónként és vizsgánként jegyzőkönyvet kell kiállítani. A jegyzőkönyv tartalmazza a vizsga helyét és idejét, a vizsgabizottság tagjainak nevét és beosztását, a vizsgázó nevét és születési adatait, a vizsgatárgyat és az évfolyamot, a vizsgarészeket, az egyes vizsgarészeken elért eredményt, valamint a vizsga végeredményét. A jegyzőkönyvet a vizsgabizottság elnöke és tagjai írják alá; mellékelni kell hozzá az írásbeli és a gyakorlati vizsgarész dolgozatait, továbbá a szóbeli vizsgarész tételeit és értékelő lapját. A jegyzőkönyvet és mellékleteit az iskola az irattári tervben meghatározott ideig megőrzi [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 104. §].

A vizsga eredményét a vizsgabizottság elnöke a vizsgát követő munkanapon hirdeti ki, és az elektronikus naplóban (EDUPAGE) rögzítteti. A vizsga eredményéről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét írásban is értesíteni kell.

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményeit a helyi tanterv (2. számú melléklet) adott tantárgyra és évfolyamra előírt követelményei képezik; ezeket tantárgyanként és évfolyamonként az 1. számú függelék foglalja össze. A követelményeket, a vizsgaidőszakokat és a vizsgák időpontját az iskola a tanév kezdetén a honlapján és az elektronikus levelezőrendszeren keresztül közzéteszi a tanulók és a szülők számára is elérhető módon.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára – a szakértői véleményben foglaltak alapján, kérelemre – az igazgató a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 51. § (5) bekezdése szerint biztosítja a megnövelt, legfeljebb harminc százalékkal hosszabb felkészülési időt, az iskolai tanulmányai során használt, megszokott segédeszközök alkalmazását, továbbá – szükség esetén – az írásbeli vizsgarész szóbelivel, illetve a szóbeli vizsgarész írásbelivel való kiváltását.

XIV.6. A klasszikus keresztény iskola belső vizsgarendszere

- Az iskola pedagógiai programja az értékelési rendszerben lényeges szerepet szán a vizsgáknak – emiatt kísérettségit szervezünk 10. évfolyamon és próbaérettségit 11. évfolyamon a központi tavaszi érettségi vizsgaidőszak első vizsgahetén. A tanulók vizsgán nyújtott teljesítménye alapján képet kapunk az adott tantárgyak elsajátításának mértékéről az egyes évfolyamokon. A vizsgákra való felkészülés mindig alkalom a tanulók számára az ismeretek rendszerezésére, új összefüggések meglátására, a tudás megszilárdítására. A felkészülést, a vizsgákon való viselkedést tanulni, a vizsgák légkörét szokni kell. Meggyőződésünk, hogy diákjainknak csak hasznára válhat, ha a tanév folyamán félévenként szerezhethetnek vizsgarutint, s ezzel nem éri őket lelkileg felkészületlenül az SAT, a nyelvvizsgák.
- A belső vizsgák a 10. évfolyamra (kisérettségi) és a 11. évfolyamra (próbaérettségi) terjednek ki; a 9. évfolyamon kötelezően előírt belső vizsga nincs. A vizsgák eredménye háromszoros szorzóval súlyozott érdemjegyként számít be az adott tantárgy év végi osztályzatába.
- A vizsgák szervezése és előkészítése során a következő szempontokat követjük:
 - A vizsgaterv a tanterv szerves része.
 - A vizsgák tartalmát az évekre lebontott tantárgyi programok követelményrendszere, illetve külön vizsgakiírás (és beosztás) rögzíti minden alkalommal.
 - A vizsgatételek kiadásának határideje: az éves munkatervben meghatározott vizsgaidőszak kezdete előtt 6 hét.
- Az értékelés a pedagógiai program alapján történik.
- A vizsgajegy háromszoros érdemjegy értékkel bír, így beleszámít az osztályzatba.
- A vizsgatételeket úgy állítjuk össze és a diákokat úgy szoktatjuk, hogy egy-egy felelet maximum 15 perces legyen.
- A belső vizsgák legalább kétfős vizsgabizottság előtt folynak, a vezetés részéről pedig biztosított a folyamatos ellenőrzés. A belső vizsga nem tartozik a tanulmányok alatti vizsgák körébe, ezért rá a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 65. § (4) bekezdése szerinti háromtagú vizsgabizottságra vonatkozó előírás nem alkalmazandó; a tanulmányok alatti

vizsgákat – az osztályozó, a különbözeti, a pótló és a javítóvizsgát – ugyanakkor minden esetben legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni.

- A vizsgák nyilvánosak.
- Aki a vizsgán igazoltan nem jelenik meg, pótló vizsgát tesz. Ha a tanuló a pótló vizsgáról is távol marad, az adott tantárgyi vizsga eredményét az osztályzat megállapításánál figyelmen kívül kell hagyni; az érdemjegy és az osztályzat megállapítása nem lehet fegyelmezési eszköz [Nkt. 54. § (1) bekezdés]. A vizsgakötelezettség elmulasztásának következményeit a házirend fegyelmező intézkedésekre vonatkozó rendelkezései szerint kell elbírálni.
- A vizsgák eredményeit feldolgozzuk a tanulók fejlődésének nyomon követése, a Veritas teljesítményének értékelése és a fenntartó munkájának segítése érdekében. A szakmai munkacsoportok a vizsgatapasztalatok alapján megteszik a továbblépés érdekében a szükséges beavatkozásokat (felzárkóztatás, tehetséggondozás, differenciált foglalkozás).
- A vizsgák éves követelménye, rendszere és a kapcsolódó eljárásrend az iskola honlapján és a tanulók, szülők részére biztosított elektronikus felületeken az adott tanév szeptember hónapjának végén válik publikussá.
- A klasszikus keresztény iskola 9. évfolyamán kötelezően előírt belső vizsga nincsen. 10. évfolyamon kisérettségit, 11. évfolyamon próbaérettségit szervezünk. A 11–12. évfolyamon (legkésőbb a 12. évfolyam első félévében) az SAT-vizsgát teljesítenek a diákok, az iskola regisztrált vizsgahelyszíneként a College Board előírásainak megfelelően szervezi meg és bonyolítja le a vizsgát. Az AP-vizsgát (egy tantárgyból) ugyancsak a 11–12. évfolyamon, legkésőbb a 12. évfolyam első félévének végéig teszik le a diákok kötelező jelleggel. Egy AP-kurzus elvégzése szintén kötelező, a kurzus és a vizsga tantárgya azonban egymástól függetlenül választható.

XIV.7. A kisérettségi és a próbaérettségi rendje

- A 10. évfolyamon szervezett kisérettségi és a 11. évfolyamon szervezett próbaérettségi célja, hogy a tanulók valós vizsgahelyzetben mérjék fel felkészültségüket, megismerjék az érettségi vizsga formai követelményeit és időbeosztását, és a felkészítés hátralévő szakaszában célzottan pótolhassák a hiányosságokat. Mindkét vizsgát a központi tavaszi érettségi vizsgaidőszak első vizsgahetén szervezzük meg.
- a) A kisérettségi a 10. évfolyamon a kötelező érettségi vizsgatárgyakra – magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol nyelv – terjed ki, írásbeli formában, az érettségi vizsga középszintű feladattípusait és értékelési rendszerét követve.
- b) A próbaérettségi a 11. évfolyamon ugyanezekre a kötelező érettségi vizsgatárgyakra – magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol nyelv – terjed ki, írásbeli, valamint legalább egy tantárgyból szóbeli vizsgarésszel, a tanuló által választott vizsgaszintnek megfelelő követelmények szerint.
- c) A kisérettségi és a próbaérettségi eredménye – a belső vizsgákra vonatkozó általános szabállyal egyezően – háromszoros súllyal számít be az adott tantárgy év végi osztályzatába.

- d) A vizsgák tantárgyankénti követelményeit, időpontját és a vizsgabizottságok összetételét az éves munkaterv rögzíti; a felkészülést segítő tájékoztatót a szaktanár legkésőbb a vizsgaidőszak kezdete előtt hat héttel adja ki.
- e) Igazolt távollét esetén a tanuló pótló vizsgát tesz; a pótló vizsga időpontjáról az igazgató dönt.
- **SAT:**
 - Az SAT (Scholastic Assessment Test) egy szabványosított felsőoktatásba bemeneti feltételként kötelező teszt, tulajdonképpen felvételi vizsga. Méri...
 - a kritikus gondolkodást,
 - az érvelési képességeket,
 - a szövegértést,
 - a matematikai kompetenciákat,
 - az íráskészséget és a nyelvi kompetenciákat teljeskörűen.
 - Az SAT a külföldi főiskolákra és egyetemekre való bejutás egyik fontos kritériuma a középiskolai tanulmányi eredményekkel együtt egyéb tesztek (TOEFL stb.) figyelembe vétele mellett, kiegészülve személyes esszékkal, ajánlásokkal, valamint motivációs levéllel és önéletrajzzal.
 - Az SAT-ről folyamatos és hivatalos tájékoztatás található a College Board honlapján, mely egyben regisztrációs és elektronikus vizsgafelületként is szolgál.
- **AP:**
 - Az AP (Advanced Placement) a College Board egységes nemzetközi programja, amelynek keretében a tanuló egyetemi bevezető kurzus szintjén sajátít el egy tantárgyat, és arról a tanév végén szabványosított vizsgát tesz. Az eredményt 1-től 5-ig terjedő skálán állapítják meg; a 3-as vagy annál magasabb eredményt számos külföldi felsőoktatási intézmény egyetemi kreditként vagy a bevezető kurzus alóli mentesítésként ismeri el. Az AP tehát – az SAT-tal ellentétben – nem általános képességmérő felvételi teszt, hanem tantárgyi tudást mérő vizsga, amely egyszerre igazolja a tanuló felkészültségét az adott szakterületen és erősíti a felvételi jelentkezés szakmai profilját. Az AP-vizsga méri
 - az adott tantárgy egyetemi bevezető kurzusának megfelelő tárgyi tudást,
 - a tanult ismeretek alkalmazásának képességét összetett, esszé- és feladatalapú vizsgahelyzetben,
 - a szaknyelvi kifejezőkészséget angol nyelven.
 - Az AP-ről folyamatos és hivatalos tájékoztatás található a College Board honlapján, amely egyben regisztrációs és elektronikus vizsgafelületként is szolgál.

XV. A szóbeli felvételi vizsga követelményei, a felvétel és az átvétel helyi szabályai

- A felvételiző tanulóktól a 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében meghatározott, a Közös Európai Referenciakeret szerinti B2 nyelvtudási szintet várjuk el,

nyelvvizsga bizonyítvánnyal nem kötelező rendelkezniük, a szintet az iskola felvételi bizottsága méri.

- A szóbeli felvételi elbeszélgetés eredménye az összeredmény 50%-a, 25% a nyelvtudás, 25% pedig a 7. évfolyam év végi osztályzatainak átlaga, és a 8. évfolyam féléves osztályzatainak átlaga alapján számolt pontokból adódik össze. A központi írásbeli felvételi vizsga eredményét a Veritas a felvételi pontszámításnál nem veszi figyelembe; a rangsor kialakítása kizárólag a szóbeli felvételi elbeszélgetés, a nyelvtudás mérése és a hozott tanulmányi eredmények fenti arányai alapján történik.
- Az átvételről az igazgató – az általa felkért pedagógusok bevonásával – egyedi elbírálás alapján dönt. Az átvétel feltétele különbözeti vizsga letétele. A különbözeti vizsga tantárgyait, követelményeit és idejét az igazgató esetenként, a tanuló előző iskolájában teljesített tanulmányai, az ott elvégzett évfolyamok és tantárgyak, valamint a klasszikus keresztény tanterv és az angol nyelvű oktatás sajátosságai alapján, írásban határozza meg, és arról a szülőt és a tanulót a döntéssel egyidejűleg értesíti.

Az átvett tanuló számára az iskola – a beilleszkedés és a tantervi eltérések áthidalása érdekében – egyéni segítségnyújtást biztosít: az idegen nyelvi és a klasszikus keresztény tantervi tartalmakhoz kapcsolódó felzárkóztatást, szaktanári konzultációt és a diákmentor-rendszer támogatását. Az igazgató – a szülő kérelmére vagy a nevelőtestület javaslatára – a különbözeti vizsga letételére legfeljebb egy tanítási év türelmi időt engedélyezhet, illetve az átvételt alacsonyabb évfolyamra is engedélyezheti.

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor sor kerülhet; a döntést az igazgató a kérelem benyújtásától számított harminc napon belül hozza meg. Az átvételről szóló döntés ellen a szülő a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 37–38. §-a szerint eljárást indíthat.

- A 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről 51.§ (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a jogszabályban felsorolt tanulók részére a szóbeli felmérésen biztosítjuk az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodunk a jelentkező adottságaihoz.
- A rangsorolás során az azonos összesített eredményt elérő tanulók közül – a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 40. § (3) bekezdése alapján – előnyben kell részesíteni először a hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye az iskola székhelye, feladatellátási helye szerinti járás területén található, vagy akinek különleges helyzete ezt indokolja. A Veritas a jelentkező különleges helyzetének minősíti, ha a jelentkező baptista felekezetű családból érkezik, vagy ha a Magyarországi Baptista Egyház belső egyházi jogi személye által fenntartott köznevelési intézményből érkezik.
- A felvételi eljárás során figyelembe vesszük a jelentkező tanulási motivációját, különös tekintettel a nyelvtanulásra, valamint a tanuló szociális helyzetét.
- A tanulói csoportokba történő besorolásról a felvételt követően az igazgató dönt.

XVI. Elsősegélynyújtási alapismeretek iskolai terve

- Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon kívül, a fenntartó által biztosított professzionális képzésen való kötelező részvétellel valósul meg.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának megszervezéséért és szakmai felügyeletéért a biológia szakos tanár felel. A feladat ellátására az igazgató tanévenként ad megbízást; a megbízott nevét az éves munkaterv tartalmazza.

A képzés célja, hogy a tanuló felismerje a vészhelyzetet, szakszerűen tudjon segítséget hívni, és képes legyen az alapszintű, laikus elsősegélynyújtásra a leggyakoribb baleseti és rosszulléti helyzetekben.

A képzés tartalma évfolyamonként:

- 9. évfolyam: a segítségnyújtás jogi és etikai kerete; a helyszín biztosítása; az eszméletlen beteg ellátása, stabil oldalfekvés; a mentőhívás rendje (112) és tartalma; a vérzéscsillapítás alapjai.
- 10. évfolyam: újraélesztés (BLS) és az automata külső defibrillátor (AED) használata; a légúti idegen test eltávolítása; sokk felismerése és ellátása.
- 11. évfolyam: sérülések ellátása – törések, ficamok, égés, fagyás, marás; a sérült mozgatásának szabályai; kötözési alapismeretek.
- 12. évfolyam: rosszullétek – eszméletvesztés, epilepsziás roham, allergiás reakció, vércukorszint-zavar, mellkasi fájdalom, stroke felismerése; ismétlés és gyakorlás.

A megvalósítás formája: évfolyamonként legalább négy óra, amelyből legalább kettő gyakorlati foglalkozás. A képzést a fenntartó által biztosított szakképzett oktató tartja, az iskola-egészségügyi ellátást biztosító védőnő és iskolaorvos közreműködésével; a tanórai keretbe illeszthető tartalmakat a biológia szakos tanár a természettudomány (Science) és az osztályfőnöki foglalkozás keretében dolgozza fel.

Az időbeli ütemezést – a foglalkozások időpontjának megjelölésével – az éves munkaterv tartalmazza. A részvételt jelenléti íven kell dokumentálni, és az elektronikus naplóban rögzíteni. A képzés eredményességét a biológia szakos tanár a tanév végén értékeli, és arról a nevelőtestületnek beszámol.

Az iskola az elsősegélynyújtáshoz szükséges eszközök (elsősegélydoboz, oktatási újraélesztő fantom, AED-oktatóeszköz) meglétéről és karbantartásáról gondoskodik, elhelyezésükről a tanulókat a tanév első osztályfőnöki óráján tájékoztatja.

XVII. Helyi tanterv

XVII.1. Az iskolai oktatás tevékenységrendszer

Az iskola klasszikus keresztény tanterv, program és követelményrendszer alapján oktató angol és magyar nyelvű köznevelési intézmény. Az alaptevékenysége általános középfokú oktatás. Az alaptevékenységhez kapcsolódóan a középfokú oktatási tevékenység kiegészül az Alapítóokiratban foglaltakkal.

XVII.2. A választott kerettanterv megnevezése

A Veritas a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet alapján, az e rendelet 5/A. §-a szerint az oktatásért felelős miniszter által kiadott és az Oktatási Hivatal honlapján (www.oktatas.hu) közzétett kerettantervek közül a „Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára” című kerettantervet választotta, és azt teljes egészében alkalmazza. A kerettanterv tantárgyi rendszerének és óraszámainak megjelenését az intézményi óraterv (1. számú melléklet), tananyagtartalmának évfolyamonkénti kifejtését a helyi tanterv (2. számú melléklet) tartalmazza.

A klasszikus keresztény tanterv sajátos tantárgyai – Omnibus, természettudomány (Science), logika, retorika, latin, audiovizuális művészetek (Art of Seeing), valamint táblajáték és digitális kultúra (Board Game & Online Design) – nem a kerettanterv helyett szerepelnek a képzésben: annak tananyagát a helyi tantervben rögzített módon, integrált formában dolgozzák fel. Az egyes tantárgyak által lefedett kerettantervi tartalmakat, azok évfolyamonkénti elrendezését és óraszámát a helyi tanterv (2. számú melléklet) tantárgyanként tartalmazza; az integrált feldolgozás pedagógiai indokolását a pedagógiai program „Speciális tantárgyak a klasszikus keresztény oktatási módszer követelményei alapján”, illetve „Interdiszciplináris tantárgyak” című fejezete tartalmazza.

Az iskola a választott kerettantervben meghatározott tananyagot és követelményeket hiánytalanul teljesíti, ezzel biztosítva a magyar köznevelési rendszer felé történő átjárhatóságot, az érettségi vizsgára való felkészítést és a magyar felsőoktatásban való továbbtanulás lehetőségét.

XVII.3. Intézményi óraterv

Az intézményi óraterv a pedagógiai program 1. számú mellékletében található.

A Veritas a 10. évfolyamtól emelt szintű oktatást szervez: a fakultációkon a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 7. § (3)–(4) bekezdése szerinti óraszám-minimumokat a 11. és a 12. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom (heti 4 + 2, illetve 5 + 2 óra), valamint a matematika (heti 3 + 2, illetve 6 + 2 óra) tantárgyra biztosítja. Erre tekintettel a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak heti összege az e rendelet 8. § (3) bekezdés e) pontja és (4) bekezdése alapján legfeljebb harminchat óra lehet; a jogcímek a 8. § (6) bekezdése szerint nem vonhatók össze, ezért a Veritas a heti óraszámkeretet kizárólag az emelt szintű oktatás jogcímén alkalmazza.

XVII.4. Helyi tanterv

A Veritas helyi tanterve a Veritas óraterve alapján tantárgyi bontásban a pedagógiai program 2. számú mellékletében található.

XVIII. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a helyi tantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszama

A választott kerettanterv által meghatározott óraszámokon felül a Veritas – a klasszikus keresztény tantervi sajátosságokból következően – valamennyi tanuló számára kötelező tanórai foglalkozás keretében tanítja a következő tantárgyakat:

- latin (9. évfolyam): a klasszikus latin nyelv nyelvtani rendszere és alapszókincse, latin nyelvű szövegek olvasása és értelmezése, valamint a római és a korai keresztény kultúrtörténet alapjai; a tantárgy nem második idegen nyelvként, hanem az angol nyelven és a választott második idegen nyelven felül, minden tanuló számára kötelezően szerepel;
- logika (10. évfolyam): az érvényes következtetés és bizonyítás alapfogalmai, a formális logika elemei, az érvelési hibák felismerése, a tudományos módszertan és az ismeretelmélet alapkérdései; a Trivium második pillére;
- retorika (11–12. évfolyam): a szónoki beszéd felépítése, az érvelés, a stílus és az előadás technikái, a szövegalkotás és az önkifejezés fejlesztése; a tantárgy közvetlenül készít fel a 12. évfolyamos tézisprogramra;
- Omnibus: integrált irodalmi, teológiai, földrajzi, civilizációs- és művelődéstörténeti ismeretek, a szövegértés és a szövegalkotás formai és tartalmi követelményei, befogadóközpontú és hermeneutikai szövegmegközelítés – angol nyelven;
- természettudomány (Science): a biológia, a kémia, a fizika és a földrajz tananyagának interdiszciplináris feldolgozása a 9–11. évfolyamon; a 12. évfolyamon a felkészítés a fakultációk keretében, a tanulók továbbtanulási céljaihoz igazított emelt szintű tartalmakkal folytatódik;
- audiovizuális művészetek (Art of Seeing) – a helyi tanterv szerint a 9–11. évfolyamon: a művészeti fókuszú tárgyak összegző tanórája; a vizuális kultúra, az ének-zene, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeret kerettantervének teljes lefedettségű, integrált feldolgozása, valamint portfólióépítés a művészeti irányban továbbtanulók számára;
- táblajáték és digitális kultúra (Board Game & Online Design): a digitális kompetenciák fejlesztése mellett a táblajátékok elméleti és gyakorlati oktatása jelenléti és online formában – a 9. évfolyamon heti két, a 10–12. évfolyamon heti egy órában –, a matematikai, a stratégiai és a szabálykövető gondolkodás fejlesztése céljából.

A felsorolt tantárgyak évfolyamonkénti óraszámát az intézményi óraterv (1. számú melléklet), tananyagtartalmuk részletes kifejtését a helyi tanterv (2. számú melléklet) tartalmazza.

A kerettantervben, illetve a helyi tantervben meghatározottakon felül, nem kötelező tanórai foglalkozásként a Veritas a következőket szervezi:

- emelt szintű felkészítés (fakultáció) a 10. évfolyamtól: a 10. évfolyamon egy, a 11–12. évfolyamon két tantárgy választható, tantárgyanként heti 2×45 – összevontan 1×90 – perces időkeretben; a felkészítés a magyar nyelv és irodalom, a történelem, a matematika, a természettudomány (biológia, fizika, kémia, földrajz) és a második idegen nyelvek tantárgyából biztosított;
- Advanced Placement (AP) kurzus: a College Board tantárgyi programja szerint szervezett, egyetemi bevezető kurzus szintű foglalkozás, amelyből egy kurzus elvégzése a klasszikus keresztény képzési szakasz lezárásának feltétele;
- a délutáni időszámban szervezett, szabadon választott tanórai foglalkozások: pszichológia, jog, vállalkozási ismeretek a gyakorlatban, valamint dráma és színház; ezek a jelentkezést követően kötelezően látogatandók, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal zárulnak, a tanulmányi átlagba beszámítanak, és óraszámuk a heti tanulói terhelésbe is beleszámít [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 14. § (1)–(2) bekezdés];
- egyéb foglalkozások (szakkörök): vitakör, japán nyelv és kultúra, irodalom, dráma, sakk, valamint gasztronómia szakkör; ezek óraszámuk a heti tanulói terhelés számításánál figyelmen kívül marad [110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés b) pont];
- tanulószoba (Supported Study), felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások, valamint a diákmentor-rendszer.

E foglalkozások évfolyamonkénti óraszámát az intézményi óraterv (1. számú melléklet) rögzíti. A választható foglalkozásokról, valamint az érettségi vizsgára történő felkészítés szintjéről az igazgató minden év április 15-éig – az iskolai szülői közösség és a diáktanács véleményének kikérésével, a fenntartó jóváhagyását követően – tájékoztatót tesz közzé.

XVIII.1. Választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

- Második idegen nyelvként választható nyelvek: spanyol, német. A nyelvi csoportok indítása a jelentkezők számának függvényében igazgatói döntés minden tanévben.
- A második idegen nyelv tantárgy kötelező, a választás ebben az esetben arra vonatkozik, hogy melyik idegen nyelvet kívánja tanulni a tanuló.
- A választást korlátozhatja a jelentkezések száma miatt kialakuló tanulásszervezési helyzet.
- 10. évfolyamtól a diákok fakultációra jelentkeznek:
 - Fakultáció, vagyis emelt szintű ismereteket átadó tantárgy lehet az 1. számú mellékletben felsorolt tantárgy.
 - A fakultáció heti 2×45 perces, összevontan 1×90 perces tanórát vesz igénybe tantárgyanként.
 - Fakultációk minimálisan 2 jelentkező esetén indulnak, alacsonyabb létszám esetében a felkészítés szakköri keretben/egyéni oktatással valósul meg.
 - A foglalkozást vezető pedagógust a tantárgyfelosztásban jelöljük meg.

XVIII.2. A pedagógusválasztás szabályai

- A Veritas kis mérete és a tantárgyanként jellemzően egy szaktanárból álló nevelőtestület miatt a kötelező és a kötelezően választható tanórai foglalkozások esetében pedagógusválasztásra nincs mód: a foglalkozást vezető pedagógust az igazgató a tantárgyfelosztásban jelöli ki.
- Tanév közbeni pedagógusváltásra kizárólag indokolt esetben – tartós távollét, a foglalkoztatási jogviszony megszűnése, csoportösszevonás – kerülhet sor, az igazgató döntése alapján, a szakmai munkaközösség, illetve az érintett szakmai munkacsoport véleményének kikérésével. Az érintett tanulókat és szülőket a változásról haladéktalanul értesíteni kell.
- A választásukat a tanulók digitális felületen rögzítik, tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni a fakultációt, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.
- Fakultáció leadására csak tanítási év végén, jóváhagyott, írásbeli, indokolt méltányossági kérelem alapján van mód.
- A fakultáción szerzett jegyek a tantárgy félévi és év végi értékelésébe beszámíthatók, amennyiben a tanuló tanulja az adott tárgyat az aktuális évfolyamán, ellenkező esetben a fakultációs tárgy külön értékelendő.
- A nemzetiséghez nem tartozó tanulók számára a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag szabályozása intézményünk esetében nem releváns.

XIX. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A Veritas a Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatokat a klasszikus keresztény oktatás (Classical Christian Education, CCE) keretrendszerében valósítja meg. E keretrendszer nem a Nemzeti alaptanterv helyett érvényesül: az iskola annak tartalmi követelményeit maradéktalanul átveszi, és egységes szemléleti rendbe illeszti. A Nemzeti alaptanterv nemzeti és keresztény értékrendjét a Veritas nem pusztán kulturális örökségként, hanem a nevelés egészét rendező értékrendként értelmezi. A megvalósítás ennek megfelelően nem additív – nem a tantervhez utólag hozzáadott hitéleti elemeket jelent –, hanem a tantárgyi tartalmakat egységes világkép szerint elrendező, integráló megközelítés.

A pedagógiai feladatok megvalósításának vezérfogalma a paideia: a tanuló egész személyiségének – értelmének, akaratának és érzelmeinek – formálása. Ennek megfelelően a nevelés feladata nem korlátozódik a hitéleti alkalmakra és a bibliaismeretre, hanem valamennyi tantárgy és iskolai tevékenység feladata. A klasszikus keresztény oktatás e keretrendszerének elméleti hátterét – a paideia-fogalmat, a tantervi modellt és a magyar köznevelési kontextusban való alkalmazhatóság kérdéseit – a Veritas vezetője önálló tanulmányban dolgozta fel (Grébecz-Dula Borbála: A tantervi fragmentációtól az episztemológiai integrációig, *Studia Debreceni Teológiai Tanulmányok*, 2025/1–2., 64–80.).

A pedagógiai feladatok elrendezése a klasszikus keresztény tanterv hat, egymásra épülő szintjét követi. Az egyes szintek intézményi szinterei a következők:

- kegyesség (pietas): a tisztelet és a hála erénye Isten, a szülők és a közösség tekintélye iránt; a kritikai gondolkodás fejlesztésének előfeltétele. Színterei: a napi áhítat, a bibliaismeret, az iskolai ünnepek és megemlékezések, a házirend szerinti közösségi rend, valamint a diákmentor-rendszer.
- testnevelés (gymnastic): a test fegyelme, az állóképesség és a kitartás nevelése. Színterei: a mindennapos testnevelés, a délutáni sportfoglalkozások, a kirándulások és a táborok.
- művészetek (music): az érzelmi és esztétikai formálás, az ízlés és a helyes érzelmi válaszok nevelése. Színterei: az audiovizuális művészetek (Art of Seeing), az Omnibus tantárgy irodalmi és zenei anyaga, az iskolai ünnepek és a művészeti bemutatók.
- szabad művészetek (liberal arts): a tanulás eszközeinek elsajátítása – a nyelvi művészetek (grammatika, logika, retorika) és a matematikai művészetek. Színterei: a latin, a logika, a retorika, a magyar nyelv és irodalom, az idegen nyelvek, a matematika, valamint a természettudomány (Science) tantárgy.
- filozófia (philosophy): a természet és az erkölcs alapkérdéseinek megjelenítése a szaktárgyi tartalmakban. Színterei: a természettudomány (Science) tantárgy természetfilozófiai reflexiói, a logika, a szabadon választható jog és pszichológia foglalkozás, valamint a 12. évfolyamos tézisprogram.
- teológia (theology): nem elkülönült tantárgy, hanem a tantárgyakat egységbe fogó értelmezési keret, amely az egyes tudásterületek összefüggését biztosítja. Kifejtett formában az Omnibus és a bibliaismeret keretében jelenik meg.

A 9–10. évfolyam kiemelt pedagógiai feladatai:

- a kétnyelvű, klasszikus keresztény képzési rendbe való beilleszkedés támogatása a diákmentor-rendszer, valamint a vezető és a helyettes osztályfőnök páros rendszere keretében;
- az alapkészségek – szövegértés, szövegalkotás, matematikai és digitális kompetencia – megerősítése; a lemaradások feltárása a 9. évfolyam eleji tantárgyi felmérésekkel, kezelésük felzárkóztató és konzultációs foglalkozásokkal;
- a grammatikai alapok biztos elsajátítása: a latin nyelv rendszere, a magyar nyelvtan és az angol nyelv szerkezetének ismerete – a latin, a magyar nyelv és irodalom, valamint az angol nyelv tantárgy keretében;
- a dialektikai szakasz feladata: a formális logika elsajátítása, az érvelési hibák felismerése és a strukturált vitakészség kialakítása a logika tantárgy keretében, alkalmazása valamennyi tantárgyban;
- a kegyesség megalapozása mint a kritikai gondolkodás előfeltétele: a teremtet rend, a hagyomány és a közösségi tekintély iránti tisztelet nevelése a napi áhítat, a bibliaismeret és az iskolai közösségi alkalmak keretében;
- az érzelmi és esztétikai formálás: a nagy irodalmi, zenei és képzőművészeti alkotásokkal való közvetlen – nem tankönyvi összefoglaláson át történő – találkozás az Omnibus és az audiovizuális művészetek (Art of Seeing) tantárgyban;
- a testi és lelki egészségre nevelés, az önfegyelem és a napirend rendjének kialakítása a mindennapos testnevelés és a házirend következetes alkalmazása útján;

- a médiatudatosság és a biztonságos internethasználat fejlesztése az osztályfőnöki órán és a táblajáték és digitális kultúra tantárgy keretében;
- a pályaaorientáció megkezdése a negyedévenkénti egyéni megbeszéléseken, előkészítve a 10. évfolyamtól választható emelt szintű felkészítést.

A 11–12. évfolyam kiemelt pedagógiai feladatai:

- a retorikai szakasz kibontása: az önálló és meggyőző szóbeli és írásbeli megnyilatkozás, az érvelés, a stílus és az előadás művészete a retorika tantárgy keretében, betetőzéseként a 12. évfolyamos tézisprogrammal és a tézis szóbeli megvédésével;
- a tantárgyi szintézis: a biológia, a kémia, a fizika és a földrajz tartalmának integrált feldolgozása a természettudomány (Science) tantárgy keretében, a természetfilozófiai kérdések megjelenítésével, a hit és a tudomány szembeállításának meghaladásával;
- az érettségi vizsgára és a felsőoktatási felvételi eljárásra való célzott felkészítés az emelt szintű (fakultációs) foglalkozásokon és a 11. évfolyamos próbaérettségin;
- a külföldi továbbtanulás támogatása az SAT- és az AP-vizsgára való felkészítéssel, valamint a tutori és a konzultációs rendszerrel;
- a felelős állampolgári magatartás és a nemzeti identitás alakítása: a nemzeti hagyomány megbecsülése és a hozzá fűződő hála a kegyesség kiterjesztéseként – a történelem és állampolgári ismeretek, valamint a magyar nyelv és irodalom tantárgy keretében;
- a gazdasági és pénzügyi tudatosság fejlesztése a vállalkozási ismeretek a gyakorlatban tantárgy keretében;
- a kulturális elköteleződés: felkészítés arra, hogy a tanuló a megszerzett tudást a közösség javára fordítsa – az iskolai közösségi szolgálat és a diáktanácsi képviselő keretében;
- az önismeret és a pályaválasztási döntés megalapozása a negyedévenkénti egyéni megbeszélések, a szülői konzultációk, valamint a szabadon választható pszichológia és jog foglalkozás keretében.

A felsorolt feladatok megvalósításának tantárgyi színtereit és évfolyamonkénti követelményeit a helyi tanterv (2. számú melléklet) tartalmazza.

A pedagógiai feladatok teljesülésének feltétele nemcsak a pedagógus személyes elkötelezettsége, hanem a tantervi szerkezet is. A Veritas ezért a hit és a tudás egységének megjelenítését nem az egyes pedagógusra hárítja, hanem tantervi eszközökkel – az integrált tantárgyakkal (Omnibus, természettudomány), a Trivium tantárgyaival, az egységes értékelési renddel és a szakmai munkacsoportok közös munkájával – biztosítja.

XX. Tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

- A tanulás-tanítás folyamatában fontos szerep jut a tankönyveknek, munkafüzeteknek és más tanulmányi segédleteknek, amelyek az eredményességet növelik.

- Különösen fontos ezek körülbekintő, jó kiválasztása, ha figyelembe vesszük célkitűzésünket: az öntevékenység igényének és képességének fejlesztését.
- Nagy felelősséget jelent az egyes szakmai munkacsoportoknak a minden szempontból legmegfelelőbb tankönyvek és tanulási segédletek megtalálása és kiválasztása.
- A tanulmányi segédletek és tankönyvek kiválasztása a hatályos jogszabályi előírások adta keretek között történik.
- A kiválasztott tankönyveket az igazgató hagyja jóvá.
- A kiválasztásnál a következő alapelvek érvényesülnek:
 - korszerű ismereteket tartalmazzon;
 - megfeleljen az adott tantárgy vizsgakövetelményeinek;
 - nyelvezete, tagoltsága igazodjon a korosztály és képzési szint sajátosságaihoz;
 - segítse a megértést és rögzítést jó szemléltető ábrákkal, táblázatokkal, grafikonokkal, képekkel és a lényeges részek kiemelésével;
 - adjon lehetőséget az ismeretek témakörönkénti összefoglalására, rendszerezésére és az önellenőrzésre;
 - biztosítsa az önálló gyakorlás lehetőségét;
 - a gyengébb tanulók számára a felzárkózást segítse;
 - a jobb tanulóknak adjon módot arra, hogy próbára tehessék tudásukat;
 - kivitele, nyomdatechnikája legyen esztétikus;
 - kötése legyen tartós;
 - ára ne legyen aránytalanul magas a színvonalához képest.
- A tankönyveket, tanulmányi segédleteket az azonos tantárgyat tanítók közös megegyezéssel választják ki.
- A szülők tájékoztatása az előírt tankönyvekről minden évben a végleges megrendelés előtt, írásban történik.
- Helyi sajátosság: az informatikai háttér biztosításával folyamatosan építjük ki és fejlesztjük a digitális tananyag használatát a tanítási-tanulási folyamatban.

XXI. Testnevelés

- A Veritas a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdése szerint, valamennyi évfolyamon heti öt testnevelésóra keretében szervezi meg. Az öt órából legfeljebb heti két óra váltható ki: a) iskolai sportkörben végzett sporttevékenységgel, amennyiben az adott tanévben iskolai sportkör működik; b) versenyszerűen sporttevékenységet folytató, igazolt egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló esetében – kérelemre, a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezet által kiállított igazolás birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel.

A kiváltás iránti kérelmet a szülő – a tanuló egyetértésével – a tanév kezdetét követő tizenöt napon belül nyújtja be az igazgatóhoz; a kérelemhez csatolni kell a sportszervezet igazolását és a tanuló versenyengedélyének másolatát. A kérelemről az igazgató a testnevelő tanár

véleményének kikérésével dönt, döntéséről a szülőt és a tanulót írásban értesíti. A kiváltott órák teljesítését a sportszervezet által havonta kiállított igazolás alapján a testnevelő tanár ellenőrzi és dokumentálja; az igazolás elmaradása esetén a tanuló a testnevelésórákon való részvételre kötelezett.

Ha a tanulónak nincs saját sportegyesülete, az iskola a kiváltás lehetőségét sportegyesülettel kötött együttműködési megállapodás keretében biztosítja.

A testnevelésóra alóli teljes vagy részleges felmentésről – szakorvosi vélemény alapján, kérelemre – az igazgató dönt. A könnyített vagy gyógytestnevelés-ellátásra jogosult tanulók ellátásáról az iskola az iskolaorvos, illetve a szakorvos javaslata alapján, a köznevelési jogszabályokban meghatározottak szerint gondoskodik. A felmentett tanuló a testnevelésórán köteles jelen lenni, kivéve, ha az igazgató a részvétel alól is felmentést adott.

- Ezen túl a Veritasra a mindennapos testnevelésről szóló rendelkezések a mérvadók (az Nkt. 27. § (11) bekezdése, valamint a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet vonatkozó rendelkezései).

XXI.1. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérése

Az iskola a tanulók fizikai állapotát és edzettségét a 9–12. évfolyamon, tanévenként egy alkalommal, a jogszabályban meghatározott időszakban, az országosan egységes Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT) mérési módszerével vizsgálja. A mérést a testnevelő tanár végzi; az eredményeket a jogszabályban meghatározott határidőig a NETFIT informatikai rendszerébe fel kell tölteni. A mérés eredményéről a tanulót és a szülőt tájékoztatni kell, az adatokat az egészségfejlesztési és a tehetséggondozó munka tervezésénél fel kell használni. A mérés részletes ütemezését az éves munkaterv tartalmazza.

XXII. Az érettségi vizsga vizsgatárgyai és a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az iskola a helyi tantervében szereplő – a kötelező és a kötelezően választható érettségi vizsgatárgyaknak megfelelő – tantárgyakból (magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol nyelv, második idegen nyelv, valamint a természettudományos tárgyak) biztosítja a középszintű érettségi vizsgára történő felkészítést, a 10–12. évfolyamon szervezett fakultációk keretében pedig az emelt szintű felkészítést. A Veritas nem működtet érettségi vizsgabizottságot, vizsgaszervező intézménynek nem minősül. Ebből következően a középszintű érettségi vizsga tantárgyankénti témaköreit az érettségi vizsga központi vizsgakövetelményei – az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 3. számú melléklete szerinti általános követelmények, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 6. § (1a) bekezdése alapján kiadott, az Oktatási Hivatal honlapján közzétett részletes vizsgakövetelmények – határozzák meg. A Veritas ezeket a témaköröket – változatlan tartalommal – a helyi tanterv részeként alkalmazza, a felkészítést e követelményekre végzi, és a helyi tantervét ezekkel összhangban alakítja ki. A középszintű szóbeli tételsorokat a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 31. § (1) bekezdése alapján a vizsgabizottságot működtető intézmény kérdező tanára, a kormányhivatal által

működtetett vizsgabizottság esetén az Oktatási Hivatal állítja össze a központi vizsgakövetelmények alapján. Az érettségi vizsgatárgyak követelményeit a Veritas az Oktatási Hivatal honlapján közzétett formában teszi elérhetővé a tanulók és a szülők számára.

A tanuló – a jogszabály keretei között – bármely érettségi vizsgatárgyból jelentkezhet érettségi vizsgára. Az iskola felkészítést a helyi tantervében szereplő tantárgyakból vállal; olyan vizsgatárgyból, amelynek megfelelő tantárgyat az iskola nem tanít, a tanuló saját felkészülés alapján vizsgázhat, ehhez az iskola felkészítést nem biztosít.

A Veritas érettségi vizsgabizottságot nem működtet. A tanuló az érettségi vizsgára a középiskolai tanulmányok utolsó, 12. évfolyamán jelentkezik: a jelentkezési lapot – az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 12. §-a szerint – a köznevelési feladatkörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatalhoz nyújtja be, amely a vizsgázót a vizsgabizottságot működtető intézménybe, a kijelölt vizsgahelyszínre beosztja. A jelentkezéshez az iskola tájékoztatást, ügyintézési segítséget és a szükséges igazolásokat biztosítja: az igazgató a hivatkozott rendelet 12. § (7) bekezdése alapján igazolja, hogy a tanuló az adott vizsgatárgy helyi tantervében meghatározott követelményeit teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja. Az igazolás kiállításának feltétele, hogy a tanuló az adott tantárgyat a Veritasban a helyi tanterv szerint tanulja vagy tanulta.

Annak meghatározása, hogy milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik vizsgatárgyból tehet a tanuló érettségi vizsgát, a következő:

- magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem és állampolgári ismeretek, angol nyelv, második idegen nyelv (spanyol, német): az azonos megnevezésű tantárgy helyi tantervi követelményeinek teljesítése;
- biológia, fizika, kémia, földrajz: a természettudomány (Science) tantárgy helyi tantervi követelményeinek teljesítése – a tantárgy integrált jellegére tekintettel a Science tantárgy teljesítése mind a négy vizsgatárgy tekintetében a helyi tantervi követelmény teljesítésének minősül, feltéve, hogy a tanuló az érintett tudományterületen elérte az elégséges szintet;
- vizuális kultúra: az audiovizuális művészetek (Art of Seeing) tantárgy helyi tantervi követelményeinek teljesítése;
- digitális kultúra: a táblajáték és digitális kultúra tantárgy helyi tantervi követelményeinek teljesítése;
- testnevelés: a testnevelés tantárgy helyi tantervi követelményeinek teljesítése;
- latin nyelv: a latin tantárgy helyi tantervi követelményeinek teljesítése.

Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítést az iskola a 10. évfolyamtól szervezett fakultáció keretében, a fakultációra meghirdetett tantárgyakból biztosítja. A középszintű érettségi vizsga tantárgyankénti témaköreit – az előzőek szerint – az érettségi vizsga központi vizsgakövetelményei határozzák meg.

XXIII. Ellenőrzés és értékelés

A tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módjai, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei, az iskolai beszámoltatás rendje, a tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei.

XXIII.1. Az ellenőrzés és értékelés egységes alapelvei

- A helyi tantervben megfogalmazott követelmények ismerete és felmenő rendszerű megvalósítása fontos alapfeltétel. Az értékelés legyen tárgyyszerű, folyamatosságot biztosítson és félelemmentes légkörben történjen.
- A tanuló teljesítményének mérése és értékelése mindig nyilvános, azaz tanórán történik.
- Az érdemjegy vagy szöveges értékelés visszajelző, informatív értékű, mindig csak teljesítményre adható, a minősítés nem lehet fegyelmezési eszköz.
- A félévi és év végi osztályzatokat a szaktanár adja (az osztály előtt és a tanulónak indokolva döntését), a nevelőtestületi vagy osztályozó értekezlet jóváhagyólag megerősíti azt.
 - Kivételt képez, ha a tanuló vagy a szülő panaszt tesz, ha az egyéni munkarend szerint tanuló osztályozó vizsgára kötelezett, vagy ha jelentős eltérés mutatkozik az évközi jegyek és az év végi érdemjegy között.
 - Ez utóbbi esetben nevelőtestületi tagokból álló osztályozó konferencia felhívja az érdekelt pedagógus figyelmét az érdemjegyek közötti összhang hiányára, meghallgatja indokait. Nyomós indok esetén a konferencia elfogadja az osztályzatot, ha viszont nem ért egyet a szaktanár indokaival, döntésével módosíthatja az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára.
- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet 8 napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.
- A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző 30. napig jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola vezetője a bejelentést 8 napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

XXIII.2. Az érdemjegyek egységes tartalma és megállapításának feltételei

- A szaktanárok értékelési gyakorlatát a pedagógiai képzési program tartalma határozza meg, a szakmai munkacsoportok a tantárgycsoport értékelési gyakorlatát rendszeresen megbeszélik, azt összevetik az országos szintfelmérőkkel, és elemzik.
- Az évközi jegyeket az elektronikus naplóban kell rögzíteni. A tanuló osztályzatait az évközi teljesítménye és érdemjegyei alapján kell meghatározni. A témazáró dolgozatokat összefoglalás és rendszerező óra előzi meg.

- Az év végi értékelés az egész éves munka alapján történik, ezért az első félévben szerzett jegyeket is figyelembe kell venni az év végi záráskor; az osztályzat a bizonyítványba kerül a jogszabályok által előírt nyilvántartási szabályok szerint.
- A félévi értesítő jegy megállapításánál a félév folyamán szerzett jegyeket átlagoljuk, amibe a témazáró dolgozatokra kapott jegyeket duplán számoljuk. Az év végi osztályzat megállapításánál a teljes tanév folyamán szerzett jegyeket átlagoljuk, amibe a témazáró dolgozatokra kapott jegyeket duplán, a belső vizsgák során kapott jegyét háromszoros szorzóval számítjuk bele.

XXIII.3. Az érdemjegyek, osztályzatok megállapításának szempontjai

Nemzetközi iskolaként a tanulmányi eredményeket kétféle jelöléssel, de egy szempontrendszer alapján értékeljük, a magyar és a külföldi iskolák felé is biztosítva ezzel az átjárhatóságot átváltási szabályok alkalmazása nélkül.

A bizonyítványokban F-től A-ig, hatos skálán, valamint 1-től 5-ig ötös skálán jelöljük az érdemjegyeket és az osztályzatokat. Ez úgy lehetséges, hogy a hatos skála két eleme is (D és C jegy) egyetlen jegynek van megfeleltetve az ötös skálán (3). Így az osztályzatoknál az érdemjegyek azonos átlagot adnak függetlenül attól, hogy melyik skálát használjuk, a hatos skálát pedig az érdemjegyeknél differenciálásra (is) lehet használni az átjárhatóság biztosítása mellett.

Az érdemjegyeket számonkéréstípushoz igazítva, munkaközösségek, szakmai munkacsoportok egységes, évről évre saját hatáskörben felülvizsgált megegyezése alapján rögzítjük az elektronikus naplóban. A naplóban a F–A jelöléseket a rendszer átváltja a magyar 1–5 értékelésre, és mindkét jelölés láthatóvá válik szülői, tanulói és szaktanári oldalról is.

Osztályzatok:

- Jeles (A/5), ha a tanuló:
 - a tantervi kimenet kompetenciáinak, követelményeinek színvonalasan eleget tesz, a tananyagot ismeri, arról képességeihez mérten önállóan gondolkodik, azok alkalmazására törekszik, a tantárgy szaknyelvét pontosan tudja, szabatosan fogalmaz, kiemelkedő teljesítményt nyújt, képességei jelentős fejlődést mutatnak, rendszeres és folyamatos felkészülés jellemzi.
- Jó (B/4), ha a tanuló:
 - a tantárgyi követelményeknek kevés hibával tesz eleget, a szaknyelv használatában kicsit bizonytalan, az adottságait (a szellemi és a fizikai) nem teljesen használja ki, felkészülése nem elég rendszeres, a tantervi kimenet követelményeinek apróbb hiányosságokkal tesz eleget, önálló feladat ellátására képes.
- Közepes (C/3), ha a tanuló:
 - a tantárgyi továbbhaladáshoz még megfelelő ismeretekkel és kompetenciákkal rendelkezik, de jelentős hiányosságai vannak, a munkája változó intenzitású, bizonyos szakkifejezések alkalmazásával gondjai vannak, önálló feladatvégzésre még nem képes, irányítást igényel.
- Változó (D/3) érdemjegy, ha a tanuló:

- a tantárgyi továbbhaladáshoz szükséges ismereteket és kompetenciákat éppen csak eléri; teljesítménye erősen ingadozó, felkészülése rendszertelen, a szakkifejezéseket bizonytalanul használja, munkája folyamatos tanári irányítást igényel. A magyar ötfokozatú skálán – a C érdemjeggyel azonosan – a közepes (3) osztályzatnak felel meg.
- Elégséges (E/2), ha a tanuló:
 - a tantervi továbbhaladáshoz minimálisan szükséges ismeretekkel és képességekkel rendelkezik, a munkáját rendszertelenül végzi, a tanári irányítást nehezen fogadja el, önálló feladatvégzésre még nem képes, szellemi és a fizikai adottságai, képességei alatt teljesít, nem éri el az életkorának megfelelő átlagot.
- Elégtelen (F/1), ha a tanuló:
 - a tantervi követelmények, kompetenciák minimumát sem tudja teljesíteni, a tanárával való rendszeres együttműködés nem megvalósítható, munkája hiányos, alkalomszerű, szellemi és fizikai képességei nem fejlődtek az oktatás során.

XXIII.4. Az ellenőrzés és az értékelés módjai

- Az iskola az értékelést funkciója szerint három formában alkalmazza. A diagnosztikus (helyzetfeltáró) értékelés a tanulási folyamat indulásakor – a tanév, az évfolyam vagy egy-egy nagyobb tematikus egység kezdetén, továbbá a tanuló átvételekor és a csoportbontások kialakításakor – a meglévő tudás és a hiányok feltárását szolgálja; eredménye érdemjeggyel nem minősíthető, a szaktanár a tanulási út tervezéséhez használja fel. A formatív (fejlesztő) értékelés a tanulási folyamat közben, folyamatosan – szóban, írásban vagy az elektronikus napló üzenetében – ad visszajelzést az előrehaladásról, a hibák természetéről és a továbblépés módjáról. A szummatív (összegző, minősítő) értékelés egy-egy tematikus egység, félév vagy tanév lezárásakor a követelmények teljesítését minősíti; ide tartozik a témazáró dolgozat, a belső vizsga, a tanulmányok alatti vizsga, valamint a félévi és a tanév végi osztályzat.
- Az írásbeli számonkérés formái lehetnek:
 - Röpdolgozat az utolsó két-három leckéből előzetes jelzés nélkül íratható.
 - Témazáró dolgozat egy vagy két összefüggő anyagrészből áll, amelyet mindig összefoglalás készít elő. Félévente legalább 1 témazáró dolgozatot kell íratni. A témazáró dolgozat osztályzata súlyozottabb (kétszeres), mint a többi osztályzaté, ezért a félévi értesítőben, valamint év végi osztályzatban két jegynek számít.
 - Felmérő dolgozat középszintű vagy emelt szintű csoportbontáshoz, nyelvi csoportok kialakításához szükséges.
 - Belső vizsga írásbeli vizsgarésze.
- Írásbeli dolgozat értékelése és az érdemjegyek rögzítése a naplóban a tanár számára kötelező.
- Témazáró dolgozatok értékelése, kiosztása és az érdemjegyek rögzítése a naplóban a dolgozat megírását követő 10 tanítási napon belül kötelező.

- A szaktanár kivételes, egyedi esetben a csoporttal szóban megállapodhat a fenti határidőnél hosszabb időtartamban, és annak a csoport számára méltányos feltételeiben.
- Amennyiben ilyen megállapodás nem született és a szaktanár nem tartotta be a fenti határidőt, az érdemjegyek nem kerülhetnek rögzítésre a naplóban (kivéve, ha a tanuló az érdemjegy rögzítését kifejezetten kéri), de a kijavított dolgozatok kiosztása kötelező.
- A szóbeli számonkérés formái lehetnek, tanulónként maximum 10–15 perces időtartamban:
 - tanórai felelés a napi feladatokból,
 - kiselőadás előre kiadott feladat alapján,
 - számonkérés összefoglaló órán, nagyobb anyagrészből, tételekből,
 - tanulmányok alatti vizsga szóbeli része,
 - belső vizsga szóbeli vizsgarésze.
- A gyakorlati számonkérés formái lehetnek:
 - a természettudomány (Science) tantárgy keretében elvégzett kísérlet, mérés, laborgyakorlat és annak jegyzőkönyve,
 - az audiovizuális művészetek (Art of Seeing) tantárgy alkotó feladata, portfóliója,
 - a retorika tantárgy keretében tartott beszéd, vita, prezentáció,
 - a táblajáték és digitális kultúra tantárgy digitális produktuma, projektfeladata,
 - a testnevelés tantárgy mozgásos teljesítménye és a NETFIT-mérés,
 - a tanulmányok alatti vizsga és a belső vizsga gyakorlati vizsgarésze.
- Előírt érdemjegyek száma:
 - Heti 1–2 órás (45 perc) tantárgy esetén félévente minimum 3 érdemjegy
 - Heti 3–4 órás (45 perc) tantárgy esetén félévente minimum 5 érdemjegy
 - Heti 5 vagy annál több órás tantárgy esetén (45 perc) félévente minimum 7 érdemjegy
- Tanítási év csak abban az esetben zárható a fenti érdemjegy számnál kevesebb érdemjegy alapján, ha azt a szaktanár kérésére és indoklása alapján az osztályozó konferencia jóváhagyja.
- A továbbhaladás feltétele minden évfolyamon az elégséges szint, valamint a megfelelt szint elérése a tantárgyakból a számonkérési és értékelési rendszer alapján.
- A Science (természettudományok) tárgyból az év végi osztályzatot az integrált tantárgyak év végi átlagából számoljuk, de az integrált tárgyak mindegyikéből el kell érni az elégséges szintet ahhoz, hogy a Science tárgyból teljesítse a tanuló a továbbhaladás feltételét. Ellenkező esetben javítóvizsgát kell tennie az érintett integrált tárgyból.
- Egy tanítási napon 3 dolgozatnál több nem íratható, illetve egy témazáró dolgozat esetén másik témazáró dolgozat nem íratható.
- A tanári közösség a dolgozatokat, jelentősebb beadandókat, házi feladatokat stb. online felületen közös naptárba vezeti, így biztosítva van, ellenőrizhető a napi számonkérési határok betartása, betartatása (a konkrét felületet az igazgató jelöli ki, és az visszavonásig érvényes).

XXIII.5. A természettudomány (Science) tantárgy értékelésének kiegészítő szabályai

A tantárgyra vonatkozó – fentebb rögzített – továbbhaladási feltétel érvényesítése érdekében a szaktanár az egyes tudományterületeken (biológia, kémia, fizika, földrajz) nyújtott tanulói teljesítményt a tanév során elkülönítetten, a tudományterület megjelölésével rögzíti az elektronikus naplóban, hogy a részteljesítmények folyamatosan nyomon követhetők, az esetleges hiányosságok pedig időben azonosíthatók legyenek.

Ha a tanuló bármely tudományterületből nem éri el az elégséges szintet, a természettudomány tantárgy év végi osztályzata – az egyes területeken elért eredmények számtani átlagától függetlenül – elégtelen. A javítóvizsga kizárólag arra a tudományterületre, illetve azokra a tudományterületekre terjed ki, amelyekből a tanuló nem felelt meg; a vizsga követelményeit a helyi tantervnek az adott évfolyamra vonatkozó része határozza meg.

Ugyanezt az elvet kell alkalmazni a természettudomány tantárgyból tett osztályozó-, különbözeti-, pótló- és javítóvizsga értékelésénél.

XXIII.6. A hozzáállás értékelésének elvei (a magyar rendszerben a magatartás-szorgalom fogalomkörében értelmezhető értékelési elvek)

- Jeles, ha a tanuló:
 - motivációja, szorgalma, órai munkafegyelme, a leadott munkái minősége és pontossága a rá szabható elvárásoknak teljes mértékben megfelel.
- Jó, ha a tanuló:
 - motivációja, szorgalma, órai munkafegyelme, a leadott munkái minősége és pontossága a rá szabható elvárásoknak nem teljesen, de nagyobb részben megfelel.
- Közepes, ha a tanuló:
 - motivációja, szorgalma, órai munkafegyelme, a leadott munkái minősége és pontossága a rá szabható elvárásoknak közepes mértékben megfelel.
- Változó, ha a tanuló:
 - motivációja, szorgalma, órai munkafegyelme, a leadott munkái minősége és pontossága a rá szabható elvárásoknak változóan, kiszámíthatatlanul, ingadozóan felel meg.
- Elégséges, ha a tanuló:
 - motivációja, szorgalma, órai munkafegyelme, a leadott munkái minősége és pontossága a rá szabható elvárásoknak alig elfogadható mértékben megfelel.
- Elégtelen, ha a tanuló:
 - motivációja, szorgalma, órai munkafegyelme, a leadott munkái minősége és pontossága a rá szabható elvárásoknak nem felel meg.
- A hozzáállást súlytalan érdemjegyként rögzítjük minden tantárgynál félévkor és év végén is, melyeket átlagolunk. A félévi értesítőben, az év végi bizonyítványban és a törzslapon a magatartás és a szorgalom minősítése – a jogszabályban előírt módon – külön-külön kerül rögzítésre.

XXIII.7. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásai

- A nappali tagozatos iskolai oktatás a tananyag tanórai, tanórán kívüli és otthoni foglalkozás keretében történő feldolgozását követeli meg.
- Szükségszerű a tananyaggal való többoldalú foglalkozás. De a kompetenciaalapú oktatás és az egyéni fejlesztés is megköveteli, hogy több oldalról közelítsük meg a tananyagot, növekedjen a tanulásra fordított idő, lehetőség legyen a tanultak aktív és önálló alkalmazására. E nélkül nem képzelhető el a bevésés, a jártasságok kialakulása, az ismeretek rendszerbe foglalása.
- A rendszeresség a tananyag elsajátítása mellett személyiségformáló eszköz is, a munkára nevelésben és a hasznos tevékenységre való szoktatásban az otthon elvégzendő tanulmányi munkának nagy szerepe van.
- A tanórán kívüli és otthoni tanulmányi tevékenység keretében egészíthetők ki a tanórán elsajátított ismeretek, bővíthető a tanuló világlátása, valamint nagyobb anyaggyűjtést megkívánó házi dolgozatok, projektmunkák elkészítéséhez ez elengedhetetlen.
- Alapelvek:
 - Tanulóink tanórán kívüli, illetve otthoni munka során elvégzendő szóbeli és írásbeli feladatokat kapnak, amik a tananyag gyakoroltatását, elmélyítését, alkalmazását, bővítését szolgálják. A szaktanár írásbeli és szóbeli feladatok kijelölésekor a szaktárgyra vonatkozó munkaközösségi szabályozást követi.
 - Házi feladatot határozhat meg a szaktanár tanítási napokra, a szünetekre és a pihenőnapokra is, de ez nem haladhatja meg a szokásosan egyik napról a másik napra feladott mennyiséget. A szünidő a tanulók regenerálódását, illetve a családi kapcsolatok elmélyítését, a családi hagyományok ápolását szolgálja.
 - A heti 4 vagy több órában tanított tantárgyak esetén egyik óráról a másikra az írásbeli házi feladat tantárgyanként fél óra (vagy 2–3 feladat).
 - A heti 1–3 órában tanított tantárgyak esetén egyik óráról a másikra az írásbeli házi feladat tantárgyanként 1 óra (vagy 4–5 feladat).
 - A hétvégére adható írásbeli házi feladat tantárgyanként legfeljebb 1 óra (vagy 4–5 feladat).
 - A szaktanár a házi feladat kijelölésekor meghatározza a feladatra vonatkozó követelményeket, pl. az írásbeli terjedelmét és az adott feladat értékelésének szempontjait, a tanulói teljesítménybe való beszámításának módját.
 - A szaktanár a tanórán kívüli keretben zajló ismeretszerzéshez kapcsolódó feladatokat is kijelölhet: pl. múzeumi órák, kiállítások, kirándulások, ismeretterjesztő előadások, melyekkel kapcsolatban előzetes, utólagos írásbeli, szóbeli és interaktív feladatok is adhatók.

XXIV. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

XXIV.1. Egészségnevelési elvek

- Az iskolának minden tevékenységével, személyi és tárgyi környezetével segítenie kell azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik.
- Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tisztelésére is nevel.
- A pedagógusok készítsék fel a fiatalokat arra, hogy önálló életükben életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, egészséges életvitelt tudjanak kialakítani és a konfliktusokat megfelelően tudják kezelni.
- Továbbá fejleszteni kell a beteg, sérült és fogyatékkal élő emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Fontos, hogy a fiatalok fel legyenek készítve a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.
- Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök balesetmentes használatára.
- Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok helyes kezelésére, felismerésére, tárolására.
- Kiemelten fontos a serdülők káros függőségekhez vezető szokásainak (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás) megelőzése.
- Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítéssel.
- Lényeges, hogy az egészségügyi szolgáltatások igénybevételével összefüggő kompetenciák fejlesztése is megtörténjen.
- Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki.

XXIV.2. Az egészségnevelés eszközei és színterei

- Tanórák számos témájához kapcsolódik az egészségnevelés. Fontos a tanulók aktivitását növelő, új pedagógiai módszerek megismerése és alkalmazása.
- Osztálykirándulások, táborok.
- Egészségügyi előadások, egészségfejlesztés szemléletének terjesztése.
- Média, falújság: aktuális téma önálló feldolgozása, tablókészítés, gyűjtőmunkák faliújságon történő megjelenítése.
- A testnevelésnek és mozgásnak prioritása van az iskola órakeretében. A fizikai aktivitás az egyik legfontosabb eleme az egészséges életmódra nevelésnek. Az élethosszig tanulás mellett ma már az élethosszig sportolást, fizikai aktivitást is elengedhetetlennek tartják. A

fizikai aktivitás segít a felesleges energiák levezetésében. Megelőzheti rossz szokások kialakulását, egészségkárosító anyagok használatát. A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az élményszerű tapasztalatszerzésben, az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és a tolerancia fejlesztésében.

- Az iskola munkájában részt vevő iskolalelkész fenntartói támogató munkatársi kör együttműködik a tanárokkal, szülőkkel, szükség esetén az iskolaorvossal, védőnővel, pszichológussal. Segíti a lelki eredetű problémák feldolgozását.
- Az iskola egészségügyi feladatait az iskolaorvos és a védőnő látja el heti rendszerességgel. Hagyományos feladataik közé tartozik – különösen a védőnőnek – az egészségnevelésben való részvétel. Különösen a következő területeken tudnak az egészségnevelésben segíteni:
 - az életmód és betegségek összefüggései, a tanulók egészségi állapotának rendszeres követése, ennek alapján az „iskolai diagnózis” kiegészítése,
 - megoldási javaslatok,
 - a serdülőkori változások ismerete,
 - segítségnyújtás a serdülőkori érzelmi, magatartás- és életmódbeli, továbbá szexuális problémák, valamint krízisek megoldásában,
 - környezet-egészségügyi, közegészségügyi és táplálkozás-egészségügyi kérdésekben, az iskolát övező egészségügyi infrastruktúra olyan lehetőségeinek ismerete, amelyek bevonhatók, segítségül hívhatók az iskolai egészségfejlesztésben.
- Iskolai rendezvényeken különböző jellegű témák előadása, bemutatása, illetve külső szakemberek igénybe vétele.
- Ismertető, felvilágosító szóróanyagok osztása.
- Kérdőívek kitöltése, mérőteszteken való részvétel.
- Külső helyszíneken megvalósuló iskolai szervezésű programok, kiállítások megtekintése a lehetőségek függvényében.
- A tantestület részéről továbbképzéseken, előadásokon való részvétel.
- Az egészségügyi szolgálatok által nyújtott programok igénybevétele.
- A szabadidős tevékenység megszervezése fontos prevenciós eszköz, amelyben ügyelni kell a szellemi és testi rekreáció megfelelő arányára.
- A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. Ezért az osztályfőnök a szülőknek az egészségneveléssel kapcsolatos felmerülő kérdésekről ad tájékoztatást, a problémákat és a megoldási lehetőségeket megbeszéli.

XXIV.3. Környezeti nevelés elvei

- Napjaink egyik fontos kérdése a fenntartható fejlődés. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az iskolában kell elkezdenünk. Oktatásunkban biztosítani kell a környezettudatos magatartás kialakítását.
- A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a folyamatokat, amelyek következményeként bolygónk válságjelei mutatkoznak.
- Konkrét példákön ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti követelmények tükrében.
- Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.

- Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése válják meghatározóvá.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Mindez úgy valósítható meg, ha különös gondot fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére.

XXIV.4. Környezeti nevelés eszközei, tanulásszervezési és tartalmi keretei

- Hagyományos tanórai foglalkozások.
- Eszköz minden tanítás, oktatás során alkalmazható ismerethordozó. Ezek és a sok beszélgetés, meggyőzés segítségével elérhetjük a környezetért felelős magatartást és tetteket.
- Nem hagyományos szervezésű tanórák: kiállítás, előadások, viták, témanapok, látogatások, órák különböző helyszíneken.
- Tanórán kívüli foglalkozások a lehetőségekhez mérten: osztálykirándulások, múzeumlátogatások, iskolai programok, szakkörök, tantermek díszítése, szelektív hulladékgyűjtés, újság- és plakátkészítés, filmkészítés, beszélgetések és előadások szervezése. A tanórán kívüli tevékenység meghatározó színtere a Baptista Szeretetszolgálat által szervezett programokon való részvétel, ezen belül főleg az önkéntes munka, ami a közösségi szolgálat kötelező teljesítésébe beleszámít.

XXIV.5. A környezeti nevelés módszerei

- játékok, modellezés, riportmódszer, projektmódszer, terepgyakorlati módszer, aktív és kreatív munka, közösségépítés, művészi kifejezés, kooperatív tanulási technikák

XXV. A tanulók jutalmazásának rendszere és elvei

- Dicséreteket az alábbi elvek szerint kapnak a tanulóink:
 - Szaktanári dicséret:
 - kiemelkedő tanulmányi eredményért adott tantárgyból;
 - önként vállalt nem kötelező feladatokért adott tantárgyból (pl. kiállítás, kiselőadás készítése).
 - Osztályfőnöki dicséret:
 - iskolai szintű feladat színvonalas teljesítéséért (pl. iskolai faliújság, műsor)
 - az osztályban vállalt feladat kiemelkedően jó elvégzéséért (pl. osztályrendezvény szervezése; karácsony, kirándulás);
 - egymás segítése (pl. gyenge tanulóval eredményesen foglalkozott).
 - Igazgatói dicséret:
 - iskolai feladattal kapcsolatos kiemelkedő szervező munkáért;

- az iskola méltó képviselte iskolán kívül (pl. verseny, sport).
- Nevelőtestületi dicséret
 - iskolai feladattal kapcsolatos rendkívüli szervező munkáért;
 - az iskola méltó képviselte iskolán kívül, kiemelkedő eredménnyel (pl. verseny, sport).
- A dicsérek fokozatosságát az Intézmény házirendje rögzíti.
- Jutalmazás (emlékérem vagy oklevél): Az a végzős diák kapja, aki az iskola hírnevét öregbítve kiemelkedő teljesítményt nyújtott a Veritasban.

XXV.1. Iskolai pontverseny

A nevelőtestület dönt minden évben a verseny megrendezéséről. A pontrendszer több területen, összességében értékeli a tanulók teljesítményét, és minden diákunk részt vesz a versenyben. Egész tanévben gyűjthetők a pontok versenyekért, magatartásért, szorgalomért, szereplésért és szolgálatokért, közösségi munkáért. Tanév végén a legtöbb pontot gyűjtő diákok (évfolyamonként 1-1) Az Év Diákja kitüntetést kapják.

XXVI. Az iskola által használt pedagógiai módszerek

- A tanítási-tanulási tevékenység az egész személyiséget érintő aktív folyamat. A társadalmi és környezeti változások mellett a pedagógia elméletének és gyakorlatának is folyamatosan meg kell újulnia, érdemes új módszereket, eljárásokat beépíteni a pedagógus eszköztárába a hatékonyabb munka érdekében.
- Iskolánkban a hagyományos, frontális módszereken túl alkalmazzuk a kompetenciaalapú oktatás eszközkészletét, a kooperatív módszereket is, melyek együttműködésre, hatékony kommunikációra, kritikai gondolkodásra, problémamegoldásra, kreativitásra készítik tanulóinkat, ezek a 21. századi oktatás-nevelés sarkalatos pontjai.
- A kooperatív technikák éppen azért erősítik a fenti készségeket, mert alapjuk a páros, kiscsoportos munkamódszerek.
 - A kooperáció tehát nem azt jelenti, hogy a tanulók csoportokba rendeződnek és önállóan dolgoznak saját feladatukon.
 - A hangsúly a közös munkán, az együttműködésen van.
 - A diákok megtanulják azt is, hogyan viszonyuljanak egymáshoz, ez a tapasztalat építi önképüket, erősíti kritikai érzéküket, segít a szocializációs folyamatban.
 - A kooperatív módszereknél az ismeretek elsajátítása nem befogadó, hanem alkotó módon történik, vagyis jobban teret engednek a kreativitásnak.
 - A csoportok többnyire heterogének, így a gyengébb tanulók esélyt kapnak, hogy ne maradjanak le, a jobb képességűek tanítva tanulhatnak, így tudásuk is mélyebbé, alaposabbá válik.
 - A csoportok önmagukat fejlesztik.

- Mivel a tanulás tevékenységhez kötődik, a motiváció is erősebb, könnyebb a folyamatos tanulói aktivitást biztosítani.
- Fontos, hogy az IKT-eszközök használata minél több tantárgy munkájába szervesen beépüljön:
 - Törekszünk arra, hogy a diákok az IKT-eszközöknek ne csak passzív befogadói, hanem aktív alakítói, használói is legyenek.
 - Fontos szempont, hogy az IKT-eszközök használata ne öncél legyen, hanem valamilyen jelentős értéket adjon hozzá a pedagógiai folyamathoz.

Projektoktatás

- Az együttműködési készség fejlesztése is fontos feladata az iskolának, ezt a fentiekén túl hosszabb távú projektekkel, problémafeladatokkal tudjuk fejleszteni.
- Fontosnak tartjuk, hogy ezen feladatoknál a diákok közös felelősséget vállaljanak a munkájukért, ez pedig elősegíti közöttük a valódi kollaborációt.
- Diákjainkat szembesítjük valós problémákkal is, olyan helyzetekkel, melyekre nincsenek megtanult megoldási sémáik, lehetőség szerint arra is teret adunk a diákoknak, hogy megoldásaikat az életben is kipróbálhassák.
- Az együttműködés során hangsúlyt fektetünk arra is, hogy a diákoknak és csoportoknak lehetőségük nyíljon az önértékelésre, saját munkájuk tökéletesítésére.
- Tehát tanulóink rövidebb-hosszabb időtartamú projektmunkával a különböző tantárgyak óráin találkozhatnak, de rövid távú projektoktatással is kísérletezünk már több éve.
- Ez a tematikus napok elnevezésű programunk, aminek során minden évben valamilyen központi téma köré építkezünk (pl. gasztronómia, klasszikus keresztény értékek, demokrácia és kommunikáció).
 - A háromnapos programsorozat során kisebb projektekben dolgoznak a heterogén tanulói csoportok.
 - Ezek a projektek minél nagyobb mértékben igyekeznek figyelembe venni és központba állítani a tanulók érdeklődési körét, az őket foglalkoztató kérdéseket, problémákat.
 - Az alapos projekt-előkészítés lehetővé teszi, hogy a projekteket lebonyolító tanárok a projektoktatásra jellemzően közös tevékenységek, együttműködés során segítő, nem vezető szerepben vegyenek részt a foglalkozásokon, és hagyják érvényesülni a tanulók önállóságát, aktivitását a problémamegoldás, összefüggési háló feltárása, kutatómunka közben.
 - A folyamat végén projektenként egy-egy produktum áll, melyeket közös bemutatón ismertetünk meg a többi tanulóval és tanárral, esetleg külsős, prominens zsűri segítségével versenyeztetjük meg a produktumokat.

XXVII. Közösségi szolgálat

Mi a közösségi szolgálat?

- A közösségi szolgálat a klasszikus keresztény oktatás egyik kötelező modulja, ami az alap oktatási programmal párhuzamosan zajlik. A közösségi szolgálat változó gyakoriságú tevékenységként, a tanórákon kívül vagy hétvégén történik, hogy ne terhelje az iskolában töltött időt. Célja, hogy elősegítse az önismeretet, a reflexivitást és a nyitottságot, amely megfelel az iskola által meghatározott értékeknek.
- A diákoknak minden évfolyamon legalább 80 órát kell teljesíteniük és megfelelően dokumentálniuk, ami a négy év alatt összesen legalább 320 órát jelent. A klasszikus keresztény (amerikai) kimenetet igazoló oklevél (High School Diploma) kiadásának feltétele a 320 óra teljesítése. Ez a követelmény nem érinti a magyar köznevelési jogszabályok szerinti bizonyítvány kiadását és a magasabb évfolyamba lépést: azok feltétele kizárólag az évfolyam tantervi követelményeinek teljesítése (Nkt. 57. §), az érettségi vizsgára bocsátás feltétele pedig az Nkt. 6. § (4) bekezdése szerinti ötven óra közösségi szolgálat teljesítése.

A 320 órás program az amerikai középiskolai oklevél (High School Diploma) kiadásának feltétele, és nem azonos a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 6. § (4) bekezdése szerinti, az érettségi vizsga megkezdésének feltételét képező ötven óra iskolai közösségi szolgálattal. Az érettségi vizsgára bocsátás feltételét jelentő ötven órát az iskola a 320 órás programon belül teljesítteti; a két követelmény tehát nem adódik össze.

Az ötven óra iskolai közösségi szolgálat teljesítésére a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 133. §-ának rendelkezéseit kell alkalmazni. Ennek megfelelően e körben a tanuló a tevékenységet tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb három órás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb öt órás időkeretben végezheti; a koordináló pedagógus az ötven órán belül legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart. A tanuló közösségi szolgálati jelentkezési lapot tölt ki, a teljesítést a koordinátor a közösségi szolgálati naplóban, valamint – a kijelölt pedagógus útján – az osztálynaplóban, a törzslapon és a bizonyítványban dokumentálja. Külső fogadó szervezet bevonása esetén az iskola együttműködési megállapodást köt, amely rögzíti a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, valamint a mentor nevét és feladatkörét.

A 320 órás iskolai programra vonatkozó – az alábbiakban részletezett – szigorúbb intézményi szabályok (így különösen a formális és az informális ág aránya, valamint a reflexiók esszé követelménye) a köznevelési jogszabályokban előírt ötven órán felüli órákra vonatkoznak, és nem korlátozhatják az érettségi vizsgára bocsátás jogszabályi feltételének teljesítését.

Mi a program struktúrája?

- Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink szabadon intézzék személyes ügyeiket és felelősséget vállaljanak tetteikért. A közösségi szolgálatot azért hoztuk létre, hogy még inkább támogassuk a tanulókat ennek gyakorlásában, ezzel fenntartva egy olyan szintű működést, amely biztosítja, hogy a tanulók soha nem maradnak értelmes tevékenység nélkül.
- Az iskola munkatársai mindig bejelentik és aktívan keresik azokat a lehetőségeket, amelyek segíthetik a diákokat a kötelező órák teljesítésében.
- A közösségi szolgálati program két részre bontható.

1. Formális Közösségi Szolgálat

- A formális ágat a kötelezettségvállalás és a felelősségvállalás érdekében hoztuk létre. A program ösztönzi a szervezetekkel való együttműködést és a kapcsolatok kialakítását, nemcsak az intézmények, hanem az egyének között is. Ahhoz, hogy a közösségi szolgálatért pont járjon, a programoknak meg kell felelniük az alábbiakban vázolt kritériumoknak:
 - I. Minden olyan tevékenység, amelyet az iskola vagy annak vezetősége jóváhagyott, és amelyet ismert nonprofit társintézmény szervez. Az iskola kapcsolt intézményeinek és cégeinek listája hozzáférhető a honlapon.
 - II. A tanulók számára hivatalos dokumentumot biztosít, amely tartalmazza a rendezvény szervezőjének vagy intézményének bélyegzőjét/aláírását, valamint a pontos dátumot, időpontot és magának a tevékenységnek a rövid ismertetését.
 - III. Iskolai órák után, szünetekben vagy hétvégén történik, hogy ne ütközzön a nappali tanítással.
 - IV. A részvétel előtt legalább három nappal a közösségi szolgálat iskolai koordinátorával, a Veritas vezetőjével vagy kijelölt munkatársával egyeztetve legyen, amit dokumentálnak.
 - V. A diák által legyen igazolt, dokumentált és reflektált a szolgálat, egy legalább 250 szavas szakmai esszé formájában, amely legalább 2 képet tartalmaz a leírt eseményről.
 - VI. Az egyetlen tevékenységre elszámolható óraszámot a Veritas nem korlátozza; a jogszabály szerinti ötven óra teljesítésénél a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 133. §-a szerinti alkalmankénti időkeret az irányadó.
 - VII. A négyéves program végére a teljes 320 órának legalább 50%-át így kell teljesíteni.
- A fenti leírásnak megfelelő események közé tartoznak, de nem feltétlenül korlátozódnak a következő példákra: egy nap a helyi állatmenhelyen, ellátmányok szállítása elszegényedett közösségeknek vagy családoknak, médiaprojektek, karácsonyi ajándékok készítése hátrányos helyzetű gyermekeknek, hajléktalanok étkeztetése, egyházi szolgálati segítségnyújtás stb.

2. Informális közösségi szolgálat

- Az informális ág azért jött létre, hogy egyensúlyt teremtsen a hivatalos ág viszonylagos szigorúsága és a személyes fejlődésre és az érdeklődési körök felfedezésére való újbóli összpontosítás között. A közösségi szolgálatért járó pontok megszerzéséhez a programoknak meg kell felelniük az alábbiakban vázolt kritériumoknak:
 - I. Olyan tevékenység, amelyet az egyén vagy csoport szervez, és amely meghatározott óraszámot igényel.
 - II. Hivatalos dokumentummal nem szükséges igazolni a tevékenységet, azonban írásbeli beszámolót kell leadni, melyen a pontos dátumnak, az időpontnak/időszaknak, a tevékenység megnevezésének és rövid reflexiónak kell szerepelnie. A dokumentáció és a megfelelő bizonyítás az egyén felelőssége.

- III. Iskolai órák után, szünetekben vagy hétvégén történik, hogy ne ütközzön a nappali tanítással.
 - IV. Meg kell beszélni és dokumentálni kell a közösségi szolgálat koordinátorával, az igazgatóval vagy az iskola kijelölt munkatársával legalább három nappal a részvétel előtt.
 - V. A tanuló által bizonyított, dokumentált és reflektált legyen egy legalább 250 szavas szakmai esszé formájában, amely legalább 2 képet tartalmaz a leírt eseményről.
 - VI. Az egyetlen tevékenységre elszámolható óraszámot a Veritas nem korlátozza; a jogszabály szerinti ötven óra teljesítésénél a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 133. §-a szerinti alkalmankénti időkeret az irányadó.
 - VII. A négyéves program végére a teljes 320 órának legfeljebb 50%-át lehet így teljesíteni.
- A fenti leírásnak megfelelő események közé tartoznak, de nem feltétlenül korlátozódnak a következő példákra: (új) sportágban való részvétel, kirándulás vagy kisebb túra, videó- vagy rövidfilm projekt, költészet vagy a kreatív írás bármely más formája, művészeti alkotás stb.

Dokumentáció és bizonyíték

- **IKSZ-találkozók:** A fent leírt dokumentációs és bizonyítási módszereken túl a diákoknak a közösségi szolgálat koordinátorával, az igazgatóval vagy az iskola kijelölt munkatársával való találkozó formájában tovább kell részletezniük tapasztalataikat.
- A közösségi szolgálati találkozók mindig:
 - Két héttel előre legyenek bejelentve egy beosztási alkalmazáson keresztül, amelyre a diákoknak regisztrálniuk kell. Egy találkozó körülbelül 10 percig tart.
 - Minden diák kéthavonta egyszer részt kell, hogy vegyen a találkozón.
 - A megbeszélés során elemezni kell a diákok előrehaladását és a jövőbeli kilátásokat a közösségi szolgálati ágak bármelyikében.
 - Lehetővé teszi a diákok visszajelzését és támogatását, valamint a közösségi szolgálati stratégiákra és tevékenységekre vonatkozó ajánlásokat.
- **Bizonyíték:** Az egyes tevékenységek végén a tanulóknak be kell nyújtaniuk a részvételi igazolást.
 - A formális ág esetében az elfogadott bizonyítási módszerek a következők:
 - A szervező nonprofit szervezet képviselője által aláírt vagy lepecsételt hivatalos dokumentum, amely tartalmazza a tevékenység rövid vázlatát, valamint a dátumot és a helyszínt.
 - További bizonyítékok videók vagy fényképek formájában.
 - Az informális ág esetében az elfogadott bizonyítási módszerek a következők:
 - Egy legalább 250 szavas reflektív esszé a diáknak a tevékenységgel kapcsolatos érzéseiről.
 - További bizonyítékok videók vagy fényképek formájában.

- **Reflektív esszé:** A reflektív esszé egy olyan módszer, amellyel az iskola személyesebb alapon találkozik diákjaival, miközben a közösségi szolgálat programjának formalitásait is betartja.
- A diákok által írt reflexiós esszének a következőknek kell megfelelnie:
 - Eléri vagy meghaladja a 250 szavas terjedelmet.
 - Fel van töltve vagy olvasható fájlformátumban elküldve egy előre meghatározott adatbázisba vagy az iskola közösségi szolgálat koordinátorának, igazgatójának, vagy kijelölt munkatársának.
 - Legkésőbb két héttel a tevékenység befejezése után be van nyújtva vagy mutatva a közösségi szolgálat koordinátorának, az igazgatónak vagy az iskola kijelölt munkatársainak a közösségi szolgálati értekezleteken.
 - Három kulcskérdésre kell reflektálnia:
 - Milyen kihívásoknak vagy komplikációknak kellett megfelelnie miközben részt vett ebben a tevékenységben?
 - Hogyan nyitotta meg ez a tevékenység a gondolkodásmódját a világra vagy azokra az emberekre, akikkel együtt részt vett ebben az élményben?
 - Mit gondol, miért volt vagy miért fontos részt venni ilyen tevékenységekben, és ajánlaná-e másoknak?
- **További bizonyítási módok:** A további bizonyítási módszerek közé a következő lehetőségek tartoznak:
 - Fényképek, legfeljebb 30 MB méretig és a szokásos formátumokban (.jpg, .png stb.)
 - Videók, legfeljebb 50 MB méretig és általános formátumban (.avi, .mov, .mp4 stb.)
- A részvétel és a bizonyítás során a következő pontokat kell figyelembe venni:
 - Az egyetlen tevékenységért elszámolható óraszám nincs felső határhoz kötve; a teljesítést a közösségi szolgálat koordinátora hagyja jóvá.
 - A tanuló nem kaphat közösségi szolgálati órát olyan tevékenységért, amelynek igazolását a kéthetes határidőn túl adta le.

Értékelés és középiskolai tanulmányok befejezése (végbizonyítvány)

- **Éves teljesítmény:** A diákoknak évente legalább 80 közösségi szolgálati órát kell teljesíteniük, és tanulmányaik végére összesen legalább 320 óra kreditet kell szereznük. A fentiekben vázolt kritériumoknak nincs meghatározott arányuk éves szakaszokra bontva, azonban a végső százalékos arányoknak meg kell felelniük az e dokumentumban meghatározott megoszlásoknak.
- **Értékelés:** A diákoknak a tanulmányaik végén be kell mutatniuk a közösségi szolgálatot, amely összesen 320 órát tesz ki, és megfelel a fent leírt kritériumoknak. Bár folyamatosan értékelik, az egyes diákok közösségi szolgálati portfóliójának végső állapotát a közösségi szolgálat koordinátora, az igazgató vagy az iskola kijelölt munkatársa alaposan átnézi.
- **Középiskolai tanulmányok befejezése (végbizonyítvány):** Azok a diákok, akik tanulmányaik végére teljesítik a 320 órát, jogosultak az oklevélre, feltéve, hogy tanulmányi eredményeiket is jóváhagyták. Az iskola közösségi szolgálat programját külső fél hivatalosan nem értékeli. Belső értékelését az iskola közösségi szolgálat

koordinátora, igazgatója vagy kijelölt munkatársa végzi. A kötelező 320 óra teljesítésének elmulasztása esetén a diák nem kaphat végbizonyítványt, illetve az összesített órák kiegészítésére irányuló pótmunkát kap.

- A fent leírt kritériumok alóli kivételeket a közösségi szolgálat koordinátora, az igazgató vagy az iskola kijelölt munkatársai hagyják jóvá és értékelik, és azoknak meg kell felelniük az iskola által képviselt értékeknek.

XXVIII. A pedagógiai program érvényessége, módosítása, nyilvánossága

XXVIII.1. A pedagógiai program érvényességi ideje

- Az iskola 2026. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő- és oktatómunkáját a pedagógiai program alapján.
- Ezen pedagógiai program érvényessége 2026. szeptember 1. napjától új pedagógiai program hatálybalépéséig szól.

XXVIII.2. A pedagógiai program módosítása

- A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - az iskola vezetője;
 - a nevelőtestület bármely tagja;
 - a nevelők szakmai munkaközössége és szakmai munkacsoportjai;
 - a szülői közösség;
 - az iskola fenntartója.
- A pedagógiai programot és annak módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató hagyja jóvá (Nkt. 26. § (1) bekezdés). A fenntartó egyetértési jogot gyakorol a pedagógiai program azon elemei tekintetében, amelyekből rá többletkötelezettség hárul. A Baptista Szeretetszolgálat EJSZ Igazgatótanácsának 35/2026. (07.29.) számú határozata alapján – az Nkt. 31. § (2) bekezdés d) pontjával összhangban – a pedagógiai program hatálybalépéséhez a Fenntartó előzetes egyetértése szükséges, függetlenül attól, hogy tartalmaz-e a Fenntartóra többletkötelezettséget keletkeztető rendelkezést. A nevelőtestületi elfogadás, az igazgatói jóváhagyás és a hatálybalépés dátuma ezért eltérhet egymástól.
- A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

XXVIII.3. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető és letölthető a Veritas honlapjáról.

- A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve helyiségekben tekinthető meg:
 - az iskola vezetőjénél;
 - az iskolatitkárnál.

XXIX. Mellékletek

XXIX.1. 1. számú melléklet: Intézményi óraterv (csatolmány)

XXIX.2. 2. számú melléklet: Helyi tanterv (csatolmány)

XXIX.3. 1. számú függelék: Az osztályozó vizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

XXX. Legitimációs záradék

Jogszabályhely: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 26. § (1) bekezdése, 31. § (2) bekezdés d) pontja, 70. § (2) bekezdés a) pontja és 85. § (1a) bekezdése; a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. §-a, 82. §-a és 118. § (3) bekezdés a) pontja; a Baptista Szeretetszolgálat EJSZ Igazgatótanácsának 35/2026. (07.29.) számú fenntartói határozata.

XXX.1. A szakmai munkaközösségek véleményezési nyilatkozata

A Veritas Collegiate Academy Budapest Gimnázium szakmai munkaközösségeinek képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a munkaközösségek a pedagógiai program tervezetét az adott szakterületüket érintő kérdésekben megismerték és megtárgyalták, és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 118. § (3) bekezdés a) pontja szerinti véleményezési jogukat gyakorolták.

Az intézményben a jogszabály által a szakmai munkaközösséghez telepített jogokat valamennyi szakterületen az osztályfőnöki munkaközösség gyakorolja.

Kelt: Budapest, 2026. augusztus 25.

.....

Dr. Grébéczy-Dula Borbála

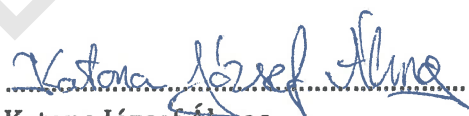
az osztályfőnöki munkaközösség vezetője, a szakmai munkaközösségek képviselőjében

XXX.2. A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata

A Veritas Collegiate Academy Budapest Gimnázium nevelőtestülete képviselőjében és felhatalmazása alapján aláírással tanúsítom, hogy a nevelőtestület a pedagógiai program elkészítéséhez és elfogadásához előírt jogát gyakorolta. A nevelőtestület a 2026. augusztus 25. napján megtartott értekezletén a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt pedagógiai programot a szakmai munkaközösség, az iskolai szülői közösség és a diáktanács véleményének kikérését követően megtárgyalta, az abban foglaltakkal egyetértett, és azt a 2/2026. (VIII. 25.) számú nevelőtestületi határozatával elfogadta.

Jogalap: az Nkt. 26. § (1) bekezdése és 70. § (2) bekezdés a) pontja.

Kelt: Budapest, 2026. augusztus 25.

.....

Katona József Álmós

levezető elnök, a nevelőtestület nevében

Az intézményben iskolaszék és intézményi tanács nem működik, ezért a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 121. § (7) és 122. § (9) bekezdése szerinti véleményezési jog gyakorlására nem került sor.

XXX.3. Igazgatói jóváhagyás

A nevelőtestület által elfogadott pedagógiai programot az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján jóváhagyom, és azt a fenntartó egyetértésének megszerzése érdekében felterjesztem.

Kelt: Budapest, 2026. augusztus 25.

P. H.

.....
Dr. Grébecz-Dula Borbála
igazgató

XXX.4. Fenntartói egyetértés

A pedagógiai program egészének hatálybalépéséhez a fenntartó előzetes egyetértése szükséges. Az egyetértést a fenntartó az igazgatói felterjesztés benyújtását követő harminc napon belül adja meg az Nkt. 85. § (1a) bekezdése alapján. A fenntartói jogkör gyakorlásáról a Baptista Szeretetszolgálat EJSZ Igazgatótanácsának 35/2026. (07.29.) számú határozata rendelkezik.

A fenntartó képviselőjében a Veritas Collegiate Academy Budapest Gimnázium módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt pedagógiai programjához az Nkt. 26. § (1) bekezdése és 31. § (2) bekezdés d) pontja, valamint a Baptista Szeretetszolgálat EJSZ Igazgatótanácsának 35/2026. (07.29.) számú határozata alapján egyetértésemet adom.

Kelt: Budapest, 2026.08.31
.....
P. H.

.....
fenntartó

XXX.5. Hatálybalépés és közzététel

A pedagógiai program a fenntartó egyetértésének megadását követően, 2026. szeptember 1. napján lép hatályba, és határozatlan időre szól. Ha a fenntartói egyetértés ezt az időpontot követően érkezik meg, a hatálybalépés napja az egyetértés megadásának napja, ezért az elfogadás, a jóváhagyás és a hatálybalépés dátuma eltérhet egymástól.

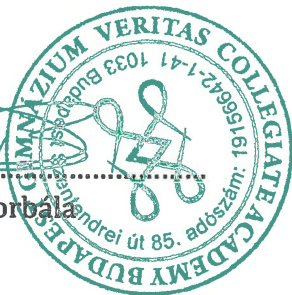
VERITAS COLLEGIATE
ACADEMY
BUDAPEST

Az intézmény a pedagógiai programot a honlapján (www.veritasacademy.hu) teszi közzé. A közzététel kelte 2026. szeptember 1. A pedagógiai program nyomtatott példánya az igazgatói irodában és az iskolatitkárnál tekinthető meg.

Kelt: Budapest, 2026. augusztus 25.

P. H.

.....
Dr. Grébecz-Dula Borbála
igazgató

XXXI. 1. számú függelék – Az osztályozó vizsga tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményei

A függelék a pedagógiai programmal egy dokumentumot képez; elfogadására, módosítására és hatálybalépésére a pedagógiai programra vonatkozó szabályok az irányadók.

Az osztályozó vizsga követelménye tantárgyanként és évfolyamonként a helyi tanterv – a pedagógiai program 2. számú melléklete – adott tantárgyra és évfolyamra előírt követelménye. Az alábbi táblázat ezeket foglalja össze. A vizsga az érintett évfolyam teljes tananyagát felöleli; több évfolyam anyagából évfolyamonként külön vizsgát kell tenni. A vizsgarészek időtartamát és arányát a pedagógiai program „A tanulmányok alatti vizsgák vizsgarészei, időtartama és lebonyolítása” című fejezete tartalmazza.

Tantárgy	Évfolyam	A vizsga részei	A vizsga követelménye
Magyar nyelv és irodalom	9–12.	írásbeli és szóbeli	A „Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára” magyar nyelv és irodalom tantárgyának az adott évfolyamra előírt témakörei és fejlesztési követelményei.
Matematika	9–10.	írásbeli és szóbeli	Halmazok; számhalmazok, műveletek; hatvány, gyök; betűs kifejezések alkalmazása; arányosság, százalékszámítás; elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek; másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek; a függvény fogalma és függvénytulajdonságok; geometriai alapismeretek; háromszögek; négyszögek, sokszögek; a kör és részei; téreometria; transzformációk, szerkesztések; leíró statisztika; valószínűség-számítás.
Matematika	11–12.	írásbeli és szóbeli	Halmazok, matematikai logika; kombinatorika, gráfok; számelméleti ismeretek; hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus; exponenciális folyamatok vizsgálata; sorozatok; transzformációk, szerkesztések; trigonometria; téreometria; koordinátaageometria; leíró statisztika; valószínűség-számítás; rendszerező összefoglalás.
Történelem és állampolgári ismeretek	9.	írásbeli és szóbeli	Az ókori kelet kultúrája; a görög civilizáció és az athéni demokrácia; a római civilizáció és a római köztársaság; vallások az ókorban; a hódító birodalmak; a középkori Európa; a magyar nép eredete és az Árpád-kor; a középkori Magyar Királyság fénykora.
Történelem és állampolgári ismeretek	10.	írásbeli és szóbeli	A kora újkor; a török hódoltság kora Magyarországon; a felvilágosodás kora; Magyarország a 18. században; az új eszmék és az iparosodás kora; a reformkor; a forradalom és a szabadságharc.
Történelem és állampolgári ismeretek	11.	írásbeli és szóbeli	Európa 1849–1914; a dualizmus; az első világháború és következményei; Magyarország a két világháború között (1919–1939); Európa a két világháború között (1919–1939); a második világháború (1939–1945).

Tantárgy	Évfolyam	A vizsga részei	A vizsga követelménye
Történelem és állampolgári ismeretek	12.	írásbeli és szóbeli	A második világháború utáni világrendszerek; Magyarország 1945 után; a világ a 21. században; állampolgári ismeretek.
Omnibus	9.	írásbeli és szóbeli	Bevezetés az Omnibusba; görög mitológia; Ovidius: Átváltozások; Homérosz: Odüsszeia; C. S. Lewis: Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény, Caspian herceg, A Hajnalvándor útja, Az ezüst trón.
Omnibus	10.	írásbeli és szóbeli	Euszebiosz: Egyháztörténet; a Függetlenségi nyilatkozat és az alapító dokumentumok; Shakespeare: Macbeth; Dante: Pokol; Tolkien: A Gyűrű Szövetsége, A két torony, A király visszatér; Shakespeare: V. Henrik.
Omnibus	11.	írásbeli és szóbeli	Dickens: A két város regénye; Marx: A kommunista kiáltvány; Hitler: Mein Kampf (forráskritikai feldolgozásban); Austen: Büszkeség és balítélet; Poe: A kút és az inga; Miller: Az ügynök halála; Swift: Gulliver utazásai.
Természettudomány (Science)	9–10.	írásbeli és szóbeli	A gimnáziumi kerettanterv biológia, fizika, kémia és földrajz tantárgyának 9–10. évfolyamra előírt témakörei, a helyi tantervben a 11. évfolyamra áthelyezett témakörök kivételével. Az értékelésnél a négy tudományterületen külön-külön el kell érni az elégséges szintet.
Természettudomány (Science)	11.	írásbeli és szóbeli	Kémia: kémia a természetben, kémia a mindennapokban. Biológia: a biológiai evolúció; az élőhelyek jellemzői és a populációk közötti kapcsolatok; az életközösségek biológiai sokfélesége; a Föld és a Kárpát-medence értékei; az élőhelyi környezethez való alkalmazkodás; az emberi tevékenység hatása a bioszférára; a fenntartható életvitel, technológia és gazdálkodás. Fizika: víz és levegő a környezetünkben; az atomok és a fény; képek és látás; a hullámok szerepe a kommunikációban; környezetünk épségének megőrzése; a Világegyetem megismerése.
Angol nyelv	9.	írásbeli és szóbeli	Általános nyelvi készségek fejlesztése, szintre hozás: a KER szerinti B2 szintű nyelvtudás megszilárdítása, az angol nyelvű tanuláshoz szükséges szókincs és készségek.
Angol nyelv	10.	írásbeli és szóbeli	Szövegalkotás és szövegértés, vizsgafelkészülés I.: a szövegalkotás elemei, rövid és hosszabb írásbeli feladatok.
Angol nyelv	11.	írásbeli és szóbeli	Szövegalkotás és szövegértés, vizsgafelkészülés II.: objektív szövegtípusok, a tézisprogramot támogató tudományos igényű szövegalkotás.
Angol nyelv	12.	írásbeli és szóbeli	Szövegalkotás és szövegértés, vizsgafelkészülés III.: az írás formái és a szövegértés módszerei, primer irodalmi szövegek elemzése; a KER szerinti C1 szintű nyelvtudás.

Tantárgy	Évfolyam	A vizsga részei	A vizsga követelménye
Második idegen nyelv (spanyol, német)	9–12.	írásbeli és szóbeli	A helyi tanterv adott évfolyamra előírt nyelvi témakörei, nyelvtani szerkezetei és kommunikációs szándékai; a négy tanév végére alapszintű nyelvtudás.
Latin	9.	írásbeli és szóbeli	A latin kiejtés szabályai; a névszó- és igeragozás alapjai; alapszókincs; egyszerű latin szövegek olvasása, értelmezése és fordítása; a római és a korai keresztény művelődéstörténet alapjai.
Logika	10.	írásbeli és szóbeli	A logika fogalma és ágai; a fogalommeghatározás; az állítások fajtái és viszonyai; kategorikus állítások, Venn-diagramok; a cáfolat fajtái; a szillogizmus, a validitás, a premissza és a konklúzió; a kategorikus szillogizmus tesztelése; közvetlen következtetés, enthüméma; a hipotetikus szillogizmus; az érvelési (logikai) hibák felismerése; érveléstechnika.
Retorika	11.	írásbeli és szóbeli	A retorika fejlődése a középkortól a felvilágosodásig; az információs szöveg szerkezetének és retorikájának elemzése; állítások és ellenvetések elemzése; a retorikai apelláció; a meggyőző retorika; vita; retorikai eszközök; a szöválasztás hatása a jelentésre és a hangnemre; irodalmi jellemfejlődés, monológ-elemzés; elbeszélői technikák és nézőpont.
Retorika	12.	írásbeli és szóbeli	A retorika fejlődése a reneszánsztól a kora újkorig; a személyes elbeszélés olvasása és írása; a szillogizmus a szónoklatban; kutatási kérdés és kutatási terv kidolgozása, a bizonyítékok érvényessége; az írásbeli kutatás bemutatása és szakértői értékelése; nagy beszédek retorikai elemzése; felkészülés a tézisdolgozat szóbeli megvédésére.
Audiovizuális művészetek (Art of Seeing)	9.	gyakorlati és szóbeli	A kreativitás fogalma; a kíváncsiság mint hajtóerő; animáció és lineart készítése digitális eszközzel; tárgyanimáció; képkészítési koncepciók; montázs és kollázs; festészeti stílusok és technikák; a tanulói munkák bemutatása.
Audiovizuális művészetek (Art of Seeing)	10.	gyakorlati és szóbeli	Kreativitás a zenében; hangszerek megismerése; alapakkordok; zeneszerzés és demófelvétel készítése; a közös éneklés pszichológiája és szociológiája; egy választott dal megtanulása és előadása.
Audiovizuális művészetek (Art of Seeing)	11.	gyakorlati és szóbeli	Az iskolamagazin készítése: a kiadványszerkesztés formai szabályai, rovatszerkesztés, kreatív írás, borítótér, nyelvi és tartalmi ellenőrzés, nyomdai előkészítés.
Táblajáték és digitális kultúra	9.	gyakorlati és szóbeli	Rávezető táblajátékok (amőba, dáma) és sakkalapismeretek: szabályismeret, a bábuk képességei és értékei, koordináták, mattadás, kifejlődés a megnyitásban.

Tantárgy	Évfolyam	A vizsga részei	A vizsga követelménye
Táblajáték és digitális kultúra	10.	gyakorlati és szóbeli	Versenyzésre alkalmas táblajátékok (backgammon, nemzetközi dáma) és haladó sakkismeretek: gyalogátváltás, mattadás, a patt elkerülése, megnyitások, a sakkóra használata.
Táblajáték és digitális kultúra	11.	gyakorlati és szóbeli	Haladó backgammon; elemzőszoftver használata; sakktaktikai elemek (villa, nyárs, felfedés, kettős sakk); döntetlenfajták és különleges sakkszabályok; a meglévő tudás továbbadása.
Táblajáték és digitális kultúra	12.	gyakorlati és szóbeli	A digitális kultúra kerettantervének 11. évfolyamra előírt anyagából az adatbázis-kezelés, a táblázatkezelés összetettebb feladatai és az algoritmizálás záró témakörei; a táblajáték-tananyagból a meglévő tudás továbbadása (sakkfoglalkozás tartása partnerintézményben, a házi verseny megszervezése).
Testnevelés	9–12.	gyakorlati	A gimnáziumi kerettanterv testnevelés tantárgyának az adott évfolyamra előírt mozgásanyaga. A gyakorlati vizsga alól orvosilag felmentett tanuló szóbeli vizsgát tesz.
Bibliaismeret	9.	szóbeli	A Biblia; a „Mi Atyánk”; Jézus Krisztus személye; Isten üzenete az Ószövetségben az özvönvíztől Dávidig.
Bibliaismeret	10.	szóbeli	A nagy parancsolatok (a Tízparancsolat); Királyok és próféták I.; Az apostolok cselekedetei.
Bibliaismeret	11.	szóbeli	Királyok és próféták II.; Pál levelei; Zsoltárok; újszövetségi levelek, a Jelenések könyve.
Bibliaismeret	12.	szóbeli	Helyem a világban; a gyülekezet; bölcsességirodalom; életünk nagy kérdései.
Szabadon választott tanórai foglalkozások (pszichológia, jog, vállalkozási ismeretek a gyakorlatban, dráma és színház)	a jelentkezés szerinti évfolyamon	írásbeli	A foglalkozás helyi tantervében, illetve tanmenetben meghatározott témakörei.

A vizsga tantárgyankénti részletes témaköreit – a fenti követelmények alapján – a szaktanár az igazgató jóváhagyásával, legkésőbb a vizsgát megelőző hat héttel adja ki a vizsgázónak, és teszi közzé az elektronikus napló felületén.

VERITAS COLLEGIATE ACADEMY BUDAPEST GIMNÁZIUM

A pedagógiai program 1. számú melléklete – Intézményi óraterv

Klasszikus keresztény, amerikai tantervű, négy évfolyamos gimnáziumi képzés a magyar köznevelés rendszerében – OM azonosító: 203374

A módosításokkal egybefoglalt változat kelte: 2026. augusztus 25. – hatálybalépés: 2026. szeptember 1.

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az igazgató hagyja jóvá [Nkt. 26. § (1)]; a Baptista Szeretetszolgálat EJSZ 35/2026. (07.29.) igazgatótanácsai határozata alapján a pedagógiai program egészéhez előzetes fenntartói egyetértés szükséges.

Tanulási terület	Helyi tanterv szerinti tantárgy	NAT tantárgy	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom / Hungarian Language and Literature	Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	5
Történelem és állampolgári ismeretek	Történelem / History	Történelem	2	2	3	5
		Állampolgári ismeretek				1
		Omnibus	1	1	1	
Természettudomány és földrajz	Természettudomány / Science	Kémia	1	1	1	
		Fizika	1	2	2	
		Biológia	1	2	2	
		Földrajz	2	1		
Idegen nyelv	Angol nyelv / English Language and Literature	Angol nyelv	3	1	1	2
	Német vagy spanyol nyelv / German or Spanish	Második idegen nyelv	3	3	3	3
	Latin	–	2			
Matematika	Matematika / Math	Matematika	3	3	3	6
	Logika / Logic	–		2		
Művészetek	Audiovizuális művészetek / Art of Seeing	Vizuális kultúra	2			
		Ének-zene		2		
		Mozgókép-kultúra és médiaismeret			1	
	Retorika / Rhetoric	–			1	1
Technológia	Táblajáték és digitális kultúra / Board Games and Digital Culture	Digitális kultúra	2	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés / Physical Education	Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	Osztályfőnöki óra / Class Teacher Time	Osztályfőnöki óra	1	1	1	1
Etika / Hit- és erkölcsan	Baptista Bibliaismeret (fenntartói kerettanterv)	Hit- és erkölcsan	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	Szabadon tervezhető órakeret (fakultáció)	–		2	4	4
ÖSSZESEN (kötelező és kötelezően választandó tanórai foglalkozás)			33	34	34	35
Terhelésbe számító heti óraszám (a hitéleti óra nélkül) [110/2012. (VI. 4.) Korm. r. 9. § (1) a)]			32	33	33	34
MAXIMUM: heti 36 óra [110/2012. (VI. 4.) Korm. r. 8. § (3) e) és (4) bekezdés – emelt szintű oktatás címén +2 óra]			36	36	36	36
Szabad keret a maximumig (ennyi óra vehető még fel szabadon választható tanórai foglalkozásként)			4	3	3	2

A Művészetek tanulási területén a Veritas él a Nemzeti alaptanterv II.2.1.3. pontjához fűzött rendelkezéssel, amely szerint „két évfolyamos ciklusokon belül az ajánlásban megfogalmazott óraszámok átcsoportosíthatók a helyi tantervben meghatározott módon”: a 9–10. évfolyam kétéves ciklusán belül a vizuális kultúra kerettantervi anyagát a 9., az ének-zene anyagát a 10. évfolyamon dolgozzuk fel, egyenként heti 2 órában (évi 72-72 óra, a kerettantervi 68-68 óra helyett). Az érintett két sor színe sárga: az évfolyamonkénti óraszám és ezzel a tananyagstruktúra eltér a Nemzeti alaptanterv ajánlásától, a kétéves ciklus teljes tartalma és órászáma azonban hiánytalanul megvalósul. A mozgókép-kultúra és médiaismeret a 11. évfolyamon a kerettanterv szerinti órászámban valósul meg. A Természettudomány és földrajz tanulási területén a Nemzeti alaptanterv II.2.1.1. táblázata a 9–10. évfolyamra összesen heti 16 óra alapórászámot ír elő. A Veritas a természettudomány (Science) tantárgyat integrált modulokban, három évfolyamra elosztva tanítja (9.: 5, 10.: 6, 11.: 5 óra): a kerettantervi tartalom és az összes órászám hiánytalanul megvalósul, az évfolyamonkénti elrendezés viszont eltér a Nemzeti alaptanterv ajánlásától, ezért az érintett sorok színe sárga. A 12. évfolyamon a felkészítés a természettudományos fakultációk keretében folytatódik.

A SZABADON TERVEZHETŐ ÓRAKERET FELHASZNÁLÁSA – EMELT SZINTŰ (FAKULTÁCIÓS) FELKÉSZÍTÉS

Magyar nyelv és irodalom fakultáció		2	2	2
Történelem fakultáció		2	2	2
Matematika fakultáció		2	2	2
Biológia fakultáció		2	2	2
Kémia fakultáció		2	2	2
Fizika fakultáció		2	2	2
Földrajz fakultáció		2	2	2
Német vagy spanyol nyelv fakultáció		2	2	2

A tanuló a 10. évfolyamon egy, a 11. és a 12. évfolyamon két fakultációt választ, ezért az itt felsorolt órászámok nem összegződnek: a ténylegesen felvett órák a fenti „Szabadon tervezhető órakeret (fakultáció)” sorban szerepelnek (10.: 2 óra, 11–12.: 4-4 óra). A Veritas ezzel emelt szintű oktatást szervez: a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 7. § (3)–(4) bekezdése szerinti órászám-minimumot a 11. és a 12. évfolyamon a magyar nyelv és irodalom (heti 6, illetve 7 óra), a matematika (heti 5, illetve 8 óra) és a második idegen nyelv (heti 5-5 óra) tantárgy teljesíti.

Tanulási terület	Helyi tanterv szerinti tantárgy	NAT tantárgy	9.	10.	11.	12.
SZABADON VÁLASZTHATÓ FOGLALKOZÁSOK						
a) Szabadon választott tanórai foglalkozás – érdemjeggyel zárul, a tanulmányi átlagba beszámít, ezért a kötelező és választható tanítási órák heti összegébe is beleszámít [110/2012. (VI. 4.) Korm. r. 8. § (3); 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. 14. § (1)-(2)]						
Dráma és színház / Drama and Theatre			2			
Jog / Law			2			
Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban / Entrepreneurship			2	2		
Pszichológia / Psychology			2	2		
AP Psychology					2	2
AP Art History					2	2
AP Biology					2	2
AP English Literature and Composition					2	2
AP English Language and Composition					2	2
AP European History					2	2
AP World History					2	2
AP Comparative Government and Politics					2	2
AP United States Government and Politics					2	2
AP Macroeconomics					2	2
b) Egyéb foglalkozás (szakkör) – a heti terhelés számításánál figyelmen kívül marad [110/2012. Korm. r. 9. § (1) b)]						
Vitakör / Debate Club					2	
Japán nyelv és kultúra szakkör			2	2	2	2
Irodalom szakkör			2	2	2	2
Dráma szakkör			2	2	2	2
Sakk szakkör			2	2	2	2
Gasztronómia szakkör			2	2	2	2
<i>A tanuló legfeljebb két foglalkozást vehet fel, amelyből a 11. és a 12. évfolyamon legfeljebb egy lehet szabadon választott tanórai foglalkozás – a másik egyéb foglalkozás (szakkör) –, hogy a heti terhelés a 36 órás kereten belül maradjon. A jelentkezés egy tanévre szól; a felvett foglalkozás látogatása kötelező. A Gasztronómia szakkör tanterve egy tanévre (heti 2 óra, évi 72 óra) készült; a Veritas tervezi a foglalkozás egy évfolyamra – elsősorban a 10. évfolyamra – csoportosítását.</i>						

SZÍNKÓDOK	
	Az óraszám és a tananyag struktúrája teljességében megfelel a Nemzeti alaptantervnek.
	A NAT-hoz képest emelt óraszám, változatlan tananyagstruktúra.
	Az óraszám és ezáltal a tananyagstruktúra is eltér a NAT-tól.
	Az adott tantárgy nem része a magyar köznevelési rendszer tantárgystruktúrájának.
	Az adott évfolyamon a tantárgyat nem tanítjuk.

OM azonosító: 203374

VERITAS COLLEGIATE ACADEMY BUDAPEST GIMNÁZIUM

HELYI TANTERV

A pedagógiai program 2. számú melléklete

Klasszikus keresztény, amerikai tantervű gimnázium a magyar köznevelés rendszerében

A módosításokkal egybefoglalt változat kelte: 2026. augusztus 25. – hatálybalépésének
időpontja: 2026. szeptember 1.

TARTALOMJEGYZÉK

I. Általános alapvetések	4
II. A klasszikus keresztény módszer a helyi tantervben	4
II.1. A módszer alapja: a paideia	5
II.2. Additív és transzformatív integráció	5
II.3. A Trivium mint a tanulás eszközeinek rendje	6
II.4. A teljes keretrendszer: kegyesség, gimnasztika, zene, szabad művészetek, filozófia, teológia	7
II.5. A módszer hat alapelve	8
II.6. A módszer strukturális feltételei	9
II.7. A módszer és a magyar tantervi környezet	9
II.8. A tantárgyi fejezetek egységes szerkezete	10
III. Kötelező tárgyak	11
III.1. Magyar nyelv és irodalom	11
III.1.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a magyar nyelv és irodalom tanításában	14
III.2. Történelem	15
III.2.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a történelem tanításában	19
III.3. Állampolgári ismeretek	20
III.3.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az állampolgári ismeretek tanításában	21
III.4. Omnibus	22
III.4.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az Omnibus tanításában	24
III.5. Természettudomány	26
III.5.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a természettudomány tanításában	27
III.6. Angol nyelv	29
III.6.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az angol nyelv tanításában	32
III.7. Második idegen nyelv	33
III.7.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a második idegen nyelv tanításában	36
III.8. Latin	37
III.8.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a latin tanításában	42
III.9. Matematika	43

III.9.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a matematika tanításában	55
III.10. Logika	56
III.10.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a logika tanításában	58
III.11. Retorika	59
III.11.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a retorika tanításában	72
III.12. Audiovizuális művészetek (Art of Seeing)	73
III.12.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az audiovizuális művészetek (Art of Seeing) tanításában	78
III.13. Táblajáték és digitális kultúra	79
III.13.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a táblajáték és digitális kultúra tanításában	87
III.14. Testnevelés	88
III.14.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a testnevelés tanításában	89
III.15. Osztályfőnöki óra	90
III.15.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az osztályfőnöki órán	93
III.16. Baptista Bibliaismeret	94
III.16.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a Bibliaismeret tanításában	110
IV. Választható tárgyak	111
IV.1. Pszichológia	111
IV.1.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a pszichológia tanításában	112
IV.2. Jog	113
IV.2.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a Jog tanításában	116
IV.3. Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban	117
IV.3.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a vállalkozási ismeretek tanításában	120
IV.4. Dráma és színház	121
IV.4.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a dráma és színház tanításában	123
IV.5. Vitakör	124
IV.5.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a vitakör foglalkozásain	128
IV.6. Gasztronómia	129
IV.6.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a gasztronómia foglalkozásain	132
IV.7. Advanced Placement (AP) kurzusok	133

IV.7.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az AP-kurzusokon	134
V. A módszertani fejezetek forrásai	134

I. Általános alapvetések

A Veritas Collegiate Academy Budapest Gimnázium (a továbbiakban: Veritas) amerikai tantervű, klasszikus keresztény iskola, amely a magyar köznevelés rendszerében, magyar tanulók számára működik. A Veritas 2025 decemberében – első nem amerikai intézményként – megkapta az Association of Classical Christian Schools (ACCS) akkreditációját. Ez a dokumentum ennek megfelelően nem általános mintatanterv, hanem a Veritas saját helyi tanterve: annak a képzésnek a tantervi leírása, amelyet a Veritas a pedagógiai programjában vállalt, és amelyet a jelen melléklet a pedagógiai programmal egyezően fejt ki.

A klasszikus keresztény iskola helyi tantervének megalkotásával célul tűzzük ki, hogy megfeleljen a klasszikus keresztény elvárásrendszernek, alkalmazza annak módszerét, és egyben lehetőség szerint alkalmazkodjon a magyar oktatási rendszerhez is, hogy biztosítani tudja egyrészt az átjárhatóságot a magyar köznevelési rendszer más intézményei felé, másrészt hogy tanulóink a magyar és külföldi felsőoktatásba az SAT-teszt teljesítésével és egyéb kritériumoknak megfelelően beléphessenek.

Helyi tantervünkben ennek megfelelően nagy arányban jelennek meg magyar kerettantervi és tananyagtartalmak, továbbá amennyiben lehetőségünk van rá, a klasszikus keresztény tanterv egyes tárgyainál megjelenítjük a magyar kerettantervi struktúrához való hasonlóságokat, azonosságokat a tartalmak szintjén, az átjárhatóság biztosítása érdekében, az igazgatói ekvivalenciaeljárás támogatása végett.

II. A klasszikus keresztény módszer a helyi tantervben

Ez a fejezet azt a módszertani keretet rögzíti, amely a helyi tanterv valamennyi tantárgyi fejezetében visszatér. A Veritas álláspontja szerint a klasszikus keresztény jelleg nem egyes tantárgyak megnevezésében és nem is a hitéleti alkalmak számában mutatkozik meg, hanem abban, ahogyan a tantárgyakat tanítjuk. A fejezet ezért nem programnyilatkozat, hanem munkaeszköz: azokat a fogalmakat és eljárásokat határozza meg, amelyekre a tantárgyi fejezetek – és a szaktanári tanmenetek – egységesen hivatkoznak.¹

¹ Grébecz-Dula Borbála: A tantervi fragmentációtól az episztemológiai integrációig. Az amerikai klasszikus keresztény oktatás (CCE) elméleti keretrendszerének és tantárgyi struktúrájának vizsgálata a magyar egyházi fenntartásban

II.1. A módszer alapja: a paideia

A klasszikus keresztény iskola helyi tanterve nem tananyaglista, hanem egy nevelési eszmény tantárgyi kifejtése. Ennek az eszménynek a klasszikus neve a paideia. A kifejezés a görög gondolkodásban nem gyermeknevelést jelentett, hanem az ember teljességének formálását a közösség eszményei, a hagyomány, az irodalom és a filozófia egysége által; a szofisták korára a szó a nevelés folyamatáról áttért magára a műveltségre, végül „a nevelés által feltárt teljes szellemi világra”, vagyis a kultúrára.²

Az Újszövetség ezt a fogalmat veszi át, amikor az Ef 6,4 a gyermek nevelését „az Úr tanítása és intése szerint” írja elő. A klasszikus keresztény pedagógia ebben a helyben látja saját programját: a nevelés célja nem elsősorban az ismeretek felhalmozása, hanem a szeretet rendjének (ordo amoris) átadása – annak megtanítása, hogy mit érdemes szeretni, és hogy ez a szeretet mennyiben áll összhangban a valóság szerkezetével.³

Ebből következik a Veritas alapvető pedagógiai állítása: nincs világnézetileg semleges tanterv. Minden tanterv – a magát semlegesnek tekintő is – valamilyen cél (telosz) felé formálja a tanuló vágyait, és ha ez a cél kimondatlan marad, akkor is hat.⁴ A „világnézetileg semleges” tanterv a gyakorlatban egy szekuláris ismeretelméletet érvényesít, amely a teológiai szempontot eleve kizárja a „tények” világából.⁵ Az iskola ezért nem tekinti elegendőnek, ha a keresztény világkép a hitéleti alkalmakra és a Bibliaismeret órára korlátozódik, a többi tantárgy pedig érintetlen marad.

II.2. Additív és transzformatív integráció

A hit és a tananyag viszonya kétféleképpen rendezhető. Az additív modell a meglévő, szekuláris felépítésű tantervhez hozzáadja a hit elemeit – áhítattal, bibliai idézettel, keresztény témájú kiegészítéssel –, a tantárgy szerkezetét azonban érintetlenül hagyja. A transzformatív modell ezzel szemben a bibliai világkép alapján rendezi újra magát a

működtetett köznevelés kontextusában, in: Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok, XVII. évfolyam (2025) 1–2. szám, 64–80. A jelen fejezet és a tantárgyi fejezetek módszertani leírásai erre a tanulmányra és az abban feldolgozott szakirodalomra épülnek.

² Jaeger, W.: Paideia. The Ideals of Greek Culture, Vol. 1, New York, Oxford University Press, 1939, IX–XVI.; vö. Markos, L.: Passing the Torch. An Apology for Classical Christian Education, Downers Grove, IVP Academic, 2025, 38–45.

³ Clark, K. – Jain, R. S.: The Liberal Arts Tradition. A Philosophy of Christian Classical Education, Camp Hill, Classical Academic Press, 3. kiadás, 2021, 4. és 22.

⁴ Smith, J. K. A.: Desiring the Kingdom. Worship, Worldview, and Cultural Formation, Grand Rapids, Baker Academic, 2009, 26–28.

⁵ Cooling, T.: Doing God in Education, London, Theos, 2010, 15–16.

tantárgyat: a kérdésfeltevést, a források kiválasztását, a tananyag sorrendjét és az értékelés szempontjait.⁶

A helyi tanterv a transzformatív modellt követi. Ennek első hazai megfogalmazása is ezt kívánja: „minden tantárgyat egy integrált egész részeként tanítani, amelynek középpontjában a Szentírás áll” – az integráció nélküli tanterv ugyanis „egymással össze nem függő tények lerakódóhelye”.⁷ A tantárgyi fejezetek negyedik pontja (Alapelvek és teológiai reflexió) minden tantárgynál ezt a transzformatív igényt fejezi ki.

Ez az igény nem jár a kerettantervi tartalom csökkentésével. A Veritas a kerettantervi témaköröket és a hozzájuk rendelt óraszámokat hiánytalanul teljesíti; a klasszikus keresztény módszer nem a tananyag elhagyása vagy bővítése, hanem annak más rendbe állítása.

II.3. A Trivium mint a tanulás eszközeinek rendje

A módszer legismertebb eleme a Trivium: a grammatika, a dialektika (logika) és a retorika hármassága. A modern klasszikus keresztény pedagógia ezeket egyszerre értelmezi kognitív fejlődési szakaszokként⁸ és a megismerés normatív művészeteiként, vagyis olyan tantárgyakként, amelyeknek önálló tananyagtartalmuk van.⁹ A grammatika a „ki, mi, hol, mikor” kérdéseire felel: a tények, a szókincs és a szabályrendszer biztos birtokba vétele. A dialektika a „miért és hogyan” kérdéseit teszi fel: az összefüggések, az érvek és a logikai hibák vizsgálatát. A retorika a megértett igazság igényes, meggyőző és felelős megfogalmazása szóban és írásban.

A gimnáziumi képzési szakasz a Trivium harmadik, retorikai szakaszába esik, a 9. évfolyam pedig a dialektikai szakasz lezárását is magában foglalja. A helyi tanterv ezért minden tantárgynál úgy ütemez, hogy a 9–10. évfolyamon a dialektikai (elemző, érvvizsgáló), a 11–12. évfolyamon a retorikai (szintetizáló, előadó) munkaformák kerüljenek túlsúlyba. A Trivium mai tétje az, hogy a jól alkalmazott hármasság a manipulációval szembeni ellenállóképesség iskolája: megtanítja a tanulót bizonyítékot rostálni, források megbízhatóságát mérlegelni és érvek előfeltevéseit feltárni.¹⁰

A hét szabad művészet másik fele, a Quadrivium (aritmetika, geometria, asztronómia, zene) a matematikai művészetek rendje. A Veritas ezt nem semleges, szaktárgyi ismeretanyagnak, hanem a tanulás eszközének tekinti: aki a trivium és a quadrivium

⁶ Van Brummelen, H.: Walking with God in the Classroom, 3. kiadás, Colorado Springs, Purposeful Design Publications, 2009, „Planning for Learning: How Do We Shape the Curriculum?” fejezet.

⁷ Wilson, D.: Recovering the Lost Tools of Learning. An Approach to Distinctively Christian Education, Moscow, ID, Canon Press, 2. kiadás, 2022, 61–62. és 67.

⁸ Sayers, D. L.: The Lost Tools of Learning, Moscow, ID, Canon Press, 1990, „the three stages of development” szakasz.

⁹ Joseph, S. M.: The Trivium. The Liberal Arts of Logic, Grammar, and Rhetoric, Philadelphia, Paul Dry Books, 2002, 3.

¹⁰ Markos: Passing the Torch, 179–181.

művészeteiben alaposan iskolázott, „a többi tudáshoz utóbb a maga kutatásával és erőfeszítésével juthat el, nem tanárt hallgatva”.¹¹ Ez a matematika és a természettudomány tantárgy fejezetének kiindulópontja.

II.4. A teljes keretrendszer: kegyesség, gimnasztika, zene, szabad művészetek, filozófia, teológia

A szabad művészetek önmagukban nem alkotnak teljes tantervet, mert csak az intellektuális erények eszközei. A teljes ember formálásához tágabb keret szükséges, amelyet a szakirodalom hat, egymásra épülő szint szerint ír le: kegyesség (pietas), gimnasztika, zene, szabad művészetek, filozófia és teológia.¹² A helyi tanterv tantárgyi fejezeteinek első pontja minden esetben ezen a hat szinten helyezi el az adott tantárgyat.

- **Kegyesség (pietas):** a kötelesség, a szeretet és a tisztelet erénye Isten, a szülők és a közösség tekintélye iránt. Nem tantárgy, hanem a nevelés kiindulópontja és a többi szint feltétele: a kritikai gondolkodás fejlesztése csak akkor biztonságos, ha a tanulóban már rögzült a valóság iránti tisztelet.¹³
- **Gimnasztika:** a testi nevelés és a testet öltött fegyelem; a testnevelés, a rend, a pontosság és az önfegyelem tantárgyakon átívelő gyakorlata.
- **Zene (musica):** az affektív tartomány formálása, „a szív behangolása”. Nem a technikai zenei műveltségre szűkül: a zene, a költészet, a narratíva és a képzőművészet azok a megismerést megelőző formáló erők, amelyek a világképet és a vágyakat alakítják. Ahol az iskola elhanyagolja az érzelmek nevelését, ott „mellkas nélküli embereket” nevel: olyan értelmiséget, amelyből hiányzik az erényes cselekvéshez szükséges érzelmi stabilitás.¹⁴
- **Szabad művészetek:** a Trivium és a Quadrivium, vagyis a tanulás eszközei.
- **Filozófia:** a valóság egészére irányuló kérdés; ide tartozik a természetfilozófia is, amelynek keretében a természettudomány nem világnézetileg semleges adathalmaz, hanem a teremtett rendről szóló, a szabad művészetekkel igazolt tudás.
- **Teológia:** nem izolált tantárgy, hanem a tudományok királynője (Regina Scientiarum)
- **de „szolgáló királynő”:** nem kívülről tör be az egyes szaktudományokba, hanem

¹¹ Szentviktori Hugó: Didascalicon I,3., idézi: Markos: Passing the Torch, 146–147.

¹² Clark – Jain: The Liberal Arts Tradition, 14. (pietas), 32–37. (musica), 107–108. és 129–130. (természetfilozófia), 205–206. (teológia).

¹³ Weaver, R. M.: Ideas Have Consequences, Chicago, University of Chicago Press, 2007, 172., idézi: Clark – Jain: The Liberal Arts Tradition, 14.

¹⁴ Pike, M. A.: Mere Education. C. S. Lewis as Teacher for our Time, Cambridge, Lutterworth Press, 2013, 16–17.; vö. Markos: Passing the Torch, 168–177.

belülről táplálja azok alapelveit, biztosítva a tanterv koherenciáját.¹⁵ Ez az inkluzív – nem uralmi – teológiafelfogás a helyi tanterv teológiai reflexióról szóló előírásainak alapja: „nincs a világegyetemnek egyetlen olyan négyzethüvelykje sem, amelyre Krisztus, aki mindenek Ura, ne mondaná azt: az enyém!”¹⁶

II.5. A módszer hat alapelve

A fenti keretből hat olyan eljárás következik, amely minden tantárgyban, minden évfolyamon számon kérhető. A tantárgyi fejezetek harmadik pontja (Módszertani megvalósulás) ezeket bontja ki az adott tantárgy anyagára.

- 1. Ad fontes – az elsődleges forrás elsőbbsége. A tanuló a művel, a dokumentummal, a jogszabálysöveggel, a kísérleti adattal vagy a bizonyítással közvetlenül találkozik, nem tankönyvi összefoglaláson keresztül, és felteheti a legfontosabb kérdést is: igaz-e, amit a szerző állít. A tankönyv-vezérelt oktatás mindent kérdez a szerzőről, csak azt nem, igazat mond-e.¹⁷ A tanári kifejtés és a szakirodalom a forrást magyarázza, nem helyettesíti.¹⁸
- 2. Imitatio – a mesterek utánzása. Az igényes írás, beszéd, alkotás és bizonyítás nem elsősorban szabálygyűjteményből, hanem a jól írók és jól beszélők olvasásából és utánzásából tanulható.¹⁹ Ezt szolgálják a mintaszövegre épülő stílus- és formagyakorlatok, az átírás, a parafrázis, a levezetés újraalkotása és a mintaadó megoldás követése.
- 3. A beszélgetés elsőbbsége. A tanóra jellemző formája a tanári vezetéssel folyó, kérdésvezetett (szemináriumi) beszélgetés, amelyben a tanuló a saját olvasatát, megoldását vagy álláspontját fogalmazza meg, és azt érvekkel védi. A tanár feladata a kérdés pontos feltevése és a beszélgetés fegyelmezett vezetése, nem a megoldás bemondása.
- 4. Memoriter és recitáció. A biztos, előhívható tudás a gondolkodás feltétele. A tantárgyi tanmenet tanévenként nevezi meg azt a törzsanyagot – szövegeket, definíciókat, tételeket, adatokat, szókincset –, amelyet a tanuló szó szerint és felidézhetően birtokol, és amelyet hangosan, közösség előtt is elő tud adni.

¹⁵ Clark – Jain: The Liberal Arts Tradition, 5. és 205–206. A szerzőknél a teológia „a tudományok királynője volt, de szolgáló királynő”: nem kívülről tör be az alsóbb diszciplínákba, hanem belülről táplálja alapelveiket.

¹⁶ Kuyper, A.: Sphere Sovereignty, in: Bratt, J. D. (szerk.): Abraham Kuyper. A Centennial Reader, Grand Rapids, Eerdmans, 1998, 488.

¹⁷ Markos: Passing the Torch, 67–74.

¹⁸ Hegseth, P. – Goodwin, D.: Battle for the American Mind. Uprooting a Century of Miseducation, New York, Broadside Books, 2022, 199–202.

¹⁹ Augustinus: De doctrina christiana IV,5.; elemzi: Markos: Passing the Torch, 141–145.

- 5. Teológiai reflexió. Minden tantárgyban visszatérő kérdés, hogy az adott tananyag ember- és világképe hogyan viszonyul a Szentírás ember- és világképéhez. Ez nem allegorizálás, nem a tananyag vallásos átértelmezése és nem is kötelező áhítat: fogalmi tisztázás, amely az adott szaktudomány kimondatlan előfeltevéseit teszi vizsgálhatóvá.
- 6. A szív formálása és a jellem. A tananyag nemcsak ismeretet, hanem érzelmi kötődést is közvetít. A tantárgyi fejezetek ezért megnevezik azokat az erényeket – a pontosságot, a türelmet, a bátorságot, az igazmondást, a mások meghallgatását, a sáfárságot –, amelyek gyakorlására az adott tantárgy anyaga alkalmat ad; ezek gyakorlati megvalósítása a tanmenet és a szaktanár feladata.

II.6. A módszer strukturális feltételei

A módszer nem a pedagógus egyéni jószándékán múlik. A Veritas álláspontja az, hogy a „hívó szakember” jelenléte szükséges, de nem elégséges feltétel: ha a tantervi struktúra maga közvetít egy rivális világképet, a tanár hite díszlet marad, és a tanár nem lehet hatékonyan „normatív”, ha a rendszer, amelyben dolgozik, kizárólag „operatív”.²⁰ A tanárnak ezért strukturális támogatásra van szüksége, amely mentesíti a kettős szereptől.²¹ Ehhez járul a tárgyszeretet követelménye: aki szabadidejében nem olvas és nem szereti a tárgyát, nem adhatja át azt, amije nincs.²²

A helyi tanterv szempontjából ezek a strukturális feltételek a következők: a kilencven perces, meg nem szakított tanórai keret, amely a hosszabb szöveg vagy a teljes gondolatmenet egyben történő feldolgozását teszi lehetővé; a legfeljebb tizenöt fős tanulócsoport, amelyben a kérdésvezetett beszélgetés valóban minden tanulót elér; a tantárgycsoportok szerint tömbösített órarend, amely az egy tudományterülethez tartozó órákat egymás közelébe helyezi; az angol nyelven tanított tantárgyak rendszere, amely a célnyelvi kompetenciát a szaktárgyi munkába ágyazza; valamint a tézisprogram, amely a négy év olvasmány-, kutatás- és íráskultúráját önálló, hivatkozott és megvédett munkában összegzi. Ezek részletes szabályozását a pedagógiai program tartalmazza; a helyi tanterv tantárgyi fejezetei ezekre a keretekre építenek.

II.7. A módszer és a magyar tantervi környezet

²⁰ Hicks, D.: Norms and Nobility. A Treatise on Education, Lanham, University Press of America, 1999, 14.

²¹ Hegseth – Goodwin: Battle for the American Mind, 119–120.

²² Wilson: Recovering the Lost Tools, 88–90.

A Nemzeti alaptanterv deklaráltan nemzeti és keresztény értékrendet képvisel, és a kereszténységre elsősorban mint kulturális örökségre és civilizációs keretre tekint.²³ A klasszikus keresztény modell ennél többet állít: a kereszténység nem a nemzeti kultúra díszlete, hanem a valóság rendje, a nevelés célja pedig nemcsak a lojális állampolgár, hanem Isten országának polgára, aki éppen ezért hűséges földi hazájához is. A két megközelítés viszonyát a Veritas nem az azonosság, hanem a kritikus szövetség logikájával írja le: a Nemzeti alaptanterv kínálta keretet a klasszikus keresztény módszer nem elveti, hanem tartalmilag elmélyíti.

A Veritas ugyanakkor számol azzal, hogy a hazai egyházi iskolák „többletértéke” a szakirodalom szerint elsősorban a közösségi tőkéből, a pedagógusok és a szülők értékrendi konszenzusából fakad.²⁴ A helyi tanterv célja az, hogy ehhez a szociológiai előnyhöz tartalmi-filozófiai koherenciát adjon. A modell nem izolációra nevel: a mérések szerint az ilyen tantervvel tanuló diákok a legerősebb önálló gondolkodási mutatókkal rendelkeznek, és nagyobb arányban vállalnak szerepet a kultúraformálásban, mint más keresztény iskolák végzősei²⁵ – a Great Books-ra épülő klasszikus képzés történetileg a marginalizált közösségek számára is a felszabadítás, nem az elitizmus eszköze volt.²⁶

II.8. A tantárgyi fejezetek egységes szerkezete

A helyi tanterv minden tantárgyi fejezete tartalmaz egy, a klasszikus keresztény módszer megvalósulásáról szóló alfejezetet. Ez a szövegrész minden tantárgynál azonos, hat pontból álló szerkezetet követ, hogy a módszer megvalósulása tantárgyanként összevethető, óralátogatáson megfigyelhető és a szaktanári tanmenetekben számon kérhető legyen:

- 1. A tantárgy helye a modellben – melyik szinthez (kegyesség, gimnasztika, zene, szabad művészetek, filozófia, teológia) és a Trivium melyik szakaszához tartozik a tantárgy, és mi ebből következően a szerepe a képzés egészében.
- 2. Tananyagtartalmi megvalósulás – mit jelent a klasszikus keresztény szemlélet az adott tantárgy tananyagának kiválasztásában, sorrendjében és súlyozásában a kerettantervi tartalom hiánytalan teljesítése mellett.

²³ 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról, Melléklet, II.3.1., A) Alapelvek, célok; a viszony értelmezéséhez lásd: Grébecz-Dula: A tantervi fragmentációtól az episztemológiai integrációig, 76–77.

²⁴ Pusztai G.: Iskola és közösség. Felekezeti középiskolások az ezredfordulón, Budapest, Gondolat Kiadó, 2004, 112.

²⁵ Sikkink, D.: Good Soil. A Comparative Study of ACCS Alumni Life Outcomes, Moscow, ID, Association of Classical Christian Schools, 2019, „independence of mind”, illetve „cultural engagement” szakasz.

²⁶ Parham, A. A. – Prather, A.: The Black Intellectual Tradition. Reading Freedom in Classical Literature, Camp Hill, Classical Academic Press, 2023; ismerteti: Markos: Passing the Torch, 215–219.

- 3. Módszertani megvalósulás – a hat alapelv (ad fontes, imitatio, beszélgetés, memoriter, teológiai reflexió, a szív formálása) konkrét munkaformái az adott tantárgyban.
- 4. Alapelvek és teológiai reflexió – az a néhány visszatérő kérdés, amelyen keresztül a tantárgy anyaga a Szentírás ember- és világképére vonatkoztatható.
- 5. Tantárgyközi integráció – mely tantárgyakkal, milyen tartalmi ponton és milyen munkamegosztásban kapcsolódik össze a tantárgy.
- 6. Kimenet és értékelés – mi az a teljesítmény, amelyben a módszer eredménye megmutatkozik, és az értékelés miben tér el a pusztán ismeretközpontú számonkéréstől.

Az alfejezetek nem lépnek a kerettantervi követelmények helyébe, és nem érintik a kerettantervi témaköröket vagy azok óraszámait. A helyi tanterv a módszer tanterv szintű, kötelező elemeit rögzíti; a konkrét törzsanyag – a memoriterek, az olvasmányok, a projektek és a portfóliók tételes tartalma –, valamint az ütemezés a szaktanár tanévenként készített tanmenetének feladata, és nem képezi a jelen dokumentum részét. Az alfejezetek rendeltetése az, hogy a szaktanár számára egyértelművé tegyék, mit jelent az adott tantárgyat a Veritasban tanítani.

III. Kötelező tárgyak

III.1. Magyar nyelv és irodalom

A tantárgy – mivel tanulóink magyar anyanyelvűek – követi a NAT és a kerettanterv tartalmi előírásait, ezért magyar nyelven oktatjuk. Az Omnibus és a retorika tantárgyban megjelenik több olyan témakör, mely a magyar nyelv és irodalom tantárgyban is kötelező; például az ókori eposzok, antik drámák, középkori keresztény költészet, angolszász klasszikus irodalom számos életművel, szerzővel, műfajjal. Ezek segítik a magyar irodalmi tan- és ismeretanyag megszilárdítását, integrációját. A tantárgyat a 9. évfolyamon a kerettanterv szerinti heti 3, a 10. és a 11. évfolyamon heti 4, a 12. évfolyamon pedig – a magyar előírásokhoz képest emelt óraszámban – heti 5 órában tanítjuk; az óraszámokat a pedagógiai program 1. számú melléklete (intézményi óraterv) rögzíti.

A tantárgy órászáma és szerkezete:

A Veritas a magyar nyelv és irodalom tantárgyat a „Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára” című kerettanterv szerint, teljes tartalmi lefedettséggel tanítja. A kerettanterv alapórászáma a 9–10. évfolyamon 238 óra (ebből magyar nyelv 68 óra, magyar irodalom 170 óra), a 11–12. évfolyamon 256 óra (ebből magyar nyelv 64 óra, magyar irodalom 192 óra); a tantárgy négy évfolyamon összesen 494 órában valósul meg.

Az órák megoszlása a kerettanterv ajánlása szerint: a 9. évfolyamon heti egy óra nyelvtan és két óra irodalom, a 10. évfolyamon heti egy óra nyelvtan és három óra irodalom. A nyelvtan óraszámai úgy értendők, hogy minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és a szóbeli szövegértés, valamint a szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

A tantárgy a helyi tanterv azon eleme, amely a magyar köznevelési rendszer felé való átjárhatóságot és az érettségi vizsgára való felkészülést a legteljesebben biztosítja.

A témakörök áttekintő táblázata – 9–10. évfolyam:

Magyar nyelv

Témakör	Javasolt óraszám
Kommunikáció – fogalma, eszközei, típusai, zavarai; digitális kommunikáció	11
A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyar és az idegen nyelvek	18
A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegértés, szövegalkotás	13
Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stílusesszók, szóképek, alakzatok	12
Szabadon felhasználható órák – a Veritas döntése szerint felzárkóztatásra, elmélyítésre, tehetséggondozásra	14
Összesen	68

Magyar irodalom

Témakör	Javasolt óraszám
Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	4
Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	8
A görög irodalom	11
A római irodalom	4
A Biblia mint kulturális kód	12
A középkor irodalma	11
A reneszánsz irodalma	16
A barokk és a rokokó irodalma	7
A felvilágosodás irodalma	28
Klasszicizmus és kora romantika a magyar irodalomban	11
A romantika irodalma	9
A magyar romantika irodalma I. (Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Jókai Mór)	26
Szabadon felhasználható órák (az órakeret legfeljebb 20%-a)	23
Összesen	170

A témakörök áttekintő táblázata – 11–12. évfolyam:

Magyar nyelv

Témakör	Javasolt óraszám
Retorika – a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	11
Pragmatika – a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	7
Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok	7
Szótárhasználat	2
Nyelvtörténet – a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdései, nyelvelmékek	6
A nyelv rétegződése, nyelvjáráások, nyelvi tervezés, nyelvi norma	8
Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés	10
Szabadon felhasználható órák – a Veritas döntése szerint	13
Összesen	64

Magyar irodalom

Témakör	Javasolt óraszám
A klasszikus modernség irodalma (nyugat-európai és orosz irodalom, a klasszikus modernizmus lírája)	38
Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában (Arany János, Mikszáth Kálmán, színház- és drámatörténet)	25
A magyar irodalom a XX. században I. (Herczeg Ferenc, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, portrék és metszetek)	44
A modernizmus kései korszakának irodalma (avantgárd, világirodalmi líra és epika, drámai törekvések, posztmodern)	17
A magyar irodalom a XX. században II. (József Attila, portrék és metszetek, erdélyi, délvideki és kárpátaljai irodalom, színház- és drámatörténet)	42
A XX. századi történelem az irodalomban (Trianon, világháborúk, holokauszt, kommunista diktatúra, 1956)	8
Kortárs magyar irodalom	5
Szabadon felhasználható órakeret (az órakeret legfeljebb 20%-a)	13
Összesen	192

A kerettanterv teljes szövege:

Magyar nyelv és irodalom 9–12. évfolyam (Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára), Oktatási Hivatal.

Magyar nyelv és irodalom

Magyar nyelv és irodalom 9–12. évfolyam (Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára)

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/Tanevkezdes2020/tanmenetek/9_10/Magyar nyelv es irodalom K 9-12.docx

III.1.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a magyar nyelv és irodalom tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A magyar nyelv és irodalom a szabad művészetek szintjén, a Trivium mindhárom ágában egyszerre jelen van: a nyelvtan a grammatikai, a szövegelemzés a dialektikai, a szövegalkotás és az előadás a retorikai szakasz anyaga. A 9–12. évfolyamon a hangsúly fokozatosan a dialektikai szakaszból a retorikára tevődik át. A tantárgy egyben a zene (musica) szintjéhez is tartozik: a költészet és a nagy elbeszélések azok a megismerést megelőző formáló erők, amelyek a tanuló világképét és kötődéseit alakítják.²⁷

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A tantárgy a gimnáziumi kerettantervet teljes tartalmi lefedettséggel, magyar nyelven tanítja, a 9. évfolyamon heti három, a 10. és a 11. évfolyamon heti négy, a 12. évfolyamon heti öt órában. A klasszikus keresztény többlet nem a tananyag bővítése, hanem annak más rendbe állítása: a kerettantervi témaköröket a helyi tanterv úgy ütemezi, hogy azok az Omnibus, a retorika, a logika és a latin megfelelő szakaszaival egy időben kerüljenek feldolgozásra. Kiemelt helye van a Biblia mint kulturális kód témakörnek, amelyet nem motívumtárként, hanem az európai irodalom értelmezési kulcsaként tanítunk. A magyar tárgyú témakörök – a magyar romantika, a XIX–XX. századi és a kortárs magyar irodalom – teljes egészében ebben a tantárgyban jelennek meg; ezeket a Veritas nemzeti kánonként és egyben egyetemes érvényű műveltségként kezeli.²⁸

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a tanuló a mű teljes szövegével találkozik, nem tankönyvi kivonaton keresztül, és felteheti a kérdést, hogy igaz-e, amit a szerző állít. Imitatio: az írástanítás mintaszövegre épül – stílusgyakorlat, átírás, parafrázis, műfaji imitáció. Beszélgetés: a tanóra jellemző formája a kérdésvezetett, közös szövegértelmezés, amelyben a tanuló a saját olvasatát érvekkel védi; ezt teszi lehetővé a kilencven perces, meg nem szakított tanórai keret. Memoriter: minden évfolyamon rögzített vers- és prózatörzssanyag, hangos felolvasással és közösség előtti előadással. Teológiai reflexió: a mű ember- és világképének viszonyítása a Szentírás ember- és világképéhez. A szív formálása: a tantárgy a figyelmes olvasás türelmét, a más nézőpont meghallgatását és a pontos fogalmazás igényességét gyakoroltatja.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy három visszatérő kérdést tesz fel: milyen embert feltételez a mű (méltóság, bűn, kegyelem, halál); milyen világot feltételez (rendezett teremtés vagy értelem nélküli véletlen); és mit tart jónak, illetve szépnek. A reflexió nem a mű vallásos átértelmezése és nem is minősítése: a mű saját előfeltevéseinek kimondása. A Veritas nem kerüli el a keresztény világképpel szembenálló

²⁷ Clark – Jain: The Liberal Arts Tradition, 32–37.; vö. Pike: Mere Education, 16–17.

²⁸ Markos: Passing the Torch, 45. és 51. A nemzeti irodalom nagy művei éppen azáltal egyetemesek, hogy „egy nagy nemzet kultúráját és egy egyéni géniuszt” forrasztanak egybe.

műveket sem; a tanterv célja éppen az, hogy a tanuló ezekkel felkészülten, ne pedig felkészületlenül találkozzék.

5. Tantárgyközi integráció. Az Omnibus a világirodalmi kánon műveit angol nyelven, az egyetemes történelemmel és a teológiával egyetlen narratív folyamatban dolgozza fel – a tanuló ugyanazzal a művel két tantárgyban, két nyelven és két megközelítésben találkozik; a tételes megfigyelést az Omnibus fejezete tartalmazza. A retorika a szövegalkotás és az érvelés gyakorlatát, a logika az érvényes következtetés szabályait, a latin a nyelvi rendszer átláthatóságát, a történelem a korszakok háttérét adja hozzá.

6. Kimenet és értékelés. A tantárgy kimenete kettős: a magyar érettségi vizsga követelményeinek teljesítése, valamint a 11–12. évfolyamon a tézisdolgozat, amelyben a tanuló a négy év olvasmány- és íráskultúráját önálló, hivatkozott és szóban megvédett munkában összegzi. Az értékelés a szövegismeret mellett a saját olvasat érvekkel való alátámasztását, a hivatkozás pontosságát és a szóbeli előadás minőségét is méri.

III.2. Történelem

A történelem tantárgy tanítása 9. és 10. évfolyamon heti 2 órában, 11. évfolyamon 3 órában, valamint 12. évfolyamon heti 5 órában valósul meg. A magyar történelemre vonatkozó témakörök oktatásának nyelve a magyar, így az egyetemes történelem témaköreit angol nyelven oktatjuk. A 12. évfolyamon a történelem tantárgy tananyagában integráltan jelenik meg az állampolgári ismeretek. A tantárgy témaköreinek tanítása során a klasszikus keresztény tanterv többi tantárgyával való integrációra lehet építeni.

9. évfolyam

Témakörök	
Az ókori kelet kultúrája	Mezopotámia Egyiptom Kína India Fönícia
A görög civilizáció és az athéni demokrácia	Hellasz földje, a polisz születése Athén, a demokrácia kialakulása és fénykora A poliszok hanyatlása és Nagy Sándor birodalma A görög kultúra és filozófia
A római civilizáció és a római köztársaság	Róma alapítása és a királyság A köztársaság intézményrendszere A hódítások és következményei Az egyeduralomhoz vezető út (Marius, Sulla, Caesar) Az egyeduralom kialakulása A principátus rendszere A római civilizáció terjedése A római kultúra Pannónia és Dacia
Vallások az ókorban	Az ókori kelet nagy vallási rendszerei

Témakörök	
	A görög és római vallás A zsidó vallás kialakulása és jellemzői A kereszténység kialakulása és a keresztény egyház jellemzői
A hódító birodalmak	A hun birodalom A Frank Birodalom A Német-római Császárság Az iszlám kialakulása. Az arab világ
A középkori Európa	A hierarchikus világkép Az uradalom A jobbágyság kötelességei és jogai Az önellátástól az árutermelésig Éhínségek, járványok, felkelések Szerzetesrendek Világi papság Egyházreform és harcok Hűbérviség Rendiség Lovagok A középkori város A középkori kereskedelem A középkor tudománya, oktatása A román és a gótika A reneszánsz és a humanizmus
A magyar nép eredete és az Árpád-kor	A magyarság őstörténete és vándorlása A honfoglalás eseményei A kalandozás kora Géza fejedelem Szent István egyházszervező munkája Szent István államszervező munkája Szent László Könyves Kálmán III. Béla és II. András Az Aranybulla A középkori Magyarország gazdasága, társadalma IV. Béla és a tatárjárás Az ország újjáépítése
A középkori Magyar Királyság fénykora	Az Anjouk Luxemburgi Zsigmond Hunyadi János Hunyadi Mátyás

10. évfolyam

A kora újkor	A nagy földrajzi felfedezések Korai kapitalizmus Reformáció Hitviták és vallásháborúk
--------------	--

	Anabaptisták Barokk
A török hódoltság kora Magyarországon	Az ország három részre szakadása A három rész társadalmi, politikai és kulturális berendezkedése A törökök kiűzése
A felvilágosodás kora	Felvilágosodás A brit monarchia Amerikai alkotmány A francia forradalom és hatása
Magyarország a 18. században	Rákóczi-szabadságharc Magyarország újránépítése A felvilágosult abszolutista uralkodók
Az új eszmék és az iparosodás kora	Liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus Az ipari forradalom
A reformkor	A politikai élet szinterei A reformkor fő kérdései
A forradalom és a szabadságharc	A forradalom céljai és eredményei A szabadságharc főbb eseményei és kiemelkedő szereplői

11. évfolyam

Európa 1849–1914	Anglia Franciaország Oroszország Olaszország Németország Egyesült Államok Második ipari forradalom Gazdasági, ideológiai, társadalmi változások Szövetségi rendszerek Európában A gyarmati verseny
Dualizmus	A kiegyezés és előzményei A dualista rendszer kiépülése A dualizmus nyugalmi időszaka A dualizmus válsága A dualizmus gazdasága Társadalom a dualizmus korában Tudomány és művészet a dualizmus korában
Az első világháború és következményei	Az első világháború kitörésének okai Az első világháború eseményei 1914–15 Az első világháború eseményei 1916–18 Az orosz forradalom Az első világháború lezárása és a békerendszerek
Magyarország a két világháború között (1919–1939)	Az őszirózsás forradalom A Tanácsköztársaság és a Horthy-korszak kezdete A trianoni béke és következményei A Bethlen-korszak

	Az 1930-as évek A Horthy-korszak társadalma A Horthy-korszak gazdasága Kultúra és oktatás a Horthy-korszakban
Európa a két világháború között (1919–1939)	Európai stabilizáció 1919–29 között Olasz fasizmus A nagy gazdasági világválság Hitler Szovjetunió Európai és világpolitika 1929–39 között
A II. világháború (1939–45)	A hitleri külpolitika A világháború eseményei 1939–40 A világháború eseményei 1941 A világháború eseményei 1942 A világháború eseményei 1944–1945 Tömegpusztítás a II. világháborúban (események, fegyverek, következmények) Magyarország a II. világháborúban

12. évfolyam

A II. világháború utáni világrendszerek	Az ENSZ megalapítása A párizsi béke A világ 1947–1953 között Ázsia 1947–1953 között Hidegháború 1953–1964 Úrverseny arab–izraeli háború India Európa a hidegháború idején Vietnámi háború Az 1970-es évek vége 1980-as évek A harmadik világ A szovjetrendszer felbomlása
Magyarország 1945 után	Rákosi-korszak Az 1956-os forradalom Kádár-korszak Rendszerváltás időszaka
A világ a 21. században	Átalakuló világ Globális világ (népmozgások, terrorizmus, válsággócok)
Állampolgári ismeretek	A családi szocializáció A család pénzügyei A mindennapi ügyintézés a pénzügyek gyakorlatias használata Bankrendszer, hitelfelvétel Állampolgári jogok és kötelezettségek Hazafiasság és nemzettudat, honvédelem Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem

III.2.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a történelem tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A történelem a szabad művészetek és a filozófia szintje között helyezkedik el: tényanyaga a grammatikai szakasz biztos tudását igényli, kérdésfeltevése azonban dialektikai (miért és hogyan), a 11–12. évfolyamon pedig retorikai (hogyan mutatható be és védhető meg egy értelmezés). A tantárgy egyben a kegyesség (pietas) szintjéhez is tartozik: a kapott örökség iránti fiúi tisztelet és hála elsősorban itt formálódik.²⁹

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A tantárgy a magyar kerettantervet valósítja meg, a 9. és a 10. évfolyamon heti két, a 11. évfolyamon három, a 12. évfolyamon öt órában; a magyar történelem tanítási nyelve a magyar, az egyetemes történelemé az angol. A klasszikus keresztény többlet a korszakok forrásalapú feldolgozásában és abban áll, hogy az egyháztörténet nem külön blokként, hanem az egyetemes és a magyar történelem szerves részeként jelenik meg. A tananyag súlyozásában kiemelt helyet kapnak azok a korszakok, amelyeket az Omnibus is tárgyal, így a két tantárgy ugyanazt a kort más forrásokból világítja meg.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: minden témakörhöz elsődleges forrás tartozik – oklevél, krónikarészlet, beszéd, szerződés, statisztika, korabeli sajtó –, és a tanuló ezzel dolgozik, nem a róla szóló összefoglalással. A korszerű tankönyv pontos, de steril összefoglalása helyett az eredeti szöveg a kor gondolkodását is feltárja, és ezzel a tanulót a saját kora előfeltevéseinek kritikájára is képessé teszi.³⁰ Imitatio: mintaadó történészi elemzés követése a forráskritika lépéseiben. Beszélgetés: strukturált vita a történeti értelmezésekről, több álláspont tisztességes bemutatásával. Memoriter: rögzített kronológiai és fogalmi törzsanyag, amelynek biztos birtoklása az összefüggések felismerésének feltétele. Teológiai reflexió és jellemformálás: az események mögötti emberi döntések erkölcsi mérlegelése, a bátorság, a hűség és a felelősség példáin.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy visszatérő kérdései: van-e a történelemnek iránya és értelme; mit jelent a gondviselés a történeti okság elismerése mellett; hogyan viszonyul egymáshoz a hatalom és az igazság; és mit kezd a keresztény tanítás azzal, hogy az egyház története bűnöket is tartalmaz. A Veritas a nemzeti múltat nem öncélként, hanem kapott örökségként és feladatként mutatja be; a hazaszeretet nevelése ebből következik, nem valamely aktuálpolitikai állásfoglalásból.

5. Tantárgyközi integráció. Az Omnibus ugyanazokat a korszakokat irodalmi és teológiai oldalról tárgyalja; a magyar nyelv és irodalom a korszakok magyar irodalmi anyagát adja; a Jog tantárgy a jogtörténeti és alkotmányos háttérrel, az állampolgári ismeretek a jelen intézményrendszerét; a latin az ókori és a középkori források nyelvi hozzáférését; a retorika a történelmi beszédek elemzését.

²⁹ Clark – Jain: The Liberal Arts Tradition, 14. és 17.

6. Kimenet és értékelés. A kimenet a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek teljesítése, valamint az önálló, forrásokra hivatkozó történeti esszé. Az értékelés az adatismeret mellett a forráskezelést, az érvelés szerkezetét és a több nézőpont kezelésének tisztességét is méri.

III.3. Állampolgári ismeretek

Az állampolgári ismeretek tantárgyat a Veritas a 12. évfolyamon, heti egy órában tanítja. A tantárgy a történelem tantárggyal együtt a Történelem és állampolgári ismeretek tanulási területet alkotja. Tanításának nyelve a magyar, mert a tananyag túlnyomó része a magyar állam intézményrendszerére, jogrendjére, valamint a magyar állampolgársághoz kapcsolódó jogokra és kötelezettségekre vonatkozik.

A tantárgy óraszám és szerkezete:

A Veritas az állampolgári ismeretek tantárgyat a „Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára” című kerettanterv szerint, teljes tartalmi lefedettséggel tanítja. A kerettanterv alapóraszám a 12. évfolyamon 28 óra. A tantárgynak nincs önálló kerettantervi anyaga a 9–11. évfolyamon; a középiskolai szakaszban az állampolgári ismereteket a 12. évfolyam foglalja össze, a tanuló általános iskolai tanulmányaira építve.

A témakörök áttekintő táblázata – 12. évfolyam:

Témakör	Javasolt óraszám
A család, a családi szocializáció	3
A család gazdálkodása és pénzügyei	2
Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	5
Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	4
A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	4
A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	3
Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	3
Bankrendszer, hitelfelvétel	2
Vállalkozás és vállalat	2
Összesen	28

A kerettanterv teljes szövege:

Állampolgári ismeretek 12. évfolyam (Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára), Oktatási Hivatal.

[A pontos letöltési hivatkozás a többi tantárgynál alkalmazott formában ide beillesztendő.]

III.3.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az állampolgári ismeretek tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A tantárgy a kegyesség (pietas) és a filozófia szintjét köti össze: a közösség és a tekintély iránti tisztelet gyakorlati kérdéseit tárgyalja, ugyanakkor a jog, a hatalom és a közteherviselés fogalmi tisztázását is elvégzi. A Triviumban a retorikai szakaszhoz tartozik: a 12. évfolyamon a tanuló már nemcsak megérti, hanem képviselni is tudja álláspontját a közügyekben.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A Veritas a tantárgyat a 12. évfolyamon, heti egy órában, magyar nyelven, a kerettanterv teljes tartalmi lefedettségével tanítja. A tananyag túlnyomó része a magyar állam intézményrendszerére, jogrendjére és az állampolgári jogokra és kötelezettségekre vonatkozik, ezért a Veritas identitást erősítő tantárgynak tekinti. A klasszikus keresztény többlet a fogalmi pontosságban és abban áll, hogy a tantárgy a jelen intézményrendszerét nem adottságként, hanem történetileg kialakult, erkölcsi előfeltevésekre épülő rendként mutatja be.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a tanuló az Alaptörvény, a törvények és a hivatalos nyomtatványok eredeti szövegével dolgozik. Imitatio: mintaadó beadvány, kérelem, önéletrajz és szerződés formai követése. Beszélgetés: a jogokról, a kötelezettségekről és a közteherviselésről szóló kérdések strukturált vitában, több álláspont tisztességes bemutatásával. Memoriter: az Alaptörvény szerkezete, az államszervezet elemei és a legfontosabb határidők. Teológiai reflexió: a család mint szövetség és szeretetközösség, a munka mint elhívás, a tulajdon mint sáfárság, valamint a felsőbbbség iránti engedelmesség és annak határai. A szív formálása: a közösségért vállalt felelősség és a közteherviselés méltányosságának belátása.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A Veritas álláspontja szerint az állampolgári nevelés nem merül ki az eljárási ismeretekben. A tantárgy ezért kimondja azokat az előfeltevéseket, amelyekben a jogrend nyugszik: az emberi méltóság forrását, a jog és az igazságosság viszonyát, valamint azt, hogy a földi haza iránti hűség a keresztény tanítás szerint nem verseng Isten országának polgárságával, hanem abból következik.

5. Tantárgyközi integráció. A munkamegosztás a következő: a Jog tantárgy (9. évfolyam) vezeti be a jogi alapfogalmakat, a jogforrási hierarchiát, az Alaptörvény szerkezetét és az államszervezetet; az állampolgári ismeretek erre épít, és az alkalmazásra helyezi a hangsúlyt. A történelem adja a történeti háttérrel, az osztályfőnöki óra 12. évfolyamos témaköre az egyéni életvezetés felől közelít ugyanezekhez a kérdésekhez, a Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban pedig a gazdasági működést tárgyalja.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló önállóan megkeres és értelmez egy hatályos jogszabályhelyet, kitölt egy hivatalos nyomtatványt, tájékozott a választói részvétel és a munkavállalás rendjében, és képes egy közügyben megalapozott, forrásokra hivatkozó álláspontot előadni. Az értékelés ezt a gyakorlati alkalmazást méri, nem az intézménynevek felsorolását.

III.4. Omnibus

Az Omnibus tantárgy a klasszikus keresztény képzésnek megfelelő, korszakonkénti átfogó kulturális ismereteket ad, elsősorban a Veritas keresztény jellegének figyelembevételével. A tárgy ennél fogva interdiszciplináris, a diákok keresztény kulturális önazonosságát és ismereteit fejleszti és erősíti, valamint a többi tantárgyat segíti, megvalósítva a tantárgyi integrációt. A cél egy keresztény értelmezési keretrendszer kialakítása a keresztény önazonosság további erősítése céljából.

Ez a tantárgy a klasszikus keresztény iskola alapkövetelménye. A tárgyat a Veritas a 9., a 10. és a 11. évfolyamon, évfolyamonként heti egy órában, évi 36 órában tanítja; a 12. évfolyamon a tantárgyat nem tanítjuk, mert azon az évfolyamon a tanulók a tézisdolgozat elkészítésére és az érettségi vizsgára készülnek. Az alábbi tanterv évfolyamonként 36 órát bont ki.

A klasszikus keresztény előírások nem adnak meg magyar értelemben vett helyi tantervet az Omnibus tantárgy esetében, ezért nem kötik meg a tantárgy tananyagtartalmát, csak műveltségi területeket jelölnek ki. Ez nálunk elsősorban a klasszikus és a modern irodalmi kultúra és irodalmi szövegek keresztény szemléletű, teológiai megközelítésű feldolgozását jelenti, összhangban a klasszikus keresztény iskolák oktatási gyakorlatával. Továbbá a tárgy ezen része, illetve órakerete a tézisprogramot is részben magába integrálja, méghozzá a szubjektív, irodalmi alapú szövegek, reflexiók, esszék alkotása révén.

A tárgy oktatása angol nyelven zajlik, az egyes műveket a diákok angolul olvassák, ezért az alább olvasható tanmenet az angol és magyar címeket is tartalmazza.

ÉVFOLYAM	TÉMA	JAVASOLT ÓRASZÁM
9.	Bevezetés az Omnibusba	2
	Görög mitológia	6
	Ovid: Metamorphoses (Ovidius: Átváltozások)	4
	Homer: Odyssey (Homérosz: Odüsszeia)	8
	C. S. Lewis: The Lion, the Witch, and the Wardrobe (Az oroszlán, a boszorkány és a ruhásszekrény)	4
	C. S. Lewis: Prince Caspian (Caspian herceg)	4
	C. S. Lewis: The Voyage of the Dawn Treader (A Hajnalvándor útja)	4
	C. S. Lewis: The Silver Chair (Az ezüst trón)	4
	Összesen:	36

ÉVFOLYAM	TÉMA	JAVASOLT ÓRASZÁM
10.	Eusebius: The Church History (Euszebiosz egyháztörténete)	4
	The Declaration of Independence, Founding Documents (A függetlenségi nyilatkozat és az alapítódokumentumok)	4
	William Shakespeare: Macbeth	4
	Dante Alighieri: Inferno (Pokol)	6
	J. R. R. Tolkien: The Fellowship of the Ring (A Gyűrű Szövetsége)	6
	J. R. R. Tolkien: The Two Towers (A két torony)	4
	J. R. R. Tolkien: The Return of the King (A király visszatér)	4
	William Shakespeare: Henry V (V. Henrik)	4
	Összesen:	36
11.	Charles Dickens: A Tale of Two Cities (A két város regénye)	6
	Marx: The Communist Manifesto (Kommunista manifestó)	6
	Hitler: Mein Kampf	6
	Jane Austen: Pride and Prejudice (Büszkeség és balítélet)	6
	E. A. Poe: The Pit and the Pendulum (A kút és az inga)	2
	Arthur Miller: Death of a Salesman (Az ügynök halála)	6
	Jonathan Swift: Gulliver's Travels (Gulliver utazásai)	4
	Összesen:	36

Az Omnibus és a magyar nyelv és irodalom tantárgy tartalmi megfeleltetése:

A két tantárgy anyaga jelentős részben fedi egymást: az Omnibus a világirodalmi kánon műveit eredeti (angol) nyelven, korszakonként, az egyetemes történelemmel és a teológiával együtt dolgozza fel, a magyar nyelv és irodalom kerettanterve pedig ugyanezeket a korszakokat és részben ugyanezeket a szerzőket tárgyalja. Az átfedés kimutatása nem az óraszámok csökkentését szolgálja – a kerettantervi témakörök és a hozzájuk rendelt óraszámok elhagyására nincs mód –, hanem azt igazolja, hogy a tanuló ugyanazzal a művel két tantárgyban, két nyelven és két megközelítésben találkozhat, és ez a magyar nyelv és irodalom szabadon felhasználható órakeretének elmélyítésre fordítható részét is megalapozza.

A magyar irodalom kerettantervi témaköre	Az Omnibus kapcsolódó művei	Az Omnibus évfolyama
Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	Görög mitológia; Ovidius: Átváltozások	9.
A görög irodalom	Homérosz: Odüsszeia; Homérosz: Iliász; Platón: Az állam	9., 12.
A római irodalom	Cicero beszédei; Ovidius: Átváltozások	9., 12.

A magyar irodalom kerettantervi témaköre	Az Omnibus kapcsolódó művei	Az Omnibus évfolyama
A Biblia mint kulturális kód	Euszebiosz egyháztörténete; a tantárgy egészének teológiai kerete	10.
A középkor irodalma	Dante: Pokol	10.
A reneszánsz irodalma	Shakespeare: Macbeth, V. Henrik, Antonius és Kleopátra	10., 12.
A felvilágosodás irodalma	Swift: Gulliver utazásai; A függetlenségi nyilatkozat és az alapítódokumentumok	10., 11.
A romantika irodalma	Jane Austen: Büszkeség és balítélet; E. A. Poe: A kút és az inga	11.
A klasszikus modernség irodalma	Dickens: A két város regénye; Verne: Nemo kapitány	11., 12.
A modernizmus kései korszakának irodalma; színház- és drámatörténet	Arthur Miller: Az ügynök halála	11.
A XX. századi történelem az irodalomban	Marx: Kommunista kiáltvány; Hitler: Mein Kampf (forráskritikai feldolgozásban)	11.

A magyar irodalom kerettantervének magyar tárgyú témakörei – a magyar romantika, a XIX. és a XX. századi magyar irodalom, valamint a kortárs magyar irodalom – az Omnibusban nem jelennek meg, ezeket teljes egészében a magyar nyelv és irodalom tantárgy tanítja.

Az Omnibus tanítási nyelve az angol, a művek olvasása és a szemináriumi beszélgetés angolul folyik, ezért a tantárgy egyben az angol nyelvi kompetencia – különösen az irodalmi szövegértés, az érvelő szövegalkotás és a szakszókincs – fejlesztésének is meghatározó színtere. Ugyanez érvényes a Természettudomány (Science), a Matematika (Math), a Logika, a Retorika és az Audiovizuális művészetek (Art of Seeing) tantárgyra. Az angol nyelv tantárgy óraszámát ezért nem önmagában, hanem az angol nyelven tanított tantárgyak órakeretével együtt biztosítja a C1 szintű kimeneti követelmény teljesítését; ezt a Veritas az angol nyelv tantárgy fejezetében mutatja be tételesen.

III.4.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az Omnibus tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. Az Omnibus a modell csúcspontja: az a tantárgy, amelyben a teológia mint a tudományok királynője ténylegesen rendezi a tananyagot. Egyszerre tartozik a szabad művészetek, a filozófia és a teológia szintjéhez, a Triviumban pedig a dialektikai és a retorikai szakaszhoz. Ez a tantárgy a klasszikus keresztény iskola alapkövetelménye és a tantervi integráció legkiemelkedőbb példája.³¹

³¹ Veritas Press: Omnibus Curriculum. History, Theology, and Literature (<https://veritaspress.com/omnibus-overview>); az integrációs elvhez lásd: Grébecz-Dula: A tantervi fragmentációtól az episztemológiai integrációig, 73–74.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A tantárgy megszünteti a határt a történelem, az irodalom és a teológia között: a diákok nem szeparálva tanulják az ókor történetét és az antik irodalmat, hanem egyetlen narratív folyamatban, egymásra vonatkoztatva. A Veritas a tantárgyat a 9., a 10. és a 11. évfolyamon, évfolyamonként heti egy órában, angol nyelven tanítja; a művek olvasása és a beszélgetés angolul folyik. A 12. évfolyamon a tantárgy helyét a tézisdolgozat és az érettségire való felkészülés veszi át. A kánon összeállításánál a klasszikus keresztény tanterv műveltségi területeket jelöl ki, a konkrét művek kiválasztása a Veritas feladata.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a kánon művei csak akkor formálnak, ha a tanuló közvetlenül – nem tankönyvi szűrőn át – találkozik velük, és felteheti a kérdést: igaz-e, amit Homérosz, Platón vagy Dante ír.³² Imitatio: a nagy szerzők gondolatmenetének és stílusának követése az esszéírásban. Beszélgetés: a tanóra alapformája a szemináriumi, kérdésvezetett vita a szövegről. Memoriter: kulcsrészletek és fogalmak angol nyelven. Teológiai reflexió: a történelmi eseményeket és az irodalmi műveket a bibliai kinyilatkoztatás fényében elemezzük – ez akadályozza meg a fragmentációt, mert minden kulturális alkotást teológiai reflexió tárgyává tesz. A szív formálása: a nagy művekkel való egzisztenciális találkozás, a csodálat és a megrendülés tapasztalata.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy nem az egyes művek keresztény minősítését végzi, hanem azt mutatja meg, hogy a nyugati kultúra nagy kérdései – az igazságosság, a halál, a bűn, a szabadság és a szeretet kérdései – hogyan tétetnek fel a bibliai kinyilatkoztatás előtt, mellett és után. A cél egy keresztény értelmezési keretrendszer kialakítása, amelyben a tanuló saját kulturális önazonossága megalapozottá válik.

5. Tantárgyközi integráció. Az Omnibus a magyar nyelv és irodalommal, a történelemmel, a latinnal, a retorikával és a Bibliaismerettel áll közvetlen kapcsolatban; a magyar irodalom kerettantervének magyar tárgyú témakörei az Omnibusban nem jelennek meg. A tantárgy egyben az angol nyelvi kompetencia – az irodalmi szövegértés, az érvelő szövegalkotás és a szakszókincs – meghatározó fejlesztési színtere, és részben magába integrálja a tézisprogramot is.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló angol nyelven, önállóan elemez egy kanonikus művet, érvelő esszét ír róla, és a szemináriumi beszélgetésben álláspontját megvédi. Az értékelés a szövegismeret mellett az érvelés minőségét, a szövegre való hivatkozás pontosságát és a beszélgetésben való részvétel érdemi voltát méri.

III.5. Természettudomány

A természettudomány interdiszciplináris tantárgyunk lehetőséget nyújt arra, hogy a hagyományosan külön tantárgyak keretein belül oktatott témakörök összehangoltan, átfedésektől mentesen legyenek bemutatva, elősegítve az összefüggések megértését. Például a természetföldrajzban oktatott lemeztektonikai mozgások témaköréhez szorosan kapcsolódik: a fizika modulban oktatott erők, mágnesesség; a kémia modulban oktatott atomszerkezet; és a biológiában oktatott radioaktív kormeghatározás, valamint a biológia témaköréből a körforgások. Továbbá a földrajzban oktatott légkörzéshez a fizikai jelenségekhez kapcsolódóan tanítjuk a szilárd testek, folyadékok és gázok fizikai törvényszerűségeit, melynek alapja az általános kémia modulból az elsőrendű és másodrendű kötőerők, hőkapacitás, kristályrácsok, elektronszerkezet témaköre. A kémia modulon belül tanított szerves kémiát és a biológia modul keretein belül tanított biokémiát összehangolva lehetőségünk van egy időben, egyszerre tanítani, elkerülve a felesleges ismétléseket.

A tantárgy óraszám, szerkezete és kerettantervi megfeleltetése:

A Veritas a természettudomány (Science) tantárgyat a 9. évfolyamon heti 5, a 10. évfolyamon heti 6, a 11. évfolyamon heti 5 órában tanítja; a 12. évfolyamon a tantárgy nem indul, a felkészülés ezen az évfolyamon a természettudományos fakultációk keretében folytatódik. A tantárgy a biológia, a fizika, a kémia és a földrajz kerettantervi tartalmát integrált modulokban, hiánytalanul megvalósítja; az évfolyamonkénti óraszámokat az intézményi óraterv (a pedagógiai program 1. számú melléklete) rögzíti. A Nemzeti alaptanterv II.2.1.1. táblázata a Természettudomány és földrajz tanulási területre a 9–10. évfolyamon összesen heti 16 óra alapóraszámot határoz meg. A Veritas ezt az alapóraszámot három évfolyamra elosztva valósítja meg ($5 + 6 + 5 = 16$ óra): a 9–10. évfolyam kerettantervi tartalmának egy része – az alább tételesen felsorolt témakörök – a 11. évfolyamra kerül át. A tananyagtartalom és az összes óraszám ezért hiánytalan, az évfolyamonkénti elrendezés viszont eltér a Nemzeti alaptanterv ajánlásától; az intézményi óraterv a tantárgy sorait ennek megfelelően narancssárga színkóddal jelöli. A tantárgy oktatásának nyelve az angol; a kötelező mérésekhez és az érettségi vizsgára való felkészüléshez szükséges magyar szaknyelvi ismereteket a tantárgy külön biztosítja.

Az OH által jóváhagyott központi kerettantervektől való eltérés:

A 11. évfolyamra áthelyezett **kémia** témakörök:

Témakör	Javasolt óraszám
Kémia a természetben	15 óra
Kémia a mindennapokban	19 óra

A 11. évfolyamra áthelyezett **biológia** témakörök:

Témakör	Javasolt óraszám
A biológiai evolúció	12 óra

Témakör	Javasolt óraszám
Az élőhelyek jellemzői, a populációk közötti kapcsolatok	10 óra
Az élőhelyi környezethez való alkalmazkodás	6 óra
Az életközösségek biológiai sokfélesége	6 óra
Az emberi tevékenység hatása a bioszférára	8 óra
A fenntartható életvitel, technológia és gazdálkodás	8 óra
A Föld és a Kárpát-medence értékei	8 óra

A 11. évfolyamra áthelyezett **fizika** témakörök:

Témakör	Javasolt óraszám
Víz és levegő a környezetünkben	10 óra
Az atomok és a fény	9 óra
Képek és látás	10 óra
A hullámok szerepe a kommunikációban	14 óra
Környezetünk épségének megőrzése	12 óra
A Világegyetem megismerése	14 óra

Biológia

Biológia 9–10. évfolyam (Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára)

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/Biologia_K.docx

Fizika

Fizika 9–10. évfolyam (Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára)

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/Fizika_K.docx

Kémia

Kémia 9–10. évfolyam (Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára)

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/Kemia_9-10.docx

Földrajz

Földrajz 9–10. évfolyam (Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára)

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/Foldrajz_K.docx

III.5.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a természettudomány tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A természettudomány a modellben nem önálló, világnézetileg semleges blokk, hanem a filozófia szintjéhez tartozó természetfilozófia: a természeti világról szóló, a szabad művészetek eszközeivel igazolt tudás. Ez a megközelítés egyszerre haladja meg a hit és a tudomány szembeállítását, a minőségi és a mennyiségi szemlélet kettősségét, valamint azt a redukcionizmust, amely a

természettudományt tekinti az egyetlen érvényes tudásformának.³³ A Triviumban a tantárgy a dialektikai szakasz fő terepe: a bizonyítás és a cáfolat gyakorlata.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A Veritas a biológia, a kémia, a fizika és a földrajz kerettantervi tartalmát integrált tantárgy keretében, összehangoltan és átfedésektől mentesen tanítja: a lemeztektonika, a légkörzés, a szerves kémia és a biokémia témakörei egymásra vonatkoztatva jelennek meg, a kerettantervi témakörök áthelyezését a tantárgy fejezete tételesen dokumentálja. Ez az integráció maga a klasszikus keresztény többlet: a tananyag rendje azt tanítja, hogy a teremtett világ egy és összefüggő.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a tanuló a jelenséggel és a mérési adattal találkozik először, nem a tankönyvi következtetéssel; a kísérlet és a labormunka nem szemléltetés, hanem a megismerés útja. Imitatio: klasszikus kísérletek és levezetések újraalkotása a tudománytörténet mintaadó megoldásai nyomán. Beszélgetés: a hipotézis megfogalmazása, a mérési eredmény értelmezése és a rivális magyarázatok mérlegelése közös, kérdésvezetett munkában. Memoriter: a törvények, a képletek, az állandók és a rendszertani alapok biztos, előhívható tudása. Teológiai reflexió: annak a különbségnek a tisztázása, hogy mit állít a természettudomány módszere, és mit nem képes állítani. A szív formálása: a pontosság, a türelem, az adat iránti tisztesség, valamint a teremtett világ rendjén való csodálkozás.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy a módszertani naturalizmust mint módszert elfogadja, mint világnézetet azonban nem: elkülöníti a természetes okok kutatását attól az állítástól, hogy csak természetes okok léteznek. A visszatérő kérdések: mit jelent a törvényszerűség egy teremtett világban; mi a különbség a leírás és a végső magyarázat között; és milyen felelősség következik abból, hogy a teremtett világ ránk bízott, nem pedig tulajdonunk. A tantárgy a világnézeti vitákat nem kerüli meg, de tudományos kérdést nem dönt el teológiai érveléssel, és teológiai kérdést nem dönt el természettudományos érveléssel.

5. Tantárgyközi integráció. A matematika adja a mennyiségi leírás eszközeit, a logika a bizonyítás és a cáfolat formáit, a retorika a tudományos szöveg és az érvelés formáit, az Omnibus és a történelem a tudománytörténeti háttérrel. A tantárgy oktatása angolul és magyarul zajlik, így a szakszókincs mindkét nyelven rögzül.

6. Kimenet és értékelés. A kimenet a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek teljesítése, a 11. évfolyamon a tantárgy kötelező folytatása, valamint az önálló kísérleti vagy kutatási projekt dokumentált elvégzése. Az értékelés a tényismeret mellett a kísérleti munka fegyelme, az adatkezelés tisztességét és a következtetés érvényességét méri.

³³ Clark – Jain: The Liberal Arts Tradition, 107–108. és 129–130. A természetfilozófia visszanyerése a szerzők szerint egyszerre haladja meg a hit-tudomány antagonizmust, a kvalitatív-kvantitatív dualizmust és a szcientista redukcionizmust.

III.6. Angol nyelv

A klasszikus keresztény iskolába a bemeneti követelmény a KER szerinti B2-es szintű angol nyelvi tudás. A C1 nyelvi szint elérése és ennek nyelvvizsgával történő bizonyítása továbbhaladási feltétel, és emellett több tantárgy eleve angol nyelvet vagy (legalább részben) angol nyelven oktat (Omnibus, retorika, történelem stb.). Ezért az angol nyelv tantárgyat a 9. évfolyamon heti 3, a 10. és a 11. évfolyamon heti 1, a 12. évfolyamon heti 2 órában tanítjuk. Az utolsó évfolyamokon a tanterv alapvetően a tézisirás kimenetre való felkészítést célozza, vagyis az angol nyelvű szövegalkotás kerül fókuszba:

A tantárgy óraszám és a kerettantervi követelmények teljesítésének rendje:

Az angol nyelv kerettantervi alapóraszám az első idegen nyelvre a 9–10. évfolyamon 204 óra, a 11–12. évfolyamon 248 óra. Az intézményi óraterv az angol nyelv tantárgyra a 9. évfolyamon heti 3, a 10. és a 11. évfolyamon heti 1, a 12. évfolyamon heti 2 órát tervez. A nyelvi tantárgy önmagában tehát nem éri el a kerettantervi alapóraszámot:

Képzési szakasz	Kerettantervi alapóraszám	Az angol nyelv tantárgy órakerete	Különbözet
9–10. évfolyam	204 óra	144 óra (heti 3 + 1)	60 óra
11–12. évfolyam	248 óra	100 óra (heti 1 + 2)	148 óra
Összesen	452 óra	244 óra	208 óra

A különbséget a Veritas az angol nyelven tanított tantárgyak célnyelvi órakeretéből teljesíti. A klasszikus keresztény tanterv szerint működő intézményben a tantárgyak jelentős részének tanítási nyelve az angol, ezért a tanuló a célnyelvvel nem csak a nyelvi órán találkozik: az idegen nyelvi kompetenciát a szaktárgyi órák szövegértési, szövegalkotási és szóbeli feladatai fejlesztik tovább. Az angol nyelven tanított tantárgyak heti órakerete a következő:

Tantárgy	9.	10.	11.	12.
Omnibus	1	1	1	–
Természettudomány / Science	5	6	5	–
Matematika / Math (angolul és magyarul)	3	3	3	6
Logika / Logic	–	2	–	–
Retorika / Rhetoric	–	–	1	1
Audiovizuális művészetek / Art of Seeing	2	2	1	–
Összesen (célnyelvi órakeret)	11	14	11	7

A kerettanterv témaköreinek megvalósulása ennek megfelelően oszlik meg. A nyelvi óra tanítja a nyelvi funkciókat, a nyelvtani struktúrákat, a vizsgatechnikát és a személyes témaköröket; a célnyelvi tantárgyak pedig azokat a témaköröket fedik le, amelyeket a kerettanterv is tantárgyközinek jelöl:

A kerettanterv témaköre	Ahol elsősorban megvalósul
Personal topics: family relations, lifestyle, people and society	angol nyelv
Environment and nature	angol nyelv; Természettudomány / Science
School and education; Holidays, travelling, tourism	angol nyelv
Public matters, entertainment; Current topics	angol nyelv; Retorika; Vitakör
English and language learning	angol nyelv
Intercultural topics	Omnibus; az Arma Dei Academy iskolai csereprogramja
Cross-curricular topics and activities	Omnibus; Science; Math; Logika; Art of Seeing
Science and technology, Communication	Természettudomány / Science; Táblajáték és digitális kultúra
Gaining and sharing knowledge	Omnibus; Retorika (kutatás, hivatkozás, tézisevézés)
Financial matters; Career and employment	Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban; Állampolgári ismeretek
Final exam preparation	angol nyelv (Szövegalkotás és szövegértés, vizsgakészülés I–III.)

A kimeneti követelmény a KER szerinti C1 szint és annak nyelvvizsgával történő igazolása, ami meghaladja a kerettanterv B2 szintű kimeneti célját. A bemeneti követelmény a B2 szintű nyelvtudás, ezért a 9. évfolyam emelt, heti 3 órás nyelvi órakerete elsősorban a szintrehozást és az egységes kiindulási szint megteremtését szolgálja.

Megjegyzés: az angol nyelv tantárgy órakerete és a kerettantervi alapóraszám közötti különbség célnyelvi tantárgyakkal való kiváltása a tantárgyi struktúrától való eltérésnek minősül, ezért a Veritasnak a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 9. § (8) bekezdése szerinti miniszteri engedéllyel kell rendelkeznie. Az engedély iránti kérelmet a fenntartó nyújtja be [9. § (9a) bekezdés], és az engedély akkor adható meg, ha a tantárgyi struktúra legfeljebb harminc százalékban tér el a Nemzeti alaptantervben és a kerettantervben foglaltaktól [9. § (9) bekezdés]. E fejezet szövegét az engedély megszerzését követően, annak tartalmához igazítva véglegesíteni kell.

1. Általános nyelvi készségek fejlesztése, szintrehozás (9. évfolyam)

Bár az elvárás a B2-es szint, nyilvánvaló, hogy 9. osztályban a diákok angol nyelvi szókinccse és idegen nyelvi kompetenciája még többnyire nem alkalmazkodott (vagy legalábbis nem egységesen alkalmazkodott) az angol nyelvű tanításhoz. Épp ezért a 9. évfolyamon a B2-es tudást szilárdítjuk meg, illetve megalapozzuk a C1-es nyelvi szintre lépést. A tananyag így főként grammatikai természetű az első félévben, míg a második félévben az említett általános szintrehozás valósul meg magas óraszámban az írás, olvasás, hallott szöveg értése és a beszéd készségeinek fejlesztése révén.

2. *Szövegalkotás és szövegértés, vizsgakészülés I. (10. évfolyam)*

Az írás Isten egyik legnagyobb eszköze az Ő országának építéséhez, és ezen az órán a jó írás különböző elemeit tanítjuk. Sok rövid írásgyakorlatot végzünk, valamint nagyobb írásbeli feladatokat, amelyekhez időre és gondolkodásra van szükség. Susan Bauer *Writing with Skill* című művét használva megnézzük a különböző típusú leírásokat, elbeszéléseket, összefoglalókat, kutatáson alapuló írásokat, történeteket. Fontos irodalmi témát érintő, feldolgozó, szövegértési és szövegalkotási készséget fejlesztünk, például részletek kidolgozása, vázlatkészítés, cselekményelemzés stb. Egyben megkezdődik az SAT-vizsgára való felkészítés is, amelyben fontos szerepet tölt be az angol nyelvű szövegértés és -alkotás. Ebben a korábban említett tankönyv, a tanár által összeállított célzott készségfejlesztési feladatok/feladatsorok, valamint a próbavizsgák és mintalapok segítenek. 10. évfolyam első félévében ez a vizsgakészítés mérsékeltebben jelenik meg, de a második félévétől kezdve a hangsúly teljes mértékben erre helyeződik.

3. *Szövegalkotás és szövegértés, vizsgakészülés II. (11. évfolyam)*

Az idegen nyelvi ismeretek és grammatikai szerkezetek megszilárdulásával, továbbá az alapvető szövegalkotási készségek fejlesztése után a hangsúly az objektív szövegekre helyeződik. Ebben a szakaszban a tárgy nagyban segíti a tézisprogramot (tézisírás), azt kiegészítve olyan szemléletet nyújt a diákoknak, amely kritikusan, értelmező módon tudja artikulálni nézeteit az írott szövegen keresztül (felhasználva a retorikát mint módszertant). Ez a kritikus, értelmezői szemlélet és szövegalkotás bár objektív szövegekre fókuszál, fontos, hogy nem merül ki pusztán a természettudományos megközelítésekben, hanem ugyanúgy bátorítja és támogatja a tudományos igényű szövegek létrehozását vallási, humán tudományi, művészeti témakörökben is. Emellett, pontosabban ezzel párhuzamban a diákok SAT-felkészítése intenzíven zajlik az óra keretein belül az első félévben, mivel általános célként 11. évfolyam második félévének elején leteszik ezt a komplex vizsgát, melynek része az angol nyelvi szövegértés és -alkotás kompetenciák mérése. A cél, hogy a diák megközelítse és legkésőbb 12. elejére elérje a C1 szintet (felsőfok), és ebből elismert nemzetközi bizonyítványt szerezzen.

4. *Szövegalkotás és szövegértés, vizsgakészülés III. (12. évfolyam)*

Az írás sokféle formáját és az írás megértésének módszereit vizsgáljuk, részben ismét visszatérünk a szubjektív szövegtípusokhoz. Kritikusan és bibliai szemszögből vizsgáljuk a szövegalkotást, miközben számos novellát és néhány kisregényt olvasunk közösen. Elsősorban a primer irodalmi szövegekről szóló szekunder szövegek írására összpontosítunk, felhasználva az olvasott novellákat és verseket. Az írás más típusait is felfedezzük majd, például a személyes esszé művészetét, a meggyőző esszét, valamint néhány kreatív írást, amelyek megfelelnek a novellák és más szépirodalmi műfajok kritériumainak. 12. évfolyam első félévében megjelenik a tézisportfólió megvédésére irányuló készítés is a fent említett témák mellé téve, alkalom esetén pedig azokba integrálva. Második félévtől pedig a kimeneti vizsgákra való felkészítés kap ismét nagyobb szerepet (például az emelt angol érettségi, esetleg újbóli SAT-vizsga jobb pontokért).

III.6.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az angol nyelv tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. Az angol nyelv a szabad művészetek szintjén, a Trivium grammatikai és retorikai ágában helyezkedik el: a 9. évfolyamon a nyelvi rendszer biztos birtokba vétele (grammatika), a 10–12. évfolyamon a szövegalkotás és az érvelés (retorika) a fő feladat. A tantárgy egyben az egész klasszikus keresztény képzés hordozó közege, mert a tantárgyak jelentős részének tanítási nyelve az angol.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A bemeneti követelmény a KER szerinti B2, a kimeneti a C1 szint nyelvvizsgával igazolva. A 9. évfolyam emelt, heti három órás kerete a szintrehozást szolgálja; a 10., a 11. és a 12. évfolyamon a hangsúly az akadémiai szövegalkotásra és a vizsgákra (SAT, emelt szintű érettségi) kerül. A kerettantervi alapóraszám és a tantárgyi órakeret különböztet a Veritas az angol nyelven tanított tantárgyak célnyelvi órakeretével teljesíti; ennek tételes levezetését és a szükséges miniszteri engedélyre vonatkozó megjegyzést a tantárgy fejezete tartalmazza.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a tanuló eredeti angol nyelvű szövegekkel – irodalmi művekkel, tudományos cikkekkel, beszédekkel – dolgozik, nem adaptált tankönyvi anyaggal. Imitatio: az írástanítás mintaszövegek elemzésén és utánzásán alapul; a leírás, az elbeszélés, az összefoglalás és a kutatáson alapuló szöveg műfaji mintái sorra kerülnek. Beszélgetés: a nyelvi óra és a célnyelvi szaktárgyi órák közös munkaformája a strukturált vita. Memoriter: rögzített szókincs, kollokációk és irodalmi részletek. Teológiai reflexió: a szövegalkotást bibliai szemszögből is vizsgáljuk – az írás felelőssége, az igazmondás és a meggyőzés etikája. A szív formálása: a saját gondolat pontos megfogalmazásának igényessége és a más nyelvű kultúra iránti nyitottság.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy az idegen nyelvet nem pusztán eszköznek, hanem a másik ember és a másik kultúra megértése iránti nyitottság iskolájának tekinti. Visszatérő kérdései: mire kötelez a szó; mi a különbség a meggyőzés és a manipuláció között; és mit jelent felelősen írni olyan nyelven, amely nem az anyanyelvünk.

5. Tantárgyközi integráció. A tantárgy közvetlen kapcsolatban áll az Omnibusszal, a természettudománnyal, a matematikával, a logikával, a retorikával és az Art of Seeinggel: ezek adják az angol nyelvhasználat valódi tétjét. A nyelvi óra a nyelvi funkciókat, a nyelvtani struktúrákat, a vizsgatechnikát és a személyes témaköröket tanítja, a célnyelvi tantárgyak a tantárgyközi témaköröket fedik le.

6. Kimenet és értékelés. A kimenet a C1 szintű, nyelvvizsgával igazolt nyelvtudás, a letett SAT-vizsga, valamint a tézisportfólió angol nyelvű részeinek elkészítése és megvédése. Az értékelés a nyelvhelyesség mellett a gondolatmenet szerkezetét, a forráskezelést és a szóbeli előadás meggyőző erejét is méri.

III.7. Második idegen nyelv

A második idegen nyelvnek a tanulók jelenleg a spanyol nyelvet vagy a német nyelvet választhatják. Később bármilyen jelenlegi vagy jövőbeli egyéb második idegen nyelvként meghirdetett nyelv esetén az alábbi alapelvek szerint járunk el:

A tantárgy óraszám, szerkezete és kerettantervi megfeleltetése:

A Veritas a második idegen nyelvet – a tanuló választása szerint a német vagy a spanyol nyelvet – mind a négy évfolyamon heti 3 órában (évi 108 óra), csoportbontásban tanítja; a négy évfolyamon összesen heti 12 óra. A tantárgy minden tanuló számára kötelező: a választás arra vonatkozik, hogy melyik nyelvet tanulja.

A Nemzeti alaptanterv II.2.1.1. táblázata az Idegen nyelv tanulási területre – az első és a második idegen nyelvre együttesen – a 9–10. évfolyamon heti 12, a 11–12. évfolyamon heti 14 óra alapóraszámot határoz meg. Ebből a Veritas a második idegen nyelvre évfolyamonként heti 3 órát fordít; az első idegen nyelv (angol) óraszámának a kerettantervi alapóraszámától való eltérését és annak indokolását az angol nyelv fejezete tartalmazza.

A tantárgy a „Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára” élő idegen nyelv (második idegen nyelv) kerettantervét követi; a kimeneti követelmény a Közös Európai Referenciakeret szerinti B1 szint. Az oktatás nyelve a célnyelv és a magyar.

A második idegen nyelv oktatásával kapcsolatos tapasztalat az, hogy az angol nyelvi magas kimeneti követelmény, az angol nyelven tanított tantárgyak magas száma a második idegen nyelvre is hatással van, vagyis az elvárásokhoz képest tempósabb a fejlődés.

A tantárgyról általánosságban:

A második idegen nyelv tanulásának célja, hogy a diákokat a négy tanév során alapszintű nyelvtudáshoz juttassa. A második nyelv tanulását megkönnyítheti az első nyelv elsajátítása során nyert tapasztalat, hiszen az angol nyelvű óravezetés, a feladat- és szövegtípusok, munkaformák és követelmények már ismertek. A diákok nyelvtanulási stratégiái és önbizalma szintén támogatják az újabb nyelv tanulását. A második idegen nyelv kezdésekor a diák az első idegen nyelvből az európai A2 szinten áll. Ez a korosztály látványosabb tempóban halad az előző évfolyamokon jellemzőnél, ezért reálisan elvárható, hogy a második idegen nyelvből a 10. tanév végére az A1–A2 közötti szintet, a 12. évfolyam befejezésére pedig az A2–B1 közötti szintet elérjék a tanulók.

Alapelveink:

Az élő idegen nyelv műveltségi terület céljait korunk emberének kommunikációs igényei határozzák meg, összhangban az Európa Tanács ajánlásaival.

Az élő idegen nyelvek ismerete elengedhetetlen:

- a világ dolgaiban való megbízható tájékozódáshoz;
- a felelős, szabadon meghozott döntésekhez;
- a munkaerőpiacon való boldoguláshoz;

- a nemzetközi kommunikációba való bekapcsolódáshoz;
- saját és más kultúrák értékeinek megértéséhez és megbecsüléséhez.

Célok és feladatok:

A kommunikatív kompetencia fejlesztését állítottuk a nyelvtanítás és tanulás középpontjába. Célunk, hogy tanulóink képesek legyenek megoldani nyelvhasználatot igénylő valós feladataikat az élet különböző területein, a magánéletben, a közéletben, az oktatásban vagy a munka világában.

A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.

A spanyol/német nyelvi műveltség és az interkulturális kompetencia fejlesztését központi feladatnak tekintjük. Célunk, hogy tanulóink legyenek képesek a saját és más kultúrák különbségeinek, illetve hasonlóságainak értelmezésére, váljanak nyitottabbá és érzékenyebbé más kultúrák irányába. Fontos a pozitív attitűd és motiváció kialakítása a nyelvtanulás, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerése iránt. Különösen fontosnak tartjuk a tanulás és tanítás során a nyelvtanuló interkulturális tudatosságának kialakítását, fejlesztését. A tanuló legyen képes felismerni és megérteni a saját és az idegen kultúra jellegzetességeit, a köztük lévő hasonlóságokat és különbségeket, továbbá ismerje és alkalmazza a más kultúrák képviselőivel való kapcsolatteremtéshez szükséges stratégiákat.

A nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek kihasználását különösen fontos célnak tartjuk. Az idegennyelv-tanulás során többek között olyan nyelvi, kulturális, szociokulturális, történelmi és interkulturális ismeretekkel gazdagodhatnak a tanulók, amelyeket más tantárgyak esetében is hasznosíthatnak.

Tanulóinkat ösztönözzük, hogy a kommunikációs és információs technológiákat **felhasználják** idegen nyelvi tanulmányaik során, ezzel is segítve az autonóm nyelvtanulóvá válásukat.

Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) minden eddigénél több lehetőséget biztosítanak a nyelvtanulóknak és tanároknak az idegen nyelvvel és az idegen nyelvi közösséggel kialakítható közvetlen kapcsolatra. Az IKT jelentősen növelheti a nyelvtanítás és nyelvtanulás eredményességét, közvetlen hozzáférést biztosítva a spanyol/német nyelvi kultúrához, azaz lehetővé teszi autentikus spanyol/német nyelvi modellek keresését és felhasználását. Az IKT a korszerű nyelvoktatás, a differenciálás kiváló eszköze.

A nyelvtanulási stratégiák továbbfejlesztését is szem előtt tartjuk, illetve építünk az első nyelv tanulása folyamán megismert és elsajátított módszerekre.

A nyelvtanulási folyamat sikeressége szempontjából kiemelt jelentőségűek a nyelvtanulási stratégiák. Az idegennyelv-tanulás meglátásunk szerint további lehetőséget kínál az eredményes tanulás módszereinek elsajátítására: az előzetes tudás mozgósítására, az egyénre szabott módszerek kialakítására, a csoportos, együttműködő tanulásra, az önművelés igényének kialakítására, az élethosszig tartó tanulás fontosságának felismerésére.

A tanulók értékelése:

A rendszeres értékelés tanórai keretben zajlik. Írásbeli értékelés és ellenőrzés heti egy kisdolgozat és havi egy nagydolgozattal történik. Szóbeli értékelés minden órán folyamatosan valósul meg.

Elvárások, kimeneti követelmények, tematika:

A 9. évfolyamon kezdődő második idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása az új nyelven. A 10. évfolyam végére a tanulók tudása a második nyelvből is lehetővé teszi, hogy az idegen nyelven is információt szerezzenek. Tudatosítani kell, hogy a nyelvtudás kulcskompetencia, amely segítséget nyújt a boldoguláshoz a magánéletben és a tanulásban csakúgy, mint később a szakmai pályafutás során.

A második idegen nyelv tanulásának megkezdésekor a tanulók már rendelkeznek nyelvtanulási tapasztalattal, és az újonnan kezdett nyelv egyes elemeit könnyebben megérthetik az első idegen nyelv segítségével. Érdekes már a kezdeti időszakban is építeni az első idegen nyelvből szerzett ismeretekre, készségekre, stratégiákra, és fontos a nyelvtanulási motiváció ébrentartása is.

A második idegen nyelvből a gimnázium 10. évfolyamának végére a tanulóknak el kell jutniuk az európai hatfokú skála első szintjére, az A1 tudásszintre, amely megfelelő alapul szolgál ahhoz, hogy a gimnáziumi tanulmányok végére a második nyelvből is elérjék a minimumként előírt A2 szintet.

A tanulók motivációját növeli, ha a nyelvoktatás lehetőséget biztosít az őket érdeklő tantárgyi tartalmak célnyelvi feldolgozására és a kommunikációs és információs technológiák használatára. Felhívjuk tanulóink figyelmét a nyelvórai és az iskolán kívüli nyelvtanulás lehetőségeire, hogy ez is segítse a tanulókat az önálló nyelvtanulóvá válás útján.

Ebben a nyelvtanítási szakaszban is fontosak a korosztályi sajátosságok, a legtöbb tanuló az önkeresés időszakát éli, kritikus önmagával szemben, erősek a kortárs csoport hatásai. Ugyanakkor építhetünk tanárként a tanulók nyelvi kreativitására, problémamegoldó és kritikai gondolkodására is. A nyelvoktatás sikerében meghatározóak a motivációt felkeltő és fenntartó órai tevékenységek, a változatos interakciós formák, a nyelvi órák elfogadó légköre, a pozitív visszajelzések és a konstruktív támogatás. Ugyancsak hathatós segítséget jelent a tanulók számára, ha gyakorlatot szereznek az önértékelés és a

társértékelés módszereinek alkalmazásában, sikeres próbálkozásaik tudatosításában és hibáik felismerésében, azok önálló javításában.

A 11–12. évfolyamon folytatódó nyelvoktatás legfontosabb célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának további fejlesztése. A középiskolai tanulmányok végére a tanulók kellő tapasztalattal és tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően széleskörű információszerzésre és viszonyításra is képesek. A nevelési célok közül ezen a szinten is kiemelt fontosságú a tanulás tanítása, mivel a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik vagy munkájuk során, valamint egész életükön át.

A második idegen nyelvből a középiskola 12. évfolyamának végére minden tanulónak el kell jutnia az európai hatfokú skála (KER) második szintjére, az A2 szintre (minimális cél).

A 12. évfolyam a tanulók számára a továbbtanulás vagy a munka világába történő kilépés előtti utolsó tanév. A nyelvoktatásban is hangsúlyt kap az ezekre történő felkészítés és a szükséges készségek fejlesztése.

A magasabb nyelvi szint elérését a csoportok egyéni adottságaihoz igazítjuk, az itt leírtak a magyar második idegen nyelv alapelvárásai, azt messze meghaladva célunk, hogy a 12. év végére a KER B2 szintet komplex nyelvvizsga-bizonyítvánnyal igazolható módon szerezzék meg diákjaink. A témaháló minden évfolyamon éppen ezért a választott nyelvvizsga követelményrendszeréhez illesztett, ezért helyi tantervi szinten nem, hanem éves tanmenetekben dolgozzuk ki.

III.7.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a második idegen nyelv tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A második idegen nyelv (spanyol vagy német) a szabad művészetek szintjén, a Trivium grammatikai ágában áll: a nyelvi rendszer tudatos, szabályalapú elsajátítása. A Veritas a nyelvet nem pusztán kommunikációs készségnek, hanem a gondolkodás rendjét fejlesztő művészetnek tekinti.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A minimális cél a 12. évfolyam végére a KER szerinti A2 szint, a Veritas célja azonban ennél lényegesen magasabb: a B2 szint komplex nyelvvizsga-bizonyítvánnyal igazolt megszerzése. A témaháló ezért minden évfolyamon a választott nyelvvizsga követelményrendszeréhez illeszkedik, és éves tanmenetben kerül kidolgozásra. A tapasztalat szerint az angol nyelvű szaktárgyi oktatás átvitt hatásaként a második idegen nyelvi fejlődés is gyorsabb az általánosnál.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: eredeti nyelvű szövegek, hanganyagok és dokumentumok használata a nyelvi szint emelkedésével egyre nagyobb arányban. Imitatio: mintadialógusok és mintaszövegek követése, majd önálló átalakítása.

Beszélgetés: a nyelvórai munka alapformája a célnyelvű, kérdésvezetett beszélgetés. Memoriter: rögzített szókincs, igeragozási minták és rövid szövegek szó szerinti tudása. Teológiai reflexió: a nyelvek sokféleségének bibliai értelmezése és a másik kultúra iránti tisztelet. A szív formálása: a kudarcátűrés, a következetes napi gyakorlás fegyelme és a szerénység, amelyre a kezdő nyelvtanuló helyzete tanít.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy visszatérő kérdése az, hogy mit jelent egy másik nyelven megszólalni: a nyelvtanulás a klasszikus keresztény felfogásban nem semleges készség, hanem a szolgálat és a másik ember felé fordulás gyakorlata.

5. Tantárgyközi integráció. A latin adja a nyelvtani fogalomkészletet és a szóképzés átláthatóságát, az angol nyelv a nyelvtanulási stratégiákat, a történelem és az Omnibus pedig a célnyelvi kultúrák történeti hátterét.

6. Kimenet és értékelés. A kimenet a nyelvvizsga-bizonyítvány, illetve az érettségi vizsga követelményeinek teljesítése. Az értékelés a nyelvi teljesítmény mellett a rendszeres, önálló gyakorlás következetességét is figyelembe veszi.

III.8. Latin

A 9. évfolyam tantervét úgy alakítottuk ki, hogy heti két órával számolva, évi 72 órára terveztünk. Ennek oka egyrészt, hogy így tudjuk tartani a klasszikus keresztény tanmenet által elvárt alapfokú latin nyelvismeretet, valamint a művelődési és szövegfeldolgozási elemekkel a diákok egyéb óráikon (logika, történelem, retorika) is találkoznak. Az így kialakított helyi tanterv megfelel a klasszikus keresztény szabványnak.

A latin nyelv tanítása során érvényesül az az alapelv, amely az oktatás feladatát a nemzeti műveltség átadásában, az egyetemes kultúra közvetítésében, a szellemi-érzelmi fogékonyság és az erkölcsi érzék elmélyítésében jelöli meg. A latin nyelv tanulása közben változatos módon fejlődnek a tanuláshoz szükséges készségek, képességek, ismeretek és attitűdök. Ezek megalapozzák a tanulóknál a közjóra, a nemzeti és társadalmi összetartozásra való törekvést. A tanulók a római irodalommal való ismerkedés közben találkoznak az egyéni és a közösségi célok összhangjával és feszültségével, így az együttműködési formák keresése iránti igény is erősödhet bennük. A szövegek megértéséhez szükséges önfegyelem és képzelőerő hat intellektuális érdeklődésükre. Lehetőség nyílik arra, hogy az elsajátított tudás beépüljön énképükbe, fejlődjön önismeretük.

Latintanulással sokoldalúan lehet fejleszteni a tanulási képességet: fokozható a tanulás iránti motiváció, mód nyílik különböző tanulási stratégiák elsajátítására. A pedagógusnak fel kell tárnia a tanulók előzetes ismereteit, és törekednie kell a belső motiváció megerősítésére is. Az egyénekhez alkalmazkodó differenciált módszerek segítenek az eltérő igényű tanulók fejlesztésében, motivációjuk megőrzésében. Ezek a módszerek a tehetséggondozásban is fontos szerepet játszanak.

A latin nyelvvel való foglalkozás fejleszti a tanulók anyanyelvi kommunikációs kompetenciáját a nyelvészeti fogalmak rendszerszerű használata, a szövegek többretegű jelentésének felfedezése, a pontos és stílushű fordítások készítése révén.

A latin nyelv esetében az idegen nyelvi kompetenciát írott szövegek olvasásával és értelmezésével fejlesztjük. A latintanulásban nagy szerepe van a szövegszerkesztés logikai vizsgálatának. E tevékenység során megerősödnek a matematikaihoz hasonló logikai kompetenciák: az analízáló és szintetizáló képesség, a fogalmakra épülő összefüggések keresése, az érvek láncolatának követése. Ezek segítik majd a tanulókat a jelenségek megértésében, a problémák megoldásában az élet különböző területein.

A latin nyelv tanulása során erősödik a környezettudatos és a társadalmi kérdések iránt felelősséget érző gondolkodás. A vidéki életvitel, a városi ház, a mezőgazdaság kultúrájának megismerése segít a munkaeszközök, munkamódszerek, a munkaszervezés és a munka fontosságának megértésében. Az emberi kapcsolatok elemző értékelésével a tanuló mélyebben megérti a család társadalmi szerepét, illetve a családon belüli szerepeket, feladatokat. A tanuló a latin művelődéstörténet segítségével értelmezheti a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, erősödhet benne a különböző generációk tagjai iránti tisztelet. A neveléssel, az iskolázás jellegzetességeivel, az iskoláztatás szakaszaival való foglalkozás során rávilágíthatunk a tanulás fontosságára.

A tanulók alaposabban megismerik a klasszikus műveltség és a mai európai kultúra közötti folyamatosságot, ennek közvetítő eszközeit, a művészetek és a tudományok hagyományörző funkcióját. A művészetekkel mint az önismeret, önkifejezés eszközeivel való foglalkozás segít az egyéniség kibontakoztatásában. Az ókori görögök és rómaiak tudatosan figyelték testi egészségükre; e gondolatok művészi megformálásával ismerkedve fejlődhet a tanulók egészségtudatos gondolkodása is.

A logikus gondolkodás fejlesztése hozzájárul a digitális kompetencia fejlesztéséhez, pl. az információ felismerésében, értékelésében, bemutatásában, a közvetített tartalmak kritikus és etikus használatában. Mód nyílik a digitális kompetencia közvetlen fejlesztésére is, ha a tanítás és a tanulás során felhasználjuk az internet által nyújtott lehetőségeket, például a megfelelő források keresésére, művelődéstörténeti anyagok online tanulmányozására és szótározáskor.

Mindezek a tartalmak és tevékenységek együttesen a szociális és állampolgári kompetencia, illetve a kezdeményezőképeség vonatkozásában is éreztethetik fejlesztő hatásukat: a személyek és kultúrák közötti párbeszédre törekvésben, a különböző nézőpontok megértésében, az emberi jogok tiszteletében, a reális alapokon nyugvó nemzeti identitásban és az Európához való kötődésben, valamint a kreatív és innovatív problémamegoldó tevékenységben.

A szövegek feldolgozása során az esztétikai-művészeti tudatosság is fejlődik. A tanulók nyitottabbá válnak, képesek lesznek arra, hogy egyes műalkotásokat mélyebben

megértsenek, és önállóan feldolgozzanak. A művekben megjelenített témák, élethelyzetek, formai megoldások megvitatásával fejlődik esztétikai érzékük és szociális kompetenciájuk, erősödnek empátikus képességeik, fogékonyabbak lesznek a nemzeti és európai kulturális örökség iránt, így az átlagosnál nagyobb beleélő képességre tehetnek szert.

Mindezek a célok és feladatok megkívánják a hatékony, önálló tanulás fejlesztését. Ennek elősegítése érdekében a latin kerettanterv három tematikai egységre épül (összhangban a latintanítás hazai hagyományaival): műveltség, grammatikai ismeretek, szövegfeldolgozás.

Tekintettel arra, hogy a latin nyelvet elsősorban írott szövegek olvasására és megértésére használják a tanulók, a célrendszer meghatározásakor a nyelvi kompetenciák fejlesztésében kiemelt szerepet játszanak a grammatikai ismeretek. A grammatikai tanulmányok célja a latin nyelv nyelvtanának megismertetése, a mondatelemzéshez szükséges nyelvészeti fogalmak kialakítása, valamint a grammatikai elemzőkészség fejlesztése.

A szövegértés fejlesztését szolgáló ismeretanyag célja, hogy a szövegek grammatikai és stilisztikai elemzésén keresztül fejlesszük az irodalmi művek befogadására való készséget.

A műveltség címet viselő tematikai egységbe kerül a célnyelvi műveltség, az úgynevezett interkulturális kompetencia fejlesztése.

Egy tanítási órán általában mindhárom tematikai egység előfordul, ezért a tematikai egységeként feltüntetett óraszámok csak tájékoztató jellegűek.

9. évfolyam

A tanulók megfigyelik az ókori görög és római műveltség kapcsolatát és ennek a magyar és az európai kultúrára gyakorolt hatását. A római hőskről szóló elbeszélések fejlesztik az erkölcsi érzéket; fontos szerepük van az állampolgárságra és a demokráciára nevelésben. A rómaiak hétköznapi életéről szóló olvasmányok az önismeretre, a családi életre és a testi-lelki egészségre nevelésben fejtenek ki pozitív hatást.

A tanulók anyanyelvi kompetenciája is fejlődik a latin nyelvtan szabályrendszerének megértésével és a mondatok elemzésével. A magyar és a latin nyelv sajátosságainak összevetése fejleszti a tudatos nyelvhasználatot és a logikai kompetenciát.

Az internet által biztosított lehetőségek segíthetik a motiváció fenntartását, az önálló tanulási stílus kialakítását. A latin olvasmányokkal együtt feldolgozott képek, műalkotások elemzése révén alakul a tanulók önálló ízlése.

A tanulók elsősorban adaptált latin szövegek megértése és fordítása során használják a célnyelvet. A szövegek értelmezése révén nyitottabbá válnak más kultúrák iránt. Nevelési

és tantárgyi integráció elsősorban a magyar nyelv és irodalom, valamint a történelem tantárgyakkal valósítható meg.

A latintanulás hozzásegíti a tanulókat az emberi értékek megértéséhez és elfogadásához. A tantárgy hozzájárul a méltányosság iránti fogékonyság kialakulásához és a közösségi érdek jobb belátásához. A tanulók képessé válnak nyelvtanulási problémáik megfogalmazására, e problémák segítségével való megoldására.

Tematikai egység	Grammatika	Órakeret 62 óra
Előzetes tudás	A magyar nyelv sajátosságainak ismerete, a tanult első idegen nyelv esetében elsajátított grammatikai rendszer. A magyar nyelv és a már tanult élő idegen nyelv grammatikai rendszere közötti közös és eltérő vonások felismerése. A grammatika szakkifejezéseinek ismerete, pl. a szófajok, az esetek használata, melléknév és főnév egyeztetése, számnév, névmás, határozószó, szóelemek, ige, igemódok. A magyar mondat szerkezeti egységei. A mondat egységeinek azonosítása, a közöttük levő kapcsolatok felismerése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Latin nyelvű szövegek hagyományos magyar ejtés szerinti felolvasásának fejlesztése. A grammatikai-stilisztikai kifejezések rendszerszerű használatának fejlesztése, a grammatikai és stilisztikai elemzőkészség kialakítása. A latin nyelv nyelvtani jelenségeinek sokoldalú feldolgoztatása, alapszintű elsajátíttatása. A tudásszintnek megfelelő latin mondatok elemeztetése névszó- és igeragozási ismeretek segítségével. A tanult nyelvek (magyar nyelv és idegen nyelvek) közötti párhuzamok tudatosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A latin kiejtés szabályainak elsajátítása (a hosszúságok és hangsúlyok biztos alkalmazása, hangos olvasás a hagyományos magyarországi ejtés szerint, diktálás utáni írás). Az esetek és alapfunkcióik (a magyar nyelvi és az élő idegen nyelvi párhuzamok feldolgozása, pl. szövegkiegészítéssel). Az I–V. declinációs főnevek, az I–III. declinációs melléknévek szótári alakja, ragozása (a párhuzamok és kivételek felfedezése táblázatok alkalmazásával, birtokviszony). A melléknév- és főnév egyeztetés (a melléknév és a főnév sorrendje, párhuzamos ragozásuk gyakorlása pl. ragozás szóban, írásban, hiányos szerkesztéssel). A melléknévek fokozása, az adverbium képzése és fokozása (a kivételek fontosságának rögzítése). A locativus és a vocativus (helység- és személynevek keresése). A névmások rendszerbe foglalása: személyes, birtokos, visszaható, a vonatkozó névmás, a fontosabb mutató névmások (a ragozási sajátosságok, párhuzamok rögzítése). A tő- és sorszámnevek 1–20-ig (a melléknévragozás és a névmási ragozás jegyeinek felfedezése). A leggyakoribb praepositíók, módosítószavak, kötőszavak felismerése. Az ige szótári alakjának megismerése; az infinitivus imperfectus activi és a supinum accusativusának jelentése. Az imperativus I. activi. A coniugatiók rendszerének áttekintése. A teljes activum, a passivum imperfectumban. A szövegekben előforduló esettani jelenségek értelmezése. A szövegekben előforduló rendhagyó igealakok (a rendhagyó és a szabályos alakok párhuzama). A latin mondat. A mondat egységei (a sorrend elsajátítása, pl. sorba rendezéssel).		

Tematikai egység	Grammatika	Órakeret 62 óra
A passivum – a szenvedő szerkezet felismerése és fordítása mondatok elemzése révén (a szó szerinti és a magyaros fordítás párhuzamos gyakorlása). Ismerkedés nyomtatott és internetes latin–magyar szótárakkal, szócikkek feldolgozása, szófajok keresése, a szavak csoportosítása (etimológia, szócsalád, tematikai szócsoporthoz, idegen nyelvi párhuzamok felkutatása).		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Declinatio, nominativus, accusativus, genitivus, dativus, ablativus, singularis, pluralis, masculinum, femininum, neutrum, adverbium, praepositio, vocativus, locativus, coniugatio, activum, passivum, praesens, praeteritum, futurum, indicativus, coniunctivus, imperativus, imperfectum, perfectum, infinitivus, supinum.	

Tematikai egység	Szövegfeldolgozás	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	A grammatika tematikai egységnél felsorolt ismeretek (a mondat egységeinek azonosítása, a köztük lévő kapcsolat stb.).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapszintű szövegelemző készség kialakítása, a tárgyalt latin nyelvi kategóriák megértetése. Alapvető fordítási módszerek megismertetése. Verses vagy prózai szöveg (memoriter) tanulási technikájának elsajátíttatása, a memorizálás segítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A tankönyvszerzők által írt egyszerűbb olvasmányok, szerkesztett szövegek megfelelő hangsúllyal és helyes kiejtéssel történő olvasása (pl. mitológiai témák, a görög és római hétköznapiak és ünnepek világa, ókori és magyar történelmi hősök stb.). Phaedrus állatmeséi közül 3-4 megismerése (pl. De vulpe et corvo, Canis per flumen natans). A grammatika, a fordítási készség és a skandálás gyakorlása Ovidiustól származó szemelvényekkel (pl. Donec eris felix...; Róma alapítása, az Ara Pacis felszentelése, Daedalus és Icarus).		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Sententia, fabula, memoriter, iambus, hexameter, pentameter, distichon, skandálás.	

Tematikai egység	Művelődés	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Az ókor fogalma. Néhány fontosabb görög és itáliai földrajzi objektum (pl. Trója, Kréta, Athén, Spárta, Olümposz, Olümipia, Delphoi, Itália, Róma). A görög-római istenvilág és a zsidó-keresztény egyistenhit különbsége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A görög-római kultúrának mint az európai műveltség egyik alapjának és a magyarországi latin hagyományok jelentőségének megismertetése. A görög és római kultúra egymáshoz való viszonyának megismertetése néhány szempontból. A római életmód, az ókori Róma jellegzetességeinek megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		
A latin használatának időbeli és térbeli kiterjedése. A római ház, a római építészet jellegzetességei. Látványosságok az ókori Rómában. A római időszámítás. Család és iskola az ókori Rómában.		

Tematikai egység	Művelődés	Órakeret 5 óra
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Indoeurópai nyelvcsalád, Lares, pontifex, Vesta-szűz, augur, haruspex, patricius, plebeius, cliens, senatus, Capitolium, Forum Romanum, Traianus oszlópa, Colosseum, Ara Pacis Augustae, Pantheon, diadalív, vízvezeték, fürdő, atrium, peristylum, porta, ala, gladiator, kocsihajtás, vadállatviadal, Kalendae, Nona, Idus, pater familias, mater familias, praenomen, nomen gentile, cognomen, toga virilis, ludus, schola, ludimagister, paedagogus.	
A fejlesztés várt eredményei a 9. évfolyam végén	A tanulók legyenek képesek felismerni és felhasználni a latin nyelv már ismert legfontosabb alakitási jellegzetességeit. Ismerjék fel a szövegek megértéséhez szükséges, már tanult mondat szerkesztési sajátosságokat. A tanulók tudjanak előadni néhány memoritert. Legyenek képesek a megadott szószedetrel és tanári segítséggel adaptált, illetve eredeti latin szépirodalmi vagy történeti forrásszöveget magyarra fordítani. A tanulók rendelkezzenek alapvető információkkal Róma eredetéről, a görög és római kultúra kapcsolatáról. Ismerjék az ókori Róma jellegzetességeit, a római életmód jellemzőit. Ismerjék a latin nyelvnek az európai és a magyar kultúra kialakulásában és fejlődésében betöltött szerepét.	

III.8.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a latin tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A latin a szabad művészetek szintjén a Trivium grammatikai ágának mintapéldája, és a klasszikus keresztény tanterv egyik azonosító jegye. A nyelv rendszerének átlátása teszi lehetővé, hogy a tanuló a nyelvtani fogalmakat ne szabálylistaként, hanem a gondolkodás szerkezeteként birtokolja.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A Veritas a latint a 9. évfolyamon heti két órában (évi 72 óra) tanítja, három tematikai egységben: műveltség, grammatikai ismeretek és szövegfeldolgozás. A latin nem második idegen nyelvként illeszkedik a rendszerbe, hanem az angolon és a választott második idegen nyelven felül, minden tanuló számára kötelező tantárgyként. A tananyag az alapfokú latin nyelvismeret mellett művelődéstörténeti és szövegfeldolgozási elemeket is tartalmaz, amelyekkel a tanuló a logika, a történelem és a retorika óráin is találkozik.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: adaptált, majd fokozatosan eredeti latin szövegek olvasása; a szöveg elemzése és fordítása a tanulás fő munkaformája. Imitatio: mintamondatok és mintafordítások követése, majd önálló átalakítása. Beszélgetés: a mondatelemzés és a fordítási megoldások közös mérlegelése. Memoriter: paradigmák, alapszókincs és rövid klasszikus, illetve középkori keresztény szövegrészletek szó szerinti tudása. Teológiai reflexió: a keresztény latinitás – az egyházatyák, a Vulgata és a középkori himnuszok költészet – nyelvi és tartalmi megismerése. A szív formálása: a pontosság, a türelem és a nehéz feladat előtti kitartás gyakorlása.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy a nyelvet a kultúraátörökítés eszközének tekinti: a latin tanulása azt teszi láthatóvá, hogy az európai és a magyar műveltség folytonos hagyományból él, és hogy ennek a hagyománynak a keresztény réteg nem

díszítése, hanem hordozója. A római hősookról és a hétköznapi életről szóló olvasmányok az erkölcsi érzék, az önismeret és a családi élet iránti felelősség formálásának is eszközei.

5. Tantárgyközi integráció. A latin a magyar nyelv és irodalom nyelvtani fogalomkészletét erősíti, a logikának a fogalmi pontosság gyakorlatát adja, a történelemnek és az Omnibusnak a források nyelvi hozzáférését, a második idegen nyelvnek pedig a szóképzés és a nyelvtani rendszer átláthatóságát.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló a tanév végén adaptált latin szöveget önállóan elemez és fordít, ismeri az alapvető grammatikai rendszert, és megnevezi a latin nyelvű műveltség legfontosabb korszakait és műfajait. Az értékelés a fordítás pontosságát, az elemzés helyességét és a memoriter biztos tudását méri.

III.9. Matematika

A matematika különleges helyet foglal el az oktatásban. Nem csupán a természettudományos tantárgyakkal áll szoros kapcsolatban, ahol legtöbbször a számítási feladatok során szükséges a stabil számolási és logikai készség, hanem a humán tantárgyakkal is számtalan kapcsolódási pontja van. Például az irodalomban a verssorok, szavak, szótagok hosszának matematikai szabályok szerint felépülő ritmusa; a nyelvtanban a matematikához hasonlóan egymásra épülő szabályok vagy a képzőművészetek által használt ábrázolások, perspektívák; akár a zenében a ritmusok és ütemek harmóniája is mind a matematika alapjain nyugszik.

A tantárgy óraszám, szerkezete és kerettantervi megfeleltetése:

A Veritas a matematika tantárgyat a 9., a 10. és a 11. évfolyamon heti 3, a 12. évfolyamon heti 6 órában tanítja; a négy évfolyamon összesen heti 15 óra. A tantárgy a „Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára” matematika kerettantervét teljes tartalmi lefedettséggel megvalósítja.

A Nemzeti alaptanterv II.2.1.1. táblázata a Matematika tanulási területre a 9–10. évfolyamon heti 6, a 11–12. évfolyamon szintén heti 6 óra alapóraszámot határoz meg. A Veritas a 9–10. évfolyamon ezt pontosan ($3 + 3 = 6$ óra), a 11–12. évfolyamon a magyar előírásokhoz képest emelt óraszámban ($3 + 6 = 9$ óra) teljesíti. A többletóraszám a SAT-vizsgára és az emelt szintű érettségire való felkészítést, valamint a klasszikus keresztény módszertan szerinti moduláris, elmélyítő feldolgozást szolgálja; a tananyagstruktúra ezért nem tér el a Nemzeti alaptantervtől, csak az óraszám emelkedik.

A tantárgy oktatásának nyelve az angol és a magyar.

A tantárgy oktatása alapvetően angolul és magyarul zajlik, ha lehetőség van rá, akkor angol anyanyelvi tanárok segítségével. A klasszikus keresztény tanterv matematikaoktatása sokkal modulárisabb, inkább főtémaköröket érintenek, és azokat igen részletesen dolgozzák fel, míg a hagyományos magyar matematikaoktatás inkább minden tananyagterületet le kíván fedni. Ez a különбözőség azonban a magyar klasszikus

keresztény iskolában ki van egyenlítve a tananyag átstrukturálása és az óraszámok növelése révén.

Intézményünkben ugyanis kiemelt fontossággal bír a matematikaoktatás, mivel tanulóink nemcsak a magyar oktatási rendszer által biztosított kimeneti vizsgára készülhetnek, hanem kötelezően SAT-vizsgát is tesznek. A tananyag egyes részeit más-más mélységben dolgozzuk fel alsóbb évfolyamokon, 12. évfolyam végére pedig a klasszikus keresztény tanterv és a magyar matematikaoktatáshoz kapcsolható tantervi elvárásokat is lefedjük.

9–10. évfolyam

Témakör	Óraszám
Halmazok	6
Számhalmazok, műveletek	12
Hatvány, gyök	14
Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	20
Arányosság, százalékszámítás	14
Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	24
Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek	18
A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	16
Geometriai alapismeretek	14
Háromszögek	16
Négyszögek, sokszögek	12
A kör és részei	12
Térgeometria	10
Transzformációk, szerkesztések	10
Leíró statisztika	10
Valószínűségszámítás	14
Összesen	222

Halmazok

alaphalmaz, részhalmaz, üres halmaz, halmazok egyenlősége, Venn-diagram; halmazműveletek: unió, metszet, különbség, komplementer halmaz; diszjunkt halmazok, halmaz elemszáma

- Halmaz közös elem nélküli részhalmazokra bontása, példák ennek alkalmazására a matematikán belül, más tantárgyaknál és a mindennapi életben
- Halmaz megadása utasítással, elemek felsorolásával
- Halmazok közötti viszonyok ábrázolása, értelmezése
- Halmazok metszetének, uniójának, különbségének, komplementerének képzése, ábrázolása és értelmezése

Számhalmazok, műveletek

racionális szám, irracionális szám, valós szám, nyílt intervallum, zárt intervallum, abszolút érték, ellentett, reciprok, természetes szám, egész szám, racionális szám, irracionális szám, valós szám, relatív prímek

- Műveleti azonosságok (kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás), zárójelek helyes használata
- Tizedes törtek átírása közös nevezőre tört alakba és viszont
- Irracionális számok szemléltetése
- Racionális számok elhelyezkedése számegyenesen
- Nyílt és zárt intervallumok fogalmának ismerete és alkalmazása
- Számok abszolút értékének, ellentettjének és reciprokjának meghatározása
- Számológéppel elvégzett számítások eredményének előzetes becslése és nagyságrendi ellenőrzése
- Valós számok adott jegyre kerekítése
- Valós számok gyakorlati helyzetekben történő észszerű kerekítése
- Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása a prímtényezős felbontásból
- Összetett oszthatósági szabályok alkalmazása
- Számolás osztási maradékokkal (például összeg, szorzat, hatvány maradéka)
- Az egész számok, a véges tizedes törtek, a végtelen szakaszos tizedes törtek és a racionális számok kapcsolata
- Végtelen nem szakaszos tizedes törtek ismerete
- Példák irracionális számokra

Hatvány, gyök

hatványalap, hatványkitevő, normálalak, négyzetgyök

- Valós számok hatványozása pozitív egész kitevőre
- Hatványozás 0 és negatív egész kitevőre
- A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése
- A hatványozás azonosságainak bizonyítása konkrét alapszám és tetszőleges pozitív egész kitevő esetén
- Számok normálalakja
- Számolás normálalak segítségével
- A négyzetgyök definíciója
- Nemnegatív számok négyzetgyökének megadása számológép segítségével
- A négyzetgyökvonás azonosságai

Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során

összeg, tag, szorzat, tényező, egynemű kifejezés, együttható, teljes négyzet, polinom

- Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás, egytagú kifejezések hatványa
- Műveleti azonosságok ismerete és alkalmazása egyenletek megoldása során
- Az $(a + b)^2$, az $(a - b)^2$ és az $(a + b)(a - b)$ kifejezésekre vonatkozó nevezetes azonosságok ismerete és alkalmazása (például oszthatósági feladatokban, egyenletek megoldásában, függvények ábrázolásában)

- Egyszerű másodfokú polinom átalakítása teljes négyzetté kiegészítéssel
- Algebrai kifejezések átalakítása összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával

Arányosság, százalékszámítás

egyenes arányosság, fordított arányosság, százalékalap, százaléérték, százalékláb

- Az egyenes és a fordított arányosság fogalmának ismerete és alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során
- Az egyenes és a fordított arányosság grafikonjának felismerése és elkészítése
- Példák az egyenes és a fordított arányosságtól különböző arányosságokra (négyzetes, gyökös)
- Példák egy irányban vagy ellentétes irányban változó mennyiségpárokra a mindennapi életből
- Százalékszámítással kapcsolatos hétköznapi helyzetekhez (például háztartási bevételekhez, kiadásokhoz, pénzügyi fogalmakhoz, gazdasági folyamatokhoz) és más tantárgyakhoz köthető feladatok megoldása

Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek

alaphalmaz, megoldáshalmaz, mérlegelv

- Elsőfokú egyenletre, egyenlőtlenségre, egyenletrendszerre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése
- Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése
- A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása
- A kiválasztott modellben a probléma megoldása
- A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve
- Alaphalmaz, megoldáshalmaz fogalmának ismerete
- Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet és egyenlőtlenség megoldása mérlegelvével és grafikusán
- Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása behelyettesítéssel, közös együtthatók módszerével, grafikusán
- Elsőfokú egyenlettel, egyenlőtlenséggel, egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok megoldása (például út-idő-sebesség, közös munkavégzés, keveréses feladatok, pénzügyi és gazdasági tematikájú feladatok)

Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek

másodfokú egyenlet megoldóképlete, diszkrimináns, gyöktényező alak, ekvivalens átalakítás

- Másodfokú egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése
- Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése
- A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása
- A kiválasztott modellben a probléma megoldása

- A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve
- Egyenletek megoldása ekvivalens átalakításokkal
- Másodfokú egyenlet megoldása szorzattá alakítással, teljes négyzetté kiegészítéssel, megoldóképlettel és grafikusán
- Egyszerű másodfokúra visszavezethető egyenletek megoldása
- Másodfokú egyenlőtlenség megoldása grafikusán
- Másodfokú egyenlettel megoldható szöveges feladatok megoldása

A függvény fogalma, függvénytulajdonságok

egyértelmű hozzárendelés, kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés, értelmezési tartomány, képhalmaz, értékkészlet, helyettesítési érték, szélsőérték, zérushely, növekedés, fogyás

- Hétköznapi hozzárendelések megfigyelése, tulajdonságainak megfogalmazása: egyértelmű, kölcsönösen egyértelmű
- Függvény megadása, alapvető függvénytani fogalmak ismerete
- Függvényértékek meghatározása és táblázatba rendezése
- Függvények ábrázolása táblázat alapján
- Függvények alkalmazása valós, hétköznapi helyzetek jellemzésére, gyakorlati problémák megoldására
- A grafikon alapján a függvény értelmezési tartományának, értékkészletének, minimumának, maximumának és zérushelyének megállapítása, a növekedés és fogyás leolvasása
- Lineáris függvény, másodfokú függvény, négyzetgyökfüggvény, fordított arányosságot leíró függvény (elemi függvények) grafikonja, tulajdonságai
- Elemi függvényekkel egyszerű függvénytranszformációs lépések végrehajtása: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $|f(x)|$
- Lineáris függvények hozzárendelési utasításának leolvasása grafikon alapján
- Egyszerű függvények esetén az $f(x) = c$ alapján x meghatározása és ennek alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során
- Kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés megfordítása és a megfordított hozzárendelés ábrázolása

Geometriai alapismeretek

pont, egyenes, sík, szögtartomány, hajlásszög, párhuzamos, merőleges, pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek, szakaszfelező merőleges, szögfelező

- Két pont, pont és egyenes, két egyenes távolságának alkalmazása a síkban
- Egyenesek kölcsönös helyzetének ismerete és alkalmazása
- Nevezetes szögpárok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek
- A szakaszfelező merőleges és a szögfelező mint ponttalmazók tulajdonságainak ismerete
- Dinamikus geometriai szoftver alkalmazásának előkészítése, használata

- Alapszerkesztések végrehajtása hagyományos vagy digitális eszközzel euklideszi módon: szakaszfelező merőleges, szögfelező, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése, szög másolása

Háromszögek

szabályos háromszög, egyenlő szárú háromszög, derékszögű háromszög, oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt kör, beírt kör

- A háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint
- Az alapvető összefüggések ismerete és alkalmazása háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között
- Speciális háromszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: szabályos, egyenlő szárú, derékszögű háromszög
- A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmak, tételek ismerete és alkalmazása: oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör
- Az oldalfelező merőlegesek és a belső szögfelezők metszéspontjára vonatkozó tétel bizonyítása
- A Pitagorasz-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása
- A Pitagorasz-tétel bizonyítása
- Háromszög területének kiszámítása

Négyszögek, sokszögek

trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet, konvex sokszög, szabályos sokszög

- Speciális négyszögek (trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) tulajdonságainak ismerete, területének kiszámítása
- Konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételek ismerete, bizonyítása és alkalmazása
- Szabályos sokszög fogalmának ismerete
- Szabályos sokszög területe átdarabolással

A kör és részei

középponti szög, körív, körcikk, körgyűrű, körszelet, érintőszakaszok

- Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával
- Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körcikk területével
- Kör, körcikk, körgyűrű és körszelet területének és kerületének kiszámítása
- Annak ismerete és alkalmazása, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra, és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak
- A Thalész-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása
- A Thalész-tétel bizonyítása

Transzformációk, szerkesztések

tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, pont körüli forgatás, párhuzamos eltolás, egybevágóság, forgásszög, vektor, vektorok összege, középpontos hasonlósági transzformáció, hasonlósági transzformáció, hasonlóság, a hasonlóság aránya

- Példák ismerete geometriai hozzárendelésekre (merőleges vetítés, párhuzamos vetítés, merőleges affinitás, térkép, fényképezés)
- A tengelyes tükrözés, a középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás ismerete, tulajdonságaik
- A vektor fogalmának kialakítása a párhuzamos eltolás segítségével
- Egybevágósági transzformációk egymás utáni végrehajtása
- Egybevágósági transzformációk végrehajtása szerkesztéssel vagy digitális eszközzel
- Egybevágó alakzatok, szimmetriák megfigyelése a környezetben, művészeti alkotásokban
- Az egybevágósági transzformációk alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában
- Háromszögek egybevágóságának alapesetei és ezek alkalmazása
- Négyszögek egybevágósága
- Egyszerű szerkesztési feladatok megoldása hagyományos vagy digitális eszközzel; diszkusszió
- Gyakorlati feladatok megoldása egybevágóságok segítségével (például a sík parkettázása különféle síkidomokkal; szabásminta készítése, használata)
- A középpontos hasonlósági transzformáció és a hasonlósági transzformáció ismerete, tulajdonságai
- A hasonlóság fogalmának ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában

Leíró statisztika

oszlopdiagram, kördiagram, átlag, medián, módusz

- Statisztikai adatok gyűjtésének tervezése
- Statisztikai adatok gyűjtése hagyományos és internetes forrásból
- Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése középértékekkel hagyományos és digitális eszközzel
- A kapott adatok értelmezése, értékelése, egyszerű statisztikai következtetések
- Oszlop- és kördiagram értelmezése
- Konkrét adatsokaság ábrázolásához, statisztikai kérdés megválaszolásához a megfelelő diagramtípus kiválasztása
- Grafikus manipulációk felismerése és javítása diagramok esetén

Valószínűségszámítás

valószínűségi kísérlet, esemény, elemi esemény, gyakoriság, relatív gyakoriság, valószínűség, diszkrét valószínűségeloszlás

- Valószínűségi kísérletek elvégzése, gyakorisági, relatív gyakorisági táblázatok készítése
- A valószínűség fogalmának bevezetése statisztikai alapon
- A klasszikus valószínűségi modell fogalma és alkalmazása

11–12. évfolyam

Témakör	Óraszám
Halmazok, matematikai logika	8
Kombinatorika, gráfok	10
Számelméleti ismeretek	16
Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus	22
Exponenciális folyamatok vizsgálata	12
Sorozatok	18
Transzformációk, szerkesztések	16
Trigonometria	22
Térgeometria	18
Koordinátageometria	20
Leíró statisztika	12
Valószínűségszámítás	14
Rendszerező összefoglalás	46
Összesen	234

Halmazok, matematikai logika

komplementer halmaz, diszjunkt halmazok, halmaz elemszáma, logikai szita tétel, bizonyítás, igaz-hamis; „nem”, „és”, „vagy”, „vagy...”, „ha...”, „akkor...”, „akkor és csak akkor”, logikai műveletek

- A halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatok bemutatása példákon keresztül
- Két-három halmaz elemszámával kapcsolatos feladatok megoldása logikai szita segítségével A matematikai bizonyítás fogalma
- Állítás logikai értékének megállapítása (igaz vagy hamis)
- Állítás tagadásának alkalmazása egyszerű feladatokban
- A „nem”, az „és”, a megengedő „vagy” és a kizáró „vagy” logikai jelentésének ismerete és alkalmazása matematikai és matematikán kívüli feladatokban
- A „minden” és a „van olyan” típusú állítások logikai értékének megállapítása és ennek indoklása egyszerű esetekben
- Adott állítás megfordításának megfogalmazása
- „Ha..., akkor...” és „akkor és csak akkor” típusú egyszerű állítások logikai értékének megállapítása
- Logikai kifejezések megfelelő használata
- Egyszerű állítások indoklása, tételek bizonyítása

Kombinatorika, gráfok

gráf, gráf csúcsa, gráf éle, faktoriális, binomiális együttható; csúcs fokszáma gráfban

- Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezett leszámplálással és a szorzási és/vagy esetszétválasztási elv alkalmazásával
- Geometriai eszközök használata kombinatorikai problémák megoldására
- Azonos modellen alapuló, de különböző megfogalmazású feladatok megoldása
- Sorba rendezési feladatok megoldásának szemléltetése gráffal
- A binomiális együttható fogalmának ismerete, értékének kiszámítása
- Mintavétel visszatevéssel és visszatevés nélkül
- A gráf csúcsainak fokszámösszege és éleinek száma közötti összefüggés ismerete és alkalmazása gyakorlati feladatok megoldásában

Számelméleti ismeretek

természetes szám, egész szám, racionális szám, irracionális szám, valós szám, relatív prímek

- Tizedes törtek átírása közönséges tört alakba és viszont
- Nyílt és zárt intervallumok fogalmának ismerete és alkalmazása
- Összetett oszthatósági szabályok alkalmazása
- Számolás osztási maradékokkal (például összeg, szorzat, hatvány maradéka)
- Számok felírása 10-estől különböző alapú számrendszerben
- Az egész számok, a véges tizedes törtek, a végtelen szakaszos tizedes törtek és a racionális számok kapcsolata
- A számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásai a természetes számoktól a valós számokig
- Végtelen nem szakaszos tizedes törtek ismerete

Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus

egyértelmű hozzárendelés, kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés, n-edik gyök, exponenciális függvény, logaritmus

- Hétköznapi hozzárendelések megfigyelése, tulajdonságainak megfogalmazása: egyértelmű, kölcsönösen egyértelmű
- Az n-edik gyök fogalmának ismerete és alkalmazása
- Hatványozás pozitív alap és racionális kitevő esetén
- Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén
- A hatványozás szemléletes értelmezése irracionális kitevő esetén
- Az exponenciális függvények ábrázolása hagyományosan és számítógéppel, a függvények tulajdonságai
- A logaritmus értelmezése
- Áttérés más alapú logaritmusra
- Számológép használata logaritmus értékének meghatározásához

Exponenciális folyamatok vizsgálata

exponenciális folyamat, exponenciális növekedés és csökkenés, felezési idő, kamatos kamat, gyűjtőjáradék, törlesztőrészlet, logaritmusos egyenlet

- A logaritmus azonosságainak ismerete és alkalmazása
- Egyszerű exponenciális egyenletek és egyenlőtlenségek megoldása
- Egyszerű logaritmusos egyenletek megoldása, a megoldás ellenőrzése az értelmezési tartományon

- Az exponenciális növekedés és csökkenés felismerése, a folyamat leírása exponenciális függvénnyel
- Exponenciális folyamatok a természetben: radioaktív bomlás és felezési idő, populációk növekedése, a járványterjedés kezdeti szakasza
- Exponenciális folyamatok a pénzügyekben: kamatos kamat, gyűjtőjáradék, hitel és törlesztőrészlet kiszámítása
- Adatsorhoz exponenciális modell illesztése digitális eszközzel; a modell érvényességi körének megítélése
- Az exponenciális és a lineáris növekedés összehasonlítása, a nagyságrendi különbség érzékeltetése

Sorozatok

számsorozat, tőke, kamatláb, kamat, futamidő, gyűjtőjáradék, törlesztőrészlet

- A számsorozat fogalmának ismerete
- Számsorozat megadása képlettel, rekurzióval
- Számtani és mértani sorozatok felírása, folytatása adott szabály szerint
- Számtani sorozat, az n -edik tag, az első n tag összege
- Mértani sorozat, az n -edik tag, az első n tag összege
- A számtani és a mértani sorozat első n tagjának összegére vonatkozó képlet bizonyítása
- Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudományi és társadalomtudományi problémák megoldásában
- Megtakarítási és kamatozási formák, ezek összehasonlítása
- Egyszerű kamat, kamatos kamat, gyűjtőjáradék és törlesztőrészlet számítása
- Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása

Transzformációk, szerkesztések

- A vektor fogalmának kialakítása a párhuzamos eltolás segítségével
- Egybevágósági transzformációk egymás utáni végrehajtása
- Egybevágósági transzformációk végrehajtása szerkesztéssel vagy digitális eszközzel
- Egybevágó alakzatok, szimmetriák megfigyelése a környezetben, művészeti alkotásokban
- Az egybevágósági transzformációk alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában
- Háromszögek egybevágóságának alapesetei és ezek alkalmazása
- Négyszögek egybevágósága
- Egyszerű szerkesztési feladatok megoldása hagyományos vagy digitális eszközzel; diszkusszió
- Gyakorlati feladatok megoldása egybevágóságok segítségével (például a sík parkettázása különféle síkidomokkal; szabásminta készítése, használata)
- A középpontos hasonlósági transzformáció és a hasonlósági transzformáció ismerete, tulajdonságai

Trigonometria

szinusz, koszinusz, tangens, szinusztétel, koszinusztétel

- A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmak, tételek ismerete és alkalmazása: oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör
- Az oldalfelező merőlegesek és a belső szögfelezők metszéspontjára vonatkozó tétel bizonyítása
- Speciális négyszögek (trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) tulajdonságainak ismerete, területének kiszámítása
- Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense
- Számítások derékszögű háromszögekben szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben
- Tompaszög szinusza, koszinusza, tangense
- Összefüggések ismerete egy adott szög különböző szögfüggvényei között: pitagoraszsi összefüggés, pótszögek és mellékszögek szögfüggvényei
- Szögfüggvény értékének ismeretében a szög meghatározása számológép segítségével
- Háromszög területének kiszámítása két oldal és a közbezárt szög ismeretében
- Szinusz- és koszinusztétel ismerete és alkalmazása
- A szinusztétel bizonyítása
- Számítások négyszögekben, sokszögekben szögfüggvények segítségével
- A környezetben található tárgyak magasságának, pontok távolságának meghatározása mért adatokból számítva
- Négyszögek és szabályos sokszögek területének kiszámítása
- A hasonlóság fogalmának ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában

Térgeometria

kocka, téglatest, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp, egyenes test, forgástest, n-oldalú szabályos gúla, tetraéder, alaplap, oldallap, alapél, oldalél, alkotó, palást, testmagasság, test hálójá

- Térelemek kölcsönös helyzetének, távolságának és hajlásszögének ismerete, alkalmazása feladatmegoldásban
- A terület, térfogat, űrtartalom mértékegységeinek és ezek átváltási szabályainak ismerete
- Sűrűség mértékegységei közötti átváltás ismerete
- Sík- és térgeometriai feladatoknál a válasz megadása a problémának megfelelő mértékegységben
- A hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságainak ismerete és alkalmazása a hétköznapi életben előforduló testekkel kapcsolatban
- A kocka, a téglatest, az egyenes hasáb, az egyenes körhenger, az egyenes gúla és a forgáskúp hálójának lerajzolása konkrét esetekben
- A mindennapi életben előforduló hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp alakú tárgyak felszínének és térfogatának meghatározása méréssel és számítással
- Síkidomok forgatásával keletkező egyszerű, a mindennapi életben is előforduló testek felszínének és térfogatának kiszámítása

- A hasonló síkidomok területének és térfogatának arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása
- A hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása

Koordináta geometria

vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor, vektorok összege, vektorok különbsége, vektor számszorosa, vektor koordinátái, alakzat egyenlete, egyenes egyenlete, kör egyenlete

- A vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor fogalmak ismerete, alkalmazása
- A vektorok összeadása, kivonása, szorzása valós számmal, műveletek ismerete és alkalmazása
- Vektorok alkalmazása feladatok megoldásában
- Pont és vektor megadása koordinátákkal a derékszögű koordináta-rendszerben
- Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok ábrázolása koordináta-rendszerben
- Két pont távolságának, vektor abszolút értékének meghatározása koordináták alapján
- Vektorok összegének, különbségének, számszorosának koordinátái
- Szakaszflezőpont koordinátáinak meghatározása a végpontok koordinátái alapján
- Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban
- Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján
- Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái
- A kör egyenletének megadása és alkalmazása a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeretében

Leíró statisztika

reprezentatív minta, sodrófa (box-plot) diagram, minimum, maximum, kiugró adat, kvartilisek, terjedelem, szórás

- Különböző forrásokból származó adathalmazok statisztikai elemzése, értékelése, ezekből valamilyen adott szempont alapján manipulatív és nem manipulatív diagram készítése

Valószínűség számítás

események összege, események szorzata, esemény komplementere, egymást kizáró események, független események, geometriai valószínűség, visszatevéses mintavétel, visszatevés nélküli mintavétel, várható érték

- Konkrét valószínűségi kísérletek végrehajtása vagy dinamikus szoftver segítségével történő szimulálása (pl. szabályos dobókockákkal, pénzérmékkel dobálás); a kapott gyakoriságok és relatív gyakoriságok táblázatba foglalása; becslés az egyes kimenetek, illetve összetett események valószínűségére

III.9.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a matematika tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A matematika a szabad művészetek másik felét, a Quadriviumot képviseli a tantervben. A klasszikus keresztény felfogás szerint a matematika nem semleges, szekuláris szaktudomány, hanem a nyugati keresztény tanterv központi eleme Platón óta: a mennyiségi művészetek a nyelvi művészetekkel együtt alkotják a tanulás eszközeit, amelyek révén a tanuló nemcsak azt tanulja meg, mit gondoljon, hanem azt is, hogyan gondolkodjon.³⁴

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A klasszikus keresztény tanterv matematikaoktatása modulárisabb: kevesebb főtémakört érint, azokat viszont igen részletesen dolgozza fel, míg a magyar rendszer minden területet le kíván fedni. A Veritas ezt a különbséget a tananyag átstrukturálásával és az óraszámok növelésével egyenlíti ki, mert a tanulók a magyar kimeneti vizsga mellett kötelezően SAT-vizsgát is tesznek. A tananyag egyes részei alsóbb évfolyamokon más-más mélységben kerülnek elő, a 12. évfolyam végére azonban mind a klasszikus keresztény, mind a magyar tantervi elvárások teljesülnek. A tantárgy oktatása alapvetően angolul és magyarul zajlik.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a tanuló a problémával és a bizonyítással találkozik először, nem a kész eljárással; a tétel felfedezése megelőzi az algoritmus begyakorlását. Imitatio: mintaadó bizonyítások és megoldási eljárások követése, majd önálló újraalkotása. Beszélgetés: a megoldás bemutatása és megvédése a tábla előtt, a hibás lépés közös azonosítása. Memoriter: definíciók, tételek és alapösszefüggések szó szerinti, előhívható tudása. Teológiai reflexió: annak a kérdésnek a feltevése, miért írható le a világ matematikailag, és mit jelent a rend, az arány és a szépség a teremtett világban. A szív formálása: a pontosság, a becsületes hibakeresés és a nehéz feladat előtti kitartás.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy visszatérő kérdései: felfedezzük vagy megalkotjuk-e a matematikai igazságokat; miért érvényes a matematika a fizikai valóságra; és mit mond a matematikai rend a teremtő értelemről. Ezek a kérdések nem helyettesítik a szaktárgyi munkát, hanem keretet adnak neki.

5. Tantárgyközi integráció. A matematika a természettudomány mennyiségi leírásának eszköze, a logikával közös a bizonyításelméleti alapja, a táblajáték és digitális kultúra a kombinatorikus és stratégiai gondolkodás gyakorlóterepe, a magyar nyelv és irodalom pedig a ritmus és a verstan matematikai szabályszerűségeiben kapcsolódik hozzá.

6. Kimenet és értékelés. A kimenet a közép- vagy emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek teljesítése és a letett SAT-vizsga. Az értékelés a feladatmegoldás mellett a gondolatmenet írásbeli és szóbeli bemutatásának minőségét is méri: a jó megoldás nem csupán helyes eredmény, hanem követhető levezetés.

³⁴ Clark – Jain: The Liberal Arts Tradition, 39–52. A matematika a szerzők szerint nem semleges, szekuláris tudomány, hanem a nyugati keresztény tanterv központi eleme Platón óta.

III.10. Logika

A tantárgy eleinte a deduktív logikára, majd a tanulók nyelvi kompetenciáinak bővülésével az induktív logikára, azaz érveléstechnikára helyezi a hangsúlyt – utóbbinál tantárgyi integráció valósul meg a retorika tárgyunkkal. A Veritas a tantárgyat a 10. évfolyamon, heti két órában (évi 72 óra) tanítja.

A tantárgy fejlesztendő kompetencia területei és célrendszere

- A tárgy célja a deduktív és induktív logikai készségek fejlesztése, a logikus gondolkodás erősítése, az érveléstechnika fejlesztése.
- Célunk, hogy diákjaink megtanuljanak logikusan gondolkodni és azonosítani a logikai hibákat akár saját vagy mások gondolkodásában, miközben egy teljesen keresztény életszemléletre neveljük őket.
- Arra ösztönözzük őket ezzel a tantárggyal is, hogy szeressék és keressék az igazságot, de nyitott és könyörületes szívvel, amely Isten nagyobb dicsőségét hirdeti. Mindezt alázattal és pontossággal, és közben elfogadva azt is, hogy az isteni igazságok túlmutatnak az emberi logikán és megértésen.

Évfolyam	Témakör	Javasolt óraszám
9.	Bevezetés a logikába: Miért tanuljuk?	2
	A logika alapfogalmai és meghatározásai	2
	Genus és faj	2
	Extenzió és intenzió	2
	A fogalommeghatározás módszerei	2
	A genus és a faj meghatározásának szabályai	2
	Az állítások	2
	Az önmagukat alátámasztó állítások	2
	Alátámasztandó állítások	2
	Az állítások közötti viszonyok	2
	Összefoglalás és dolgozat I.	2
	Konzisztencia és egyet nem értés	2
	Kategorikus állítások	2
	A cáfolat fajtái	2
	Az ellentmondás	2
	Az ellenérv és a mellékellenérv	2
	Implikáció, mellékimplikáció és szuperimplikáció	2
	Összefoglalás és dolgozat II.	2
Összesen:	36	
10.	A társadalomtudományok és a logika nyelvtana	2

Évfolyam	Témakör	Javasolt óraszám
	A logika a mindennapi életben	2
	Az érveléstechnikai hibák és következményeik	2
	A logika története	2
	Érvek, szillogizmus, mód és formulák	2
	Igazság, validitás, ellenpéldák, a validitás szabályai	2
	Közvetlen következtetések	2
	Összefoglalás és dolgozat I.	2
	Általános állítások	2
	Bennfoglaló és kizáró (inkluzív és exkluzív) állítások	2
	Enthüzmék	2
	Hipotetikus szillogizmus	2
	Konklúziók felállítása	2
	Informális téves következtetések	2
	Relevanciabeli téves következtetések	2
	Feltételezésbeli téves következtetések	2
	Egyértelműségbeli téves következtetések	2
	Összefoglalás és dolgozat II.	2
Összesen:	36	

A fentiek részletesebben lebontva a következő altémaköröket érintik és a következő oktatási célokat érik el:

1. A tanuló megérti a logika fogalmi definícióját, megismeri a logika főbb ágait, fajtáit, és hogy a formális logika hogyan illeszkedik tanulmányaiba.
2. A tanuló megérti, hogy mi az a szakfogalom, hogyan lehet fogalommeghatározásokat adni, és hogy semmilyen érvelés nem létezhet egy közös nyelv, pontos fogalommeghatározás nélkül.
3. A tanuló megérti az állításokat, azok fajtáit, viszonyaikat.
4. A tanuló elsajátítja a kategóriaalkotás nyelvezetét, a kategorikus állításokat, kijelentéseket, ideértve a Venn-diagramokat.
5. A tanuló megismeri a cáfolat fajtáit és viszonyait, úgymint: ellentét, ellentmondás, mellékellentmondás, implikáció, mellékimplikáció, szuperimplikáció.
6. A tanuló megtanulja alkalmazni a cáfolat egyes fajtáit a kategorikus kijelentésekre.
7. A tanuló elsajátítja és megtanulja alkalmazni a logika alapvető fogalmait, úgymint: szillogizmus, igazság, validitás, premissza, konklúzió, alany, állítmány stb.
8. A tanuló képes lesz azonosítani a kategorikus szillogizmus fajtáit és sémáit.
9. A tanuló elsajátítja, hogyan tesztelhető a kategorikus szillogizmus a következő két módszerrel: ellenpélda és a kategorikus szillogizmus tesztelésének alaptétele.
10. A tanuló olyan módszereket és alapfogalmakat sajátít el, melyek lehetővé teszik számára, hogy a különféle logikai érveket lefordíthassa egyszerűbb nyelvezetre:

közvetlen következtetés, bennfoglaló és kizáró (inkluzív és exkluzív) állítások, enthümémák stb.

11. A tanuló megismeri a hipotetikus szillogizmus alapvető érvelési formáit.
12. A tanuló megtanulja, hogyan ismerheti fel és kerülheti el az informális téves következtetéseket.
13. A tanuló különféle propagandatechnikákról tanul és értékeli őket, méghozzá keresztény szemszögből.
14. A tanuló elsajátítja a propozíciós logikákat, ideértve a szimbolikus nyelvhasználatot és a fordítást.
15. A tanuló elsajátítja a tárgyalási technikákat, a konjunkciót, a diszjunkciót, a kondicionalitást, a bikondicionális érveket, és a megfelelő szakszókincset, hogy ezeket leírhasa és használhasa.
16. A tanuló megtanulja, miként használhatja az úgynevezett „igazságtáblázatokat”.
17. A tanuló memorizálja és megtanulja alkalmazni a következtetések 19 szabályát, ideértve a kondicionális bizonyíték létének feltételezését és a reductio ad absurdumot, miközben megőrzi a formális bizonyítékok validitását.
18. A tanuló megtanulja használni az úgynevezett „igazságfákat”, hogy elemeire bonthassa az egyes logikai tételeket.
19. A tanuló megismerkedik az indukcióval és a dedukcióval.
20. A tanuló képes leírni és bemutatni a logikailag megfelelő, logikus, helyes érvelést és a logikailag nem megfelelő, logikátlan, helytelen érvelést.
21. A tanuló megismerkedik a digitális logikával előkészítve, kiegészítve, erősítve digitális kultúrában szerzett ismereteit, és igény szerint a számítógépprogramozást.

A tárgyhoz használt segédletek:

- **Introductory Logic, James B. Nance and Douglas J. Wilson (Canon Press, 2006) (tankönyv)**
- The Art of Argument, Aaron Larsen, Joelle Hodge, and Chris Perrin (Classical Academic Press, 2010)
- Socratic Logic: A Logical Text using Socratic Method, Platonic Questions and Aristotelian
- Principles, 3rd ed., Peter Kreeft (St. Augustine's Press, 2008)
- Traditional Logic: Introduction to Formal Logic, Book 1, Martin Cothran (Memoria Press, 2000)

III.10.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a logika tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A logika a Trivium második ága, a dialektikai szakasz önálló tantárgyi megjelenése, és egyben a filozófia szintjére vezető átmenet. A klasszikus keresztény iskolák azért tanítják önálló tantárgyként, mert a kritikai gondolkodás nem melléktermékként fejlődik: a formális logika a megismerés normatív művészete, nem pusztán vitakészség.³⁵

³⁵ Sayers: The Lost Tools of Learning, „The Pert Age...” bekezdés; vö. Joseph: The Trivium, 3.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A tantárgy először a deduktív logikára, majd a tanulók nyelvi kompetenciáinak bővülésével az induktív logikára és az érveléstechnikára helyezi a hangsúlyt. A tananyag a logika ágainak áttekintésétől a fogalommeghatározáson, az állítások fajtáin és viszonyain, a kategorikus kijelentéseken és a Venn-diagramokon át a cáfolat típusaiig és a logikai hibák (fallaciák) felismeréséig terjed. A tantárgy tanítási nyelve részben az angol.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a tanuló valódi érvekkel dolgozik – beszédrészletekkel, hirdetésekkel, publicisztikával, tudományos állításokkal –, nem kizárólag mesterséges tankönyvi példákkal. Imitatio: mintaérvelések formalizálása és újraalkotása. Beszélgetés: az érvek közös elemzése és a hibás lépés azonosítása. Memoriter: a fogalmi apparátus, a következtetési formák és a leggyakoribb logikai hibák neve és definíciója. Teológiai reflexió: annak belátása, hogy az isteni igazságok túlmutatnak az emberi logikán és megértésen, ez azonban nem ad felmentést a pontos gondolkodás alól. A szív formálása: az igazság szeretete és keresése nyitott, könyörületes szívvvel, alázattal és pontossággal.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy célja nem az, hogy a tanuló vitában győzni tudjon, hanem az, hogy felismerje a megalapozott érvet és kijavítsa a tévedést – akár a sajátját. A visszatérő kérdések: mi az igazság és mi a következetesség viszonya; mikor jogos a tekintélyre hivatkozás; és hol vannak az emberi értelem határai. A logika oktatása a Veritasban kifejezetten a manipulációval szembeni ellenállóképesség iskolája is.

5. Tantárgyközi integráció. A logika a retorikával alkot párt: az egyik az érvényes következtetés szabályait, a másik a meggyőző előadás művészetét tanítja. A matematikával közös a bizonyítás fogalma, a természettudománnyal a hipotézisvizsgálat, a magyar nyelv és irodalommal, valamint az Omnibusszal a szöveg logikai szerkezetének feltárása, a Jog tantárggyal pedig a tényállás és a szabály összekapcsolásának művelete.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló formalizál egy köznyelvi érvet, megítéli annak érvényességét, megnevezi a benne rejlő logikai hibát, és mindezt szóban is elő tudja adni. Az értékelés a formális pontosság mellett azt is méri, hogy a tanuló képes-e a saját érvelésének gyenge pontját felismerni.

III.11. Retorika

A tantárgy integráló jellegű, és kiegészül a klasszikus keresztény tanterv Trivium rendszerének utolsó fokozatával, módszertanával (mely szintűgy a retorika vagy retorikai szakasz nevet viseli).

Általános szemlélet és elérni kívánt cél:

A retorika óra célja, hogy megismertesse a diákokat a kiemelkedő, történelmi-szónoki pályaképekkel, művekkel a beszédek elemzésén keresztül az étosz és a pátoz segítségével. Célunk, hogy a tanulók megismerjék a meggyőző kommunikáció, az érvelés és az írás kulcsfontosságú fogalmait.

A kurzus a Trivium fogalma köré szerveződik: tudás (nyelvtan), megértés (logika) és a tudás kifelé történő közvetítése megalapozott vélemény és érvek formájában (retorika). A tantárgy szoros kapcsolatban áll más alaptárgyakkal, mint a magyar nyelv és irodalom, a történelem, a logika, az angol nyelv és irodalom, a természettudomány, ezáltal szilárd alapot teremt ezen területek megértéséhez és értékeléséhez. Így a retorika tantárgy interdiszciplináris hídként működik a tantárgyak között.

A tantárgy túlnyomórészt a keresztény retorika kultúránkra gyakorolt gazdag hatására támaszkodik, miközben figyelembe veszi modern kori fejlődését és hatását.

Fókusz és tanulási folyamat:

A tanulók olyan beszédek/írások példáival ismerkednek meg, amelyek megváltoztatták az emberiség, a tudományok és az általános gondolkodás menetét. Ennek tudatában a diákoktól elvárjuk, hogy elsajátítsák a meghatározó kulcsfogalmakat. Például, hogy mi teszi a meggyőző írást analitikus gondolkodássá, hogyan kell példaértékű esszét, tézist írni, hogyan kell megfelelően idézni és hivatkozni a forrásokra, hogyan kell megfelelően kutatni a vitatémákat, és hogyan kell akadémiai szinten vitázni a megadott témákról.

Célok és célkitűzések, kompetenciák:

A tantárgy tananyagtartalma, módszertana célul tűzi ki, hogy a tanulók képesek legyenek kutatni, megfelelően érvelni és érveiket szóban, írásban előadni, megfelelően hivatkozni és idézni érveik forrásait, vitatkozni különböző témákról órán és órán kívül, memorizálni információkat – különösen verseket és irodalmi műveket – és felhasználni azokat a tézismunkájukban vagy versenyeken. Tudjanak etikusan kritizálni minden információforrást, amellyel találkoznak, és a logikai tévedések vizsgálatával azonosítani a szóbeli/írásos forrásokban szereplő érvek érvényességét.

Források és anyagok:

Ismert, nagy hatású beszédek (tudósoktól vallási vezetőkig és politikusokig), osztályon belüli viták, dokumentumfilmek nagy személyiségekről, akik szónoki, írói képességeikkel, ennek bizonyításával megváltoztatták az emberiség történelmét stb. A diákok retorikai készségeinek fejlesztését kötelező olvasmányok által is erősítjük.

Értékelés:

Az osztályon belüli vita, a szónoki íráskészség értékelése rövid érvelő esszék, beszédek felhasználásával vagy kvízek segítségével olyan platformokon, mint a Quizizz, Google Classroom történik. A diákok többféle módon szerezhetnek érdemjegyeket: beszédet írhatnak és bemutathatják (a tanárral egyeztetett témát), rövid érvelő esszét írhatnak a bevezetett kulcsfogalmak alapján, vagy csoportos projektekből vehetnek részt, amelyek

a retorikai eszközök azonosításán és alkalmazásán alapulnak. Az értékelési folyamat a kreativitásra, valamint a problémamegoldó készség és az analitikus gondolkodás fejlesztésére összpontosít, amely alapvető fontosságú továbbtanulásuk, különösen a lehetséges tudományos pályájuk szempontjából.

Módszertan:

Ez a tantárgy a problémaközpontú pedagógiai módszertanhoz igazodik: a kulcsfogalmakat tárgyaljuk és magyarázzuk, a gyakorlati munka során alkalmazzuk ezeket a fogalmakat, ilyen módszer a tanulók gondolkodására hatást gyakorló nevezetes beszédek és írott források elemzése, az osztályon belüli vita és az elemző és kritikai értékelési készség fejlesztésére való összpontosítás, a megfelelő szónoki kompetenciafejlesztés és vitakultúra, valamint az írásbeli és szóbeli gyakorlatban megadott példákból származó ismeretek felhasználása.

A tantárgy évfolyamai:

A retorika tantárgyat a Veritas a 11. és a 12. évfolyamon, évfolyamonként heti egy órában, évi 36 órában tanítja. A tantárgy irányadó tanterve az alább közölt, összevont kétéves tanterv („A retorika összevont, kétéves tanterve (11–12. évfolyam)” cím alatt), amely a retorikai gondolkodás alapjait, a történeti ívet, valamint az érvelés, a beszédírás és a szónoki előadás gyakorlatát tartalmazza, és a 12. évfolyamon a tézisdolgozat megírásához és szóbeli védéséhez vezet.

Az alábbiakban évfolyamonként közölt, négy évfolyamra kidolgozott tanterv akkor alkalmazandó, ha a Veritas – a nevelőtestület javaslatára, az igazgató döntésével, a tanév rendjében – úgy dönt, hogy a tantárgyat már a 9. évfolyamon elindítja. Ebben az esetben az évfolyamonkénti tanterv lép a kétéves tanterv helyébe; a két változat együtt nem alkalmazható.

9. osztály

Óraszám	Témák	Értékelés és osztályozás
1	Bevezetés a retorikába – tájékoztató, motiváló/inspiráló, meggyőző, manipulatív	A tanuló által az ókor korszakáról szerzett retorikai ismereteinek tesztelése beszédelemzés, beszédírás, esszéírás, versírás, étosz, pátosz és logosz, érvelő esszé, valamint kiosztott témákról szóló viták segítségével.
2		
3	A retorika, az étosz, a pátosz és a logosz rövid története	
4	Az írott tartalom elemzése és értelmező olvasása	
5	Gilgames-eposz, válogatott részek	
6	Gyakorlati munka, a szóképekkel való ismerkedés	
7	Az érvelés alapjai	
8		
9	Ovidius Metamorfózisa, válogatott részek	
10	Homérosz Odüsszeiája, válogatott részek	

Óraszám	Témák	Értékelés és osztályozás
11	Gyakorlati munka – 1. vizsga	A tanulók ókori retorikáról szerzett ismereteinek tesztelése, vitakészségük, szónoki és olvasási készségük fejlesztése beszédelemzés, beszédírás és -előadás, verselés az étosz, pátosz és logosz jegyében, valamint kiosztott témákról folytatott viták révén.
12	Szapphó válogatott versei	
13	A Teremtés könyve, Exodus, Válogatott részek	
14	A világ története, ősi idők – Susan Wise Bauer	
15	Gyakorlati munka: Megbeszélés egy kijelölt témáról, félévzáró értékelés.	
16	II. vizsga és a félév vége	
17	A félév áttekintése és a félév második felének bevezetése	
18		
19	Hammurápi törvénykönyve, válogatott részek	
20	Oreszteia, Aiszkülosz, válogatott részek	
21	A thébai mondakör, Szophoklész, válogatott részek	
22	A vita alapjai és bevezetés a vitába	
23		
24	Gyakorlati munka: Vita I.	
25	Platón: Szókratész végnapjai	
26		
27	Gyakorlati munka – Beszédkötés és a beszédmódok bemutatása (hasonlat, anafora, oximoron, alliteráció, retorikai kérdés).	
28		
29	Szóbeli mitológiai hagyományok, D'Aulaire	
30	Démoszthenész	
31	Gyakorlati munka, felkészülés a végső feladatokra	
32		
33	Esszék bemutatása (olvasás)	
34		
35	A II. félév összefoglalása	
36	A tanév összefoglalása, a legfontosabb témák, osztályozás	

A 9. évfolyamon elsajátítandó alapkompenciák:	Az alapkészségek elsajátításának módszere:	Az alapkészségek elérésének vizsgálati módszere:
Fejlődő olvasási készségek	Kijelölt szövegek olvasása, írásbeli esszé bemutatása.	Rendszeres olvasási gyakorlatok
Fejlődő íráskészségek	Beszédírás gyakorlása (1)	Írásbeli vizsga (2)
Fejlődő nyelvi és beszédképesség	Vita (1) és egy nagyobb (érvelő) beszélgetés egy kijelölt témáról	Pontok kiosztása a megjelölt témáról folytatott vitához

10. évfolyam

Óraszám	Témák	Értékelés és osztályozás
1	Bevezetőóra	A tanulók ókori retorikáról szerzett ismereteinek tesztelése, vitakészségük, szónoki és olvasási készségük fejlesztése beszédelemzés, beszédírás és -előadás, verselés az étosz, pátosz és logosz jegyében, valamint kiosztott témákról folytatott viták révén.
2	A retorika fejlődése az ókorban (áttekintés) – Homérosz	
3	Iliásza, válogatott részek	
4	Egy informatív szöveg összefoglalása	
5	Az írott tartalom elemzése	
6	A meggyőzés, a propaganda és az érvelés megkülönböztetésének és összefoglalásának művészete	
7	Gyakorlati munka: szókinccsépítés	
8	Retorikai ráhatások – étosz, pátosz, logosz	
9		
10	I. vizsga	
11	Retorika a középkorban – bevezetés	
12	Retorikai eszközök: Zsargon, köznapi szóhasználat, antitézis, allúzió	
13	Gyakorlati munka: szövegelemzés, középkor, Cicero, válogatott munkák retorikai eszközeinek azonosítása	
14	Szent Ágoston – Isten városáról, válogatott részek	
15	Gyakorlati munka: Hogyan azonosítsuk az írott esszék forrásait?	
16	II. vizsga és a félév vége	
17	A félév áttekintése és a félév második felének bevezetése	A tanulók ókori retorikáról szerzett ismereteinek tesztelése, vitakészségük, szónoki és olvasási
18		
19		

Óraszám	Témák	Értékelés és osztályozás
20	Retorikai analízis irodalmi szövegekben Erasmus: A balgaság dicsérete, beszélgetés	készségük fejlesztése beszédelemzés, beszédírás és -előadás, verselés az étosz, pátosz és logosz jegyében, valamint kiosztott témákról folytatott viták révén.
21	Annak elemzése, miként fejt ki egy szerző az érveit – Aquinoi Szent Tamás – Summa Theologiae	
22	Annak elemzése, hogy a retorikai ráhatásokat miként használják a szövegben – Boethius, A retorika szerkezetének áttekintése, beszélgetés	
23		
24	Gyakorlati munka: Érvek kialakítása és logikus sorrendbe állítása egy beszédhez	
25	Írott beszédek előadása	
26	Trivium: Mit jelent és miért jelentős?	
27	Az írott szöveg elemzése – Thomas Hobbes: Leviatán, válogatott részek	
28	Vita: Társadalmi szerződés	
29	A balgaság dicsérete	
30	A szövegszerkezet rendszerezésének elemzése – Petrarcai beszédek	
31	Felkészülés egy irodalmi szövegről való írásra	
32	Egy kiosztott szövegre válasz írása időre	
33	Írásművek előadása	
34	II. vizsga	
35	A II. félév összefoglalása	
36	A tanév összefoglalása, a legfontosabb témák, osztályozás.	

A 10. évfolyam során elsajátítandó alapkompétenciák:	Az alapkészségek elsajátításának módszere:	Az alapkészségek elérésének vizsgálati módszere:
Fejlődő olvasási készségek	Kijelölt szövegek olvasása, írásbeli esszé bemutatása.	Rendszeres olvasási gyakorlatok
Fejlődő íráskészségek	Beszédírás gyakorlása (1)	Írásbeli vizsga (2)
Fejlődő nyelvi és beszédkészség	Vita (1) és beszélgetés (3) egy kiosztott témakörben	Pontok kiosztása a megjelölt témáról folytatott vitához
Szövegelemzési készségek fejlesztése	Gyakorlati munka: egy írott szöveg mélyelemzése (5)	Osztályozás
Fejlődő összefoglalási készség (kivonatolás)	Gyakorlati munka: szövegösszefoglalás (kivonatolás) (2)	Osztályozás
Fejlődő kutatási készségek	Gyakorlati munka: kutatás (2)	Osztályozás

A 10. évfolyam során elsajátítandó alapkompenciák:	Az alapkészségek elsajátításának módszere:	Az alapkészségek elérésének vizsgálati módszere:
Fejlődő logika	Gyakorlati munka: Érvek kialakítása és logikus sorrendbe állítása egy beszédhez (1)	Osztályozás

11. évfolyam

Óraszám	Témák
1	Bevezetőóra
2	A retorika fejlődésének áttekintése a középkor és a felvilágosodás során
3	
4	Egy információs szöveg szerkezetének és retorikájának elemzése
5	Állítások és ellenvetések elemzése egy információs szövegben, Thomas Paine: Thoughts on the Present State of American Affairs (Józan ész)
6	Gyakorlati munka: Egymás írásbeli feladatainak szerkesztési műhelye
7	Információs szöveg összefoglalása – Reneszánsz teológia, válogatott művek
8	Írott szöveg elemzése: Thomas Wilson „A retorika művészete”, retorikai eszközök
9	I. vizsga
10	A retorikai fellebbezés (apelláció) gyakorlása: Kálvin János – A keresztény vallás intézményei, válogatott részek
11	Írott szöveg elemzése, meggyőző retorika: Niccolò Machiavelli – A fejedelem
12	Vita: A fejedelem
13	Felkészülés a gyakorlati munkára: versírás retorikai eszközök felhasználásával.
14	Írásbeli munkák bemutatása és a szónoki készségek gyakorlása
15	II. vizsga
16	Retorikai eszközök összefoglalása: alliteráció / anekdota / asszonánc / anafora / antitézis / aposztrof / csúcspont / exemplum / hiperbola / ironikus metafora / oximoron / példázat / paradoxon / megszemélyesítés / retorikai kérdés / hasonlat / tézis és osztályozás.
17	A félév áttekintése és a félév második felének bevezetése
18	
19	Hogyan alakítják ki és kapcsolják össze a szerzők a szöveg elemeit? Shakespeare Rómeó és Júlia című művének elemzése, kiválasztott részek
20	A szóválasztás hatása a jelentésre és a hangnemre

Óraszám	Témák
21	Megjegyzések és vita: A szókincs gyakorlása, a szintaxis és a szöveg központi gondolatainak megértése:
22	Irodalmi jellemfejlődés, Gyakorlati munka
23	Monológok elemzése: Shakespeare Hamletje
24	I. vizsga
25	Képes beszéd és a nyelvi eszközök, tragédiák elemzése
26	Képes beszéd és a nyelvi eszközök, tragédiák elemzése
27	Elbeszélői technikák a szépirodalomban, nézőpont, narratíva létrehozása
28	Gyakorlati munka: Nézőponttal kapcsolatos írásbeli feladat és szakértői értékelés, megbeszélés.
29	
30	Írásbeli munkák elemzése: Hugh Blair – Lectures on Rhetoric and Belles Lettres (magyarul megjelent: Hugó Blair retorikai és esztétikai leczkéi)
31	Az ész kora és annak hatása a retorikára, Locke-ra, Hume-ra és más nagy gondolkodókra
32	Amerikai indián retorika, kulcsfogalmak és indián beszédek elemzése
33	Az amerikai elnökök erkölcsi retorikája
34	Írott szöveg elemzése és kritikai vita: Függetlenségi Nyilatkozat
35	II. vizsga
36	A tanév összefoglalása, a legfontosabb témák, osztályozás

A 11. évfolyamon elsajátítandó alapkompeticionák:	Az alapkészségek elsajátításának módszere:	Az alapkészségek elérésének vizsgálati módszere:
Fejlődő olvasási készségek	Kijelölt szövegek olvasása, írásbeli esszé bemutatása.	Rendszeres olvasási gyakorlatok
Fejlődő íráskészségek	Írásgyakorlatok (6)	Ebből írásbeli vizsgák (2)
Fejlődő nyelvi és beszédkészség	Vita (1) és beszélgetés (3) egy kiosztott témakörben	Vitapontok kiosztása egy választott témából
Szövegelemzési készségek fejlesztése	Gyakorlati munka: egy írott szöveg mélyelemzése (5)	Osztályozás
Fejlődő összefoglalási készség (kivonatolás)	Gyakorlati munka: szövegösszefoglalás (1)	Osztályozás
Fejlődő kutatási készségek	Gyakorlati munka: kutatás (2)	Osztályozás
Fejlődő logika	Gyakorlati munka: Érvek kialakítása és logikus sorrendbe állítása egy beszédhez (1)	Osztályozás

A 11. évfolyamon elsajátítandó alapkompenciák:	Az alapkészségek elsajátításának módszere:	Az alapkészségek elérésének vizsgálati módszere:
Az érvek értékeléséhez és ellenértékeléséhez szükséges készségek fejlesztése	Gyakorlati munka: információs szöveg elemzése (1)	Osztályozás
A retorikai narratíva létrehozásában való jártasság fejlesztése	Gyakorlati munka: Gyakorlati munka a nézőpontból történő elbeszélések gyakorlására (2)	Osztályozás
Egymás értékelésének készsége	Gyakorlati munka: írásbeli munkák értékelése (1)	Osztályozás

12. évfolyam

Óraszám	Témák
1	Bevezetőóra
2	A retorika fejlődésének áttekintése a reneszánsz és a korai amerikai retorika utáni időszakokban
3	
4	Személyes elbeszélések olvasása és írása, bevezetés, beszélgetés és elemzés a Van Gogh-levelekről, vita művészetről, szerzőségről, alkotásról
5	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére – módszertan kialakítása, szakirodalom áttekintése, forráskritika gyakorlati példákkal
6	J. R. R. Tolkien tündérmeséiről és a személyes elbeszélő esszé írásának előkészületeiről – a mű (világ)építkezése, a történetmondás jelentősége, az anekdoták használata, trópusok és sémák
7	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére – formázás és hivatkozás
8	Elemzés és megbeszélés: Kossuth Lajos beszédei – a szillogizmus és az enthüméma megértésének gyakorlása
9	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére – plágium és hogyan kerüljük el, parafrázis és idézés (forráshivatkozás)
10	Olvasási gyakorlat és megbeszélés: Malcolm X, válogatott részletek – vita a szólásszabadságról és annak korlátairól
11	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére – plágium és a mesterséges intelligencia szöveggenerálási módjai
12	Gyakorlati munka: A tanulók kis csoportokban dramatikus olvasásban vesznek részt: Winston Churchill We Shall Fight on the Beaches c. művéből
13	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére – a tézis egy részének bemutatása és a védés gyakorlása
14	Egy „magszöveg” használata a kutatásalapú vizsgálódásban való részvételhez A diákok iteratív, nem lineáris kutatási folyamatban vesznek részt.
15	I. vizsga
16	Konzultációk: felkészülés a szóbeli tézisdolgozat megvédésére és annak megtanulása, hogy eredményeiket miként tudják egy lényegre törő, könnyen érthető PPT-ben megjeleníteni

Óraszám	Témák
17	Kutatási kérdések meghatározása, az írásbeli kutatás megalapozása, az alátámasztó állítások és bizonyítékok meghatározása, az érvelés elemei, a vizsgálati terület kialakítása.
18	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére
19	Kutatási terv kidolgozása, bizonyítékok érvényessége, vizsgálati kérdések, források jegyzetelése, hitelességük és hasznosságuk értékelése, állítások rendszerezése, elemzése, szintetizálása.
20	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére – a tézis egy részének bemutatása és megbeszélése
21	Írásbeli kutatás bemutatása és szakértői értékelés gyakorlata
22	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére
23	Alapvető készségek fejlesztése: Olvasás, Malala Yousafzai és Greta Thunberg beszédek és megbeszélésük – vita az oktatáshoz való jogról
24	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére
25	Szöveges részletek elemző olvasása, John F. Kennedy és más amerikai elnökök, beszédelemzés. Dramatikus felolvasás és megbeszélés: George W. Bush amerikai elnök 2001. szeptember 11-i beszéde
26	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére – forráskritika
27	Olvasás és retorikai eszközök: I Am the First Accused – Nelson Mandela, 1964 és Szókratész védőbeszédének összehasonlítása és megvitatása
28	Konzultációk: felkészülés a szóbeli tézisdolgozat megvédésére – a kutatás tudományos értékének vizsgálata
29	Egy beszéd szövegtani elemzése és dramatikus bemutatása: Ain't I A Woman? – Sojourner Truth, 1851 és a kortárs afroamerikai hangok – Nina Simone retorikája
30	Konzultációk: felkészülés a szóbeli tézisdolgozat megvédésére és egyéni konzultációk
31	A manipuláció retorikája és a beszéd veszélyei: Adolf Eichmann: Pardon Plea, Hannah Arendt: „Banality of Evil” és a Hundred Flowers kampány
32	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére – az utolsó áttekintés, a kritikus gondolkodás fontossága, „digitális” retorika és az álhírek, hogyan lehet elkerülni ezek használatát a tézisírásnál, kutatásnál
33	Politikai retorika: W. Wilson 14 pontja; Mahatma Gandhi – Quit India, 1942, a retorika politikai hatása. Vita az önkormányzáshoz való jogról (gyakorlatok a beszédek formális tévedéseire, a kakofóniákra és a paraboláikra)
34	II. vizsga
35	Konzultációk: felkészülés a tézisdolgozat szóbeli védésére
36	A tanév összefoglalása, a legfontosabb témák, osztályozás

A 12. évfolyamon elsajátítandó alapkompenciák:	Az alapkészségek elsajátításának módszere:	Az alapkészségek elérésének vizsgálati módszere:
Fejlődő olvasási készségek	Kijelölt szövegek olvasása, írásbeli esszé bemutatása.	Rendszeres olvasási gyakorlatok
Fejlődő íráskészségek	Írásgyakorlatok (6)	Ebből írásbeli vizsgák (2)
Fejlődő nyelvi és beszéd-készség	Vita (1) és viták (6) egy kijelölt témáról	Vitapontok kiosztása egy választott témából
Szövegelemzési készségek fejlesztése	Gyakorlati munka: írott szöveg mélyreható elemzése (9)	Osztályozás
Fejlődő összefoglalási készség (kivonatolás)	Gyakorlati munka: szövegösszefoglalás (1)	Osztályozás
Fejlődő kutatásalapú vizsgálódási készségek	Gyakorlati munka: kutatás (2)	Osztályozás
Fejlődő logika	Gyakorlati munka: Érvek kialakítása és logikus sorrendbe állítása egy beszédhez (1)	Osztályozás
Az érvek értékeléséhez és ellenértékeléséhez szükséges készségek fejlesztése	Gyakorlati munka: információs szöveg elemzése (1)	Osztályozás
A retorikai narratíva létrehozásában való jártasság fejlesztése	Gyakorlati munka: Gyakorlati munka a nézőpontból történő elbeszélések gyakorlására (2)	Osztályozás
Egymás értékelésének készsége	Gyakorlati munka: írásbeli munkák értékelése (1)	Osztályozás
Fejlődő kritikus gondolkodási készség	Gyakorlati munka: értékelés, viták, megbeszélések.	Osztályozás

A retorika összevont, kétéves tanterve (11–12. évfolyam)

Az alábbi tanterv akkor alkalmazandó, ha a Veritas a retorikát csak a 11. és a 12. évfolyamon tanítja. A kétéves változat a négy évfolyam anyagából a retorikai gondolkodás alapjait, a történeti ívet, valamint az érvelés, a beszédírás és a szónoki előadás gyakorlatát tartalmazza; az olvasmánnyanyag arányosan szűkített, a tézisdolgozat felkészítése változatlan marad. Évfolyamonként heti egy óra, évi 36 óra.

11. évfolyam – a retorika alapjai és története (összevont tanterv)

Óraszám	Témák
1.	Bevezetőóra: a retorika fogalma, a tantárgy célja, követelményei és az értékelés rendje
2.	A meggyőzés természete: tájékoztató, inspiráló, meggyőző és manipulatív beszéd
3.	Étosz, pátosz, logosz – a retorikai meggyőzés három eszköze
4.	Az öt retorikai kánon: inventio, dispositio, elocutio, memoria, pronuntiatio
5.	Az érvelés alapjai: állítás, indok, bizonyíték; a szillogizmus és az enthüméma
6.	Érvelési hibák felismerése; a logika és a retorika kapcsolata a Trivium rendszerében

Óraszám	Témák
7.	Szóképek és alakzatok I.: hasonlat, metafora, megszemélyesítés, allúzió
8.	Szóképek és alakzatok II.: anafora, antitézis, oximoron, alliteráció, retorikai kérdés
9.	Gyakorlati munka: retorikai eszközök azonosítása és elemzése szövegben
10.	I. vizsga: fogalmak, retorikai eszközök, rövid szövegelemzés
11.	Az ókori retorika: Homérosz, Démoszthenész; Arisztotelész retorikafelfogása
12.	Platón: Szókratész védőbeszéde – az igazság és a meggyőzés viszonya
13.	A bibliai retorika: a próféta beszéd, a példázat és a hegyi beszéd szerkezete
14.	Cicero és a római szónoklat; a latin retorikai maximák
15.	Gyakorlati munka: beszédírás I. – téma, cél, közönség, vázlat
16.	II. vizsga; a félév értékelése
17.	A félév áttekintése és a második félév bevezetése
18.	A középkori keresztény retorika: Szent Ágoston – A keresztény tanításról
19.	Aquinói Szent Tamás érvelési módszere: a kérdés – ellenvetés – válasz szerkezet
20.	A reneszánsz retorika: Erasmus – A balgaság dicsérete
21.	A reformáció igehirdetése; a prédikáció mint retorikai műfaj
22.	Machiavelli: A fejedelem – a meggyőzés és a hatalom nyelve
23.	Vita I.: strukturált osztálytermi vita A fejedelem tézisei alapján
24.	Gyakorlati munka: az érvek kialakítása és logikus sorrendbe állítása
25.	Shakespeare: monológ-elemzés – a jellemábrázolás retorikája
26.	A szóválasztás hatása a jelentésre és a hangnemre; a stílusrétegek
27.	Az információs szöveg szerkezetének és retorikájának elemzése
28.	Gyakorlati munka: beszédírás II. – az írott beszéd megszerkesztése
29.	III. vizsga: írott beszéd bemutatása és értékelése
30.	A szónoki előadás: hanghordozás, tempó, szünet, testbeszéd
31.	Gyakorlati munka: beszédmondás, kortársi értékelés
32.	A felvilágosodás retorikája: Locke, Hume; az ész kora
33.	Hugh Blair és a modern retorikaelmélet kezdetei
34.	Vita II.: érveléses vita előre kiadott tételről
35.	A II. félév összefoglalása
36.	A tanév összefoglalása, a legfontosabb témák, osztályozás

12. évfolyam – modern retorika, kutatás és tézisvédés (összevont tanterv)

Óraszám	Témák
1.	Bevezetőóra: a 12. évfolyam célja, a tézisdolgozat és a szóbeli védés követelményei
2.	A modern nyilvános beszéd műfajai; a politikai retorika áttekintése
3.	A Függetlenségi Nyilatkozat – az érvelő közjogi szöveg elemzése
4.	Kossuth Lajos beszédei – a szillogizmus és az enthüméma a gyakorlatban
5.	Konzultáció: a tézisdolgozat témaválasztása és a kutatási kérdés megfogalmazása
6.	Az amerikai elnökök erkölcsi retorikája; J. F. Kennedy beszédeinek elemzése
7.	Winston Churchill beszédei – dramatikus felolvasás és elemzés
8.	Konzultáció: szakirodalom-keresés, forráskritika, a források hitelessége
9.	Gyakorlati munka: kutatási terv kidolgozása, jegyzetelési technikák
10.	I. vizsga: retorikai elemzés írásban
11.	A polgárjogi mozgalmak retorikája: Martin Luther King
12.	Sojourner Truth: Ain't I A Woman? – a szövegtani elemzés gyakorlata
13.	Konzultáció: hivatkozás, jegyzetapparátus, a plágium elkerülése
14.	A manipuláció retorikája: propaganda, féligazság, érzelmi ráhatás
15.	Hannah Arendt és a gonosz banalitása – a nyelv és a felelősség
16.	Konzultáció: a mesterséges intelligencia szöveggenerálása és a szerzőség kérdése
17.	A félév áttekintése és a második félév bevezetése
18.	Nelson Mandela 1964-es védőbeszéde és Szókratész védőbeszédének összevetése
19.	Mahatma Gandhi és a nem erőszakos ellenállás retorikája
20.	Konzultáció: az írásbeli kutatás bemutatása, kortársi értékelés
21.	A kortárs nyilvános beszéd: Malala Yousafzai, Greta Thunberg
22.	A szólásszabadság és annak korlátai – strukturált vita
23.	Konzultáció: a tézis egy részének bemutatása és a védés gyakorlása
24.	A személyes elbeszélés és az esszé: a hiteles hang megtalálása
25.	Gyakorlati munka: személyes elbeszélő esszé írása
26.	Konzultáció: az érvelés szerkezete a védésben, a kérdésekre adott válasz
27.	II. vizsga: érvelő esszé írása kiadott témáról, időre
28.	A tézisdolgozat szóbeli védésének próbája I.
29.	A tézisdolgozat szóbeli védésének próbája II. – kortársi és tanári értékelés
30.	Konzultáció: a bemutatás technikája, vizuális segédeszközök, időbeosztás
31.	A retorika és az etika: a felelős beszéd a keresztény hagyományban
32.	Konzultáció: egyéni felkészítés a védésre

Óraszám	Témák
33.	A tézisdolgozatok szóbeli védeése I.
34.	A tézisdolgozatok szóbeli védeése II.
35.	A tanult retorikai fogalomrendszer rendszerező áttekintése
36.	A tanév összefoglalása, a legfontosabb témák, osztályozás

A kétéves változatban elsajátítandó alapkompenciák

Alapkompencia	Az elsajátítás módszere	A vizsgálat módszere
Fejlődő olvasási készség	Kijelölt szövegek olvasása, jegyzetelés, írásbeli esszé	Rendszeres olvasási gyakorlatok, esszéértékelés
Fejlődő íráskészség	Beszédírás és érvelő esszé írása (évente legalább 4 alkalommal)	Írásbeli vizsga (évente 2)
Fejlődő nyelvi és beszéd-készség	Beszédmondás, vita, kiselőadás	Gyakorlati értékelés megadott szempontsor szerint
Fejlődő logikai és érvelési készség	Érvtérkép, érvelési hibák felismerése, vitagyakorlat	Osztályozás, kortársi értékelés
Fejlődő kutatási készség	Forráskeresés, forráskritika, hivatkozás	A tézisdolgozat és annak védeése
Egymás értékelésének készsége	Írásbeli munkák kortársi értékelése megadott szempontok szerint	Osztályozás

III.11.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a retorika tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A retorika a Trivium harmadik, lezáró ága: az a tantárgy, amelyben a grammatikai szakaszban összegyűjtött és a dialektikai szakaszban megértett tudás kifejezést nyer. A tantárgy interdiszciplináris hídként működik, és a képzés egészének kimeneti formáját adja meg.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A tantárgy a 11. és a 12. évfolyamon, összevont kétéves tanterv szerint valósul meg. Tananyaga a kiemelkedő szónoki életművek és beszédek elemzése az étosz, a pátosz és a logosz szempontjai szerint; a meggyőző kommunikáció, az érvelés és az akadémiai írás kulcsfogalmai; a kutatás, a hivatkozás és az idézés szabályai; valamint az akadémiai vita gyakorlata. A tantárgy túlnyomórészt a keresztény retorika kultúránkra gyakorolt hatására támaszkodik, figyelembe véve annak modern kori fejlődését is.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a tanuló a beszéd teljes, eredeti szövegével dolgozik. Imitatio: a klasszikus keresztény retorikapedagógia középpontjában az utánzás áll – az ékesszólás nem elsősorban szabálygyűjteményekből, hanem „az ékesen szólók

olvasásából és utánzásából” tanulható.³⁶ Beszélgetés: a strukturált vita és a beszédek közös elemzése. Memoriter: versek, irodalmi művek és beszédrészletek szó szerinti tudása és nyilvános előadása. Teológiai reflexió: az ékesszólás semleges eszköz, ezért „jobb a bölcsesség ékesszólás nélkül, mint az ékesszólás balgasággal” – a tantárgy központi erkölcsi kérdése a meggyőzés felelőssége. A szív formálása: a bátorság a nyilvános megszólaláshoz és az alázat a más álláspont meghallgatásához.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy célja nem a hatásos fellépés önmagában, hanem a megértett és elfogadott igazság megvédésére, illetve mások meggyőzésére való felkészítés. Visszatérő kérdései: mikor válik a meggyőzés manipulációvá; mivel tartozik a szónok a hallgatóságnak; és mit jelent szeretetben igazat mondani.

5. Tantárgyközi integráció. A retorika a logikára épül, és a magyar nyelv és irodalommal, a történelemmel, az Omnibusszal, az angol nyelvvel és a természettudománnyal áll közvetlen kapcsolatban: ezek adják a beszéd- és írástémákat. A tantárgy egyben a tézisportfólió megvédésére készít fel.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló önálló kutatáson alapuló, szabályosan hivatkozott szöveget ír, azt szóban előadja és vitában megvédi; etikusan kritizál minden forrást, és logikai hibaelemzéssel megítéli az érvek érvényességét. Az értékelés a szerkezetet, a forráskezelést, a nyelvi igényességet és az előadás hitelességét méri.

III.12. Audiovizuális művészetek (Art of Seeing)

A komplex művészeti oktatás a klasszikus keresztény tanterv egyik legfontosabb jellemzője. Ezen felül a klasszikus keresztény, a szerzői jog által védett tantervi elemeket tanítjuk, ami csoportonként változó lehet, mert a haladási ritmustól, az interdiszciplináris tartalmi átfedésektől és a 90 perces tanórai keret megfelelő módszertani kihasználtságától egyaránt függ. Ennek összegző tantervi elemeit a klasszikus keresztény tanterv átvételéről szóló szerződés keretezi, ütemezi.

Az audiovizuális művészetek (Art of Seeing) tantárgy művészi és alkotói szemlélet elsajátítására tesz kísérletet. Nemcsak technikákat és módszereket tanít, hanem teret és eszközt biztosít az egyéni szemlélet felfedezéséhez és az alkotói útkereséshez, ahol nincs jó és rossz alkotás.

A tantárgy keretein belül változatos feladatokban próbálhatják ki magukat a diákok. Rajzolás, karaktertervezés, stilizálás, digitális rajz és rövid animációk készítése. Emellett inspirációt meríthetnek kreatív íráshoz, felfedezhetnek hangszereket, akár saját dalokat is írhatnak, amit rögzítünk. A lehetőségek és a területek az osztályok érdeklődésének függvényében súlyozódnak, ez azt jelenti, hogy azokkal a területekkel fogunk behatóbban foglalkozni, amelyekre a legfogékonyabb az adott osztályközösség.

³⁶ Augustinus: De doctrina christiana IV,5.: „jobb a bölcsesség ékesszólás nélkül, mint az ékesszólás balgasággal”; elemzi: Markos: Passing the Torch, 141–145.

A tantárgy elsődleges célja az esztétikai érzékünkben és az önálló ötleteinkben való bizalom megerősítése. Az szép, amit szépnek érzünk, az jó, amit jónak érzünk (persze a jó ízlés és az emberi méltóság határain belül).

Ez az óra bátorítja a diákokat, hogy megtalálják saját hangjukat, felfedezzék az alkotás örömét és betekintést szerezzenek a projektalapú gondolkodásba, ami annyit tesz, hogy kitűzünk egy célt, megoldjuk a folyamat közben felmerülő nem várt problémákat, és befejezzük azt, amit elkezdtünk. Ez a tapasztalat önbizalmat ad és könnyebben vezet rá később az önálló ötletek, megoldások megvalósításához.

Az értékelés elsősorban nem a befejezett munkák minőségén alapul, inkább a részvételen, a proaktivitáson, az egyén önmeghaladására tett kísérletén.

A tantárgy óraszám, szerkezete és kerettantervi megfeleltetése:

Az Audiovizuális művészetek (Art of Seeing) tantárgy a Nemzeti alaptanterv Művészetek tanulási területének iskolai megvalósítása. A Veritas a tantárgyat a 9. és a 10. évfolyamon heti két órában (évi 72 óra), a 11. évfolyamon heti egy órában (évi 36 óra) tanítja. A tantárgy a Művészetek tanulási területnek azt a három kerettantervét – a vizuális kultúráét, az ének-zenét, valamint a mozgóképkultúra és médiaismeretét – fedi le hiánytalanul, amelyeket a Veritas kötelező tantárgyi keretben valósít meg. A tanulási terület negyedik kerettantervét, a dráma és színházét a Veritas önálló, szabadon választható tantárgyként, a 9. évfolyamon tanítja; annak helyi tantervét a választható tárgyak között közöljük.

A Nemzeti alaptanterv II.2.1.3. táblázatához fűzött rendelkezés szerint „két évfolyamos ciklusokon belül az ajánlásban megfogalmazott óraszámok átcsoportosíthatók a helyi tantervben meghatározott módon”. A Veritas ezzel a lehetőséggel él: a 9–10. évfolyam kétéves ciklusán belül a vizuális kultúra anyagát a 9., az ének-zene anyagát a 10. évfolyamra csoportosítja át. Így mindkét tantárgy teljes kerettantervi óraszám megvalósul, a tanuló pedig egy-egy tanévben egy összefüggő alkotói folyamatot járhat végig – ami a klasszikus keresztény módszertan projektalapú szemléletének felel meg.

A Veritas ugyanezzel a lehetőséggel él a 11–12. évfolyam kétéves ciklusán belül is: a Nemzeti alaptanterv szerint a 12. évfolyamon a dráma és színház vagy a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy kötelezően választandó, és a Veritas ebből a párból a mozgóképkultúra és médiaismeretet választja, annak teljes kerettantervi anyagát pedig a 11. évfolyamra csoportosítja át. Így a kötelezően választandó tantárgy anyaga hiánytalanul megvalósul, egyetlen tanévben, összefüggő alkotói folyamatként.

A megfeleltetés a következő:

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	A lefedett kerettanterv	Kerettantervi alapóraszám
9.	2	72	Vizuális kultúra 9–10. évfolyam	68 óra
10.	2	72	Ének-zene 9–10. évfolyam	68 óra

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	A lefedett kerettanterv	Kerettantervi alapóraszám
11.	1	36	Mozgókép-kultúra és médiaismeret („a 11. vagy a 12. évfolyamon” változat)	34 óra

A vizuális kultúra kerettantervének témakörei (9. évfolyam, 68 óra):

Témakör	Javasolt óraszám
Korszak, stílus, műfaj	12
Kortárs művészeti jelenségek – művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	10
A vizuális közlés hatásmechanizmusa – vizuális információfeldolgozás	8
Digitális képkalkotás, közösségi média – digitális tartalom-előállítás, személyesség	6
Design, divat, identitás – tervezett környezet, azonosulás	16
Környezet és fenntarthatóság – a természeti és a tervezett környezet egyensúlya	16
Összesen	68

Az ének-zene kerettantervének témakörei (10. évfolyam, 68 óra):

Témakör	Javasolt óraszám
Zeneművek / énekes anyag	20
Javasolt zeneművek / zenehallgatási anyag	36
Komplex készségfejlesztés	12
Összesen	68

A mozgókép-kultúra és médiaismeret kerettantervének témakörei (11. évfolyam, 34 óra):

Témakör	Javasolt óraszám
A média fogalma és kifejezőeszközei; a hír fogalma, típusai, a hírérték	3
A tömegkommunikáció fogalma és eszközei; a közszolgálati és a közösségi média szerepe	3
Tudatos médiahasználat az egyén és a társadalom szempontjából	2
A média társadalmi szerepe, használata: médiaetika, médiaszabályozás	2
A mozgóképi közlésmód kifejezőeszközei; szövegépítkezés a hagyományos és az új médiában	6
Kultúra és tömegkultúra; esztétikai minőség és fogyasztói társadalom	8
A magyar film: alkotók és alkotások, korszakok, jeles rendezők és színészek	10

Témakör	Javasolt óraszám
Összesen	34

A keresztény dicsőítés (worship) nem tantárgy, hanem a Veritas közösségi programja, ezért nem képezi a helyi tanterv részét; rendjét a szervezeti és működési szabályzat, illetve az éves munkaterv tartalmazza.

A kerettantervek teljes szövege:

Vizuális kultúra 9–10. évfolyam; Ének-zene 9–10. évfolyam; Mozgóképkultúra és médiaismeret 11–12. évfolyam (Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára), Oktatási Hivatal.

9. évfolyam

Saját magunk lerajzolása, karakterünk megmozgatása. Esetleg ezekből a karakterekből rövid párbeszédok animációs rövidvideók készítése. Betekintés a rajzfilmkészítésbe. Ismerkedés a festéssel és képkeltő technikákkal. Tintafolyatás, montázs, stencilezés.

Óraszám	Téma
1–2.	Ismerkedés, bevezetés, mi is a kreativitás?
3–4.	Híres polihisztorok a történelemben, a kíváncsiság mint hajtóerő
5–6.	Az animáció, lineart készítése iPaddel, önarckép referencia alapján
7–8.	Az önarcképek minimális animálása, szem-szájmozgás, egy mondat felvétele és alávágása
9–10.	A projekt befejezése, egy arc, ami elmond egy felvett mondatot
11–12.	Animáció: A kosárlabda beesik a kosárba. A tárgyak animálásának alapjai, lehetőségei
13–14.	Brainstorming (ötletbörze). Megvitatjuk, hogy a későbbiekben miket valósíthatnánk meg, ötletelünk gegeken, rajzfilmsorozaton, animációkkal elmesélhető történeteken.
15–16.	Animációk nézése, elemzése, véleményezése
17–18.	Kreativitás, a keretek nélküli alkotás: „a mindenés doboz”
19–20.	Hogyan viselkedik a festék?
21–22.	Koncepciók, inspiráló ötletek az ábrázoláshoz. A tudatos képi közlés módszertana.
23–24.	Stickerek, matricák, kivágott formák lehetőségei a rétegelésben
25–26.	Ragasztás, montázsolás újságokból
27–28.	Tintafolyatás, kiegészítés tűfilccel
29–30.	Festészet festészeti stílusok, mérföldkövek
31–32.	Összefoglalás, értékelés – a munka értékelése, osztályozás

10. évfolyam

Ezen az évfolyamon a zenével és a hangszerekkel foglalkozunk, dalt szerzünk vagy feldolgozást készítünk, amit demó szinten rögzítünk.

Óraszám	Téma
1-2.	Kreativitás a zenében, intuitív hozzáállás
3-4.	Ismerkedés hangszerekkel: gitár, ukulele, billentyű, hárfa, kalimba
5-6.	Alapakkordok különböző hangszereken
7-8.	A hangszer és mi. Gitáron pengetett hangsorok dúdolása
9-10.	Zeneszerzés I. – 2 akkord, egyszerű melódia, 2-3 hangszerrel
11-12.	Zeneszerzés II. – A zeneszerzés folytatása, a dal csiszolása, rögzítése
13-14.	Zeneszerzés III. – A rögzítés befejezése, loop létrehozása, továbbbővítés
15-16.	Zeneszerzés IV. – A zeneszám utólagos keverése, meghallgatása, javítás, véglegesítés
17-18.	A közös éneklés pszichológiája és szociológiája, biztatás és bátorítás I.
19-20.	A közös éneklés pszichológiája és szociológiája, biztatás és bátorítás II.
21-22.	Egy saját vagy választott dal megtanulása I. – alapok
23-24.	Egy saját vagy választott dal megtanulása II. – az önállóan tanult részek összehangolása
25-26.	Egy saját vagy választott dal megtanulása III. – közös előadás gyakorlása
27-28.	Egy saját vagy választott dal megtanulása IV. – hangfelvétel készítése
29-30.	Egy saját vagy választott dal megtanulása V. – a hangfelvétel szerkesztése, közös tisztítása, utómunkálatok
31-32.	Összefoglalás, értékelés – a kész zeneszám meghallgatása és előadása az iskolának, a munka értékelése, osztályozás

11. évfolyam

Ebben az évben elkészítjük az iskolamagazint, amiben összegyűjtjük a diákok rajzait, írásait, cikkeit. 32-36 oldalas A4-es magazin, a végén kinyomtatjuk a magazint pár példányban.

Óraszám	Téma
1-2.	Az érdeklődés felkeltése és a magazinok – Beszélgetés arról, hogy mi érdekel minket, mire kapjuk fel a fejünket, hogyan lehet megragadni egy olvasóközönség figyelmét.
3-4.	A kiadványszerkesztés formai szabályai. Milyen szempontoknak kell megfelelni?
5-6.	Magazinszerkesztés I. – kész saját versek, írások, rajzok, kiválogatása, képek, hátterek keresése
7-8.	Magazinszerkesztés II. – rovatok kitalálása, véleménycikkek, ajánlások, érdekes ténygyűjtemények
9-10.	Magazinszerkesztés III. – az eddig megírt tartalmak közös formálása, szín- és betűválasztás

Óraszám	Téma
11–12.	Magazinszerkesztés IV. – az eddig megírt tartalmak közös formálása, szín- és betűválasztás, formai véglegesítés
13–14.	Magazinszerkesztés V. – borítótervezés
15–16.	A magazinkiadás rejtelmek – meghívott előadó, előadás a témához
17–18.	A közlés szabályai, támpontok új írásokhoz létrehozásához
19–20.	Magazinszerkesztés VI. – kreatív írás: versek, novellák
21–22.	Magazinszerkesztés VII. – kreatív írás: versek, novellák, tartalmi véglegesítés
23–24.	Magazinkiadás I. – nyelvi és tartalmi ellenőrzés
25–26.	Magazinkiadás II. – nyomdai előkészítés, tördelés
27–28.	Magazinkiadás III. – a magazin végső átnézése, tényleges véglegesítés és leadás
29–30.	Magazinkiadás IV. – az ajánlatkérés módja, tényleges ajánlatkérés, a nyomdai leadás és nyomtatás folyamata
31–32.	Összefoglalás, értékelés – a legyártott magazin közös megtekintése az iskolával, a munka értékelése, osztályozás

III.12.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az audiovizuális művészetek (Art of Seeing) tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A tantárgy a modell zene (musica) szintjének fő tantervi hordozója. Ennek a szintnek a feladata nem a technikai művészeti műveltség, hanem az affektív tartomány formálása, „a szív behangolása”: a zene, a költészet, a kép és a narratíva azok a megismerést megelőző erők, amelyek a racionális megértés előtt alakítják a világképet és a vágyakat.³⁷ Ahol az iskola ezt elhanyagolja, ott „mellkas nélküli embereket” nevel: olyan értelmiséget, amelyből hiányzik az erényes cselekvéshez szükséges érzelmi stabilitás.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A tantárgy a Nemzeti alaptanterv Művészetek tanulási területének iskolai megvalósítása: a 9. évfolyamon a vizuális kultúra, a 10. évfolyamon az ének-zene, a 11. évfolyamon a mozgóképkultúra és médiaismeret kerettantervét fedi le hiánytalanul. A kétéves cikluson belüli átcsoportosítás célja az, hogy a tanuló egy-egy tanévben egy összefüggő alkotói folyamatot járhasson végig – ez a klasszikus keresztény módszertan projektalapú szemléletének felel meg. A tantárgy emellett a szerzői jog által védett klasszikus keresztény tantervi elemeket is tanítja.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a kánon műveivel – festményekkel, zeneművekkel, filmekkel – való közvetlen találkozás, reprodukció és felvétel helyett lehetőség szerint eredetiben. Imitatio: a nagy mesterek eljárásainak utánzása mint tanulási forma. Beszélgetés: a mű közös elemzése és az alkotói döntések megvitatása. Memoriter: zeneművek, képek és filmek felismerhető törzsanyaga. Teológiai reflexió: mi teszi a szépet széppé, és hogyan viszonyul az ember alkotó tevékenysége a Teremtőhöz. A szív formálása: a tantárgy központi feladata – a projektalapú gondolkodás (célkitűzés, a felmerülő problémák megoldása, a megkezdett munka befejezése) önbizalmat ad, és az egyéni látásmód felfedezésére bátorít.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy a művészeti nevelést nem technikai készségfejlesztésként, hanem a jellemformálás alapvető eszközeként kezeli. Visszatérő kérdései: van-e mérce a szépségben; mit jelent képmásként alkotni; és hogyan függ össze az alkotás öröme a teremtés örömével. A tantárgy erősíti azt a szemléletet, amelyben a természettudományos gondolkodás nem választható el élesen a humán tudományok filozófiai rétegeitől.

5. Tantárgyközi integráció. A tantárgy az Omnibusszal, a magyar nyelv és irodalommal, a történelemmel és a retorikával kapcsolódik össze a korszakok művészeti anyagában, a táblajáték és digitális kultúrával pedig a digitális alkotás eszközeiben. A 11. évfolyamos iskolamagazin egyszerre a mozgóképkultúra és médiaismeret kerettantervi témaköreinek gyakorlati megvalósítása és önálló alkotói projekt. A keresztény dicsőítés (worship) nem tantárgy, hanem a Veritas közösségi programja, ezért nem képezi a helyi tanterv részét.

6. Kimenet és értékelés. A kimenet évfolyamonként egy befejezett alkotói projekt, a 11. évfolyamon az iskolamagazin. Az értékelés elsősorban nem a befejezett munkák minőségén alapul, hanem a részvételen, a proaktivitáson és az egyén önmeghaladására tett kísérletén – ez a klasszikus keresztény formáló szemlélet közvetlen következménye.

III.13. Táblajáték és digitális kultúra

A tantárgy integráló jellegű, ám módszereit tekintve komplex, illetve kimondottan a klasszikus keresztény oktatási rendszerre, pontosabban a klasszikus keresztény módszerre jellemző tananyagtartalmak is megjelennek.

Ilyen például az, hogy a tárgy keretén belül a sakk alapvető szabályait és szabályszerűségeit is elsajátítják a tanulók, mely tudást aztán csoportfoglalkozás-formában, először oktatófeladatokkal, később egymás ellen és online mérkőzések formájában mérjük. A foglalkozásokat a tárgyfelelős mellett tanárcsapattal, vagyis több tanárral oktatjuk annak érdekében, hogy a sakk különböző játékelemeit szinergisztikus formában, területspecifikus szaktudással adjuk át a tanulóknak.

A sakkot mint taneszközt alkalmazva, szabályrendszerként való használata nyomán a tárgy célja a kombinatorika és absztrahálás, a tervezési készség és a kreativitás fejlesztése is. Ezeket a táblajátékokban mutatott teljesítmény nyomán formális és számszerű módon mérni is tudjuk, a sakkjátékosi tehetséggondozásban tapasztalt tendenciák és életkori sajátosságok alapján. Mindez kézenfekvő kifutást jelent az egyesületi sport irányába a tehetséges játékosok számára, és a foglalkozás felépítése nyomán ezek a diákok már a kiinduláskor rendelkeznek az ott megszokotthoz hasonló tanrendhez kapcsolódó tapasztalatokkal.

A tárgy ezen felül több, később fontossá váló egyéni és társas készségek (soft skill) és tanulásmódszertani eszköz kifejlesztését is elősegíti: a sportszerűség és a versenyszellem, a rendszeresség és a koncentráció, valamint a közös szellemi munkavégzés menetére nyújtott, a sakk rendszeréből adódóan konkrét és számszerű visszajelzés egyedi módon biztosítja az intellektuális önfejlesztés igényének és a versenyhelyzetben való helytállásnak alapjainak, mint fontos kompetenciáit.

A tanulók az elsajátított tudást a közösségi szolgálat keretein belül is kamatoztathatják, mégpedig úgy, hogy partneriskolákban, óvodákban, a fenntartói intézményhálózaton belül elsősorban, ingyen, szolgálatként foglalkoznak a náluk fiatalabb gyerekekkel. A tudásátadás olyan kompetenciákat fejleszt, ami az iskola gyakorlatában máshol is megjelenik, például a tanulói mentorprogramban.

Emellett a tantárgyhoz kapcsolódóan a digitális kompetencia fejlesztéséhez a tanulók a következő szoftverek és felületek használatát tanulják a diákok: Microsoft Office (Word, PowerPoint, Excel), Canva, weblapkészítés (Wordpress), Prezi, Google Űrlap és egyéb Google-felületek.

A tantárgy óraszám, szerkezete és kerettantervi megfeleltetése:

A Veritas a tantárgyat a 9. évfolyamon heti két órában (évi 72 óra), a 10., a 11. és a 12. évfolyamon heti egy órában (évi 36 óra) tanítja. A tantárgy a digitális kultúra kerettantervét teljes tartalmi lefedettséggel megvalósítja, a táblajáték-tananyag pedig a klasszikus keresztény módszertan szerinti többlet, amely a kombinatorikus és a stratégiai gondolkodást fejleszti.

A digitális kultúra kerettantervének alapóraszám a 9–10. évfolyamon 102 óra, a 11. évfolyamon 68 óra. A Veritas ezt az alábbiak szerint valósítja meg; a 11. évfolyamos kerettantervi anyagot – a Nemzeti alaptanterv kétéves ciklusra vonatkozó átcsoportosítási lehetőségével élve – a 11. és a 12. évfolyam között osztja meg:

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	A lefedett kerettantervi anyag
9.	2	72	Digitális kultúra 9–10. évfolyam (102 óra) – első rész
10.	1	36	Digitális kultúra 9–10. évfolyam (102 óra) – második rész
11.	1	36	Digitális kultúra 11. évfolyam (68 óra) – első rész
12.	1	36	Digitális kultúra 11. évfolyam (68 óra) – második rész

Évfolyam	Heti óraszám	Éves óraszám	A lefedett kerettantervi anyag
Összesen		180	102 + 68 = 170 kerettantervi óra

A digitális kultúra kerettantervének témakörei – 9–10. évfolyam (102 óra):

Témakör	Javasolt óraszám
Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	25
Információs társadalom, e-Világ	3
Mobiltechnológiai ismeretek	4
Szövegszerkesztés	11
Számítógépes grafika	14
Multimédiás dokumentumok készítése	4
Online kommunikáció	4
Publikálás a világhálón	14
Táblázatkezelés	12
Adatbázis-kezelés	5
A digitális eszközök használata	6
Összesen	102

A digitális kultúra kerettantervének témakörei – 11. évfolyam (68 óra), a 11. és a 12. évfolyamon megvalósítva:

Témakör	Javasolt óraszám
Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	20
Információs társadalom, e-Világ	4
Mobiltechnológiai ismeretek	4
Szövegszerkesztés	4
Online kommunikáció	2
Táblázatkezelés	12
Adatbázis-kezelés	20
A digitális eszközök használata	2
Összesen	68

9. évfolyam

A helyi tanterv a tananyagot a 9. évfolyamban 2 fő téma köré szervezi: Rávezető táblajátékok és sakkalapismeretek.

A tervezés kiindulási pontja a tanulók közvetlen motivációjának fenntartása mellett az önálló, egyéni gondolkozásmód elősegítése és célirányos fejlesztése. A lépésről lépésre történő új ismeretek feldolgozását kellő mennyiségű gyakorló-összefoglaló foglalkozás követi, ezáltal alapossá téve a tananyag mélyebb elsajátítását. Tekintettel a tantárgy jellegére, a gyakorlati részvétel kerül előtérbe a szintén fontos, ám jelen esetben háttérbe szoruló elméleti túlsúllyal szemben.

A tervezett óraszámoktól a tanulók reakciói, haladási sebességük függvényében lehet és célszerű kis mértékben eltérni abból a célból, hogy az érdeklődési és aktivitási szándék minél magasabb szinten tartható legyen.

Témák	Új tananyag feldolgozása (óraszám)	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés (óraszám)	Teljes óraszám
I. Rávezető táblajáték	14	2	16
II. Sakk alapismeretek	16	4	20
Az óra sorszáma	Az óra témája	Új fogalmak	Javasolt tevékenységek, munkaformák
RÁVEZETŐ TÁBLAJÁTÉK			
1-2 3-4	Ismerkedés, diákbeszámoló a táblajátékokhoz való kapcsolatukról Rávezető játékok	tábla, mező, átló, sarok, és minden, amit a diákok említenek	Játék – tábla részeinek bemutatása, 8×8 mező megismertetése, sötét világos mező különbsége, Vadászok és nyúl játék kipróbálása párokban
5-6 7-8	Rokon táblajátékok bemutatása, kettőstámadás az amóbbában, lépéskényszer a malomban	amóba, korong, kettőstámadás, fenyegetés, patt,	Amóba játék demonstrálása, korongokkal, a játék műveleteinek bemutatása, malom kritikus helyzeteinek ismertetése, párokban gyakorló játékok
9-10 11-12	Orosz Dáma történetének megismerése	dáma, ütéskényszer, gyalog, taktikai motívum	Dáma játék demonstrálása, video alkalmazása, párokban gyakorló játékok
13-14 15-16	Egyszerű Dáma feladványok Összefoglalás Ellenőrzés	bak, töltés, szélsőgyalog	Dáma demonstratív gyakorlása, szóbeli és egyszerű tesztfelmérés,

Témák	Új tananyag feldolgozása (óraszám)	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés (óraszám)	Teljes óraszám
			gyakorló játékok
SAKKALAPISMERETEK			
1-2 3-4	Szabályismeret, bábuk képességei, értékei	bábuk elnevezése, centrum, átló, vonal, sor, sarok, mező, sötét világos, döntetlen	Sakk demonstrációs táblán és videón a fogalmak részletes ismertetése és bemutatása
5-6 7-8	Koordináták megismerése Csillag ütogetés lichess weboldalon	sakk szoftver, sakkozás számítógépen számítógéppel, lépések fejben követése, koordináta	lichess web bemutatása, használata, párokban egyszerű sakkállás lejátszása
9-10 11-12	Mattadás	mattfajták, ollózás vezérrel és bástyával, alapsori matt és kivédése	Sakk demonstrációs táblán és videón a fogalmak részletes ismertetése és bemutatása, csoportokban egyszerű mattok beadása
13-14 15-16	Kifejlődés a megnyitásban, természetes lépések	megnyitás, kifejlődés, sánc, összekötött bástyák, centrumhódítás	Sakk demonstrációs táblán és videón a fogalmak részletes ismertetése és bemutatása, párokban kifejlődés gyakorlása
17-18 19-20	Összefoglalás, ellenőrzés		Szóbeli és egyszerű tesztfelmérés, gyakorló játékok

10. évfolyam

Az oktatás célja a 10. évfolyamban a tanulók logikai készségének felszínre hozása, illetve hatékony továbbfejlesztése. A helyi tanterv a tananyagot 2 fő téma köré szervezi: Versenyzésre alkalmas táblajátékok és Haladó sakkismeretek.

A tanterv kiindulási pontja a tanulók közvetlen motivációjának fenntartása mellett az önálló, egyéni gondolkozásmód elősegítése és célirányos fejlesztése. A lépésről lépésre történő új ismeretek feldolgozását kellő mennyiségű gyakorló/összefoglaló foglalkozás követi ezáltal alapossá téve a tananyag mélyebb elsajátítását. Tekintettel a tantárgy jellegére, a gyakorlati részvétel kerül előtérbe a szintén fontos, ám jelen esetben háttérbe szoruló elméleti túlsúllyal szemben.

A tervezett óraszámoktól a tanulók reakciói, haladási sebességük függvényében lehet és célszerű kis mértékben eltérni abból a célból, hogy az érdeklődési és aktivitási szándék minél magasabb szinten tartható legyen.

Témák	Új tananyag feldolgozása (óraszám)	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés (óraszám)	Teljes óraszám
I. Versenyzésre alkalmas táblajáték	9	3	12
II. Haladó sakkismeretek	18	6	24
Az óra sorszáma	Az óra témája	Új fogalmak	Javasolt tevékenységek, munkaformák
VERSENYZÉSRE ALKALMAS TÁBLAJÁTÉKOK			
1-2	Ismétlés, elmúlt évi tananyag áttekintése Amőba, Malom, Vadászok és a nyúl, Dáma		Szóbeli ellenőrzés, Páros játék - feladványok Diákok kérdései
3-4	Betekintés a táblajátékok tágabb világába	Mahjong, Mancala, Sógi, Gó alapjai	Új játékok demonstrálása, videó lejátszásával, kipróbálás csoportonként tábla mellett
5-6	Ellenőrzés Backgammon alapjai	Backgammon, kocka, dupla dobás, futókorong, ház, sorompó	Ellenőrző teszt Új játék bemutatása demonstrációs táblán
7-8	Backgammon stratégiák bővítése	aranypont, ezüstpont, mid-point, bárpont, pont-kidolgozás	Gyakorló feladatok demonstrálása, csoportos begyakorlás
9-10	Nemzetközi dáma megismertetése	verseny, rating- ÉLŐ pontszám, szellemi sportok olimpiája	Lidraughts.org weboldal segítségével dáma elemzés
11-12	Gyakorlás ellenőrzés		Teszt és szóbeli ellenőrzés
HALADÓ SAKKISMERETEK			
1-2	Elmúlt évi tananyag áttekintés, tudásfrissítés		
3-4 5-6 7-8	Gyalogátváltozás	szabad gyalog, izolált és összekötött gyalog, áttörés, lépéskényszer, oppozíció, geometriai alakzat	Demonstrációs táblán, csoportos feladványfejtés, gyalogháború mérkőzések

Témák	Új tananyag feldolgozása (óraszám)	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés (óraszám)	Teljes óraszám
9-10 11-12 13-14	Mattadás 2, patt elkerülése	vezérrel mattadás, sarokba szorult király pattveszélyben, pattveszély, susztermatt, 1 lépéses matt, páncélgyalogok	Sakk demonstrációs táblán és videón a fogalmak részletes ismertetése és bemutatása. Csoportokban különféle mattok beadása és patt feladványok
15-16	Ellenőrzés		
17-18 19-20	Fordított színnel gondolkodás, megnyitások, sakkóra használata	megnyitásnevek, Szláv védelem, London-szisztéma, Angol védelem, Szicíliai védelem, világos kezdés: előny	Sakk demonstrációs táblán és videón a fogalmak részletes ismertetése és bemutatása. Gyakorlás
21-22 23-24	Ellenőrző 7 fordulós villámverseny		Villámverseny lebonyolítása

11. évfolyam

Az oktatás célja a 11. évfolyamban a tanulók logikai készségének felszínre hozása, valamint hatékony továbbfejlesztése. A helyi tanterv a tananyagot 3 fő téma köré szervezi: Versenyzésre alkalmas táblajátékok, Haladó sakkismeretek, A meglévő tudás továbbadása.

A tanmenet kiindulási pontja a tanulók közvetlen motivációjának fenntartása mellett az önálló, egyéni gondolkozásmód elősegítése és célirányos fejlesztése. A lépésről lépésre történő új ismeretek feldolgozását kellő mennyiségű gyakorló/összefoglaló foglalkozás követi ezáltal alapossá téve a tananyag mélyebb elsajátítását. Tekintettel a tantárgy jellegére, a gyakorlati részvétel kerül előtérbe a szintén fontos, ám jelen esetben háttérbe szoruló elméleti túlsúllyal szemben.

A tervezett óraszámoktól a tanulók reakciói, haladási sebességük függvényében lehet és célszerű kis mértékben eltérni abból a célból, hogy az érdeklődési és aktivitási szándék minél magasabb szinten tartható legyen.

Témák	Új tananyag feldolgozása (óraszám)	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés (óraszám)	Teljes óraszám
I. Versenyzésre alkalmas táblajáték	4	2	6

Témák	Új tananyag feldolgozása (óraszám)	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés (óraszám)	Teljes óraszám
II. Haladó sakkismeretek	18	6	24
III. A meglévő tudás továbbadása	4	2	6
Az óra sorszáma	Az óra témája	Új fogalmak	Javasolt tevékenységek, munkaformák
VERSENYZÉSRE ALKALMAS TÁBLAJÁTÉKOK			
1-2	Ismétlés Haladó Backgammon ismeretek	valószínűség számítás és a Backgammon kapcsolata, duplázó kocka, hatosfal, harcmódorok változtatása	Szóbeli ellenőrzés, új játékok demonstrálása, videó lejátszásával, kipróbálás csoportonként, tábla mellett
3-4	Elemző szoftver a Dámában és a Backgammonban	Gnu, engine, parti elemzés, jónak tűnő rossz lépés	A szoftverek bemutatása
5-6	Ellenőrzés - Dáma és Backgammon szimultán	szimultán	Szimultán – Csoportos játék
HALADÓ SAKKISMERETEK			
1-2	Elmúlt évi tananyag áttekintés, tudásfrissítés		Szóbeli ellenőrzés, Páros játék - feladványok Diákok kérdései
3-4 5-6 7-8 9-10	Taktikai elemek	villa, nyárs, üteg, felfedés, szélmalom, kettős sakk, kötés, sütiszabály	Demonstrációs táblán, csoportos feladványfejtés, páros gyakorlatok
11-12 13-14	Döntetlen fajták, különleges sakkszabályok, sakktörténelem	Remi, j'adoube, tükörkép, 50 lépés szabály, játszmalap, játszma vezetés, szovjet sakkiskola, kávéházi sakk, sakkozók a történelmi személyiségek között	Sakk demonstrációs táblán és videón a fogalmak részletes ismertetése és bemutatása Diákok előadása (korábban kiadott feladat alapján)
15-16	Ellenőrzés		Szóbeli és egyszerű teszt felmérés. Gyakorló játékok
17-18 19-20	Különleges sakkfajták	francia sakk, csillagsakk, tandem, 4 kezes, 'AZT NE!' sakk, varázsló	Sakk demonstrációs táblán és videón a fogalmak részletes

Témák	Új tananyag feldolgozása (óraszám)	Képességfejlesztés, összefoglalás, gyakorlás, ellenőrzés (óraszám)	Teljes óraszám
			ismertetése és bemutatása. Gyakorlás
21-22 23-24	Ellenőrző 7 forduló villámverseny		Villámverseny lebonyolítása
A MEGLÉVŐ TUDÁS TOVÁBBADÁSA			
1-2 3-4	A 4. évfolyamos tananyag továbbadásának technikája	pedagógia, oktatás, diák-tanár kapcsolat, számonkérés, inspirálás	Interaktív beszélgetés, kérdések, gyakorló oktatás párban
5-6	Gyakorló tanítás diákok által csoportosan a szülők felé nyílt órán		diákok oktatási bemutatót tartanak

12. évfolyam

A 12. évfolyamon a tantárgy a digitális kultúra kerettantervének 11. évfolyamra előírt anyagából az adatbázis-kezelést, a táblázatkezelés összetettebb feladatait és az algoritmizálás záró témaköreit dolgozza fel, az érettségi vizsgára való felkészülést is szolgálva. A táblajáték-tananyag ezen az évfolyamon a meglévő tudás továbbadására szorítkozik: a tanulók a közösségi szolgálat keretében partnerintézményekben tartanak sakkfoglalkozásokat, és megszervezik a Veritas házi versenyét.

III.13.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a táblajáték és digitális kultúra tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A tantárgy két szinten áll: a szabad művészetek Quadrivium-ágához tartozik a kombinatorikus és stratégiai gondolkodás fejlesztésével, a gimnasztika szintjéhez pedig a fegyelem, a szabálykövetés és a versenykultúra gyakorlásával. A Triviumban a dialektikai szakaszhoz kapcsolódik: a játék a következmények végiggondolásának iskolája.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A Veritas a tantárgyat a 9. évfolyamon heti két, a 10., a 11. és a 12. évfolyamon heti egy órában tanítja. A digitális kultúra kerettantervét teljes tartalmi lefedettséggel megvalósítja; a táblajáték-tananyag – a sakk szabályai és szabályszerűségei, majd a mérkőzészerű gyakorlás – a klasszikus keresztény módszertan szerinti többlet. A foglalkozásokat a tárgyfelelős mellett tanár csapat tartja, hogy a játék különböző elemei területspecifikus szaktudással kerüljenek átadásra.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a tanuló valódi partikkal és valódi digitális forrásokkal dolgozik, nem kizárólag feladatgyűjteménnyel. Imitatio: klasszikus játszmák és mintaadó megoldások elemzése és utánzása. Beszélgetés: a lépés indoklása és a hiba közös feltárása a parti után. Memoriter: megnyitási sémák, alapvégjátékok és a digitális eszközhasználat alapfogalmai. Teológiai reflexió: a szabály és a szabadság viszonya, a vereség tisztességes elfogadása, valamint a digitális térben tanúsított magatartás felelőssége. A szív formálása: a koncentráció, a türelem, a szabálykövetés és a versenyben tanúsított tisztesség.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy a játékot komolyan veszi: a lépés következményeinek végiggondolása és a vereség elviselése a jellemformálás eszköze. A digitális kultúra tananyagában visszatérő kérdés az igazmondás, a szerzői jog tisztelete és a figyelem sáfársága.

5. Tantárgyközi integráció. A matematikával a kombinatorikus és stratégiai gondolkodásban, a logikával a következtetési sémákban, az Art of Seeinggel a digitális alkotás eszközeiben kapcsolódik össze. A tantárgy a közösségi szolgálat keretében elszámolható órákat is biztosít: a felsőbb évfolyamok mentorálhatják a kisebbeket az iskolán belül és más intézményekben.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló a digitális kultúra kerettantervi követelményeit teljesíti, és a táblajáték területén önálló, mérkőzészerű teljesítményt nyújt. Az értékelésben a gyakorlati részvétel kerül előtérbe; a kimagaslóan tehetséges tanulók számára a Veritas egyesületi keretben versenysport-lehetőséget biztosít sakkból.

III.14. Testnevelés

A tantárgyat mindenben a magyar elvárások szerint oktatjuk, különösen a kötelező mérések miatt ragaszkodunk a magyar kerettantervhez, a tananyagtartalomhoz. Az egészség védelme, a versenysport támogatása meghatározó az iskola értékrendjében. Az öt testnevelésóra közül legfeljebb kettő váltható ki igazolt, versenyszerűen sportoló tanulóink esetében; a kiváltás részletes rendjét a pedagógiai program Testnevelés című fejezete szabályozza.

A tantárgy óraszám, szerkezete és kerettantervi megfeleltetése:

A Veritas a testnevelés tantárgyat mind a négy évfolyamon heti 5 órában (évi 180 óra), a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdése szerinti mindennapos testnevelés keretében tanítja; a négy évfolyamon összesen heti 20 óra.

A Nemzeti alaptanterv II.2.1.1. táblázata a Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási területre a 9–10. és a 11–12. évfolyamon egyaránt heti 10 óra alapóraszámot határoz meg; a Veritas ezt pontosan teljesíti. A tantárgy a „Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára” testnevelés kerettantervét teljes tartalmi lefedettséggel valósítja meg, magyar nyelven.

Az öt órából legfeljebb heti kettő váltható ki – kérelemre, az Nkt. 27. § (11) bekezdése alapján – iskolai sportköri sporttevékenységgel, illetve igazolt, versenyszerűen sportoló tanuló esetében a sportszervezet keretében szervezett edzéslátogatással. A kiváltás eljárási rendjét a pedagógiai program Testnevelés című fejezete tartalmazza.

Testnevelés 9–12. évfolyam (Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára)
https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/Testneveles_K.docx

III.14.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a testnevelés tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A testnevelés a modell gimnasztika szintjének tantervi hordozója. A klasszikus keresztény felfogásban ez a szint nem kiegészítő tevékenység, hanem a nevelés önálló pillére: a testi fegyelem és a testet öltött rend a jellemformálás része, és a tantervi adatok szerint a testi-lelki fegyelem hangsúlyos jelenléte a képzési modell hosszú távú eredményeivel is összefügg.³⁸

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A tantárgyat a Veritas mindenben a magyar kerettanterv szerint, a magyar tananyagtartalommal tanítja; ehhez a kötelező mérések miatt is ragaszkodik. Az egészség védelme és a versenysport támogatása az iskola értékrendjének meghatározó eleme. A Veritas az öt testnevelésóra közül legfeljebb kettőt vált ki igazolt, versenyszerűen sportoló tanulóinál.

3. Módszertani megvalósulás. Imitatio: a helyes mozgásforma mintaadó bemutatása és utánzása. Beszélgetés: a saját teljesítmény és fejlődés értékelése, a csapatjátékokban hozott döntések megbeszélése. Memoriter: a szabályrendszerek és az alapvető élettani ismeretek biztos tudása. Teológiai reflexió: a test mint ajándék és mint a Szentlélek temploma, ebből következően az egészség és a testi állapot sáfársága. A szív formálása: az önfegyelem, a kitartás, a győzelem és a vereség tisztességes viselése, a csapattárs iránti felelősség.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy a testi nevelést a személy egészének formálásába illeszti: nem teljesítménykultuszt és nem testkultuszt tanít, hanem rendet, mértéket és felelősséget. A visszatérő kérdés az, hogy mit jelent jól sáfárkodni a kapott testi képességekkel.

5. Tantárgyközi integráció. A természettudomány adja az élettani háttérrel, az osztályfőnöki óra az életvezetési és egészségtudatossági vonatkozásokat, a táblajáték és digitális kultúra a versenykultúra és a szabálykövetés közös gyakorlatát.

6. Kimenet és értékelés. A kimenet a kerettantervi és a kötelező mérési követelmények teljesítése. Az értékelés a mért teljesítmény mellett a rendszeres részvételt, az egyéni fejlődést és a sportszerű magatartást is figyelembe veszi.

III.15. Osztályfőnöki óra

Az osztályfőnöki órákat a pedagógiai programban részletezett koncepció alapján valósítjuk meg. A tematika a mindennapi élet szervezése, a csoportdinamikának megfelelő pedagógiai csapatépítés és a klasszikus keresztény iskola értékrendjének átadása köré szerveződik, részben pedig a Bibliaismeret helyi tanterv szerinti tematikájához igazítva.

A tantárgy célja és jellege:

Az osztályfőnöki óra a helyi tanterv önálló tantárgya, amelyet a Veritas a 9–12. évfolyamon, évfolyamonként heti egy órában, évi 36 órában tanít. A tantárgynak nincs számonkérésen alapuló érdemjegye: a tanuló teljesítményét a részvétel, az együttműködés és a feladatok elvégzése alapján az osztályfőnök szövegesen értékeli, félévkor és a tanév végén.

A tantárgy azokat a kérdéseket veszi sorra, amelyek más tantárgy keretében nem értelmezhetők: az ember eredetére, méltóságára és céljára vonatkozó ontológiai kérdéseket, az életvezetést, a kapcsolatokat, a családot, a munkát és a pályaválasztás gyakorlati kérdéseit. Mindezt egyértelműen a Biblia fényében tárgyalja: nem vallásoktatásként – erre a Bibliaismeret tantárgy szolgál –, hanem úgy, hogy a mindennapi élet döntéseit a Szentírás ember- és világképéhez méri.

A tantárgy vezérgondolata a tálentumok példázata (Mt 25,14–30). A tanuló nem önmagától való, hanem kapott képességekkel él: felismeri, gondozza és számadásra készen használja azokat. Ebből következik a célhoz rendelt élet gondolata: az életnek nem a pillanatnyi vágyak, hanem egy felismert és vállalt cél adja a rendjét, és a döntéseket – a tanulást, a kapcsolatokat, a pályaválasztást, a pénzzel való bánásmódot – ehhez a célhoz kell igazítani.

A négy évfolyam egyetlen ívet rajzol ki: a 9. évfolyam kérdése az, hogy ki vagyok; a 10. évfolyamé az, hogy mire kaptam tálentumot; a 11. évfolyamé az, hogy kivel és kiért élek; a 12. évfolyamé pedig az, hogy hová tartok.

Módszertan és a foglalkozások rendje:

A foglalkozások jellemző formája a beszélgetőkör, a strukturált vita, az esetelemzés, a szerepjáték, az önismereti és csoportgyakorlat, valamint a meghívott vendéggel folytatott beszélgetés. Az osztályfőnök a bibliai szövegrészt nem illusztrációként, hanem kiindulási pontként használja: a szöveg felolvasása, közös értelmezése és a mai helyzetre vonatkoztatása minden témakörben visszatérő elem.

A tanuló a négy év során személyes portfóliót vezet, amelyben az önismereti gyakorlatok eredményeit, a tálentumtérképet, a szolgálati naplót, valamint a 12. évfolyamon elkészített életterv és küldetésnyilatkozat szövegét gyűjti össze.

Az évfolyamonkénti óraszám tájékoztató jellegű: a tanév rendjéből, az osztály élethelyzetéből vagy rendkívüli eseményből adódóan az osztályfőnök a témakörök arányán változtathat, a témakörök elhagyására azonban nincs mód.

9. évfolyam – Ki vagyok? Identitás és közösség

Témakör	Óraszám	Tartalom
I. Közösség és rend – „Ahol ketten vagy hárman”	6	Ismerkedés, névadó és közösségépítő gyakorlatok. Az osztály mint közösség: szerepek, megállapodások, felelősség. A házirend és a Veritas rendjének értelmezése. A tanulói jogok és kötelességek gyakorlása. Az iskolai ünnepek és hagyományok jelentése.
II. Ki vagyok? – Teremtettség és identitás	8	Az ember mint Isten képmása (1Móz 1,27): méltóság, egyediség, egyenlő érték. Önismereti gyakorlatok: erősségek, gyengeségek, önértékelés. Az önfogadás és a hamis önkép. A név, a család és a származás mint identitásforrás. Kortárscsoport és önállóság: mennyiben formál a közösség?
III. Test, lélek, szellem – az élet mint ajándék	6	Az egészséges életrend: alvás, táplálkozás, mozgás, pihenés. A test mint Isten temploma (1Kor 6,19–20) – a testhez való viszony. Függőségek és szenvedélyek: felismerés, megelőzés, segítségkérés. A digitális jelenlét mértéke. Az ünnep és a pihenőnap értelme.
IV. Kapcsolataink – barátság és konfliktus	8	A barátság ismérvei; hűség és bizalom. Kommunikáció: meghallgatás, visszajelzés, asszertivitás. Konfliktuskezelés lépései; a megbocsátás mint döntés (Mt 18,21–22). A kirekesztés és a bántalmazás felismerése és kezelése. Segítségkérés és segítségnyújtás az osztályban.
V. Tanulás és idő – a talentum gondozásának kezdete	6	A talentumok példázata (Mt 25,14–30): képesség, felelősség, számadás. Tanulási stílusok és tanulásmódszertan; a jegyzetelés és az ismétlés. Időbeosztás, halogatás, prioritások. A kudarc és a hibázás helye a tanulásban. Az igényes munka mint istentisztelet (Kol 3,23).
VI. Tanév végi összegzés	2	Az osztályközösség évének értékelése; egyéni és közösségi célok visszatekintése; a következő tanév céljainak megfogalmazása.

10. évfolyam – Mire kaptam talentumot? Erkölc, képesség, hivatás

Témakör	Óraszám	Tartalom
I. Lelkiismeret és erkölcsi döntés	6	A jó és a rossz megkülönböztetése; a lelkiismeret működése. Norma, szokás, törvény, parancsolat – mi kötelez, és miért? A Tízparancsolat mint az együttélés rendje. Erkölcsi dilemmák elemzése konkrét eseteken. A képmutatás és az őszinteség.
II. A talentum felismerése	8	Adottság, képesség, érdeklődés, készség – fogalmi tisztázás. Önértékelő és képességfeltáró gyakorlatok; a visszajelzések olvasása. „Amit tudok” és „amire hívást érzek” – a kettő viszonya. A talentum elrejtésének kísértése: félelem, kényelem, összehasonlítás. A talentumok sokfélesége és a közösség épülése (Róm 12,4–8).
III. Munka és hivatás	6	A munka bibliai értelmezése: teremtésrend, elhívás, szolgálat. A hivatás és az állás különbsége. Munkakultúra: pontosság,

Témakör	Óraszám	Tartalom
		megbízhatóság, igényesség, együttműködés. Munkavállalói alapismeretek, diákmunka. Pályaképek megismerése: meghívott vendégek, üzemlátogatás.
IV. Család és nemzedékek	8	A család mint az első közösség; szerepek és felelősség. A szülő-gyermek kapcsolat változása a serdülőkorban. Nemzedékek egymásrautaltsága; az idősek tisztelete. Krízisek a családban: veszteség, válás, betegség – hogyan segíthet a közösség? A család és a gyülekezet kapcsolata.
V. Média, digitális jelenlét, önkép	6	A közösségi média és az önkép torzulásai; összehasonlítás és irigység. Adatvédelem, digitális lábnyom, jó hírnév. Álhír és forráskritika a mindennapokban. A képernyőidő kezelése; a figyelem mint erőforrás. Felelős nyilvános beszéd az interneten.
VI. Tanév végi összegzés	2	Az év tapasztalatainak összegzése; a tálentumtérkép elkészítése; célkitűzés a következő tanévre.

11. évfolyam – Kivel és kiért? Kapcsolat, család, felelősség

Témakör	Óraszám	Tartalom
I. Az ember mint kapcsolati lény	6	„Nem jó az embernek egyedül lenni” (1Móz 2,18) – a kapcsolat mint alapszükséglet. Magány, elszigetelődés, közösséghez tartozás. Az önzés és az önátadás. A bizalom felépülése és sérülése. A közösség mint a jellem iskolája.
II. Párkapcsolat, házasság, hűség	8	Vonzalom, szerelem, szeretet – fogalmi tisztázás. A párválasztás szempontjai és a döntés felelőssége. A házasság bibliai értelmezése: szövetség, hűség, egymás szolgálata. Határok és tisztaság a kapcsolatokban. A megbántás, a bocsánatkérés és a helyreállítás.
III. A család mint hivatás és feladat	6	Az otthonteremtés gyakorlati kérdései. A szülői felelősség; a gyermekvállalás mint döntés és ajándék. A háztartás rendje, a közös munka megosztása. Az együttélés konfliktusai és rendezésük. A vendégszeretet és a nyitott otthon.
IV. Pénz, munka, felelős gazdálkodás	8	A pénz szerepe és veszélye (1Tim 6,10); a sáfárság fogalma. Bevétel, kiadás, megtakarítás; egyszerű háztartási költségvetés. Hitel, kamat, eladósodás; a fogyasztói csapdák. Adományozás és jótékonyosság. A tudatos és mértékletes fogyasztás.
V. Szolgálat és közösségi felelősség	6	A közösségi szolgálat tapasztalatainak feldolgozása. A rászorulókat felé fordulás: irgalmas samaritánus (Lk 10,25–37). Önkéntesség és felelősségvállalás a lakóhelyen. A teremtett világ védelme mint sáfárság. Állampolgári részvétel.
VI. Tanév végi összegzés	2	Az év tapasztalatainak összegzése; a szolgálati napló értékelése; felkészülés a záró évfolyamra.

12. évfolyam – Hová tartok? Cél, pálya, felnőttkor

Témakör	Óraszám	Tartalom
I. A cél kérdése – elhívás és életterv	6	Mi az életem célja? Az ontológiai kérdés megfogalmazása. Elhívás, küldetés, életcél a Biblia fényében (Jer 29,11; Ef 2,10).

Témakör	Óraszám	Tartalom
		A célhoz rendelt élet: a döntések rendezése egy cél köré. A siker és a hűség különbsége. Az életerv írásba foglalása.
II. Pályaorientáció és továbbtanulás	10	A talentumtérkép és a pályaválasztás összekapcsolása. A magyar felsőoktatás rendszere, a felvételi eljárás és a jelentkezés menete. Külföldi továbbtanulás: felvételi rend, nyelvi követelmények, ösztöndíjak. Az érettségi vizsgára jelentkezés rendje és határidői. Önéletrajz, motivációs levél, felvételi beszélgetés gyakorlása. Alternatív utak: szakképzés, munkába állás, halasztott év.
III. A felnőtt élet gyakorlati kérdései	8	Önálló életkezdés: lakhatás, ügyintézés, hivatalos iratok. Munkaszerződés, bérszámfejtés, adózás és társadalombiztosítás alapjai. Egészségügyi ellátás igénybevétele. Biztonságos közlekedés és a felelős szabadidő. Az idő és az energia beosztása a felnőtt életben.
IV. Szenvedés, veszteség, remény	6	A szenvedés kérdése; miért van rossz a világban? Gyász és veszteségfeldolgozás. Mentális egészség: a szorongás és a lehangoltság felismerése, a segítségkérés útjai. A remény mint erőforrás; a feltámadás reménysége. Egymás hordozása a közösségben (Gal 6,2).
V. Búcsú és küldetés	4	Az osztályközösség négy évének értékelése. Hálaadás és a kapcsolatok rendezése. A ballagás és az érettségi rendje. Küldetésnyilatkozat megfogalmazása: mit viszek magammal, mit adok tovább?
VI. Tanév végi összegzés	2	Az életerv és a küldetésnyilatkozat bemutatása; a tanév és a középiskolai évek lezárása.

A fejlesztés várt eredményei a 12. évfolyam végén:

- a tanuló saját szavaival megfogalmazza, mit jelent Isten képmásának lenni, és ebből mi következik önmaga és mások méltóságára nézve;
- számba veszi saját talentumait, megnevezi azok forrását és a velük járó felelősséget;
- életvezetési döntéseit – a tanulást, az időbeosztást, a pénzzel való bánásmódot, a kapcsolatait – tudatosan egy megfogalmazott célhoz igazítja;
- ismeri a barátság, a párkapcsolat, a házasság és a család bibliai értelmezését, és megnevezi a hűség, a tisztaság és a megbocsátás szerepét;
- felismeri a függőségek, a bántalmazás és a mentális krízis jeleit, és tudja, hol kérhet segítséget;
- eligazodik a továbbtanulás és a munkába állás gyakorlati rendjében, önéletrajzot és motivációs levelet készít;
- elkészíti személyes életerv-vázlatát és küldetésnyilatkozatát, és azt a közösség előtt megvédi.

III.15.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az osztályfőnöki órán

1. A tantárgy helye a modellben. Az osztályfőnöki óra a kegyesség (pietas) szintjének tantervi helye: a kötelesség, a szeretet és a tisztelet erényét, valamint a közösséghez és a

tekintélyhez való viszonyt formálja. A klasszikus keresztény modellben ez a szint a többi szint feltétele, mert a kritikai gondolkodás csak akkor válik építő erővé, ha a tanulóban már rögzült a valóság és a másik ember iránti tisztelet.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A Veritas a tantárgyat a 9–12. évfolyamon, évfolyamonként heti egy órában tanítja. A tantárgy azokat a kérdéseket veszi sorra, amelyek más tantárgy keretében nem értelmezhetők: az ember eredetére, méltóságára és céljára vonatkozó kérdéseket, valamint az életvezetés, a kapcsolatok, a család, a munka és a pályaválasztás gyakorlati kérdéseit. A négy évfolyam egyetlen ívet rajzol ki: ki vagyok – mire kaptam talentumot – kivel és kiért élek – hová tartok. A tantárgy vezérgondolata a talentumok példázata (Mt 25,14–30).

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: az osztályfőnök a bibliai szövegrészt nem illusztrációként, hanem kiindulási pontként használja – a szöveg felolvasása, közös értelmezése és a mai helyzetre vonatkoztatása minden témakörben visszatérő elem. Imitatio: életpéldák és meghívott vendégek mint követhető minták. Beszélgetés: a foglalkozás jellemző formája a beszélgetőkör, a strukturált vita, az esetelemzés és a szerepjáték. Memoriter: néhány, az évfolyam ívéhez rendelt bibliai szakasz. Teológiai reflexió: minden témakör a Szentírás ember- és világképéhez méri a mindennapi élet döntéseit. A szív formálása: az önismeret, a hála és a másokért vállalt felelősség gyakorlása.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy nem vallásoktatás – erre a Bibliaismeret szolgál –, hanem az életvezetés kérdéseinek bibliai mérlegelése. Központi gondolata a célhoz rendelt élet: az életnek nem a pillanatnyi vágyak, hanem egy felismert és vállalt cél adja a rendjét, és a tanulást, a kapcsolatokat, a pályaválasztást és a pénzzel való bánásmódot ehhez a célhoz kell igazítani.

5. Tantárgyközi integráció. A tematika részben a Bibliaismeret helyi tanterv szerinti anyagához igazodik; a 12. évfolyamos témakör az állampolgári ismeretekkel, a pályaorientáció a Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban és a Jog tantárggyal, az egészségtudatosság a testneveléssel és a természettudománnyal érintkezik. A tézisprogram mentori rendszere szintén ide kapcsolódik.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló a négy év során személyes portfóliót vezet (önismereti gyakorlatok, talentumtérkép, szolgálati napló), a 12. évfolyamon pedig elkészíti élettervező vázlatát és küldetésnyilatkozatát, és azt a közösség előtt megvédi. A tantárgynak nincs számonkérésen alapuló érdemjegye: az osztályfőnök a részvétel, az együttműködés és a feladatok elvégzése alapján, szövegesen értékeli.

III.16. Baptista Bibliaismeret

A Bibliaismeret alapvető *feladata* a Biblia igazságainak megismertetése, a Teremtő és Gondviselő Mennyei Atya bemutatása, és ezek alapján a gyerekek társaikhoz,

családjukhoz és környezetükhöz való viszonyának, értékrendjüknek, normarendszerüknek, gondolkodás- és viselkedésmódjuknak a fejlesztése, alakítása. A Biblia és annak tanítása több évezredes múltra tekint vissza. A köznevelésbe most újból bevezetett hittan létfontosságú ahhoz, hogy a felnövekvő generációk keresztény emberként tudjanak majd szembenézni korunk megannyi új és régi kihívásával. A tantárgy legfontosabb pedagógiai jellemzője az erkölccsal megegyezően, az értékek közvetítése, valamint az, hogy Isten Igéjének alapszabályai egyre inkább a tanulók viselkedésének belső szabályozó erőivé váljanak.

A tantárgy óraszám, szerkezete és kerettantervi megfeleltetése:

A Veritas a Baptista Bibliaismeret tantárgyat mind a négy évfolyamon heti 1 órában (évi 36 óra), magyar nyelven tanítja; a négy évfolyamon összesen heti 4 óra. A tantárgy a fenntartó, a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy által kiadott hitéleti kerettanterv szerint valósul meg, ezért a Nemzeti alaptanterv tanulási területeihez nem rendelhető hozzá.

A tantárgy teljesítését a Veritas érdemjeggyel értékeli. A hitéleti tantárgy óraszámát a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés a) pontja alapján a tanuló heti terhelésének számításánál figyelmen kívül marad.

A Bibliaismeret középpontjában a Mindenható Isten kijelentése áll, amely képes formálni a gyermeki személyiséget – testi, szellemi és lelki értelemben egyaránt. Ez határozza meg a tanulás-tanítás folyamatát, illetve a tartalmának a szerkezetét. A Biblia évezredek óta tartalmazza az elidegeníthetetlen emberi jogokat, melyeket megfogalmaztak az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatában, valamint hazánk Alaptörvénye is rögzítette. Ezek a jogok alapvetően a közös teremtettségünkből, istenképűségünkből, illetve Isten felénk való szeretetéből származnak. Minden embernek joga van a szabad élethez. Isten Igéje hirdeti a személy egyediségét, értékes voltát és a fajra, nemre való megkülönböztetés nélküli méltóságát. Ugyanakkor határozottan tanít a bűn, erkölcstelenség romboló hatásáról, és hirdeti a kiutat ezekből Jézus Krisztus által. A Bibliaismeret magába foglalja az ember minden fontos viszonyulását – Istenhez, a jóhoz és gonoszhoz, önmagához, társaihoz és közösségeihez, környezetéhez és a világhoz –, mert ezek alapozzák meg azt az értékrendet, amelyre az ember döntései során támaszkodhat.

A Bibliaismeret egyben erkölcsi nevelés is. Egyik célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, az Isten Igéjében megfogalmazott és általában az európai keresztény kultúra alapvető erkölcsi értékeinek tanulmányozása és alkalmazása a mindennapokban – azzal a szándékkal, hogy mindez segítségükre legyen a megfelelő életvezetés és értékrend kialakításában, az önálló véleményformálásban, erkölcsi problémáik tudatosításában és a felelős döntéshozatalban. Az erkölcsi kérdésekről való gondolkodás során az elemi értékek fokozatosan értékrenddé, többé-kevésbé koherens, folyamatosan formálódó meggyőződéseké állnak össze, amelyek később meghatározó módon befolyásolják a felnőttkori keresztény életmódot, életfelfogást és életminőséget.

A Biblia értékközvetítő tanítás. Az isteni ihletettség, a több évezredes kipróbáltság és hatása a világra meggyőzően bemutatja, hogy napjainkban is létjogosult a belőle kiolvasható értékrend. Ezek alapján lehet véleményt formálni a cselekedetek és az elmulasztott cselekedetek, a társadalmi teljesítmények megítéléséről. Mindezek alapvetően összhangban állnak az egyetemes és európai emberi értékrenddel, amely az Alaptörvényben is megjelenik.

Az értékek és a normák világosan vannak megfogalmazva. *Vita és egyeztetés* tárgyát ezek megélése, megvalósulása képezheti napjaink társadalmában, amikor a környezet a korábbiaknál kevesebb biztos tájékozódási pontot kínál a fiatalok számára.

A magatartást befolyásoló értékek/erények egy része személyes jellegű, mivel az énnel, az identitással és az Istennel való személyes kapcsolatról szólnak. Más részük interperszonális – másokra és a hozzájuk fűződő kapcsolatainkra vonatkoznak. S megint más részük alapvetően társadalmi jellegű – közösségeinkhez és környezetünk egészéhez kapcsolódva fontos szerepet játszanak abban, hogy világunk élhető, áldott és utódainkra is átöröközhető maradjon. A Biblia mindezt a két nagy parancsban foglalja össze: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. ...Szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Máté evangéliuma 22. rész 37., 39. vers)

A tananyag felépítése egyrészt lineáris, hiszen sorba veszi a bibliai történeteket az Ószövetségben a Teremtéstől a Bírák koráig, másrészt pedig spirális szerkezetű, mert az ünnepkörök, illetve Jézus élete és tanítása évfolyamonként ismétlődően megjelenik.

A hittantanár, Bibliaismeret tanító pedagógus feladata elsősorban a Biblia és üzenetének megismertetése, megszerettetése. Történeteken, tanításokon keresztül segítheti a gyermekek ismeretének bővülését, de ezeken keresztül be kell mutatnia a napjainkban is jelen lévő és szerető Istent.

Tagadhatatlan azonban, hogy az eredmény döntő mértékben nem a közlések tartalmán, hanem a közvetítés módján múlik. Egy hiteles felnőtt, akinek Istenben vetett hite összhangban van tetteivel, *példája révén* akár erősebb és maradandóbb erkölcsi hatást tud gyakorolni a gyerekekre, mint mások a szavaikkal.

A Bibliaismeret tanítását többféle pedagógiai módszer és tevékenység segítheti, amelyek legfontosabb közös jellemzője az élményszerűség, a fizikai, szellemi és lelki értelemben vett cselekvő tanulói részvétel. A Bibliaórák munkaformája lehet sok egyéb mellett: a beszélgetés, az önkifejező alkotás, a szerepjáték, a megfigyelés, a kérdezés, valamint az iskolai és a helyi közösség életébe, esetleges problémáinak megoldásába, a különböző szintű közösségi életbe való tevékeny bekapcsolódás például az ünnepkörök révén.

Mindezzel összhangban az *értékelés* módja is részben eltér a hagyományos tantárgyi értékeléstől, miközben megtarthatja annak felépítését. Érdemjeggyel értékelhető az egyéni vagy közös feladatokban való részvétel, illetve egy-egy konkrét tevékenység. Soha

nem irányulhat viszont az értékelés azoknak a személyes vélekedéseknek a minősítésére vagy osztályozására, amelyek a gyermek életszemléletét tükrözik.

Fontos, hogy tanulóink folyamatos visszajelzést, pozitív megerősítést kapjanak munkájukról. A tanár az értékelésben arra fókuszáljon, mi az, amit a tanuló tud. A Bibliaismeret órákon nem a memória, nem a logika vagy a kézügyesség a lényeg. A tananyag átadásánál a tanárnak arra kell törekednie, hogy a tanulók aktív órai részvétele során a tanítási órán elsajátítsák a szükséges ismereteket. Lehetőség szerint csak szorgalmi feladatokat adjunk, ne legyen kötelező házi feladat. A memoriterek is közösen a tanítási órákon igyekezzünk megtanítani. Az így megszerzett tudásról az egyes fejezeteket követő írásbeli témazárók segítségével tájékozódhatunk, vagy projektfeladatokat adhatunk, s a projektmunkát értékelhetjük a témakör végén. Azonban ügyelnünk kell arra, hogy a bibliaismeret nem válhat a tanulók számára egy a többi tantárgyhoz hasonló számonkérési kötelezettséggel követelő ismeretanyaggá. Meg kell őrizni azt a többletet, amit a Biblia lelkülete és értékrendje képvisel.

9. évfolyam

Tematikai egység	Biblia	Órakeret6 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A Bibliáról megszerzett előzetes tudás. A családi, egyházi hitélet tapasztalata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók megismertetése, érdeklődésének felkeltése a Biblia iránt. A Biblia páratlan voltának megértése. Felismerni Isten üzeneteket a Bibliát	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A Biblia Isten üzenete Mit jelent az Ószövetség és az Újszövetség elnevezés? Hogyan tájékozódunk a Bibliában? A Biblia „Istentől ihletett” Hogyan szól az Isten az emberekhez? Miért olvassuk a Bibliát? A Biblia keletkezése Hogyan keletkezett az Ószövetség? Hogyan keletkezett az Újszövetség? A Biblia nyelvei A Biblia első fordításai A Biblia és a reformáció A Biblia a legek könyve		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Ókori népek történelme, Termékeny félhold, Egyiptom, Palesztina, Római Birodalom Magyar nyelv és irodalom: Nyelv kifejező eszközei, írásbeliség
A Biblia szerkezete – Az Ószövetség könyvei A törvény Történeti könyvek Költészeti és bölcséleti könyvek Prófétai könyvek A Biblia szerkezete – Az Újszövetség könyvei		Idegen nyelv: A nyelvi fordítás nehézségei

Tematikai egység	Biblia	Órakeret 6 óra
Az Újszövetség történeti könyvei Az apostolok levelei A Jelenések könyve A Biblia megbízhatósága – A Biblia világa Belső és külső bizonyítékok a megbízhatóságra A régészeti feltárások A Biblia tudományos pontossága A Holt-tengeri tekercsek A Biblia világa		
Kulcsfogalmak, fogalmak	Biblia, Bibliai nyelvek, Ószövetség, Újszövetség, Megbízhatóság, Ihletettség, Bizonyíték	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	A megszerzett ismeretek bevésése: keresés számítógépes bibliai szövegekben. Biblia-olvasó napló készítése.	

Tematikai egység	„Mi Atyánk”	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A családi, egyházi hitélet tapasztalata.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Felismerni, hogy a Teremtő Isten egyben gondviselőnk, segítőnk és mennyei atyánk is lehet. Tudatosítani, hogy Istennek jó terve van az emberrel, a bűn és gonoszság ellenére is.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az Atya Az imádság: beszélgetés Istennel. Isten tulajdonságai A tékozló fiú története Isten a Teremtő Teremtés napjai Isten az Ő Szavával teremtett Az ember teremtése Az Isten által megteremtett világ jó volt A jó és rossz A bűneset A bűn következményei Isten a Gondviselő Mindennapi kenyerünk A csoda Az aggodalmaskodás Az ötezer ember megvendégelése Megbocsátás		Magyar nyelv és irodalom: a közlési szándéknak megfelelő nyelvi és nem nyelvi jelek használata; mindennapi kommunikációs szituációk gyakorlása. Dráma és tánc: együttműködés szituációs játékokban, aktív szereplőként bekapcsolódni a megbeszélésekbe. Természetismeret: A természeti környezet sokszínűsége

Tematikai egység	„Mi Atyánk”	Órakeret 6 óra
A gonosz szolga Megbocsátás titka Irgalom		
Kulcsfogalmak, fogalmak	Imádság, teremtés, Bűn, Gonosz, Gondviselés, Csoda, Aggodalom, Megbocsátás, Irgalom	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	Összefoglalás – számonkérés: A memoriterek változatos formában történő számonkérése. Bibliai helyek visszakeresése. Alapfogalmak értelmező jellegű használata.	

Tematikai egység	Jézus Krisztus személye	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A megelőző tematikai egységek Jézus Krisztusról szóló tanításai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerni Jézus Krisztus születésének, életének, halálának és feltámadásának körülményeit. Felismerni, hogy Jézus Krisztus emberként és egyben Istenként volt jelen a földön. Meglátni, hogy Jézus Krisztus valódi segítséget tudott adni az emberi szükségekre.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Jézus születése Karácsony Menekülés Egyiptomba, Betlehemi gyermekgyilkosság Keresztelő János Keresztelő János személye A bemenítés – keresztség Jézus bemenítkezése A jó pásztor Jézus, mint a jó pásztor A juhok és a pásztor Az elveszett juh A világ világossága Jézus Krisztus, a világ világossága A vak Bartimeus története Út, igazság, élet Jézus Krisztus az út, igazság, élet Zákeus története Virágvasárnap Virágvasárnap története		Magyar nyelv és irodalom: műfaji jellegzetességek, szituációs kommunikáció gyakorlása Dráma és tánc: Dramatizált előadása a történetnek Természetismeret: Az ember és az állatvilág kapcsolata, az emberi test Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Római birodalom kora, Palesztina, Hellén kultúra Vizuális kultúra: A témákhoz kapcsolódó képzőművészeti alkotások

Tematikai egység	Jézus Krisztus személye	Órakeret 9 óra
Jézus Krisztus a király Nagyhét Nagycsütörtök Az utolsó vacsora Jézus az élet kenyere Nagypéntek: Jézus pere és halála Húsvét Jézus Krisztus feltámadása A feltámadt Jézus szemtanúi Jézus Krisztus a feltámadás és az élet		
Kulcsfogalmak, fogalmak	Megváltás, Áldozat, Kereszttség, Bemérités, Kereszthalál, Feltámadás	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	„Passió” c. film elemzése	

Tematikai egység	Isten szólt... Isten üzenete az Ószövetségben az özönvíztől Dávid királyig	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	Az előző tematikai egységek Ószövetségi vonatkozású témái	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megérteni az ószövetségi történetek alapján, hogy Isten különböző módokon szól az emberekhez. Felismerni, hogy érdemes Isten vezetéséhez igazítani az életünket.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Isten szava az ősidőkben Isten szólt Noéhoz – Az özönvíz története Szemben Isten szavával – Bábel tornya Isten szava az ősatyákhoz Isten szólt Ábrahámhoz – Ábrahám élete Isten szólt Jákobhoz – Jákob tusakodása Isten terve és szabadítása Isten szólt Józsefhez – József élete Isten szólt Mózeshez – A tíz csapás Isten szólt Józsuéhoz – Jerikó elfoglalása Isten szava a királyság korában Isten szól a prófétán keresztül – A kiválasztás Saul engedetlensége – A bűn Dávid és Góliát – A hit Dávid és Jonatán – Barátság		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Őskor, Ókor, Birodalmak kialakulása, Egyiptom Vizuális kultúra: Az események megjelenítése különböző képzőművészeti eszközökkel Dráma és tánc: történetek feldolgozása különféle drámajátékos tevékenységekkel.
Kulcsfogalmak, fogalmak	Özönvíz, Bábel, Elhívás, Engedelmesség, Kiválasztás, Bűn, Hit, Barátság	

Tematikai egység	Isten szólt... Isten üzenete az Ószövetségben az özönvíztől Dávid királyig	Órakeret11 óra
Helyi többlet óraszám: 1 óra	<u>Vita:</u> Rend és fegyelem, vagy mindenki azt csináljon, amit akar? <u>Beszélgetés:</u> a vezetők feladatai, kötelességei és lehetőségei.	

10. évfolyam

Tematikai egység	A Nagy parancsolatok	Órakeret12 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A Bibliaismeret tárgy 9. osztályban tanult tematikai egységei	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerni a Tízparancsolat törvényeit. Megérteni az Isteni parancsolatok célját. Felismerni a Szeretet parancsának egyediségét.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A Tízparancsolat 1. parancsolat – Az Egy Isten tisztelete Dániel barátai a tüzes kemencében 2. parancsolat – A láthatatlan Isten tisztelete Az aranyborjú 3. parancsolat – Isten nevének tisztelete Beszédünk, Péter fogadkozása 4. parancsolat – Nyugalomnap tisztelete Teremtés, Manna 5. parancsolat – Szülők tisztelete Ézsau és Jákob 6. parancsolat – Az élet tisztelete Jézus tanítása, Káin és Ábel 7. parancsolat – A házasság tisztelete Dávid és Bethsabé 8. parancsolat – A tulajdon tisztelete Ákán bűne 9. parancsolat – Az igazság tisztelete Jézus a nagytanács előtt 10. parancsolat – A megelégedettség tisztelete Nábót szőlője A Szeretet parancsolata Isten szeretete és az ember szeretete Szeretetlenül		Természetismeret: Természeti törvények Erkölcstan: A tisztelet fogalma, határai, hatásai, elvárások, tekintély Magyar nyelv és irodalom: a tömegkommunikáció legfőbb üzeneteinek dekódolása. Vizuális kultúra: Szabad asszociációs és vizuális játékok az adott témára a (tisztelet, félelem, gyűlölet, kísértés, lopás, hazugság). Az előhívott impressziók megjelenítése síkban, térben, időben.
Kulcsfogalmak, fogalmak	Tisztelet, Szentség, Nyugalomnap, Bálvány, Szeretet, Tulajdon, Megelégedettség, Házasság, Szülők	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	Beszélgetés a szeretetről / boldogságról: kinek mit jelent. A szeretet/ boldogság jellemzőinek kigyűjtése. Opció: A szeretet himnuszának vagy egy részének memoriter ismerete.	

Tematikai egység	Királyok és próféták I.	Órakeret10 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret „Isten szólt...” tematikai egysége, a 10. osztályos Bibliaismeret „Nagy parancsolatok” tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az ószövetségi királyok életével, jó és rossz döntéseivel. Megérteni a próféták szolgálatát a bibliai történeteken keresztül Felismerni Isten történelemformáló tervét.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Salamon Salamon királysága Salamon bölcsességet kér az Úrtól Salamon ítélete Salamoni templom Az ország kettészakadása A kettészakadás okai Az ország kettészakadásának következményei Illés próféta Illés a sareptai özvegnél Istenítélet a Karmel-hegyen Illés menekülése – Isten gondviselése Illés elragadtatása Elizeus próféta Elizeus története A sunemi asszony története Naámán gyógyulása		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Időszalag készítése Régészeti kutatások a templom környékén Magyar nyelv és irodalom: képek és formák a költészetben; az irodalmi művek szóbeli és írásbeli szövegműfajainak jellemzői. Vizuális kultúra, Mozgóképkultúra és médiaismeret Irodalmi, zenei, filmes élmények felidézése, s a létrejött személyes tartalmak megjelenítése a kifejezési szándéknak megfelelő anyagok, eszközök, méretek felhasználásával (pl. színes, grafikai technika, mintázás, konstruálás, installáció talált tárgyakból, fotó).
Kulcsfogalmak, fogalmak	Bölcsesség, Hatalom, Templom, Isten lakhelye, Próféta, Elragadtatás	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	Kooperatív csoportmunkával készített kiselőadások és azok bemutatása.	

Tematikai egység	Az apostolok cselekedetei	Órakeret10 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret Jézus Krisztus személye tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az apostoli korról, az Egyház kialakulásával, az első gyülekezetek születésével. Megérteni a pünkösdi lényegét és üzenetét.	

Tematikai egység	Az apostolok cselekedetei	Órakeret10 óra
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Mennybemenetel és Pünkösöd Jézus mennybemenetelének története Az első pünkösöd eseményei Pál apostol Pál megtérése A pogányok megtérése, az Antiókhiai gyülekezet Pál misszióútjai Pál Jeruzsálembé megy és elfogják Pál a császárhoz fellebbez (Fesztusz és Agrippa előtt) Pál hajótörése és megmenekülése Pál Máltán Pál Rómában	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje Magyar nyelv és irodalom: Az irodalmi művek szóbeli és írásbeli szövegműfajainak jellemzői. Dráma és tánc Érzékelés, megfigyelés, felismerés, emlékezet, fantázia, megjelenítés játéka.	
Kulcsfogalmak, fogalmak	Mennybemenetel, pünkösöd, Megtérés, Szentlélek, Gyülekezet, Egyház, Misszió	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	Forráselemzés: a vonatkozó bibliai történet értelmezése.	
A fejlesztés várt eredményei a 9. évfolyam végén	Résztétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban A Biblia főbb jellemzőinek ismerete Ismerje a következő bibliai történeteket: Dávid és Góliát, Jézus születése, halála és feltámadása, A jó pásztortörténete A Miatyánk, az 1.Tim.3:16–17., és az 1.Sám 16:7/b memoriter szintű ismerete Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: bűn, hit, Krisztus, szeretet Tudja megfogalmazni az advent, a karácsony, a nagypéntek és a húsvét lényegét. Ismerje Káin és Ábel, valamint Salamon ítéletének történetét. A tízparancsolat (2.Móz.20:2–17), a Péld. 9:10., az ApCsel 1:8. memoriter szintű ismerete Tudja megfogalmazni a virágvasárnap és a pünkösöd, mint keresztény ünnep lényegét.	

11. évfolyam

Tematikai egység	Királyok és próféták II.	Órakeret10 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 10. osztályos Bibliaismeret Királyok és próféták I. tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerkedni az ószövetségi királyok életével, jó és rossz döntéseivel. Megérteni a próféták szolgálatát a bibliai történeteken keresztül. Felismerni Isten történelemformáló tervét.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

Tematikai egység	Királyok és próféták II.	Órakeret10 óra
Júda királyai és prófétái a babiloni fogság előtt Ezékiás király Ézsaiás próféta elhívása és élete Manassé uralkodása Jósiás király Jeremiás próféta szolgálata Isten népe a fogság idején Eszter könyve Eszter királynő lesz Eszter közbenjárása és a szabadulás Dániel Babilóniában A király álma Dániel az oroszlánok vermében Jónás próféta Jónás könyve Jónás az engedetlen próféta Ninive megtérése		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Ókori birodalmak, Asszíria, Új babilóniai birodalom, Egyiptom, történetírás, forráselemzés Magyar nyelv és irodalom: A kommunikációs szituációk megfigyelése, megbeszélése és elemzése
Kulcsfogalmak, fogalmak	Királyság, Próféta, Fogság, Ítélet, Közbenjárás, Kijelentés, Megtérés	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	Diákok beszámolója egyéni kutatás alapján olyan rokon vagy ismerős életéről, aki fogságban volt. Vita: A fogság ítélet vagy lehetőség?	

Tematikai egység	Pál levelei	Órakeret8 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 10. osztályos Bibliaismeret Apostolok cselekedetei tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Pál apostol leveleinek megismerése. Felismerni a levelekben található alapvető üzeneteket. Megérteni, hogy a levelek tanítása mit jelent számunkra.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Pál apostol válogatott levelei Pál levele a rómaiakhoz Hit általi megigazulás Kegyelemből fakadó üdvösség Pálső levele a korinthusiakhoz Szeretet himnusza Pál második levele a korinthusiakhoz Ó- és Újszövetség kapcsolata Pál levele a galatákhoz Törvény és kegyelem Pál levele az efézusiakhoz Lelki fegyverzet Pál levele a filippiekhez Krisztus-himnusz		Magyar nyelv és irodalom: A levél, mint irodalmi műfaj, a himnusz Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje, család Biológia, egészségtan: leány és nő, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban;

Tematikai egység	Pál levelei	Órakeret8 óra
Pál levele a kolosséiakhoz A keresztény család Pál első levele Timóteushoz Példaadás		
Kulcsfogalmak, fogalmak	Levél, hit, megigazulás, kegyelem, üdvösség, szeretet, himnusz, Ószövetség, Újszövetség, Törvény, Kegyelem, Lelki fegyverzet, Keresztény család	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	Gyülekezeti kiszállás lehetőség: szolgálat és beszélgetés gyülekezeti tagokkal	

Tematikai egység	Zsoltárok	Órakeret7 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret Biblia, Isten szólt... tematikai egységei	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Megismerni a zsoltárköltészet műfaji sajátosságait. Megérteni az Istennel való kapcsolat kifejezésének fontosságát költészetben és énekekben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Zsoltárok könyve Zsoltárok mint a Biblia énekeskönyve Az Istenben bízó ember költészete Messiási zsoltárok A prófétikus üzenetek Pásztormetafora Isten szeretetének és hűségének költői kifejezése Bűnbánati zsoltár A megalázkodás és helyreállás lehetősége Mózes imádsága A mulandó ember bizalma az örökkévaló Istenben Isten dicsőítése Isten magasztalásának sokszínűsége		Magyar nyelv és irodalom: A zsoltár, mint irodalmi kifejező eszköz, érzések, benyomások kifejezése a költészetben. Biológia, egészségtan: mások megismerése, megítélése és a kommunikáció; alkalmazkodás, áldozatvállalás, konfliktuskezelés, problémamegoldás;
Kulcsfogalmak, fogalmak	Zsoltár, Isten dicsőítése, Magasztalás, Messiás, Prófécia, Metafora, Bűnbánat, Alázat,	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	Projektmunka: kiscsoportban értékeljük Dávid király életrajzait, és jelenítsük meg egy-egy állóképpben	

Tematikai egység	Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	Órakeret7 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 11. osztályos Bibliaismeret Pál levelei tematikai egysége	

Tematikai egység	Újszövetségi levelek, Jelenések könyve	Órakeret 7 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az egyetemes levelek üzenetének megismerése és megértése. Felismerni az apokaliptikus kijelentés szimbólumait. Megérteni Isten végcélját a teremtett világgal.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A zsidókhoz írt levél A hit példaképei Egyetemes levelek Jakab levele A kísértés Péter első levele Tisztelet és engedelmesség a hatalom képviselői felé Jelenések könyve Az apokaliptika János Patmosz szigetén A hét pecsét Krisztus ezeréves uralma Halottak feltámadása, Utolsó ítélet Új teremtés		Magyar nyelv és irodalom: A levél, mint irodalmi műfaj, az apokaliptikus irodalom Földrajz: Földközi-tenger, Törökország, Görögország Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: Római birodalom kiterjedése, felépítése, hatása, államszervezete, a római jog rendje, család egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban; állampolgári jogok és kötelességek;
Kulcsfogalmak, fogalmak	Hit, példakép, kísértés, tisztelet, engedelmesség, hatalom, apokaliptika, végidők, feltámadás, ítélet, új teremtés	
Helyi többlet óraszám: 1 óra	Összefoglaló jegyzet készítése.	

12. évfolyam

Tematikai egység	Helyem a világban	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 9. osztályos Bibliaismeret „Mi Atyánk” tematikai egysége	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A személyes jövőkép kialakításának ösztönzése, az egyéni és közösségi boldogulást támogató értékek melletti elköteleződés támogatása. Istentől származó értékes személyiségünk elfogadása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A mester terve Isten okkal, céllal teremtett Istennek terve van az életemmel Személyiségünk felfedezése Ki vagyok én? Az vagyok, akinek mások mondanak? Személyiségtesztek Önmagunk elfogadása		Természetismeret: Kamaszkori változások: testkép, testalkat; az egészséges táplálkozás alapelvei; a serdülő személyiségének jellemző vonásai; az önismeret és az önfejlesztés eszközei; veszélyforrások különféle

Tematikai egység	Helyem a világban	Órakeret 6 óra
Külső és belső értékek Istentől kapott értékeink Értékesség Használd, amid van Isten vezetése az életünkben		élethelyzetekben; káros szenvedélyek. Dráma és tánc: ön- és társismereti játékok. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: nemzetiségek és etnikai kisebbségek; a cigány (roma) népesség helyzete.
Kulcsfogalmak, fogalmak	Személyiség, énkép, életcél, értékesség, elfogadás, Isten vezetése, külső és belső értékek	

Tematikai egység	A Gyülekezet	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 10. osztályos Bibliaismeret Apostolok cselekedetei tematikai egysége, A 11. osztályos Bibliaismeret Pál levelei, Újszövetségi levelek tematikai egységei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Felfedezni az Egyház, Gyülekezet páratlan tisztességét. Megérteni az egyházi, gyülekezeti élet sokszínűségét. Bátorítani az egyházi, gyülekezeti szolgálatba való részvételre.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A Gyülekezet felépítése Egyház, gyülekezet, eklézsia fogalma Templom, Imaház fogalma A Gyülekezet, mint Krisztus teste A gyülekezet szolgálattelvői Szolgálati ajándékok A Gyülekezeti élet alapjai Újjászületés Bemerítés, keresztség Úrvacsora Bizonyoságtétel Istentisztelet Szentlélek munkája		Földrajz: a világvallások társadalmat, gazdaságot, környezetet befolyásoló szerepe; kultúrák találkozásai a Föld különféle térségeiben.
Kulcsfogalmak, fogalmak	Egyház, Gyülekezet, Eklézsia, templom, imaház, presbiter, diakónus, újjászületés, bemerítés, keresztség, úrvacsora, bizonyoságtétel, Istentisztelet, Szentlélek.	
Helyi többlet óraszám: 2 óra	A keresztény egyház megpróbáltatásai a XX. században: Beszámolók, illetve dramatikus megjelenítés pl. Albert Schweitzer, Teréz anya, Billy Graham életműve. Dramatikus megjelenítés: keresztyén helytállás XX. sz.-i morális kérdésekben.	

Tematikai egység	Bölcsességirodalom	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 11. osztályos Bibliaismeret Zsoltárok tematikai egységei.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A bibliai bölcsességirodalom által megfigyelni Isten jelenlétét a különböző élethelyzetekben. Elkötelezettség kialakítása a bibliai értékrend iránt.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Jób könyve A láthatatlan világ hatása a látható világban. A szenvedés jelenléte és feldolgozása az emberi életben A Példabeszédek könyve Isten bölcsessége Lustaság, a munkához való viszony Kapcsolati kérdések A szív szerepe A Prédikátor könyve Mindennek megvan az ideje Az élet mulandósága Idősek tisztelete Énekek éneke A szerelem szerepe életünkben A vágyaink kifejezése		Vizuális kultúra: személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában. Magyar nyelv és irodalom: A példázatok, példabeszédek, metaforák felismerése, megértése és használatuk
Kulcsfogalmak, fogalmak	Láthatatlan világ, látható világ, szenvedés, bölcsesség, lustaság, szív. mulandóság, tisztelet, szerelem	
Helyi többlet óraszám: 2 óra	Kooperatív csoportmunkával készített kiselőadások és azok bemutatása.	

Tematikai egység	Életünk nagy kérdései	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás, tapasztalat	A 12. osztályos Bibliaismeret Helyem a világban tematikai egysége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Segítséget adni az élet legnagyobb kérdéseinek megválaszolásában. Bátorítani az életutat befolyásoló jó döntések meghozatalát. Kérni és felismerni Isten vezetését a választások során.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az életünk lelki (szellemi) döntései, választásai Szabad akarat kérdése Isten terve: Válaszd az életet! Áldás és átok Az Istenbe vetett hit és következményei életünkben Vetés és aratás törvényszerűsége		Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: egyenlőség és egyenlőtlenségek a társadalomban; állampolgári jogok és kötelességek;

Tematikai egység	Életünk nagy kérdései	Órakeret 8 óra
Istennel vagy nélküle Odaszánás, tanítványság Párkapcsolataink Készülődés a párválasztásra Párválasztás – „nem jó az embernek egyedül” Gyermekvállalás – Válaszd az életet! Egészséges jövőkép, egészséges énkép A múlt elrendezése és feldolgozása Reménységgel a jövő felé Célorientáltság – Tudom, hogy mit akarok		Biológia, egészségtan: leány és női, fiú és férfi szerepek a családban, a társadalomban; Vizuális kultúra: személyes véleményt kifejező vizuális megjelenítés adott témában.
Kulcsfogalmak, fogalmak	Szabad akarat, áldás, átok, hit, odaszánás, tanítványság, párválasztás, gyermekvállalás, jövőkép, énkép, célorientáltság	
A fejlesztés várt eredményei a 9. évfolyam végén	Részvétel a közös feladatokban, beszélgetésekben, játékokban. Ismerje a tanult királyok és próféták történetét. A Péld 16:6., a Szeretet himnusza 1.Kor 13:1–8 és a 23.Zsoltár memoriter szintű ismerete Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: kegyelemből való üdvösség, alázat, felettes hatalmaknak való engedelmesség, zsoltár Krisztus-himnusz Fil 2:2–11; Péld 1:2–9; 2 Pt 2:9–10; 127. zsoltár memoriter szintű ismerete. Életkorának megfelelően definiálja a következő fogalmakat: szabad akarat, újjászületés, tanítványság. Tudja megfogalmazni az egyház és a gyülekezet közötti különbséget, az úrvacsora, az istentisztelet, a bemenítés lényegét	

III.16.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a Bibliaismeret tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A Bibliaismeret a modell teológia szintjének tantárgyi megjelenése. Fontos azonban, hogy a klasszikus keresztény felfogásban a teológia nem izolált tantárgy, hanem a tudományok királynője: nem kívülről tör be az egyes szaktudományokba, hanem belülről táplálja azok alapelveit. A Bibliaismeret ezért nem az egyetlen hely, ahol a hit megjelenik a tantervben, hanem az a tantárgy, amely a többi tantárgy teológiai reflexiójához a szükséges szövegismeretet és fogalmi háttérrel megadja.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A tantárgy a fenntartó által kiadott Bibliaismeret-kerettanterv szerint valósul meg, hitéleti tantárgyként. A tananyag felépítése egyszerre lineáris – sorra veszi a bibliai történeteket – és spirális, mert az ünnepkörök, valamint Jézus élete és tanítása évfolyamonként visszatérően megjelenik. A tantárgy középpontjában Isten kijelentése áll, amely a tanuló személyiségét testi, szellemi és lelki értelemben egyaránt formálja.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a Biblia szövege elsődleges forrás; a tanuló magával a szöveggel dolgozik, nem elsősorban a róla szóló összefoglalással. Imitatio: az életpéldák és a bibliai alakok követhető mintaként való bemutatása. Beszélgetés: a szövegértelmező, kérdésvezetett beszélgetés a tanóra alapformája. Memoriter: bibliai igehelyek és összefüggő szakaszok szó szerinti tudása. Teológiai reflexió: itt nem külön elv, hanem a tantárgy tárgya. A szív formálása: a tantárgy legfőbb feladata – a Biblia üzenetének megismertetése és megszerettetése, a ma is jelen lévő és szerető Isten bemutatása.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy egyben erkölcsi nevelés is: célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, az Isten Igéjében megfogalmazott és az európai keresztény kultúra alapvető erkölcsi értékeinek tanulmányozása és alkalmazása. A Veritas álláspontja szerint azonban a hitéleti tantárgy önmagában nem elegendő: ha a többi tantárgy szerkezete azt üzeni, hogy a hit a tudományos megismerésben nem tényező, akkor a hitoktatás hatása szerkezetileg gyengül. Ezért kapcsolódik a Bibliaismerethez a többi tantárgy teológiai reflexiója.

5. Tantárgyközi integráció. A Bibliaismeret az Omnibusszal (a Biblia mint a világirodalom értelmezési kulcsa), a magyar nyelv és irodalommal (a Biblia mint kulturális kód), a történelemmel (egyház történet), az osztályfőnöki órával (életvezetés) és a latinnal (Vulgata, keresztény latinitás) áll közvetlen kapcsolatban.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló tájékozott a Szentírás felépítésében és fő elbeszélésében, biztosan idéz igehelyeket, és önállóan viszonyítja a mindennapi élet kérdéseit a bibliai tanításhoz. A hitéleti tantárgy óraszámát a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés a) pontja alapján a heti tanulói terhelés számításánál figyelmen kívül marad.

IV. Választható tárgyak

IV.1. Pszichológia

A foglalkozás célja, hogy megismertesse a tanulókkal az általános és személyiséglélektan, a szociál- és fejlődéslélektan, valamint a pedagógiai pszichológia korszerű ismeretanyagát, továbbá kialakítsa a tanulók személyiségközpontú szemléletmódját és az önművelés igényét; alapvető ismereteket nyújtson a családi és társadalmi helyzetek értelmezéséhez a szocializációs folyamatokban; elősegítse a tudatos és hatékony pályaválasztást. Ez a választható tárgy egyben előkészíti az AP Psychology-t is.

A foglalkozás óraszama, szerkezete és tantervi alapja:

A Veritas a pszichológiát a 11. és a 12. évfolyamon, szabadon választott tanórai foglalkozásként, évfolyamonként heti 2 órában (évi 72 óra), magyar nyelven tanítja. A foglalkozásnak nincs kerettantervi alapja: a jelen helyi tanterv a foglalkozás önálló tanterve.

A jelentkezés egy tanévre szól, és a felvett foglalkozás látogatása kötelező; a foglalkozás félévkor és a tanítási év végén osztályzattal zárul, és a tanulmányi átlagba beszámít. Óraszama ezért a tanuló heti terhelésébe is beleszámít [a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 14. § (1)–(2) bekezdése].

A pszichológia tudományos szintű ismerete nem kifejezetten pszichológiai irányú továbbtanulás esetén is nagymértékben hasznos. Hiszen a tananyag tanulása során fejlődjenek a tanulók szakmai tárgyak tanulásához szükséges képességei, így különösen az ismeretelemző gondolkodás, az algoritmikus gondolkodás, az önálló ismeretszerzés képessége. Fejlődik, erősödik a tanulók saját szakmai munkájukhoz kapcsolódó köteleességtudata, felelősségérzete, igényessége, a szóbeli kommunikációban elvárt, hogy törekedjenek a szakmai nyelv szabatos és helyes használatára, írásos munkáikban az igényes külalakra.

A tárgy elvárja, hogy kialakuljon a tanulóknál az önálló szakmai tanulás, feladatmegoldás képessége, érezzék meg a tanulási eredmények, sikerek értékét, örömet. A tevékenységek során folyamatosan erősödik a tanulási és szakmai motiváció, tudatos döntéssé válik a szakmaválasztás. Felismerik, elfogadják és tudatosan alkalmazzák a szakmai tevékenységek végzéséhez szükséges további magatartási szabályokat, magatartásformákat. A szakmai tanulmányi tevékenység által kialakul, fejlődik, erősödik a szakmához, a választott munkához, életpályához való kötődés.

Tananyagtartalom főbb témakörökben:

Általános és személyiséglélektan

- A pszichológia tudománya
- A szervezet felépítése és működése
- Megismerési folyamatok: érzékelés
- Észlelés
- Figyelem, álom, ábránd
- Tudat és tudatállapotok
- Emlékezés
- Képzelet
- Gondolkodás
- Tanulás
- Motiváció és érzelem
- A személyiség

Szociálpszichológia

- A szociálpszichológia mint tudomány
- A társas kölcsönhatások világa
- Önismeret
- Más személyek megismerése
- Személyközi kapcsolatok
- A csoport szerepe a társas kapcsolatokban

A tanulási munka irányításának szempontjai alapján használunk:

- tanári dominanciájú módszereket
- tanár–diák kooperatív módszereket
- tanulói dominanciájú módszereket

Az oktatási logika iránya szerint használunk:

- induktív megközelítést
- deduktív megközelítést

Az információ típusa alapján használunk:

- verbális módszereket
- szemléltető módszereket
- modern technikát alkalmazó gyakorlati módszereket

IV.1.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a pszichológia tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A pszichológia a filozófia szintjéhez tartozik: az emberről szóló tudás rendszerezése. A klasszikus keresztény felfogás szerint a modern társadalomtudományok az erkölcsfilozófia „leányai”, amelyek módszertanukkal gyakran hallgatólagosan tagadják anyjuk előfeltevéseit – az emberi természetre, a lélekre és a célra vonatkozó állításokat. A tantárgy feladata éppen ezért az, hogy ezeket az előfeltevéseket kimondja és vizsgálhatóvá tegye.³⁹

³⁹ Hicks: Norms and Nobility, 14.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A választható tantárgy az általános és személyiséglélektan, a szociál- és fejlődéslélektan, valamint a pedagógiai pszichológia korszerű ismeretanyagát dolgozza fel, és egyben az AP Psychology kurzusra is előkészít. A tananyag a megismerési folyamatoktól a személyiségelméleteken át a társas kölcsönhatások világáig és a csoportlélektanig terjed.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: klasszikus kísérletleírások és eredeti szakszövegek olvasása. Imitatio: mintaadó vizsgálati elrendezések elemzése és kisebb léptékű megismétlése. Beszélgetés: az eredmények értelmezésének és általánosíthatóságának közös mérlegelése. Memoriter: a szakfogalmak pontos definíciói. Teológiai reflexió: az ember mint Isten képmása és mint bukott természetű lény – ez a kettősség a személyiséglélektani és a motivációelméleti anyag értelmezési kerete. A szív formálása: az önismeret és a másik ember iránti empátia, valamint a szakmai diszkréciónak a fegyelme.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy visszatérő kérdései: mi az ember, ha nem pusztán viselkedési minták összessége; mit magyaráz és mit nem magyaráz a lélektan; és hol a határ a leírás és az értékelés között. A tantárgy tiszteletben tartja a szaktudomány módszertani autonómiáját, ugyanakkor nem fogadja el annak antropológiai kizárólagosságát.

5. Tantárgyközi integráció. A tantárgy az osztályfőnöki órával (önismeret, pályaválasztás), a Bibliaismerettel (keresztény emberkép), a logikával (kutatási következtetés), a természettudománnyal (idegrendszeri alapok) és az Omnibusszal (irodalmi jellemábrázolás) kapcsolódik össze.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló pontosan használja a szaknyelvet, kritikusan olvas egy kutatási beszámolót, és megkülönbözteti a tudományos állítást a világnézeti következtetéstől. A tantárgy jelentkezés után kötelező tanórai foglalkozásnak minősül, érdemjeggyel zárul, és beszámít a tanulmányi átlagba.

IV.2. Jog

A foglalkozás a fenntartó, a Baptista Szeretetszolgálat profiljába illeszkedő tudásanyagot közvetíti kifejezetten gyakorlati aspektusból megközelítve. A tanulók elsajátítják az alapvető jogi fogalmakat, megismerkednek a kontinentális és az angolszász jogrendszer felépítésével, fő szabályaival. Megtanulják a jogi normastruktúra működését, a jogszabályi hierarchiát, a jog mindent átszövő működésére kapnak rálátást. A képzés az emberi jogokra fókuszálva a humanitárius tevékenység jogi hátterét is átláthatóvá teszi a tanulók számára. Az oktatók a Baptista Szeretetszolgálat kapcsolódó intézményegységeinek vezetői, akik saját munkájuk bemutatásán keresztül adják át ismereteiket, amennyiben pedig megoldható, a tanulók konkrétan is részt vehetnek projekteken Magyarországon és külföldön egyaránt. A tárgyat angol és magyar nyelven is oktatjuk.

A tantárgy helye és óraszám:

A tantárgyat a Veritas a 9. évfolyamon, szabadon választható tárgyként tanítja, heti egy egybefüggő, 90 perces órában, évi 36 alkalommal. A klasszikus keresztény módszertan a hosszabb, meg nem szakított tanítási egységre épül; mivel a magyar köznevelési rendszer 45 perces tanórával számol, a tantárgy heti 2 tanóraként (2×45 perc), évi 72 tanóraként jelenik meg. A tantárgy a 10–12. évfolyamon nem indul.

A tantárgy nem a jogi felsőoktatás első évének leegyszerűsített változata, hanem önálló, középiskolai szintű bevezetés a jog gondolkodásmódjába. A tanulók a tanév során végig hatályos, elsődleges forrásokkal dolgoznak: az Alaptörvény, a törvények, a bírósági és alkotmánybírósági határozatok, valamint a nemzetközi és uniós dokumentumok szövegével. A cél nem az adatok memorizálása, hanem a jogi szöveg olvasásának, a fogalmi pontosságnak, a szabály és a tényállás összekapcsolásának, valamint az érvelésnek az elsajátítása. A Veritas klasszikus keresztény jellegének megfelelően a tantárgy a jogot tágabb erkölcsi és szellemi összefüggésben helyezi el: a jog és az igazságosság viszonya, a természetjogi hagyomány, a bibliai jogi örökség és a lelkiismereti szabadság önálló témakörként jelenik meg.

Tanulási eredmények – a tanév végén a tanuló:

- megkülönbözteti a társadalmi normák fő típusait, és megnevezi a jogi norma sajátosságait;
- ismerteti a természetjogi és a jogpozitivisták felfogás alapállításait, és mindkettő mellett képes érveket felsorakoztatni;
- megnevezi a magyar jogforrási hierarchia elemeit, önállóan megkeresi a hatályos jogszabályszoveget, és szabályosan hivatkozik jogszabályt a szakasz, a bekezdés és az időállapot megjelölésével;
- értelmezi a jogképesség és a cselekvőképesség fogalmát, és alkalmazza a saját életkorára vonatkozó szabályokat;
- bemutatja az Alaptörvény szerkezetét, felsorolja az alapvető jogokat, és ismerteti az alapjog-korlátozás mércéjét;
- leírja a magyar államszervezet felépítését, és felismeri a hatalommegosztás összefüggéseit;
- elhatárolja a bűncselekményt a szabálysértéstől, ismerteti a büntetőeljárás menetét és a legfontosabb eljárási garanciákat;
- alkalmazza a szerződéses és fogyasztói alapismereteket, és tájékozott a diákmunkára vonatkozó szabályokban;
- megnevezi a nemzetközi jog forrásait és alanyait, bemutatja az ENSZ, az Európa Tanács és az Európai Unió emberi jogi rendszerét;
- önállóan megold egyszerű jogesetet a tényállás – jogkérdés – szabály – alkalmazás – következtetés séma szerint;
- tájékozott a jogi pályák világában, és megfogalmazza saját pályatervének következő lépéseit.

A tanév tematikus felosztása:

Modul	Témakör	Óraszám (90 perces óra)
I.	A jog természete – norma, erkölcs, igazságosság	5 (10 tanóra)
II.	Jogi alapfogalmak és a jogforrási rendszer	8 (16 tanóra)
III.	Magyarország alkotmányos rendje és államszervezete	12 (24 tanóra)
IV.	A főbb jogágak a gyakorlatban	5 (10 tanóra)
V.	Nemzetközi jog és európai jog	5 (10 tanóra)
VI.	Összegzés és pályaorientáció	1 (2 tanóra)
	Összesen	36 (72 tanóra)

Az értékelés rendje:

Az értékelés eleme	Súly	Tartalma
Témazáró dolgozat (2 db)	40%	Fogalmi, forrásfelismerési és egyszerű esetmegoldó feladatok.
Portfólió	20%	Jogi hírnapló, maximagyűjtemény, esetmegoldások, kutatómunkák, intézménylátogatások.
Kutatómunka, kiselőadás	15%	Legalább egy önálló, forrásmegjelöléssel készült kiselőadás a tanév során.
Órai munka	10%	Aktivitás, felkészültség, vitakultúra, együttműködés.
Szóbeli felelet, röpdolgozat	10%	Az előző óra anyagának számonkérése.
Füzetvezetés	5%	A jegyzetelés minősége, külalak, helyesírás.

Módszertani alapelvek:

- Elsődleges forrás mindenekelőtt: minden témakörnél a hatályos jogszabályszoveg, a határozat vagy a nemzetközi dokumentum eredetije kerül a tanulók kezébe.
- Esetalapú tanulás: a fogalmakat konkrét, a tanulók életkorához közel álló tényállásokon keresztül vezetjük be, majd absztraháljuk.
- Digitális jogi írástudás: a tanulók rendszeresen dolgoznak a Nemzeti Jogszabálytárral, a Magyar Közlönnel, az EUR-Lexszel és a HUDOC adatbázissal.
- Elfogulatlanság: a közjogi és politikai vitákat a tantárgy elsődleges forrásokból, több álláspont érveinek tisztességes bemutatásával tárgyalja.
- Írásbeliség: a tanulók a tanév során rendszeresen készítenek rövid, szerkesztett írásbeli munkákat.
- Élő kapcsolat a joggal: a tanév két intézménylátogatást, meghívott szakembereket és egy teljes perszimulációt tartalmaz.

A tantárgy részletes, óránkénti tanmenetét – a tartalommal, a módszertani javaslatokkal, a kompetenciákkal és a forrásokkal – a Veritas tanévenként elfogadott tanmenete tartalmazza.

IV.2.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a Jog tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A Jog a filozófia szintjéhez tartozik – a norma, az igazságosság és a hatalom fogalmi tisztázását végzi –, a Triviumban pedig a dialektikai szakasz kiemelt terepe: a tényállás és a szabály összekapcsolása, valamint az érvelés fegyelme. A tantárgy a fenntartó, a Baptista Szeretetszolgálat profiljába illeszkedő tudásanyagot közvetít, kifejezetten gyakorlati megközelítésben.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A Veritas a tantárgyat a 9. évfolyamon, szabadon választható tárgyként, heti egy egybefüggő, kilencven perces órában tanítja. A tantárgy nem a jogi felsőoktatás első évének leegyszerűsített változata, hanem önálló, középiskolai szintű bevezetés a jog gondolkodásmódjába: a jogi alapfogalmaktól a jogforrási hierarchián, az Alaptörvényen és az államszervezeten át a büntető- és a polgári jogi alapokig, valamint a nemzetközi és az uniós emberi jogi rendszerig.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: minden témakörnél a hatályos jogszabálysöveg, a bírósági vagy alkotmánybírósági határozat, illetve a nemzetközi dokumentum eredetije kerül a tanulók kezébe; a tanulók rendszeresen dolgoznak a Nemzeti Jogszabálytárral, a Magyar Közlönnyel, az EUR-Lexszel és a HUDOC adatbázissal. Imitatio: mintaadó bírósági indokolások szerkezetének követése. Beszélgetés: esetalapú tanulás – a fogalmakat konkrét, a tanulók életkorához közel álló tényállásokon vezetjük be, majd absztraháljuk –, valamint a közjogi viták elfogulatlan, több álláspontot bemutató tárgyalása. Memoriter: a jogforrási hierarchia, az alapvető jogok és az alapjog-korlátozás mércéje. Teológiai reflexió: a természetjogi és a jogpozitivistá felfogás szembesítése, az emberi méltóság forrásának kérdése. A szív formálása: a pontosság, az elfogulatlanság és a jogkereső ember iránti felelősség.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy központi kérdése az, hogy mi teszi a szabályt jogossá, és mi a viszony a hatályos jog és az igazságosság között. A tanuló mindkét fő felfogás – a természetjogi és a jogpozitivistá – mellett képes érveket felsorakoztatni; a Veritas keresztény jellegének megfelelően azonban kimondja az emberi méltóság teremtettségéből fakadó megalapozását is.

5. Tantárgyközi integráció. A Jog vezeti be azokat az alapfogalmakat, amelyekre a 12. évfolyamos állampolgári ismeretek épít; a történelemmel a jogtörténeti háttérben, a logikával a következtetés formáiban, a retorikával az érveléstechnikában, a Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban tantárggyal a szerződéses és társasági jogi alapokban kapcsolódik össze.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló önállóan megold egy egyszerű jogesetet a tényállás – jogkérdés – szabály – alkalmazás – következtetés séma szerint, szabályosan hivatkozik jogszabályt, és rendszeresen készít rövid, szerkesztett írásbeli munkákat. A tanév két intézménylátogatást, meghívott szakembereket és egy teljes perszimulációt tartalmaz; a részletes, óránkénti tanmenetet a Veritas tanévenként elfogadott tanmenete rögzíti.

IV.3. Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban

A vállalkozási ismeretek a gyakorlatban tárgyunk célja, hogy szilárd ismereteket nyújtson a gazdaság és a piac működéséről helyi és nemzetközi szinten egyaránt. Ebben a programban a diákok megismerkednek a közgazdaságtan kulcsfogalmaival, mint a kereslet-kínálattal, a GDP-vel, a különböző mutatókkal, iparágakkal, piacokkal és működésükkel, a részvényekkel és a befektetési alapfogalmakkal (mint például a fedezeti alapok, brókerek, osztlékok, részvények stb.) és azzal, hogy hogyan működik egy átlagos vállalat, milyen a vállalati környezet. A tárgy célja, hogy mélyebben bemutassa azokat a szabályokat és törvényszerűségeket, amelyek befolyásolják és meghatározzák az áruk, szolgáltatások és védett ismeretek (know-how-k) áramlását. A program nagyban támaszkodik a diákok visszajelzéseire, a csoportdinamikára, a diákok fejlődésére és általános ismereteik bővítésére. A tárgyat angol nyelven oktatjuk.

A foglalkozás óraszama, szerkezete és tantervi alapja:

A Veritas a vállalkozási ismeretek a gyakorlatban tantárgyat a 11. és a 12. évfolyamon, szabadon választott tanórai foglalkozásként, évfolyamonként heti 2 órában (évi 72 óra), angol nyelven tanítja. A foglalkozásnak nincs kerettantervi alapja: a jelen helyi tanterv a foglalkozás önálló tanterve.

A tananyag fő témakörei: a piac és az árképzés alapfogalmai (kereslet, kínálat, verseny); a vállalat felépítése és működése; a vállalkozás alapítása, üzleti terv és pénzügyi tervezés; a makrogazdaság mutatói (GDP, infláció, foglalkoztatottság); a pénz- és tőkepiac alapjai (részvény, kötvény, befektetési alap, osztlék); a szellemi tulajdon és a know-how áramlása; a munka és a vagyon keresztény értelmezése (sáfárság, tisztesség, méltányos szerződés).

A jelentkezés egy tanévre szól, és a felvett foglalkozás látogatása kötelező; a foglalkozás félévkor és a tanítási év végén osztályzattal zárul, és a tanulmányi átlagba beszámít. Óraszama ezért a tanuló heti terhelésébe is beleszámít [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 14. § (1)–(2) bekezdése]. Az értékelés alapja az egyéni és a csoportos projekt munka, az üzleti terv bemutatása és a fogalmi számonkérés.

Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban			Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban		
TANMENET			TANMENET		
Heti óraszám: 2×45 perc egy órába vonva			Heti óraszám: 2×45 perc egy órába vonva		
Éves óraszám: 74			Éves óraszám: 74		
9. osztály			10. osztály		
Essentials of Entrepreneurship and Small Business Management, Norman M. Scarborough és Jeffrey R. Cornwall, 2016 és Easy Business (European Business Competence Licence Textbooks)			Essentials of Entrepreneurship and Small Business Management, Norman M. Scarborough és Jeffrey R. Cornwall, 2016 és Easy Business (European Business Competence Licence Textbooks)		
Óraszám	Tananyag	Számonkérés	Óraszám	Tananyag	Számonkérés
1.	Bevezetés		1.	Bevezetés	
2.			2.		
3.	A pénz fogalmának meghatározása, a pénz története és az üzlet	elméleti bevezető	3.	Éves pénzügyi kimutatás – áttekintés	könyvelés

Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban			Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban		
4.	A pénz és a gazdasági forrás fogalmának és történeti alakulásának meghatározása		4.	Mérleg	
5.	Mi a kapitalizmus?		5.	Leltár – leltározás: a mérleg alapjai	
6.	Történeti fejlődés – mi az iparosítás?		6.	Történeti fejlődés – iparosítás és kolonializmus, imperializmus	
7.	A szocializmus és a globális piac fejlődése a kommunizmus bukása után		7.	A gazdasági siker mérése a haszon összehasonlító elemzése alapján	
8.	Világgazdaság		8.	Nyereség és veszteség könyvelése	
9.	Gyakorlati munka		9.	Éves könyvelési műveletek	
10.	Gazdasági specializáció és a „három világ” mítosza		10.	Kötelezettségek és követelések	
11.	Gyakorlati munka		11.	Fedezet és felülvizsgálás	
12.	Világgazdaság: kereskedelem és kereskedelmi megállapodások		12.	Amortizáció – éves veszteség értéke, tőkésített kiadások, alacsony költségű tőkeeszközök	
13.	A világgazdaság: szegénység, gazdasági segély, gazdasági biztonság		13.	Ismétlés	
14.	Makro- és mikrogazdaság		14.	Profit és veszteség könyvelése – jelentési formanyomtatványok	
15.	GDP		15.	Az éves pénzügyi kimutatás kiegészítői	
16.	A bank fogalmának meghatározása és fejlődéstörténete		16.	Projektmunka	
17.	Összefoglalás és gyakorlás		17.	Projektmunka – konzultáció	
18.	Összefoglalás és gyakorlás		18.	Féléves összefoglalás	
19.	Dolgozat		19.	Összefoglalás és gyakorlás	

Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban			Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban		
20.	Osztályozás és zárómegbeszélések		20.	Dolgozat	
21.	Az üzlet fogalma és fajtái		21.	Ismétlés	
22.	Az üzlet fogalma és fajtái		22.	Üzletterv	
23.	Az üzlet fogalma és fajtái		23.	Pénzügyi számvitel, költségszámítás, a költségszámítás területei és alapfogalmai	
24.	A befektetés fogalma és fajtái		24.	Értékesítési költség, változó költségek, állandó költségek	
25.	Üzleti etika		25.	Hosszú távú alsó ár, árpolitika, ár és különböző piaci formák	
26.	Gyakorlati munka		26.	Közvetlen költségek, közvetett költségek, árkalkuláció, költségviselői számlázással kapcsolatos fogalmak sokasága	
27.	A vállalkozási ismeretek meghatározása és kihívásai	Üzleti célok és mutatók	27.	Fedezeti hozzájárulás, költség helyi elszámolás, közvetlen költségelszámolás, teljes költségelszámolás	Költségszámítás, árképzés és üzleti jog
28.	A vállalkozási ismeretek kihívásai		28.	Gyakorlati munka	
29.	Jövedelmezőség, tőkearányos jövedelmezőség, likviditás, likviditási mutatók		29.	Belső és megosztott szolgáltatások költségfelosztása, profitorientált elszámolás	
30.	Megvalósíthatósági elemzés – gyakorlati munka		30.	Üzleti jog, társasági jog, szervezetek jogi formái	
31.	Az innovációt, a keresletet és a kínálatot alakító tényezők		31.	Egyéni vállalkozás, közkereseti társaság, betéti társaság, korlátolt felelősségű társaság, szünetelő társaság	
32.	Üzleti modellek és termékfejlesztés		32.	Részvénytársaság, polgári jogi társaság, adásvételi aktus, adásvételi szerződés, jogerős aláírás	

Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban			Vállalkozási ismeretek a gyakorlatban		
33.	Márkafejlesztés, termék- és üzletmarketing		33.	Cég, képviselő, jogosultságok átruházása a munkavállalókra, tárgyalási hatáskör	
34.	Miért mennek csődbe üzletek? Egy esettanulmány elemzése		34.	Beszerezés, cégjegyzék, fúzió, vállalatcsoport	
35.	Sajáttőke-arány, idegentőke-arány, pénzforgalom, tőkeáttétel		35.	Felvásárlás, fúzió, közös vállalat, kartellek, fizetési képtelenségi státútum és fizetési képtelenségi okok	
36.	Összefoglalás és gyakorlás		36.	Összefoglalás és gyakorlás	
37.	Összefoglalás és gyakorlás		37.	Összefoglalás és gyakorlás	
38.	Osztályozás és megbeszélések		38.	Osztályozás és megbeszélések	
39.	Osztályozás és megbeszélések		39.	Osztályozás és megbeszélések	

IV.3.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a vállalkozási ismeretek tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A tantárgy a filozófia szintjéhez tartozik a gazdasági cselekvés céljára vonatkozó kérdéseivel, a gimnasztika szintjéhez pedig a gyakorlati fegyelem és a projekt munka rendjével. A Triviumban a retorikai szakaszhoz kapcsolódik: az üzleti terv és a bemutató a meggyőző előadás gyakorlata.

2. Tananyag tartalmi megvalósulás. A tantárgy célja, hogy szilárd ismereteket nyújtson a gazdaság és a piac működéséről helyi és nemzetközi szinten: a közgazdaságtan kulcsfogalmairól, a piacokról és iparágakról, a befektetési alapfogalmakról, valamint a vállalati környezetről. A tantárgy tanítása részben angol nyelven folyik.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: valós vállalati beszámolók, piaci adatok és esettanulmányok használata. Imitatio: mintaadó üzleti tervek és pénzügyi modellek követése. Beszélgetés: az üzleti döntések és azok következményeinek közös mérlegelése. Memoriter: a közgazdasági alapfogalmak és mutatók pontos definíciói. Teológiai reflexió: a munka mint elhívás, a tulajdon mint sáfárság, a haszon és a felelősség viszonya, valamint az üzleti tisztesség. A szív formálása: a kockázatvállalás mértéktartása, a szerződéses szó megtartása és a mások munkájának megbecsülése.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy nem a nyereségmaximalizálást tanítja normaként, hanem a gazdasági cselekvést a sáfárság keretében értelmezi. Visszatérő kérdései: mi a pénz rendeltetése; mikor válik a vállalkozás szolgálattá; és milyen felelősséggel tartozik a vállalkozó a munkatársai és a közösség felé.

5. Tantárgyközi integráció. A tantárgy a matematikával (mennyiségi elemzés), a Jog tantárggyal (szerződéses és társasági jogi keretek), az állampolgári ismeretekkel (a vállalkozási formák jogi kerete és a közteherviselés), valamint az osztályfőnöki órával (pályaorientáció) kapcsolódik össze.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló önálló üzleti tervet készít és azt megvédi, elemez egy vállalati beszámolót, és megnevezi a döntéseinek erkölcsi következményeit. A tantárgy jelentkezés után kötelező tanórai foglalkozásnak minősül, érdemjeggyel zárul, és beszámít a tanulmányi átlagba.

IV.4. Dráma és színház

A dráma és színház tanítása komplex művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amely interakciókon keresztül, játék, cselekvés és tapasztalat útján valósítja meg célját: az élményen keresztül történő megértést. A tanulói tevékenységek a gondolatok és az érzelmek kifejezését, ezzel együtt a drámai és színházi kifejezési formák megismerését és alkalmazásuk elsajátítását szolgálják. A művészeti ág nyelvével való személyes találkozás révén a tanuló önismerete, társismerete, együttműködési és kifejezőkészsége egyszerre fejlődik.

A tantárgy helye és óraszám: A Veritas a dráma és színház tantárgyat a 9. évfolyamon, szabadon választható tantárgyként tanítja, heti egy egybefüggő, 90 perces órában; mivel a magyar köznevelési rendszer 45 perces tanórával számol, a tantárgy heti 2 tanóraként, évi 72 tanóraként jelenik meg. A tantárgy a 10–12. évfolyamon nem indul. A jelentkezés egy tanévre szól, a felvett foglalkozás látogatása kötelező; a tantárgy érdemjeggyel zárul és a tanulmányi átlagba beszámít, ezért – a szabadon választott tanórai foglalkozásokra vonatkozó szabály szerint – a heti terhelésbe is beleszámít [a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 14. § (1)–(2) bekezdése].

A tantárgy alapja a Dráma és színház kerettanterv. A kerettanterv ezt a tantárgyat a 12. évfolyamra, évi 30 órában írja le; a Veritas – a klasszikus keresztény képzési logikát követve – a témaköreit a 9. évfolyamon, emelt, évi 72 tanórás órakeretben dolgozza fel. A kerettanterv két órátábla-változata közül a Veritas az A változatot veszi alapul, mert a tantárgy nem dráma érettségire készít fel, hanem a képzés egészét megalapozó, művészetpedagógiai szemléletű, gyakorlatközpontú munkát végez.

A Nemzeti alaptanterv szerint a 12. évfolyamon a dráma és színház vagy a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy kötelezően választandó. Ezt a kötelezettséget a Veritas a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárggyal teljesíti, az audiovizuális művészetek (Art of Seeing) tantárgy keretében. A jelen, 9. évfolyamos dráma és színház tantárgy ettől függetlenül, szabadon választható tantárgyként működik, és nem lép a mozgóképkultúra és médiaismeret helyébe.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Kerettantervi óraszám (A változat)	A Veritas órakerete
Szabályjátékok	3	7
Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	4	10
Rögtönzés	5	12
Saját történetek feldolgozása	4	10
Műalkotások feldolgozása	3	7
Dramaturgiai ismeretek	1	2
A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	2	5
Dráma- és színháztörténet	1	3
Dráma- és színházelmélet	1	2
Kortárs dráma és színház	2	5
Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)	2	5
Színházi előadás megtekintése	2	4
Összesen	30	72

A kerettantervi óraszámhoz képest fennmaradó órakeretet a Veritas a gyakorlásra, a csoportos alkotómunkára és az évi egy bemutatható produkció elkészítésére fordítja; a témakörök tanévi ütemezését a szaktanár tanmenete tartalmazza.

A fejlesztés várt eredményei a tanév végén:

- a tanuló hosszan tartó, koncentrált figyelemmel vesz részt a játékszabályokhoz kötött csoportos tevékenységekben, és értelmezi önmagát a csoporton belüli viszonyrendszerben;
- közlési szándékkal, tudatosan alkalmazza a verbális, vokális, vizuális és kinetikus kifejezés eszközeit, szerepbe lép és együtt játszik társaival;
- rögtönzésben figurát és helyzetet teremt, felismeri az empátia jelentőségét, és alkalmazza a kapcsolatteremtés és -fenntartás technikáit;

- saját és közösen választott történeteket, valamint irodalmi műalkotásokat dolgoz fel dramatikus eszközökkel;
- ismeri a dramaturgia és a színházi kifejezés alapfogalmait, tájékozott a dráma- és színháztörténet fő korszakaiban, és véleményt formál kortárs színházi alkotásokról;
- verset, prózát és jelenetet ad elő közönség előtt, és részt vesz egy közös produkció létrehozásában;
- megtekintett színházi előadásról szóban és írásban megalapozott, érvekkel alátámasztott véleményt fogalmaz meg.

A kerettanterv teljes szövege:

Dráma és színház (Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára), Oktatási Hivatal.

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/Drama_es_szinhasz_K.docx

IV.4.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a dráma és színház tanításában

1. A tantárgy helye a modellben. A dráma és színház a modell zene (musica) szintjén áll: feladata nem elsősorban a technikai színházi műveltség, hanem az affektív tartomány formálása, „a szív behangolása”. A Triviumban a dialektikai és a retorikai szakasz között teremt átmenetet: a 9. évfolyamon a tanuló még nem formális érveléssel, hanem megtestesített helyzetekkel dolgozik, és így készül fel arra, hogy később gondolatait szóban is meg tudja védeni.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A tantárgy a kerettanterv A változatának témaköreit teljes egészében megvalósítja, emelt órakeretben. A klasszikus keresztény többlet a művek kiválasztásában és a témakörök rendjében jelenik meg: a feldolgozott műalkotások az Omnibus és a magyar nyelv és irodalom kánonjához illeszkednek, a dráma- és színháztörténeti témakör pedig az antik dráma, a középkori misztérium- és passiójáték, valamint a keresztény drámai hagyomány felől közelít a jelenkorhoz.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a tanuló a dráma teljes szövegével és lehetőség szerint élő előadással találkozik, nem tartalmi összefoglalással. Imitatio: mintaadó előadások és rendezői megoldások elemzése, majd követése a saját munkában. Beszélgetés: minden gyakorlatot közös, kérdésvezetett elemzés zár. Memoriter: vers- és prózarészletek, jelenetszövegek szó szerinti tudása és nyilvános előadása. Teológiai reflexió: a megjelenített helyzetek erkölcsi tétjének kimondása. A szív formálása: a tantárgy központi feladata – a bátorság, az önuralom, a másakra figyelem és a közösen vállalt felelősség gyakorlása.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A tantárgy visszatérő kérdései: mit jelent másik ember bőrébe bújni úgy, hogy közben megőrizzük a saját erkölcsi ítéletünket; hol a határ a megjelenítés és az azonosulás között; és mire kötelezi az alkotót, hogy a színpadon

mondott szónak következménye van. A Veritas a szerepjátékot az empátia és az önismeret iskolájának tekinti, nem az önmutogatásénak; a válogatásban ezért kerül az öncélúan provokatív anyagot.

5. Tantárgyközi integráció. A tantárgy a magyar nyelv és irodalommal (színház- és drámatörténet, drámaelméleti fogalmak), az Omnibusszal (a kánon drámai művei), a retorikával (a nyilvános megszólalás technikái), az audiovizuális művészetekkel (Art of Seeing) és az osztályfőnöki órával (önismereti és csoportgyakorlatok) áll közvetlen kapcsolatban. A Bibliaismeret kerettanterve több témakörnél kapcsolódási pontként nevezi meg a dramatikus feldolgozást.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló a tanév végén részt vesz egy közös, közönség előtt bemutatott produkció létrehozásában, és megtekintett előadásról érvekkel alátámasztott véleményt fogalmaz meg. Az értékelés – a tantárgy természetének megfelelően – elsősorban a részvételen, az együttműködésen, a felkészültségen és az egyéni fejlődésen alapul, nem a produkció művészi színvonalán.

IV.5. Vitakör

A foglalkozás elsődleges célja, hogy a 11. osztályos tanulókat felvértezze a társadalmi, politikai és oktatási témákról folytatott tájékozott és meggyőző vitákhoz szükséges készségekkel és ismeretekkel. Emellett az óra segít a tanulóknak a kritikai gondolkodás, a kutatás és a kommunikációs készségek fejlesztésében, amelyek elengedhetetlenek a későbbi tézisdolgozatuk megvédéséhez.

A foglalkozás óraszám, szerkezete és tantervi alapja:

A Veritas a vitakört a 11. évfolyamon, egyéb foglalkozásként (szakkörként), heti 2 órában (évi 72 óra) szervezi. A foglalkozásnak nincs kerettantervi alapja: a jelen helyi tanterv a szakkör önálló tanterve.

Az egyéb foglalkozás óraszám a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés b) pontja alapján a tanuló heti terhelésének számításánál figyelmen kívül marad; a foglalkozás sem osztályzattal, sem szóveges minősítéssel nem zárul; a tanulók felkészültsége a vitaversenyeken mutatkozik meg, amelyeken a Veritas csapata rendszeresen részt vesz. A jelentkezés egy tanévre szól, a felvett foglalkozás látogatása kötelező.

1–4. hét: Bevezetés a vitába és a nyilvános beszédbe

- A vitafolyamat áttekintése és annak szerepe a kritikai gondolkodásban és a nyilvános diskurzusban.
- A hatékony nyilvános beszéd alapelvei: testtartás, hangnem, testbeszéd és szemkontaktus.
- Rögtönzött beszéd gyakorlása általános témákról a magabiztosság növelése érdekében.

4–8. hét: Kutatási készségek és tézisek megfogalmazása

- Bevezetés a kutatási módszerekbe és a hiteles forrásokba.
- Hogyan fogalmazzunk meg egy erős és világos tézist.
- Minden tanuló kiválaszt egy témát a féléves kutatási projektjéhez.

8–12. hét: Érvek és ellenérvek megfogalmazása

- Az érvek bontása állításokra, bizonyítékokra és érvelésre.
- A lehetséges ellenérvek azonosítása és stratégiák kidolgozása azok kezelésére.

12–16. hét: A vitabeszéd felépítése

- Bevezetés a vitabeszéd szerkezetébe: vitaindító (állítás), fő érvek, ellenérvek és vitazárás.
- A diákok gyakorolják az érvelő beszédet különböző témákban.

16–20. hét: A vita formái és stratégiái

- Bevezetés a különféle vitatípusokba (pl. parlamentáris/politikai, közéleti, törvényszéki)
- A különféle viták stratégiai megközelítései és helyzetei (kontextusa)

20–24. hét: A szakdolgozat megvédésének gyakorlása

- Minden tanuló bemutatja kutatásának egy rövidített változatát a tézisdolgozat megvédésének próbájaként.
- A társak és a tanár konstruktív visszajelzést adnak a tartalomról, az előadásmódról és a kérdésekre adott válaszokról.

24–28. hét: Kutatás és szakdolgozat-előkészítés

- A tanulók egyéni kutatási projektjeiken dolgoznak, mélyreható kutatást végeznek és finomítják a téziseiket.
- A tanár útmutatást és támogatást nyújt a kutatási folyamat során.

28–32. hét: Záróviták és a tézisdolgozat próbavédése

- A tanulók részt vesznek egy vitaversenyen, ahol a félév során elsajátított készségeket alkalmazzák.
- Minden tanuló bemutatja a tézisdolgozatát az osztály előtt, a téziszvédés forgatókönyve szerint.
- A társak és a tanár kritikus kérdésekkel segítik a diákokat érveik és válaszaik finomításában.

Értékelés:

- Részvétel az órai megbeszéléseken és tevékenységekben.
- A kutatásban és a tézisdolgozat kidolgozásában elért eredmények.
- Teljesítmény a gyakorlóvitákon és a tézis próbavédésén.
- Végző vita és a tézisdolgozat próbavédése.

Értékelési arányok (súlyok):

- Részvétel: 20%
- Kutatás és tézisdolgozat kidolgozása: 25%

- Gyakorlati viták: 20%
- Záróviták és a tézisdolgozat megvédése: 35%

Az óraterv célja, hogy fokozatosan fejlessze a diákok vitakészségét, nyilvános beszédképességét, kutatási készségét és kritikai gondolkodását. A tézisdolgozat próbavédésével a diákok felkészülnek a jövőbeli tudományos kihívásokra, amelyeknél strukturált és meggyőző módon kell megvédeniük állításait.

Vitatémák:

Társadalom:

1. Szigorúbb tartalommoderációt kellene bevezetni a közösségi médiaplatformokon?
2. Életképes megoldás-e a feltétel nélküli alapjövedelem a szegénység csökkentésére?
3. Csökkenteni kellene vagy emelni a választójogi korhatárt?
4. Indokolt-e valaha is a cenzúra a művészetekben és a médiában?
5. El kellene-e törölni a halálbüntetést?
6. Mindig káros a kulturális kisajátítás?
7. A kormányoknak kellene-e ingyenes egészségügyi ellátást biztosítaniuk minden állampolgár számára?
8. Biztonságos-e a genetikailag módosított organizmusok (GMO-k) használata a mezőgazdaságban?

Politika:

9. Kell-e az EU-nak új tagokat felvennie?
10. Kell-e pozitív diszkriminációs politikát alkalmazni a főiskolai felvételinél?
11. Szükséges-e a fegyvertartás korlátozása a fegyveres erőszak csökkentéséhez?
12. Az egyes országoknak előnyben kellene részesíteniük a megújuló energiát a fosszilis tüzelőanyagokkal szemben?
13. A globalizáció előnyösebb vagy károsabb a fejlődő országok számára?
14. A kormányoknak szabályozniuk kellene-e a nagy technológiai vállalatokat a monopóliumok megakadályozása érdekében?
15. Etikus-e, ha a kormányok biztonsági okokból tömeges megfigyelést folytatnak?
16. Kellene-e a politikusok hivatali idejét (újraválaszthatóságát) korlátozni?

Oktatás:

17. Hatékonyabb-e a hagyományos tantermi tanulás, mint az online tanulás?
18. A szabványosított tesztelés legyen-e a tanulói teljesítmény elsődleges mércéje?
19. Szükséges-e a házi feladat a tanulmányi sikerhez?
20. Az iskoláknak a tanterv részeként kellene-e tanítaniuk pénzügyi ismereteket?
21. A technológia használata az osztályteremben inkább előnyös vagy hátrányos a diákok tanulása szempontjából?
22. Az iskoláknak jobban kellene összpontosítaniuk a szakképzésre és a gyakorlati készségekre?
23. Igazságos és hatékony a mostani osztályzási rendszer?

24. Az iskoláknak kellene-e kötelező mentálhigiéniai és jóléti kurzusokat indítaniuk?

Ezek a témák olyan általános problémák széles skáláját ölelik fel, amelyek relevánsak és elgondolkodtatóak, így alkalmasak a viták és a kutatási projektek lebonyolítására. A diákok olyan témákat választhatnak, amelyek megfelelnek érdeklődési körüknek, és különböző nézőpontokat vizsgálhatnak meg, hogy fejlesszék kritikai gondolkodásukat.

Vitaverseny: Ez a vitaklub nyitott arra a lehetőségre, hogy iskolánk diákjai más iskolák diákjaival versenyezzenek az alábbi formátumban (egy példa):

1. vitatéma: A közösségi média több kárt okozott a társadalomnak, mint hasznot.

„A” iskola:

- Azt állítja, hogy a közösségi média fokozott internetes zaklatáshoz, mentális egészségügyi problémákhoz és polarizációhoz vezetett.
- Példákat hoz arra, hogy a félretájékoztatás gyorsan terjed a közösségi platformokon, ami valós következményekkel jár.
- Hangsúlyozza a közösségi média függőséget okozó jellegét, valamint a produktivitásra és a valós társadalmi interakciókra gyakorolt hatását.

„B” iskola:

- Azt állítja, hogy a közösségi média forradalmasította a kommunikációt, és nagyobb kapcsolódást tett lehetővé.
- Kiemeli a közösségi platformok szerepét a társadalmi mozgalmak szervezésében és a társadalmi változások előmozdításában.
- Példákat mutat be arra, hogy a közösségi média hogyan tette lehetővé a kisvállalkozások és vállalkozók számára, hogy szélesebb közönséget érjenek el.

2. vitatéma: A fejlett társadalmaknak ingyenes főiskolai oktatást kellene biztosítania minden állampolgár számára.

„A” iskola:

- Az ingyenes főiskolai oktatás mellett érvel, hangsúlyozva a képzett lakosság előnyeit a társadalom egészére nézve.
- Beszámol arról, hogy az ingyenes oktatás hogyan csökkentheti a pénzügyi nehézségeket és hogyan segítheti elő a társadalmi mobilitást.
- Más országok modelljeit vizsgálja, ahol az ingyenes oktatás pozitív eredményekhez vezetett.

„B” iskola:

- Az ingyenes főiskolai oktatás ellen érvel, rámutatva az állami források lehetséges túlterhelésére.
- Beszél a személyes felelősség fontosságáról és az egyén saját oktatásába való befektetés értékéről.

- Aggályokat vet fel a diplomák lehetséges elértéktelenedésével kapcsolatban, és felveti, hogy a felsőoktatási költségek problémáját alternatív módokon kell megoldani.

3. vitatéma: A fosszilis tüzelőanyagokat megújuló energiaforrásokkal kell helyettesíteni.

„A” iskola:

- Bemutatja a megújuló energiaforrásokra való áttérés környezeti és egészségügyi előnyeit.
- Tárgyalja a fosszilis tüzelőanyagok használatának negatív hatásait: éghajlatváltozás, levegőminőség és ökoszisztémák.
- Kiemeli a megújuló energiát alkalmazó és a szén-dioxid-kibocsátást csökkentő országok és régiók sikeres eseteit.

„B” iskola:

- Azzal érvel, hogy a megújuló energiaforrásokra való áttérés gazdaságilag megvalósíthatatlan, és munkahelyek megszűnéséhez vezethet.
- Tárgyalja a megújuló energiaforrások időszakos jellegét, valamint a tárolás és elosztás kihívásait.
- A tisztább fosszilis tüzelőanyag-technológiák mellett érvel, mint gyakorlatiasabb rövid távú megoldás mellett.

Ezek a vitaversenyötletek fontos társadalmi és környezetvédelmi kérdésekkel kapcsolatban kínálnak ellentétes nézőpontokat, és arra ösztönzik a diákokat, hogy kutassanak és jól megalapozott érveket mutassanak be. A viták lehetőséget biztosítanak a tanulónak a kritikus gondolkodás, a nyilvános beszéd és a meggyőző kommunikáció gyakorlására, miközben értelmes vitákat folytathatnak különböző iskolákból származó társaikkal.

IV.5.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a vitakör foglalkozásain

1. A tantárgy helye a modellben. A vitakör a Trivium retorikai szakaszának gyakorlóterepe, és közvetlenül a logika–retorika párra épül. Feladata, hogy a 11. évfolyamos tanulókat felvértesse a társadalmi, politikai és oktatási témákról folytatott tájékozott és meggyőző vitákhoz szükséges készségekkel.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A foglalkozás a vitafolyamat áttekintésétől és a nyilvános beszéd alapelveitől (testtartás, hangnem, testbeszéd, szemkontaktus) a kutatási módszereken és a hiteles források használatán át a tézis megfogalmazásáig és a formális vitaformáig halad. A rögtönzött beszéd rendszeres gyakorlása a magabiztosság növelését szolgálja.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a vitatémákhoz elsődleges források és hiteles adatok gyűjtése. Imitatio: mintaadó viták és beszédek elemzése és utánzása. Beszélgetés: a foglalkozás egésze ezen a munkaformán alapul. Memoriter: érvsémák, a leggyakoribb logikai hibák és a formális vita menete. Teológiai reflexió: a vita nem a győzelem, hanem

az igazság keresésének eszköze; az ellenfél álláspontjának tisztességes bemutatása erkölcsi követelmény. A szív formálása: a bátorság, az önuralom és a másik meghallgatásának fegyelme.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A foglalkozás alapszabálya, hogy a tanuló olyan álláspontot is köteles megérteni és képviselni tudni, amellyel nem ért egyet – ez a fogalmi tisztesség iskolája. Visszatérő kérdése: mi a különbség az igazság melletti kiállás és az önigazolás között.

5. Tantárgyközi integráció. A vitakör a logikára és a retorikára épül, az állampolgári ismeretekkel és a Jog tantárggyal a közügyek tárgyalásában, az angol nyelvvel a célnyelvi vitagyakorlatban, a tézisprogrammal pedig a védés előkészítésében kapcsolódik össze.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló önálló kutatáson alapuló tézist fogalmaz meg, azt formális vitában megvédi, és felkészülten reagál az ellenérvekre. A foglalkozás közvetlenül a tézisdolgozat megvédésére készít fel; jelentkezés után látogatása kötelező, a foglalkozás azonban – egyéb foglalkozás (szakkör) lévén – nem zárul értékeléssel: a tanuló felkészültsége a vitaversenyeken mérhető le.

IV.6. Gasztronómia

A gasztronómia foglalkozás az étkezést nem szakácsismeretként, hanem kultúraként tanítja: mint a közösség, az emlékezet és az ünnep hordozóját. A foglalkozás a magyar és az amerikai konyha hagyományait, a keresztény ünnepkör asztali szokásait, valamint az asztalközösség bibliai és egyháztörténeti jelentését dolgozza fel, gyakorlati alkalmakkal kiegészítve. Célja, hogy a tanuló otthonosan mozogjon a saját és a befogadó kultúra étkezési hagyományaiban, tudatosan és hálával viszonyuljon az ételhez, és képes legyen egy ünnepi asztalt önállóan megtervezni és megteríteni.

A foglalkozás helye és óraszám: A Veritas a gasztronómiát egyéb foglalkozásként (szakkörként), heti 2 órában, évi 72 órában, magyar nyelven szervezi. A tanterv egyetlen tanévre készült; a Veritas tervezi, hogy a foglalkozást egy évfolyamra – elsősorban a 10. évfolyamra – csoportosítja, ott, ahol az a tanulók órarendjében a legkedvezőbben elhelyezhető. Az egyéb foglalkozás óraszámát a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet 9. § (1) bekezdés b) pontja alapján a tanuló heti terhelésének számításánál figyelmen kívül marad.

A foglalkozásnak nincs kerettantervi alapja: a jelen helyi tanterv a szakkör önálló tanterve. A foglalkozás nem zárul osztályzattal; a tanuló részvételét, együttműködését és a záróprojektben nyújtott teljesítményét a foglalkozásvezető szövegesen értékeli. A jelentkezés egy tanévre szól, a felvett foglalkozás látogatása kötelező.

A gyakorlati alkalmak rendje: a Veritas nem működtet tankönyhát, ezért a foglalkozás gyakorlati óráit külső helyszínen, együttműködési megállapodás alapján szervezi. A gyakorlati alkalmakon a tanulók felügyelet mellett, az ételkészítés-higiéniái és

munkavédelmi előírások betartásával dolgoznak; a helyszín kiválasztásáról és a kísérésről az igazgató az éves munkatervben rendelkezik. A tanteremben tartott órák demonstrációval, forrásolvasással, kóstolással és tervezőmunkával valósulnak meg.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	Óraszám	Tartalom
I. Az asztal mint közösség – vendégszeretet a Bibliában és a keresztény hagyományban	12	Az asztalközösség bibliai képei: Ábrahám vendégei, a pusztai kenyér, a kánai menyegző, az utolsó vacsora, az emmausi vacsora. A vendégszeretet mint keresztény kötelesség. Asztali áldás és hálaadás; szerzetesi és polgári asztali rend. Kóstolás: kenyérfélék.
II. A magyar konyha tájegységei, történeti rétegei és ünnepi ételei	14	A honfoglalás kori, a török kori és a polgári kor hatásai. Tájegységek: Alföld, Dunántúl, Erdély, Felvidék. Jellemző alapanyagok és eljárások. Az ünnepi és a hétköznapi asztal különbsége. Gyakorlat külső helyszínen: egy tájjellegű étel elkészítése.
III. Az amerikai konyha: a bevándorlás gasztronómiai öröksége	12	A regionális amerikai konyhák és a bevándorló közösségek hatása. A Thanksgiving és a július 4-i asztal. Az amerikai-magyar párhuzamok és

Témakör	Óraszám	Tartalom
		kölcsönhatások. Gyakorlat külső helyszínen: egy amerikai ünnepi fogás elkészítése.
IV. A keresztény ünnepkör asztala	14	Advent és karácsony; a böjt értelme és rendje; nagyböjt és húsvét; pünkösd. Az ünnepekhez kötődő magyar és amerikai étkezési hagyományok, jelképek és eredetük. Az ünnep bősége és a mértékletesség. Gyakorlat: ünnepi süteménykészítés külső helyszínen.
V. Az asztal rendje és az alapanyag	10	Terítés, evőeszközök, poharak, szalvéta; asztali illem, vendégfogadás, menüsor összeállítása. Idényszerűség, piac és beszerzés; alapvető élelmiszerbiztonsági és higiéniai szabályok; ételallergiákra és étrendi megkötésekre való figyelem a vendéglátásban.
VI. Záróprojekt: egy ünnepi asztal	10	Csoportos tervezőmunka: ünnep választása, menüsor, terítés, kulturális háttér, költségvetés. A projekt bemutatása és megvédése; közös ünnepi alkalom megrendezése a

Témakör	Óraszám	Tartalom
		Veritas közösségének.

A gyakorlati alkalmak óraszama a témakörökön belül, azokhoz kapcsolódva jelenik meg; a hat témakör sorrendje a tanév ünnepi rendjéhez igazodik, ezért a foglalkozásvezető a tanmenetben a fenti sorrendtől eltérhet.

A fejlesztés várt eredményei a tanév végén:

- a tanuló ismeri az asztalközösség bibliai és keresztény hagyományát, és meg tudja fogalmazni, mit jelent a vendégszeretet;
- bemutatja a magyar konyha legalább három tájegységének jellegzetes ételeit és azok történeti háttérét;
- összehasonlítja a magyar és az amerikai ünnepi asztal szokásait, és felismeri a bevándorlás gasztronómiai hatásait;
- a keresztény ünnepkör legalább négy ünnepéhez társítani tudja annak étkezési hagyományát, és ismeri az ünnep tartalmi háttérét;
- szabályosan megteríti, ismeri az asztali illem alapszabályait, és vendéget fogad;
- tájékozott az alapanyagok idényszerűségében, az ételkészítés-biztonság és a higiénia alapkövetelményeiben;
- csoportmunkában megtervez és bemutat egy ünnepi asztalt: menüsört, terítést, és a hozzá tartozó kulturális háttérrel.

A foglalkozás forrásai:

Kisbán Eszter: Népi kultúra, közkultúra, jelkép: a gulyás, pörkölt, paprikás, Budapest, MTA Néprajzi Kutató Csoport, 1989.

Bálint Sándor: Karácsony, húsvét, pünkösd. A nagyünnepek hazai és közép-európai hagyományvilágából, Budapest, Szent István Társulat.

IV.6.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása a gasztronómia foglalkozásain

1. A foglalkozás helye a modellben. A gasztronómia a modell gimnasztika (gymnastica) és zene (musica) szintjét köti össze: a testi élet rendjét és az érzékelés kiművelését. A Triviumban a grammatikai szakaszhoz kapcsolódik – a hagyomány anyagának megismeréséhez –, a záróprojekt révén azonban a retorikai szakaszt is előkészíti.

2. Tananyagtartalmi megvalósulás. A tananyag kiválasztásának rendezőelve nem a technológia, hanem a kultúra: minden témakör egy hagyományt, egy ünnepet vagy egy közösségi gyakorlatot állít a középpontba, és ehhez rendeli az ételeket. A magyar és az amerikai anyag egyenrangúan szerepel, mert a Veritas mindkét kultúrában otthonos tanulókat nevel; a keresztény ünnepkör anyaga a Bibliaismeret és az Omnibus tartalmához igazodik.

3. Módszertani megvalósulás. Ad fontes: a tanuló eredeti szakácskönyvi, néprajzi és bibliai szövegekkel dolgozik, nem összefoglalásokkal. Imitatio: a hagyományos eljárásokat előbb pontosan követi, csak azután alakítja. Beszélgetés: a kóstolás és a közös munka utáni megbeszélés a foglalkozás állandó eleme. Memoriter: néhány étkezéshez kötődő igevers és asztali áldás. Teológiai reflexió: a hálaadás, a mértékletesség és a vendéglátás kérdései. A szív formálása: a másokra való figyelem a közös asztal körül.

4. Alapelvek és teológiai reflexió. A foglalkozás visszatérő kérdései: miért ül asztalhoz Jézus ellenségeivel is; mit jelent a kenyér és a bor a keresztény hagyományban; hogyan viszonyul egymáshoz az ünnep bősége és a mértékletesség; mit jelent sáfárkodni az étellel egy olyan világban, ahol sokan éheznek.

5. Tantárgyközi integráció. A foglalkozás a Bibliaismerettel (az ünnepkör és az asztalközösség), a történelemmel (tájegységek, bevándorlás, korszakok mindennapjai), a földrajzzal (alapanyagok, éghajlat, kereskedelem), a természettudománnyal (élelmiszer-kémia és -biztonság), valamint az Art of Seeinggel (az ünnepi asztal mint látvány és kompozíció) kapcsolódik össze.

6. Kimenet és értékelés. A tanuló a tanév végén csoportban megtervez, megteríti és bemutat egy ünnepi asztalt, és szóban indokolja a választásait: miért ez az étel, miért ez az ünnep, miért ez a rend. Az értékelés a részvételre, az együttműködésre, a forráshasználat pontosságára és a záróprojektre terjed ki; a foglalkozás nem osztályzattal, hanem szöveges értékeléssel zárul.

IV.7. Advanced Placement (AP) kurzusok

A Veritas a 11. és a 12. évfolyamon szabadon választható foglalkozásként Advanced Placement (AP) kurzusokat hirdet meg. Az AP a College Board (New York) egyetemi előkészítő programja: a kurzusok tananyagát, követelményeit és vizsgáit nem a Veritas, hanem a College Board határozza meg, és a vizsgákat is a College Board szervezi. Ezért ezekhez a kurzusokhoz a Veritas nem készít önálló helyi tantervet: a tananyag forrása az adott tárgy hatályos, a College Board által kiadott **Course and Exam Description (CED)** című dokumentuma, amely tartalmazza a kurzus egységeit (units), a tanulási célokat (learning objectives), az elsajátítandó ismereteket (essential knowledge) és a vizsga szerkezetét. A kurzus tanmenetét a szaktanár minden tanévben az adott évre érvényes CED alapján készíti el, és azt a Veritas tanévenként elfogadott tanmenete tartalmazza.

A kurzusok meghirdetésének és teljesítésének rendje:

Az AP-kurzusokat a Veritas a 11. és a 12. évfolyamon, heti két órában (évi 72 óra) hirdeti meg; a ténylegesen induló kurzusok körét az igazgató minden év április 15-éig, a választható tantárgyakról szóló tájékoztatóban teszi közzé [20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 15. § (1) bekezdés].

A kurzusok oktatásának nyelve az angol, mert a College Board vizsgái angol nyelvűek.

A kurzus felvétele a tanuló számára – a jelentkezést követően – kötelező tanórai foglalkozásnak minősül; a teljesítést a Veritas érdemjeggyel értékeli, a College Board vizsgaeredménye pedig önálló, nemzetközi minősítés, amelyet a Veritas nem számít be az érdemjegyre.

Az AP-vizsgák a 11. és a 12. évfolyamon tehetők le; teljesítésük legkésőbb a 12. évfolyam első félévének végéig kötelező.

Az AP-kurzus nem helyettesíti a magyar érettségi vizsgára való felkészítést; az érettségi vizsgatárgyak követelményeit a jelen helyi tanterv megfelelő tantárgyi fejezetei tartalmazzák.

A meghirdethető AP-kurzusok köre: AP Psychology, AP Art History, AP Biology, AP English Literature and Composition, AP English Language and Composition, AP European History, AP World History, AP Comparative Government and Politics, AP United States Government and Politics, AP Macroeconomics.

IV.7.1. A klasszikus keresztény módszer megvalósulása az AP-kurzusokon

Az AP-kurzusok tananyagát, követelményeit és vizsgáit a College Board határozza meg, ezért ezekhez a Veritas nem készít önálló helyi tantervet, és a módszertani leírás hatelemű sémáját sem alkalmazza rájuk. A klasszikus keresztény módszer az AP-kurzusokon a tanári munka szintjén érvényesül: az elsődleges források használatában, a kérdésvezetett szemináriumi beszélgetésben, az írásbeli munka imitációra épülő tanításában és a tananyag teológiai reflexiójában – mindezt a Course and Exam Description követelményeinek sérelme nélkül.

V. A módszertani fejezetek forrásai

A klasszikus keresztény módszerről szóló fejezet és a tantárgyi alfejezetek az alábbi művekre támaszkodnak; a tételes hivatkozásokat a lábjegyzetek tartalmazzák.

- Grébecz-Dula Borbála: A tantervi fragmentációtól az episztemológiai integrációig. Az amerikai klasszikus keresztény oktatás (CCE) elméleti keretrendszerének és tantárgyi struktúrájának vizsgálata a magyar egyházi fenntartásban működtetett köznevelés kontextusában, in: Studia. Debreceni Teológiai Tanulmányok, XVII. évfolyam (2025) 1–2. szám, 64–80.
- Augustinus: De doctrina christiana.
- Clark, K. – Jain, R. S.: The Liberal Arts Tradition. A Philosophy of Christian Classical Education, Camp Hill, Classical Academic Press, 3. kiadás, 2021.
- Cooling, T.: Doing God in Education, London, Theos, 2010.

- Hegseth, P. – Goodwin, D.: Battle for the American Mind. Uprooting a Century of Miseducation, New York, Broadside Books, 2022.
- Hicks, D.: Norms and Nobility. A Treatise on Education, Lanham, University Press of America, 1999.
- Jaeger, W.: Paideia. The Ideals of Greek Culture, Vol. 1, New York, Oxford University Press, 1939.
- Joseph, S. M.: The Trivium. The Liberal Arts of Logic, Grammar, and Rhetoric, Philadelphia, Paul Dry Books, 2002.
- Kuyper, A.: Sphere Sovereignty, in: Bratt, J. D. (szerk.): Abraham Kuyper. A Centennial Reader, Grand Rapids, Eerdmans, 1998, 461–490.
- Markos, L.: Passing the Torch. An Apology for Classical Christian Education, Downers Grove, IVP Academic, 2025.
- Parham, A. A. – Prather, A.: The Black Intellectual Tradition. Reading Freedom in Classical Literature, Camp Hill, Classical Academic Press, 2023.
- Pike, M. A.: Mere Education. C. S. Lewis as Teacher for our Time, Cambridge, Lutterworth Press, 2013.
- Pusztai G.: Iskola és közösség. Felekezeti középiskolások az ezredfordulón, Budapest, Gondolat Kiadó, 2004.
- Sayers, D. L.: The Lost Tools of Learning, Moscow, ID, Canon Press, 1990.
- Sikkink, D.: Good Soil. A Comparative Study of ACCS Alumni Life Outcomes, Moscow, ID, Association of Classical Christian Schools, 2019.
- Smith, J. K. A.: Desiring the Kingdom. Worship, Worldview, and Cultural Formation, Grand Rapids, Baker Academic, 2009.
- Van Brummelen, H.: Walking with God in the Classroom, 3. kiadás, Colorado Springs, Purposeful Design Publications, 2009.
- Weaver, R. M.: Ideas Have Consequences, Chicago, University of Chicago Press, 2007.
- Wilson, D.: Recovering the Lost Tools of Learning. An Approach to Distinctively Christian Education, Moscow, ID, Canon Press, 2. kiadás, 2022.